

แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

(จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว)

ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570

ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568

สำนักบริหารยุทธศาสตร์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

โทร/โทรสาร 0 3762 5598

E-mail : east2plan@gmail.com

สารบัญ

เรื่อง	หน้า
1. บทสรุปผู้บริหาร	1
2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ	2
3. สารสำคัญแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570)	5
3.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา	5
3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ	5
3.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ	17
1) ด้านเศรษฐกิจ	17
2) ด้านสังคมและความมั่นคง	50
3) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	68
3.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่	76
3.1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา	83
3.2 ประเด็นการพัฒนา	88
3.2.1 บทวิเคราะห์	88
3.2.2 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	112
3.2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	112
3.2.4 ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด	113
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อส่งเสริมและพัฒนากองทุนเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม	114
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน	115
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง	116
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน	117
ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม การบริหารจัดการยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย	118
- แบบฟอร์มสรุปแผนงานและโครงการสำคัญของกลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570)	119
- บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญที่จะดำเนินการภายใน 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับบททวน)	120
- แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด	142

สารบัญรูปภาพ

เรื่อง	หน้า
ภาพที่ 1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน 2	5
ภาพที่ 2 เส้นทางการบินรถไฟ	11
ภาพที่ 3 เป้าหมาย 4 ยุทธศาสตร์	27
ภาพที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	43
ภาพที่ 5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร	44
ภาพที่ 6 แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์	45
ภาพที่ 7 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี	46
ภาพที่ 8 แหล่งท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนบท	47
ภาพที่ 9 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ	48

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 1 พื้นที่รายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	5
ตารางที่ 2 ภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	8
ตารางที่ 3 การใช้ที่ดินของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2565	9
ตารางที่ 4 เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	9
ตารางที่ 5 เส้นทางคมนาคมหลัก (ถนน) รายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2562 - 2565	11
ตารางที่ 6 ข้อมูลการเดินทางมายังกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	12
ตารางที่ 7 จำนวนผู้ใช้น้ำประปารายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2562 - 2565	16
ตารางที่ 8 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้ารายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	16
ตารางที่ 9 จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้โทรศัพท์มือถือรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2560 - 2564	17
ตารางที่ 10 จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้อินเทอร์เน็ตรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 พ.ศ. 2561 - 2564 (จำนวนคน)	17
ตารางที่ 11 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 พ.ศ. 2560 - 2564 (หน่วย : ล้านบาท)	18
ตารางที่ 12 ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564	18
ตารางที่ 13 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด/กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita) ปี พ.ศ. 2560 - 2564	19
ตารางที่ 14 เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ทางการเกษตรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2564	20
ตารางที่ 15 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่ ปี พ.ศ. 2561 - 2564	20
ตารางที่ 16 ผลผลิตพืชสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2564	21
ตารางที่ 17 ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช) รายกลุ่มจังหวัด (กิโลกรัมต่อไร่) ปี พ.ศ. 2562 - 2565	21
ตารางที่ 18 จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP (รายจังหวัด) ปี พ.ศ. 2562 - 2565	21
ตารางที่ 19 จำนวนสัตว์เศรษฐกิจรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2562 - 2565	22
ตารางที่ 20 จำนวนเนื้อที่นาทุ่งรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	23
ตารางที่ 21 ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ทั้งหมด (รวมเพาะเลี้ยง) เป็นรายจังหวัด ปี 2561 - 2564 (หน่วย : ตัน)	24
ตารางที่ 22 ปัญหาการทำเกษตรกรรมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	24
ตารางที่ 23 การผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม (GAP) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	25
ตารางที่ 24 จังหวัดที่มีการปลูกสมุนไพรในปี พ.ศ. 2561 - 2565	28
ตารางที่ 25 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ยาที่ผลิตจากสมุนไพร	30
ตารางที่ 26 มูลค่าภาคอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564	33

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 27 จำนวนโรงงาน แรงงานและเงินลงทุนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	34
ตารางที่ 28 แหล่งนิคมอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	35
ตารางที่ 29 จำนวนโรงงานและคนงานของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 พ.ศ. 2561 - 2565	35
ตารางที่ 30 สถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	36
ตารางที่ 31 มูลค่าการค้าด้านศุลกากรอรัญประเทศ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564	38
ตารางที่ 32 มูลค่าการค้าด้านศุลกากรคลองใหญ่ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565	39
ตารางที่ 33 มูลค่าการค้าด้านศุลกากรจันทบุรี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565	39
ตารางที่ 34 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (หน่วย : คน)	40
ตารางที่ 35 ข้อมูลนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	40
ตารางที่ 36 รายได้จากการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (หน่วย : ล้านบาท)	41
ตารางที่ 37 สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	49
ตารางที่ 38 รายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (หน่วย : บาท)	49
ตารางที่ 39 ประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2562 - 2565	50
ตารางที่ 40 จำนวนประชากรแฝงในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564	51
ตารางที่ 41 สถานการณ์แรงงานของกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2563 - 2565	52
ตารางที่ 42 จำนวนแรงงานรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2564 - 2565	52
ตารางที่ 43 จำนวนผู้ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2563 - 2565	52
ตารางที่ 44 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	53
ตารางที่ 45 ผลการปฏิบัติงานจัดหางานในประเทศ จำแนกรายจังหวัด ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	53
ตารางที่ 46 จำนวนผู้ประกอบการในระบบประกันสังคม ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	54
ตารางที่ 47 อัตราการเติบโตจำนวนสถานประกอบการปีนี้เทียบกับปีก่อน จำแนกรายจังหวัด ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564	55
ตารางที่ 48 จำนวนความต้องการแรงงาน จำแนกตามอุตสาหกรรมของประเทศไทย	55
ตารางที่ 49 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลืออยู่ในประเทศไทย จำแนกรายจังหวัด เดือนกันยายน 2564	55
ตารางที่ 50 เส้นความยากจน จำนวนคนจน และสัดส่วนคนจน เมื่อวัดด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค	56
ตารางที่ 51 จำนวนคนจนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในระบบ TPMAP ทั้ง 5 มิติ เดือนมกราคม 2566	57

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 52 จำนวนห้องเรียน ครู และนักเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 พ.ศ. 2562 - 2564	57
ตารางที่ 53 รายชื่อสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	58
ตารางที่ 54 สถิติจำนวนผู้สูงอายุของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2564	58
ตารางที่ 55 จำนวนสถานพยาบาลและจำนวนเตียงคนไข้ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564	60
ตารางที่ 56 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2562 - 2564 (หน่วย : คน)	60
ตารางที่ 57 จำนวนสถานพยาบาลของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 จำแนกตามประเภท สถานพยาบาล ปี พ.ศ. 2565	60
ตารางที่ 58 โรคไม่ติดต่อของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564	61
ตารางที่ 59 จำนวนกลุ่มเปราะบางรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2565	63
ตารางที่ 60 สถิติข้อมูลผู้พิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกรายจังหวัด ประเภทความพิการ และเพศ	64
ตารางที่ 61 สถานะด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564	64
ตารางที่ 62 สถานะความอบอุ่นในครอบครัวรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	66
ตารางที่ 63 รวมคดีอาชญากรรม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (หน่วย : คดี)	66
ตารางที่ 64 รวมผู้ต้องหาคดีอาชญากรรม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565 (หน่วย : คน)	66
ตารางที่ 65 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของคน 8 ดัชนีย่อย ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2564	67
ตารางที่ 66 การจำแนกประเภทโครงการชลประทาน	69
ตารางที่ 67 พื้นที่ในเขตลุ่มน้ำของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	69
ตารางที่ 68 ปริมาณน้ำที่สามารถกักเก็บกักเก็บ รายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (อ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่) ปี พ.ศ. 2561 - 2565	70
ตารางที่ 69 ปริมาณน้ำที่สามารถกักเก็บกักเก็บ ของอ่างเก็บน้ำขนาดกลางและอ่างเก็บน้ำ ตามพระราชดำริ รายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	70
ตารางที่ 70 พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	71
ตารางที่ 71 อัตราการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565	71
ตารางที่ 72 เนื้อที่ป่าชายเลน จำแนกตามภาค และจังหวัด ปี พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2562	72
ตารางที่ 73 จุดให้บริการสถานีอัดประจุไฟฟ้า PEA VOLA ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	72
ตารางที่ 74 ปริมาณขยะมูลฝอย จำแนกตามภาค จังหวัดและเขตการปกครอง พ.ศ. 2561 - 2565	73
ตารางที่ 75 สถานการณ์การกำจัดขยะมูลฝอย ปี พ.ศ. 2565	73
ตารางที่ 76 แสดงจำนวนวันในรอบปีที่คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน วันที่ 18 กันยายน 2566	74
ตารางที่ 77 ลำดับคะแนนดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI)	74

สารบัญตาราง

เรื่อง	หน้า
ตารางที่ 78 คุณภาพออกซิเจนละลายในน้ำ (dissolved oxygen; DO) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	75
ตารางที่ 79 ปัญหาช้างป่าและสัตว์ป่าที่สร้างผลกระทบต่อราษฎรนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 พ.ศ. 2565 - 2566	75
ตารางที่ 80 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	78
ตารางที่ 81 สถานการณ์การเกิดภัยจากช้างป่าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2564 - 2566	81
ตารางที่ 82 จุดเน้นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (5 ด้าน)	83
ตารางที่ 83 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT)	92
ตารางที่ 84 การกำหนดประเด็นการพัฒนาโดยใช้เทคนิค TOWS Matrix	93
ตารางที่ 85 ทางเลือกประเด็นการพัฒนาทั้ง 4 กลุ่ม	93
ตารางที่ 86 ความสัมพันธ์ระหว่างทางเลือกการพัฒนาและประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570	99
ตารางที่ 87 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมเยือน/รายได้จากผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	102
ตารางที่ 88 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) มิติด้านการท่องเที่ยว	103
ตารางที่ 89 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) มิติด้านการค้าชายแดน	104
ตารางที่ 90 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) มิติด้านการเกษตร	105
ตารางที่ 91 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	107
ตารางที่ 92 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) มิติด้านสังคม	108
ตารางที่ 93 สรุปการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม (SWOT) มิติด้านอุตสาหกรรม	110

แผนภูมิ

เรื่อง	หน้า
แผนภูมิที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (Per Capita)	19
แผนภูมิที่ 2 จำนวนพื้นที่นาแก้ง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565	24
แผนภูมิที่ 3 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรายจังหวัดของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565	36
แผนภูมิที่ 4 รายได้จากการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2561 – 2565	41
แผนภูมิที่ 5 ดัชนีความก้าวหน้าของคนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 รายจังหวัด ปี พ.ศ. 2561 – 2564	68
แผนภูมิที่ 6 ปัญหาช้างป่าและสัตว์ป่าที่ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน (ตัว) ปี พ.ศ. 2565 – 2566	75
แผนภูมิที่ 7 ปัญหาช้างป่าและสัตว์ป่าที่ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน (ครั้ง) ปี พ.ศ. 2565 – 2566	76
แผนภูมิที่ 8 โครงสร้างเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	100
แผนภูมิที่ 9 โครงสร้างเศรษฐกิจและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของทั้ง 5 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	101
แผนภูมิที่ 10 ขนาดของภาคบริการท่องเที่ยวโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น	102
แผนภูมิที่ 11 ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	105
แผนภูมิที่ 12 ขนาดของภาคเกษตรโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น	105
แผนภูมิที่ 13 ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	110

1. บทสรุปผู้บริหาร

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ประกอบไปด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ได้รับจัดตั้งขึ้นเป็นกลุ่มจังหวัด ตามประกาศคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ เรื่อง การจัดตั้งกลุ่มจังหวัดและกำหนดจังหวัดที่เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด (ฉบับที่ 3) ณ วันที่ 16 พฤศจิกายน พ.ศ. 2560 โดยให้จังหวัดปราจีนบุรี เป็นศูนย์ปฏิบัติการของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ได้ดำเนินการจัดทำแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 (จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว) พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568) โดยการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการจัดทำแผนฯ เพื่อระดมความคิดเห็นจาก 7 ภาคีเครือข่าย อันประกอบด้วย ภาคราชการ ภาควิชาการ ภาคผู้นำศาสนา ภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และภาคสื่อมวลชน ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เพื่อให้แผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีความสมบูรณ์ ครอบคลุมทุกมิติการพัฒนา ที่มุ่งตอบสนองความต้องการและแก้ไขปัญหาของประชาชนเป็นสำคัญ จึงได้นำแผนยุทธศาสตร์ชาติฉบับที่ 13 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และปัญหาความต้องการของประชาชนมาเป็นกรอบกำหนดแนวทางการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 รวมทั้งเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นในการดำเนินแผนงานและโครงการอีกด้วย

และสุดท้ายได้มีการนำเสนอขอความเห็นชอบต่อคณะกรรมการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ (ก.บ.ก.) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2566 จึงได้ข้อสรุปทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 ดังนี้

เป้าหมายการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2565 – 2570)

เมืองชายแดนชั้นนำแห่งคุณภาพชีวิต

ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรม

แหล่งผลไม้และเกษตรปลอดภัย

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

กันยายน 2566

2. ความสอดคล้องกับแผน 3 ระดับ ตามนัยยะของมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 และสรุปสาระสำคัญของแผนพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

แผนระดับ 1	ยุทธศาสตร์ชาติ (หลัก) 2 ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เป้าหมาย : - ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน - ประเทศมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ประเด็น : - การเกษตรสร้างมูลค่า - สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยว - โครงสร้างพื้นฐาน เชื่อมไทย เชื่อมโลก	ยุทธศาสตร์ชาติ (หลัก) 4 ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม เป้าหมาย : - สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ - กระจายศูนย์กลางความเจริญ เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ - เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่น การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ ประเด็น : - การลดความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมในทุกมิติ - การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี - การเสริมสร้างพลังทางสังคม - การเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเอง และการจัดการตนเอง
	ยุทธศาสตร์ชาติ (รอง) 2 ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป้าหมาย : - คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 - สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น : - การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม - การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต - ปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21 - การเสริมสร้างคนไทยมีสุขภาพดี	

	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (หลัก) 5 การท่องเที่ยว	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (รอง) 3 การเกษตร	แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (รอง) 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13
แผนระดับ 2	เป้าหมายและประเด็น : - ผลักดันทิววลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น 1. แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม 1.1) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 1.2) เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 1.3) สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น 3. แผนย่อยการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพความงามและแพทย์แผนไทย 3.1) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงามและแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น	เป้าหมายและประเด็น : - ผลักดันทิววลรวมในประเทศสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น - ผลผลิตทางการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น 1. แผนย่อยเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น 1.1) สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 2. แผนย่อยเกษตรปลอดภัย 2.1) สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าสูงขึ้น 2.2) ผลผลิตขั้นกลางเกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น 4. แผนย่อยเกษตรแปรรูป 4.1) สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น 5. แผนย่อยเกษตรอัจฉริยะ 5.1) สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น 5.2) ผลผลิตต่อหน่วยฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น	เป้าหมายประเด็น : - คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพ เพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนา อย่างสมดุล และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักษาเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต 1. แผนย่อยการพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน 1.1) แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูงตระหนักในความสำเร็จที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพสามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น	มิติที่ 1 ภาคการผลิตและบริการเป้าหมาย 1. เกษตรและเกษตรแปรรูป 2. การท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน 3. การแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง มิติที่ 2 โอกาสและความเสมอภาคทางเศรษฐกิจและสังคม 7. SMEs ที่เข้มแข็ง ศักยภาพสูง แข่งขันได้ 8. พื้นที่เมืองอัจฉริยะ

แผนระดับ 3	เป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาคตะวันออก เป้าหมาย : ฐานเศรษฐกิจสีเขียวชั้นนำของอาเซียนควบคู่กับคุณภาพการดำรงชีวิตของประชาชนที่ดี 1. การพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ภาคตะวันออก 2. การพัฒนาพื้นที่ที่มีความทันสมัย น่าอยู่ สอดรับกับความต้องการของคนทุกกลุ่ม 3. การส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงเกษตรและชุมชน 4. การฟื้นฟูอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมด้วยการมีส่วนร่วมของประชาชน และเตรียมความพร้อมรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศ 5. การพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและเมืองชายแดน เชื่อมโยงเศรษฐกิจและการค้าภายในประเทศและระหว่างประเทศในเอเชียแปซิฟิก 6. การผลิตผลไม้คุณภาพสูงมุ่งสู่การเป็น “มหานครผลไม้เมืองร้อนแห่งเอเชีย” และการผลิตอาหารและผลิตภัณฑ์สมุนไพรปลอดภัยที่มีมูลค่าเพิ่มสูง แนวทางการพัฒนา : 1. พัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายให้เป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจสีเขียวของภาคตะวันออก 2. พัฒนาการเกษตรคุณภาพให้เชื่อมโยงสู่การผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรปลอดภัย สู่ห่วงโซ่อุปทานในระดับประเทศ และการให้บริการส่งเสริมสุขภาพ 3. ยกระดับการท่องเที่ยวของภาคตะวันออกสู่การเป็นจุดหมายการท่องเที่ยวของโลกที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน 4. พัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้วและตราด รวมทั้งพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนที่มีศักยภาพให้เป็นประตูเชื่อมโยงการค้า การลงทุนที่ทันสมัยกับประเทศเพื่อนบ้าน 5. พัฒนาพื้นที่และเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะน่าอยู่ เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับประชาชนทุกกลุ่มในพื้นที่ 6. อนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการรับมือภัยพิบัติทางธรรมชาติและผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

วิสัยทัศน์ และทิศ ทางการ พัฒนาใน อนาคตของ กลุ่มจังหวัด	“เพิ่มขีดความสามารถในการผลิตไม้ผล ประมง และปศุสัตว์ที่หลากหลาย มุ่งสู่เศรษฐกิจมูลค่าสูง เป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรมคุณภาพสูง เพื่อส่งเสริมสินค้าภูมิปัญญาท้องถิ่น สร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ และพัฒนาการค้าชายแดนและการผ่านแดน เพื่อยกระดับสู่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนชั้นนำของประเทศ”

สาระสำคัญของ แผนพัฒนา กลุ่มจังหวัด	ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาภูมิคุ้มกันจังหวัด <table border="0" style="width: 100%;"> <tr> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ตัวชี้วัด : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (ด้านการศึกษา สุขภาพ ชีวิต ครอบครัวยุคใหม่และชุมชน) สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศ ตัวชี้วัด : ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู ตัวชี้วัด : สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูงขึ้น ตัวชี้วัด : ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ตัวชี้วัด : จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย อายุ 15 – 59 ปี ตัวชี้วัด : ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดพื้นต้น ตัวชี้วัด : ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน) </td> <td style="width: 50%; vertical-align: top;"> เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชน และวัฒนธรรม ตัวชี้วัด : รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 แหล่งผลไม้และเกษตรปลอดภัย ตัวชี้วัด : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด : มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น </td> </tr> </table>	เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ตัวชี้วัด : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (ด้านการศึกษา สุขภาพ ชีวิต ครอบครัวยุคใหม่และชุมชน) สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศ ตัวชี้วัด : ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู ตัวชี้วัด : สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูงขึ้น ตัวชี้วัด : ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ตัวชี้วัด : จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย อายุ 15 – 59 ปี ตัวชี้วัด : ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดพื้นต้น ตัวชี้วัด : ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)	เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชน และวัฒนธรรม ตัวชี้วัด : รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 แหล่งผลไม้และเกษตรปลอดภัย ตัวชี้วัด : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด : มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น
เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ตัวชี้วัด : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (ด้านการศึกษา สุขภาพ ชีวิต ครอบครัวยุคใหม่และชุมชน) สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศ ตัวชี้วัด : ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู ตัวชี้วัด : สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคอุตสาหกรรมขยายตัวสูงขึ้น ตัวชี้วัด : ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน ตัวชี้วัด : จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรไทย อายุ 15 – 59 ปี ตัวชี้วัด : ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัดพื้นต้น ตัวชี้วัด : ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)	เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 ศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชน และวัฒนธรรม ตัวชี้วัด : รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 แหล่งผลไม้และเกษตรปลอดภัย ตัวชี้วัด : มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคการเกษตรกลุ่มจังหวัดเพิ่มขึ้น ตัวชี้วัด : มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น		

ประเด็น การพัฒนา กลุ่มจังหวัด	1. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศวิถีชุมชนและวัฒนธรรม	2. เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน	3. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง	4. อนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนาและปกป้องทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน	5. พัฒนาศูนย์บริการสุขภาพ สักคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย
↓ ↓ ↓ ↓ ↓					
แผนงาน	1. พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยว	2. พัฒนาการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน	3. พัฒนาการเกษตร	4. พัฒนาศูนย์บริการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5. พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
↓ ↓ ↓ ↓ ↓					
โครงการ สำคัญ	1. โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการค้าชายแดนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน	1. โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และควบคุมรักษามาตรฐานผลไม้ปลอดภัย 2. โครงการพัฒนาเมืองสมุนไพรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 3. โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์ และประมงให้ได้มาตรฐานปลอดภัย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	1. โครงการอนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนาศูนย์บริการธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1. โครงการพัฒนาสุขภาพอนามัยทุกช่วงวัย

3. สารสำคัญแผนพัฒนากลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570)

3.1 ข้อมูลเพื่อการพัฒนา

3.1.1 ข้อมูลพื้นฐานทางกายภาพ

ที่ตั้งและอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ประกอบด้วย จังหวัด 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 14,522,812 ไร่ หรือ 23,236.500 ตารางกิโลเมตร เป็นกลุ่มจังหวัดทางภาคตะวันออกของไทย โดยพื้นที่ภาคตะวันออกทั้งภาคมีพื้นที่รวม 36,502.50 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ร้อยละ 7.114 ของเนื้อที่ทั้งประเทศ ประกอบด้วย 8 จังหวัด ได้แก่ นครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง จันทบุรี ตราด และสระแก้ว

ตารางที่ 1 พื้นที่รายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด	พื้นที่ (ไร่)	ตารางกิโลเมตร
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	14,522,812.50	23,236.500
จันทบุรี	3,961,250.00	6,338.000
ตราด	1,761,875.00	2,819.000
นครนายก	1,326,250.00	2,122.000
ปราจีนบุรี	2,976,476.25	4,762.362
สระแก้ว	4,496,961.25	7,195.138

ที่มา: ตารางสถิติพื้นที่ของอำเภอในแต่ละจังหวัด กระทรวงพลังงาน (<https://www.e-reportenergy.go.th>area.html>)

ภาพที่ 1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ที่ตั้งของภาคตะวันออกอยู่ระหว่างละติจูดที่ 1 องศาเหนือ ถึง 14 องศาเหนือ และลองจิจูด 101 องศาตะวันออก ถึง 103 องศาตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียงต่าง ๆ ดังนี้

ทิศเหนือ	จรดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ติดต่อกับจังหวัดสระบุรี จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ ดินแดนที่อยู่เหนือสุด อยู่ที่เขาใหญ่ อำเภอประจันตคาม จังหวัดปราจีนบุรี
ทิศใต้	จรดทะเลด้านอ่าวไทย ติดต่อกับอ่าวไทย ดินแดนที่อยู่ทางใต้สุดของภาคตะวันออก คือ แหลมสารพัดพิษ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
ทิศตะวันออก	จรดราชอาณาจักรกัมพูชา ติดต่อกับราชอาณาจักรกัมพูชา โดยมีแนวเทือกเขาบรรทัดเป็นพรมแดน ดินแดนที่อยู่ทางตะวันออกสุด คือ แหลมสารพัดพิษ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด
ทิศตะวันตก	จรดภาคกลาง ติดต่อกับจังหวัดปทุมธานี ติดต่อกับฉะเชิงเทรา ชลบุรี ระยอง และอ่าวไทย

ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

1) ลักษณะภูมิประเทศ

ภาคตะวันออก มีลักษณะภูมิประเทศเป็นเทือกเขาและที่ราบสลับภูเขาลูกเตี้ย ๆ บริเวณชายฝั่งทะเลตะวันออก มีเทือกเขาจันทบุรีทอดตัวไปทางตะวันตกจนจรดกับเทือกเขาพนมดงรัก ซึ่งทอดยาวจากเหนือถึงใต้ เป็นเส้นแบ่งอาณาเขต ระหว่างไทยกับประเทศกัมพูชา ทางตะวันตกและทางใต้ติดกับทะเลอ่าวไทย มีแม่น้ำสายสำคัญ ได้แก่ แม่น้ำจันทบุรี แม่น้ำตราด แม่น้ำระยอง และแม่น้ำประแสร์ ซึ่งไหลลงสู่ทะเลอ่าวไทย ชายฝั่งทะเลที่เรียวยาว โค้งเว้า ท้องทะเลตะวันออกเต็มไปด้วยกลุ่มเกาะน้อยใหญ่หลายแห่งที่สำคัญ ได้แก่ เกาะช้าง เกาะหมาก เกาะกูด ในจังหวัดตราด เกาะเสม็ด เกาะมันใน ในจังหวัดระยอง เกาะล้าน เกาะสีชัง ในจังหวัดชลบุรี ส่วนบริเวณปากแม่น้ำเป็นพื้นที่ป่าชายเลนที่อุดมสมบูรณ์ ซึ่งเกิดจากการทับถมของตะกอนโคลนตมที่แม่น้ำสายต่าง ๆ พัดพามา เป็นบริเวณที่มีความสำคัญต่อระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตเล็ก ๆ ในภูมิภาคตะวันออกจากสภาพภูมิศาสตร์ ภูมิอากาศ ความอุดมสมบูรณ์ของพื้นที่ และท้องทะเลที่กว้างใหญ่ ประชากรจึงประกอบอาชีพที่หลากหลาย ได้แก่ สวนผลไม้ เช่น เงาะ ทุเรียน มังคุด สับปะรด สวนยางพาราที่นำพันธุ์มาจากภาคใต้ มีการทำประมงชายฝั่ง ประมงน้ำจืด จำหน่ายอาหารทะเลสด รวมทั้งอาหารแปรรูปต่าง ๆ มีโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมมาบตาพุด ซึ่งกำหนดให้เป็นแหล่งอุตสาหกรรมหนักที่ต้องใช้พลังงานจากก๊าซธรรมชาติเป็นวัตถุดิบ เป็นแหล่งรวมแร่ธาตุที่มีค่าของประเทศ รวมไปถึงการเป็นผู้ส่งออกรายใหญ่ของโลกด้วยภูมิภาคแห่งนี้ยังเป็นที่ตั้งของสนามบินอู่ตะเภา ซึ่งเป็นสนามบินของทหาร ใช้เป็นที่จอดเครื่องบินขนส่งร่วมสมัคร ระหว่างไทยกับสหรัฐอเมริกา อีกทั้งยังใช้เป็นสนามบินสำหรับเครื่องบินเช่าเหมาของนักท่องเที่ยวจากต่างประเทศ โดยมีรายละเอียดของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ดังนี้

จังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคตะวันออกของประเทศไทย เป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ด้วยทรัพยากรธรรมชาติทั้งในดินและในน้ำ มีสภาพภูมิประเทศและภูมิอากาศที่เอื้ออำนวยต่อการทำการเกษตรโดยเฉพาะการเพาะปลูกผลไม้ที่ขึ้นชื่อของจังหวัด ได้แก่ ทุเรียน เงาะ มังคุด ลางสาดและพืชผลทางการเกษตรอื่น ๆ เช่น พริกไทยและยางพารา ส่วนบริเวณชายฝั่งก็มีทำการประมง จึงเป็นเมืองที่อุดมสมบูรณ์ไปด้วยอาหารทะเลนานาชนิด และในอีกแง่มุมหนึ่ง จันทบุรี คือศูนย์กลางธุรกิจด้านอัญมณีที่มีชื่อเสียงแพร่หลายไปทั่วโลก เป็นแหล่งรวมช่างฝีมือในการเจียรไนอัญมณีและทำเครื่องประดับต่าง ๆ ทั้งยังมีสถานที่ท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามหลายแห่ง และมีแหล่งท่องเที่ยวอื่น ๆ ที่น่าสนใจมากมายทั้งศาสนสถาน โบราณสถานและโบราณวัตถุ จึงทำให้จันทบุรีเป็นจังหวัดท่องเที่ยวที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของประเทศในปัจจุบัน จันทบุรีอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 245 กิโลเมตร มีพื้นที่ประมาณ 6,338 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,961,250 ไร่ จังหวัดจันทบุรีแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 10 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอท่าใหม่ อำเภอขลุง อำเภอแหลมสิงห์ อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอมะขาม อำเภอสอยดาว อำเภอนายายอาม อำเภอแก่งหางแมว และอำเภอเขาคิชฌกูฏ

จังหวัดตราด อยู่ห่างจากกรุงเทพฯ 315 กิโลเมตร เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันออกของประเทศไทยติดกับประเทศกัมพูชาโดยมีเขาบรรทัดเป็นพรมแดนธรรมชาติ มีเกาะเล็กเกาะใหญ่อยู่ 52 เกาะ ประกอบด้วยสถานที่ท่องเที่ยวที่สวยงาม อาทิเช่น หาดทรายสีขาวยาวและแนวปะการัง อีกทั้งยังเป็นจังหวัดที่มีผลไม้หลากหลายและเป็นเขตการประมง ตราดยังเป็นแหล่งอัญมณีที่สำคัญมีการขุดพบ “พลอยแดง” หรือ “ทับทิมสยาม” ในเขตอำเภอบ่อไร่เมื่อปี พ.ศ. 2514 มีพื้นที่ประมาณ 2,819 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,761,875 ไร่ เป็นจังหวัดชายแดนทางภาคตะวันออกของประเทศไทย แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองตราด อำเภอเขาสมิง อำเภอแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ อำเภอบ่อไร่ อำเภอเกาะกูด และอำเภอเกาะช้าง

จังหวัดนครนายก เป็นเมืองที่มีขนาดเล็กไม่ใหญ่ เงียบสงบเหมาะกับการอยู่อาศัยและท่องเที่ยวพักผ่อน เป็นเมืองในฝันใกล้กรุงเทพฯ ซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวมากมายทั้งทางธรรมชาติและวัฒนธรรมรวมถึงมีกิจกรรมที่สามารถทำได้ทั้งครอบครัว สภาพพื้นที่โดยทั่วไปเป็นที่ราบอยู่ในหุบเขาดอนเหนือ ทางตะวันออกเป็นเนินสูงและป่าเขาติดต่อกับเขาตองพญาเย็น ส่วนทางตอนกลางและตอนใต้เป็นที่ราบลุ่ม ภูเขาที่สำคัญคือเขาใหญ่ เขาเขียว เขาชะงอก และเขานางรอง เป็นต้น ซึ่งเป็นแหล่งต้นน้ำลำธารและน้ำตกที่สวยงามหลายแห่ง จังหวัดนครนายกมีพื้นที่ประมาณ 2,122 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 1,326,250 ไร่ แบ่งการปกครองเป็น 4 อำเภอ ได้แก่ อำเภอเมืองนครนายก อำเภอบ้านนา อำเภอปากพลี และอำเภอองครักษ์

จังหวัดปราจีนบุรี ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของภาคกลาง เป็นอีกจังหวัดหนึ่งที่มีทรัพยากรในด้านการท่องเที่ยวมากมายและหลากหลายรูปแบบ โดยเฉพาะผืนป่ามรดกโลกของอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ และอุทยานแห่งชาติทับลาน ที่นับเป็นสมบัติล้ำค่าในด้านของทรัพยากรธรรมชาติ ทั้งของประเทศและของโลก เดิมปราจีนบุรีเป็นจังหวัดใหญ่ มีพื้นที่ใหญ่เป็นอันดับ 6 ของประเทศ แต่ภายหลังได้มีการแยกจังหวัดออกจากมณฑลปราจีน ตั้งเป็นจังหวัดนครนายกและจังหวัดฉะเชิงเทราและในปี พ.ศ. 2536 ก็ได้มีพระราชบัญญัติแยกพื้นที่บางอำเภอออกจากจังหวัดปราจีนบุรีอีกครั้งแล้วตั้งเป็นจังหวัดสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรีจึงมีขนาดเท่ากับในปัจจุบันตั้งแต่นั้นมาจังหวัดปราจีนบุรีมีเนื้อที่ประมาณ 4,762 ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ 3,054,449 ไร่ จัดเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 45 ของประเทศไทย แบ่งการปกครองออกเป็น 7 อำเภอ คือ อำเภอเมืองปราจีนบุรี อำเภอบ้านสร้าง อำเภอประจันตคาม อำเภอศรีมโหสถ อำเภอศรีมหาโพธิ์ อำเภอกบินทร์บุรี และอำเภอนาดี

จังหวัดสระแก้ว เป็นจังหวัดชายแดนตะวันออก แม้ว่าเดิมเป็นจังหวัดค่อนข้างใหม่ซึ่งแยกออกจากจังหวัดปราจีนบุรี แต่ก็เก่าแก่มากด้วยอารยธรรมโบราณ โดยจะเห็นได้จากกลุ่มปราสาทโบราณที่มีมากมายกระจายอยู่ทั่วจังหวัด และโบราณวัตถุที่หลงเหลือบอกเล่าเรื่องราว ประวัติศาสตร์ ความรุ่งเรืองของแผ่นดินในอดีตให้แก่คนรุ่นหลัง นอกจากนี้แหล่งโบราณสถานที่นำศึกษาทางประวัติศาสตร์แล้ว จังหวัดสระแก้ว ยังมีทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์ เช่น อุทยานแห่งชาติปางสีดา ที่เป็นที่ยูเนสโกขึ้นทะเบียนในบรรดาผู้รักษามรดกชาติ และอุทยานแห่งชาติตาพระยา อุทยานแห่งชาติแห่งใหม่ ที่มีแนวเขตติดต่อระหว่างไทยกับกัมพูชา ซึ่งเป็นผืนป่าที่เชื่อมต่อกัน ทำให้เป็นเขตที่มีการเชื่อมโยงของสัตว์ป่าไปมาระหว่างประเทศอย่างน่าสนใจ จังหวัดสระแก้ว ยังมีประติมากรรมมหัศจรรย์ทางธรรมชาติให้นักท่องเที่ยวชมและศึกษาอย่างเช่น "ละลุ" ที่มีลักษณะแปลกตาตั้งอยู่สุดชายแดนอรัญประเทศ เป็นประตูบานใหญ่ที่เปิดไปสู่ประเทศกัมพูชา เชื่อมการคมนาคมและการท่องเที่ยวระหว่างประเทศให้เป็นเส้นทางเดียวกัน ชาวไทยและชาวเขมรมีการค้าขายสินค้าและท่องเที่ยวกันเป็นประจำ จึงทำให้ที่นี่มีสีสัน ผู้คนหลากหลายเผ่าพันธุ์ มีเสน่ห์น่ามอง มีตลาดโรงเกลือที่เต็มไปด้วยของแปรรูปราคาถูกและสินค้ามือสองจากนานาประเทศเพื่อบ้าน จังหวัดสระแก้วมีพื้นที่ประมาณ 7,195.138 ตารางกิโลเมตร มีพรมแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชาทางทิศตะวันออกยาวประมาณ 165 กิโลเมตร ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ 236 กิโลเมตร จัดเป็นจังหวัดที่มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 28 ของประเทศไทย สภาพพื้นที่มีทั้งที่ราบ ที่ราบสูง และภูเขาสูงสลับซับซ้อนมีความสูงจากระดับน้ำทะเลปานกลางเฉลี่ย 74 เมตร โดยแบ่งการปกครองออกเป็น 8 อำเภอ 1 กิ่งอำเภอ คือ อำเภอเมืองสระแก้ว อำเภอลองหาด อำเภอตาพระยา อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอวัฒนานคร อำเภออรัญประเทศ อำเภอเขาฉกรรจ์ อำเภอโคกสูง และอำเภอวังสมบูรณ์

โดยรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ในปัจจุบัน จังหวัดจันทบุรี เป็นศูนย์กลางการค้าอัญมณีขนาดใหญ่และมีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวชุมชน จังหวัดตราดมีสถานที่ท่องเที่ยวทางทะเลที่สำคัญและยังมีแนวโน้มที่จะสร้างสนามบินพาณิชย์ เพื่อเชื่อมต่อการค้าการลงทุนและสามารถรองรับการเดินทางใน 3 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว จันทบุรี และตราด มีชายแดนติดต่อกับประเทศกัมพูชา มีด่านชายแดน และจุดผ่อนปรนที่เป็นดินแดนการค้าชายแดนฝั่งกัมพูชาและมีการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับ 1 ของการค้าชายแดนฝั่งกัมพูชาสำหรับจังหวัดปราจีนบุรี เป็นจังหวัดที่มีนิคมอุตสาหกรรมแห่งเดียวในกลุ่มจังหวัดและมีเขตอุทยานแห่งชาติมีธรรมชาติที่สวยงามและพื้นที่ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมทวารวดีและจังหวัดนครนายกเป็นเมืองแห่งการท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่อยู่ใกล้กรุงเทพมหานคร

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 โดยทั่วไป ได้รับอิทธิพลจากลมทะเลพัดผ่านตลอดเวลา อากาศเย็นสบายตลอดปี มีฝนตกชุกในฤดูฝน ไม่ร้อนจัดเนื่องจากอยู่ติดกับทะเลและไม่หนาวเย็น ความชื้นในอากาศสูง สภาพอากาศเป็นไปตามฤดูกาล

ตารางที่ 2 ภูมิอากาศของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

จังหวัด	อุณหภูมิต่ำสุดเฉลี่ย			อุณหภูมิสูงสุดเฉลี่ย			อุณหภูมิเฉลี่ย		
	ปีพ.ศ. 2562	ปีพ.ศ. 2563	ปีพ.ศ. 2564	ปีพ.ศ. 2562	ปีพ.ศ. 2563	ปีพ.ศ. 2564	ปีพ.ศ. 2562	ปีพ.ศ. 2563	ปีพ.ศ. 2564
จันทบุรี	22.2	21.7	24.2	35.1	35.1	31.2	28.1	27.9	27.7
ตราด	22.1	22.3	24.5	34.5	34.4	30.6	27.9	27.9	27.5
นครนายก	15.4	15.6	24.7	27.2	23.3	33.0	27.6	20.6	28.8
ปราจีนบุรี	22.1	22.0	24.8	37.3	37.2	33.1	29.0	28.8	28.9
สระแก้ว	21.8	21.6	24.2	37.2	37.2	32.3	28.0	28.4	28.2
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	20.8	20.8	24.5	34.3	34.3	32.0	28.1	28.1	28.2

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทยปี พ.ศ. 2564 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

การใช้ประโยชน์จากที่ดิน

การใช้ประโยชน์ของที่ดินของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เนื้อที่ทั้งหมด 14,522,812 ไร่ โดยจังหวัดสระแก้วมีเนื้อที่มากเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ แบ่งการใช้ประโยชน์ที่ดิน เป็นดังนี้

- 1) เนื้อที่ป่าไม้ 4,133,322 ไร่ อันดับ 1 ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี รองลงมาคือ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ
- 2) เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร 8,584,194 ไร่ อันดับ 1 ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ
- 3) เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร 1,745,296 ไร่ อันดับ 1 ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี รองลงมาคือ จังหวัดสระแก้ว จังหวัดจันทบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดตราด ตามลำดับ

ตารางที่ 3 การใช้ที่ดินของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2565

จังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ป่าไม้ (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์นอกการเกษตร (ไร่)
จันทบุรี	3,961,250	1,293,738	2,265,768	401,744
ตราด	1,761,875	576,210	978,243	207,422
นครนายก	1,326,250	397,345	677,876	251,029
ปราจีนบุรี	2,976,476	875,757	1,622,100	478,619
สระแก้ว	4,496,961	1,050,272	3,040,207	406,482
รวม	14,522,812	4,133,322	8,584,194	1,745,296

ที่มา : สถิติการเกษตรของประเทศไทยปี พ.ศ. 2565 สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

<http://www.oae.go.th/assets/portals/1/files/journal/2564/yearbook62edit.p>

ข้อมูลการปกครอง/ประชากร

เขตการปกครอง

เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 แบ่งเป็น 5 จังหวัด 37 อำเภอ 278 ตำบล 2,794 หมู่บ้าน 5 องค์การบริหารส่วนจังหวัด 12 เทศบาล 205 องค์การบริหารส่วนตำบล แบ่งเป็นรายจังหวัด ดังนี้

ตารางที่ 4 เขตการปกครองของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	อบจ.	เขตเทศบาล เมือง	อบต.
ตะวันออก 2	37	278	2,794	909,964	5	12	205
จันทบุรี	เมืองจันทบุรี	11	98	73,341	1	3	4
	ขลุง	12	90	23,564	-	1	5
	ท่าใหม่	14	124	29,203	-	1	7
	โป่งน้ำร้อน	5	47	19,036	-	-	2
	มะขาม	6	56	14,607	-	-	-
	แหลมสิงห์	7	65	11,895	-	-	4
	สอยดาว	5	70	27,658	-	-	4
	แก่งหางแมว	5	63	21,194	-	-	4
	นายายอาม	6	67	14,082	-	-	4
	เขาคิชฌกูฏ	5	45	13,494	-	-	-
	10	76	725	248,074	1	5	34
ตราด	เมืองตราด	14	97	45,669	1	1	9
	คลองใหญ่	3	20	9,904	-	-	2

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	ครัวเรือน	อบจ.	เขตเทศบาล เมือง	อบต.
	เขาสมิง	8	66	20,942	-	-	8
	บ่อไร่	5	33	17,299	--	-	4
	แหลมงอบ	4	27	7,915	-	-	3
	เกาะกูด	2	8	2,080	-	-	2
	เกาะช้าง	2	9	6,081	-	-	-
	7	38	260	109,890	1	1	28
นครนายก	เมืองนครนายก	13	125	44,128	1	1	12
	บ้านนา	10	118	26,936	-	-	9
	ปากพลี	11	116	9,416	-	-	7
	องครักษ์	7	51	23,769	-	-	11
	4	41	410	104,249	1	1	39
ปราจีนบุรี	เมืองปราจีนบุรี	13	144	46,553	1	1	11
	กบินทร์บุรี	14	193	60,748	-	1	13
	ประจันตคาม	8	104	19,744	-	-	8
	ศรีมหาโพธิ์	10	85	57,315	-	-	7
	บ้านสร้าง	9	88	11,396	-	-	7
	นาดี	6	54	21,305	-	-	6
	ศรีมโหสถ	4	27	8,888	-	-	3
	7	64	695	225,949	1	2	55
สระแก้ว	เมืองสระแก้ว	8	116	44,402	1	1	8
	คลองหาด	7	69	13,736	-	-	6
	ตาพระยา	5	53	17,588	-	-	5
	วังน้ำเย็น	4	84	25,063	-	1	3
	วัฒนานคร	11	108	30,064	-	-	11
	อรัญประเทศ	13	114	48,144	-	1	8
	เขาฉกรรจ์	4	71	18,774	-	-	4
	โคกสูง	4	41	8,465	-	-	3
	วังสมบูรณ์	3	48	15,566	-	-	1
	9	59	704	221,802	1	3	49

ที่มา : ระบบสถิติทางการทะเบียน ที่ทำการปกครองจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว

โครงสร้างพื้นฐาน

การคมนาคม /เส้นทางคมนาคมของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ใช้ทางถนนสายทางหลักและสายทางรอง ในการเดินทางเชื่อมโยงภายในกลุ่มจังหวัด ซึ่งมีทั้งถนนสายทางหลักและสายทางรองในการเชื่อมต่อกัน

ตารางที่ 5 เส้นทางคมนาคมหลัก (ถนน) รายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2562 – 2565

จังหวัด	เส้นทางหลัก			
	ปี พ.ศ. 2562	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564	ปี พ.ศ. 2565
จันทบุรี	ทางหลวงหมายเลข 3	ทางหลวงหมายเลข 3	ทางหลวงหมายเลข 3	ทางหลวงหมายเลข 3
ตราด	ทางหลวงหมายเลข 3	ทางหลวงหมายเลข 3	ทางหลวงหมายเลข 3	ทางหลวงหมายเลข 3
นครนายก	ทางหลวงหมายเลข 33,305	ทางหลวงหมายเลข 33,305, 3001,3051	ทางหลวงหมายเลข 33,305, 3001,3051	ทางหลวงหมายเลข 33,305, 3001,3051
ปราจีนบุรี	ทางหลวงหมายเลข 33, 304,319,359,3993,3481	ทางหลวงหมายเลข 33, 304,319,359,3993,3481	ทางหลวงหมายเลข 33, 304,319,359,3993,3481	ทางหลวงหมายเลข 33, 304,319,359,3993,3481
สระแก้ว	ทางหลวงหมายเลข 33,317 ,348,359,3395 และ 3486	ทางหลวงหมายเลข 33,317,348,359,3395 และ 3486	ทางหลวงหมายเลข 33 ,317,348,359,3395 และ 3486	ทางหลวงหมายเลข 33 ,317,348,359,3395 และ 3486

รถไฟ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีเส้นทางรถไฟรางเดี่ยว จำนวน 1 เส้นทางหลัก คือ เส้นทางที่ไปยังจังหวัดสระแก้ว ซึ่งการขนส่งระบบรางในเส้นทางตะวันออกไปยังจังหวัดสระแก้ว เป็นเพียงรางเดี่ยวและมีปริมาณการขนส่งทั้งผู้โดยสารและสินค้าไม่มากนัก เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่อยู่ไม่ไกลจากกรุงเทพมหานคร ด้วยระยะทางที่ใกล้ทำให้ต้นทุนในการเดินทางและขนส่งด้วยระบบรางไม่แตกต่างจากการขนส่งทางถนนมากนัก และยังเสียเปรียบ ในด้านระยะเวลาเดินทาง และความสามารถการเข้าถึงพื้นที่เป้าหมายอีกด้วย ถ้าจะทำให้การขนส่งระบบรางไปทางทิศตะวันออกคุ้มทุนและได้รับความนิยมจะต้องเชื่อมต่อบริเวณให้เข้าไปยังประเทศกัมพูชา เพื่อให้มีระยะทาง จำนวนผู้โดยสารและปริมาณสินค้ามากพอที่จะทำให้แข่งขันกับการขนส่งทางถนนได้และโครงการก่อสร้างรถไฟทางคู่ในเส้นทางรถไฟสายชายฝั่งทะเลตะวันออกช่วงฉะเชิงเทรา-คลองสิบเก้า-แก่งคอย เป็นการก่อสร้างทางรถไฟใหม่ จำนวน 1 ทาง คู่ขนานไปกับทางเดิม เริ่มจากสถานีฉะเชิงเทราไปตามทางรถไฟสายตะวันออกเดิม (สายอรัญประเทศ) ผ่านสถานีบางน้ำเปรี้ยวถึงสถานีคลองสิบเก้า จากนั้นแยกขนานไปกับทางรถไฟสายคลองสิบเก้า-แก่งคอย ผ่านสถานีองครักษ์ วิหารแดง ภูเขาใหญ่ สุดปลายทางที่สถานีแก่งคอย ซึ่งผ่านพื้นที่อำเภอเมืองและอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา พื้นที่อำเภอองครักษ์ และอำเภอบ้านนา จังหวัดนครนายก และพื้นที่อำเภอวิหารแดง อำเภอเมือง และอำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี จะสามารถรองรับการขนส่งสินค้าทางรางของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกไปยังภาคอีสานได้

ภาพที่ 2 เส้นทางการเดินทางรถไฟ

ท่าเรือ

การคมนาคมขนส่งทางน้ำในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยว ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี มี 1 ท่าเรือ คือ ท่าเรือบริเวณคลองขลุงและจังหวัดตราดมี 5 ท่าเรือ (1) ท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยว อำเภอแหลมงอบ (2) ท่าเรือประมง (3) ท่าเรือแหลมศอก (4) ท่าเรือบ้านสลักเพชร อำเภอเกาะช้าง (5) ท่าเรือบางเบาและท่าเรือเพื่อการขนส่งสินค้า (จำนวน 1 แห่ง คือท่าเรือแหลมงอบ อำเภอคลองใหญ่ จังหวัดตราด) โดยมีการเชื่อมโยงการคมนาคมขนส่งทางน้ำกับจังหวัดที่มีทางออกสู่ทะเล ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดตราด และมีการขนถ่ายสินค้าต่อไปยังท่าเรือที่ขนส่งระหว่างประเทศที่สามารถรองรับการขนส่งสินค้าไปยังอาณาจักรกัมพูชา สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม และภูมิภาคอินโดจีน

สนามบิน

สนามบินจันทบุรี หรือ สนามบินท่าใหม่ หรือ สนามบินเนินพลอยแหวน (Chanthaburi Airstrip) เป็นสนามบินในจังหวัดจันทบุรี ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าใหม่ อำเภอท่าใหม่ จังหวัดจันทบุรี โดยมีกองทัพเรือเป็นเจ้าของพื้นที่สนามบินแห่งนี้ สนามบินจันทบุรีมีพื้นที่ประมาณ 900 ไร่ สร้างขึ้นจากคำสั่งของกระทรวงกลาโหมในปี พ.ศ. 2462 เพื่อหาพื้นที่ขึ้นลงของเครื่องบินในเขตจังหวัด

ท่าอากาศยาน

ท่าอากาศยานตราดเป็นสนามบินเอกชนจำนวน 1 แห่ง (บริษัท บางกอกแอร์เวย์) เปิดให้บริการเมื่อวันที่ 18 เมษายน 2546 ตั้งอยู่ที่ตำบลท่าโสม อำเภอเขาสมิง และตำบลบางปิด อำเภอแหลมงอบ จังหวัดตราด เปิดบริการวันละ 3 เที่ยวบิน (กรณีบินปกติ) และวันละ 6 เที่ยวบิน (กรณีช่วงฤดูการท่องเที่ยว) โดยได้รับการอนุญาตเป็นสนามบินศุลกากรเรียบร้อยแล้ว ตามประกาศในราชกิจจานุเบกษา เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2556

ตารางที่ 6 ข้อมูลการเดินทางมายังกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

จังหวัด	ความเชื่อมโยงเส้นทาง
จันทบุรี	โดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถไปได้ 5 เส้นทาง ได้แก่ เส้นทางที่ 1 ทางหลวงหมายเลข 3 เป็นเส้นทางสายเก่า เริ่มต้นที่บางนา - กรุงเทพฯ ผ่านจังหวัดชลบุรี - บางแสน - ศรีราชา - พัทยา - สัตหีบ - บ้านฉาง - ระยอง - จันทบุรี ระยะทาง 330 กิโลเมตร เส้นทางที่ 2 ทางหลวงหมายเลข 36 เป็นเส้นทางสายหลักในปัจจุบัน เริ่มต้นที่ กิโลเมตรที่ 140 ถนนสุขุมวิท อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี เลี้ยวซ้ายตรงสามแยกกระทิงหลาย ผ่านสนามแข่งรถพีระเซอร์กิต และสิ้นสุดที่ตำบลเชิงเนิน อำเภอเมือง จังหวัดระยอง ระยะทาง 60 กิโลเมตร จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 3 ระยะทาง 108 กิโลเมตร จะถึงจังหวัดจันทบุรี รวมระยะทาง 308 กิโลเมตร เส้นทางที่ 3 ทางหลวงหมายเลข 344 (บ้านบึง - แกลง) เป็นเส้นทางสายหลักอีกหนึ่งสาย ซึ่งช่วยลดระยะทางได้ถึง 70 กิโลเมตร เริ่มต้นกิโลเมตรที่ 98 ถนนสุขุมวิท อำเภอเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี ผ่านอำเภอ บ้านบึง อำเภอวังจันทร์ และอำเภอแกลง จังหวัดระยอง ระยะทาง 110 กิโลเมตร จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 3 ระยะทาง 58 กิโลเมตร จะถึงจังหวัดจันทบุรี รวมระยะทาง 266 กิโลเมตร เส้นทางเชื่อมระหว่างภาคตะวันออกเฉียงเหนือกับภาคตะวันออก เริ่มต้นกิโลเมตรที่ 200 ทางหลวงหมายเลข 33 อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เลี้ยวขวากิโลเมตรที่ 230 จังหวัดสระแก้ว เข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 317 ระยะทาง 189 กิโลเมตร ผ่าน อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอมะขาม จนถึงจังหวัดจันทบุรี รวมระยะทางจากอำเภอกบินทร์บุรี - จังหวัดจันทบุรี 219 กิโลเมตร เส้นทางสายมอเตอร์เวย์ เริ่มต้นที่ถนนศรีนครินทร์ กรุงเทพฯ สิ้นสุดที่เมืองพัทยา จังหวัดชลบุรี ระยะทาง 90 กิโลเมตร จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 36 ระยะทาง 50 กิโลเมตร และทางหลวงหมายเลข 3 อีก 108 กิโลเมตร รวมระยะทางกรุงเทพฯ - จันทบุรี 248 กิโลเมตร

จังหวัด	ความเชื่อมโยงเส้นทาง
	รถโดยสารประจำทาง 1. รถโดยสารปรับอากาศ บริษัท ขนส่ง จำกัด มีบริการออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ทุกวัน ตั้งแต่ 04.00 - 24.00 น. ออกทุกชั่วโมง สอบถามรายละเอียด โทร. 0 2391 8097, 0 2391 2504 บริษัทเดินรถเอกชนวิ่งบริการ ได้แก่ เชิดชัยทัวร์ โทร. 0 2391 4146, 0 3935 0357 พรนิภาทัวร์ โทร. 0 2391- 5179, 0 3931 1278 ศุภรัตน์ทัวร์ โทร. 0 2391 2331, 0 3931 2011 2. รถโดยสารธรรมดา ออกจากสถานีขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) เช่นกัน แต่ไม่มีรถปรับอากาศ สอบถามรายละเอียดโทร. 0 2391 2504 นอกจากนี้ ยังมีรถโดยสารจากจันทบุรีไปยังจังหวัดอื่นๆ ได้แก่ นครราชสีมา ตราด ระยอง สระแก้ว สระบุรี บุรีรัมย์ ปราจีนบุรี ตาก รายละเอียดติดต่อสถานีขนส่งจังหวัดจันทบุรี โทร. 0 3931 1299 ระยะทางจากตัวเมืองจันทบุรีไปยังจังหวัดต่าง ๆ พัทธยา 175 กิโลเมตร ระยอง 110 กิโลเมตร และตราด 70 กิโลเมตร
ตราด	โดยรถยนต์: จากกรุงเทพฯ สามารถไปได้ 3 เส้นทาง คือ 1. ใช้ทางหลวงหมายเลข 3 (สุขุมวิท) ผ่านจังหวัดสมุทรปราการ จังหวัดชลบุรี อำเภอสัตหีบ พัทยา อำเภอสัตหีบ จังหวัดระยอง จังหวัดจันทบุรี จนถึงจังหวัดตราด รวมระยะทางประมาณ 385 กิโลเมตร 2. ใช้ทางหลวงหมายเลข 34 (บางนา - บางปะกง) และทางหลวงหมายเลข 3 (สุขุมวิท) จนถึงจังหวัดชลบุรี แล้วแยก เข้าทางหลวงหมายเลข 344 (ชลบุรี - แกลง) บริเวณกิโลเมตรที่ 98 ผ่านอำเภอบ้านบึง จนถึงอำเภอแกลง จากนั้น แยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 3 ต่อไปจนถึงจังหวัดจันทบุรี รวมระยะทางประมาณ 318 กิโลเมตร 3. ใช้ทางหลวงพิเศษหมายเลข 7 (กรุงเทพฯ-ชลบุรี หรือมอเตอร์เวย์) ไปจนถึงอำเภอมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี จากนั้นแยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 344 (ชลบุรี-แกลง) ผ่านอำเภอบ้านบึง จนถึงอำเภอแกลง จากนั้น แยกซ้ายเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 3 ต่อไปจนถึงจังหวัดจันทบุรี รวมระยะทางประมาณ 318 กิโลเมตร โดยรถประจำทางมีทั้งรถธรรมดา และรถปรับอากาศออกจาก สถานีขนส่งสายตะวันออก (เอกมัย) ถนนสุขุมวิท รถโดยสารปรับอากาศ มีรถปรับอากาศ ชั้น 1 (ปอ.1) ใช้เวลาเดินทางประมาณ 5 ชั่วโมง และจากสถานีขนส่งหมอชิต ถนนกำแพงเพชร 2 มีบริการรถปรับอากาศชั้น 1 ไปจังหวัดตราดทุกวัน (วิ่งเส้นมอเตอร์เวย์) สอบถามเพิ่มเติม โทร. 0 2537 8055 โดยเครื่องบิน: บริษัท บางกอกแอร์เวย์ จำกัด มีเที่ยวบินระหว่างกรุงเทพฯ - ตราด (อยู่ในเขตอำเภอเขาสมิง) ทุกวันจันทร์ พุธ ศุกร์ และอาทิตย์ สอบถามเพิ่มเติม โทร. 0 2265 5555, 0 2265 5678 สำนักงานตราด โทร. 0 3952 5767-8, 0 3952 5299 www.bangkokair.com (มีบริการรถรับ-ส่งนักท่องเที่ยวจากสนามบินไปท่าเรือเฟอร์รี่ ที่จะข้ามไปเกาะช้าง)
นครนายก	นครนายกอยู่ห่างจากกรุงเทพฯ ประมาณ 107 กิโลเมตร นักท่องเที่ยวสามารถเดินทางสู่จังหวัดนครนายกได้หลายวิธี ทั้งทางรถยนต์ส่วนตัวและรถประจำทาง ดังนี้ โดยรถยนต์: จากกรุงเทพฯ ไปนครนายกมี 2 เส้นทาง คือ 1. ไปตามทางหลวงหมายเลข 305 ถนนเลียบคลองรังสิต-นครนายก ผ่านอำเภอธัญบุรี จังหวัดปทุมธานี อำเภอองครักษ์ อำเภอบ้านนา อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ระยะทางประมาณ 105 กิโลเมตร 2. ไปตามทางหลวงหมายเลข 1 เลี้ยวขวาที่แยกหินกองไปตามถนนสุวรรณศร (ทางหลวงหมายเลข 33) จนถึงนครนายก ระยะทางประมาณ 137 กิโลเมตร

จังหวัด	ความเชื่อมโยงเส้นทาง
	โดยรถประจำทาง: 1. รถโดยสารธรรมดาและรถโดยสารปรับอากาศของบริษัท ขนส่ง จำกัด และของเอกชน สายกรุงเทพฯ - นครนายก ออกจากสถานีขนส่งหมอชิต 2 ถนนกำแพงเพชร ทุกวัน วันละหลายเที่ยว ใช้เวลาเดินทางประมาณ 1 ชั่วโมง 30 นาที โดยเที่ยวแรกเริ่มเวลา 04.30 น. 2. รถตู้สายกรุงเทพฯ - นครนายก - ประจันตคาม ออกจากคิวรถฝั่งแฟชั่นมอลล์ (โรบินสันเก่า) อนุสาวรีย์ชัยสมรภูมิ เที่ยวแรก 06.00 น. เที่ยวสุดท้าย 19.20 น. โทร. 08 6663 9945, 08 6151 3669 ระยะทางจากอำเภอเมืองนครนายกไปยังอำเภอต่างๆ - อำเภอปากพลี 9 กิโลเมตร - อำเภอบ้านนา 17 กิโลเมตร - อำเภอองครักษ์ 32 กิโลเมตร
ปราจีนบุรี	โดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถไปได้หลายเส้นทาง ได้แก่ 1. ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ถึงรังสิต แล้วใช้สะพานวงแหวนแยกขวามาเข้าเส้นทางหมายเลข 305 เลียบคลองรังสิต ผ่านอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก แล้วใช้เส้นทางหมายเลข 33 (นครนายก - ปราจีนบุรี) ถึงสามแยกหนองชะอม ประมาณกิโลเมตรที่ 155 แยกขวาเข้าเส้นทางหมายเลข 319 จนถึงตัวจังหวัดปราจีนบุรี รวมระยะทางประมาณ 132 กิโลเมตร 2. ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ผ่านอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงแยกหินกอง ประมาณ กิโลเมตรที่ 90 แยกขวาใช้เส้นทางหมายเลข 33 ผ่านอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี และ จังหวัดนครนายก ไปจนถึงสามแยกบ้านหนองชะอม ประมาณกิโลเมตรที่ 155 ให้แยกขวาเข้าสู่เส้นทางหมายเลข 319 จนถึงตัวจังหวัดปราจีนบุรี รวมระยะทางประมาณ 164 กิโลเมตร 3. ใช้ทางหลวงหมายเลข 304 ผ่านเขตมีนบุรี กรุงเทพฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอพนมสารคาม แล้วเข้าเส้นทางหมายเลข 319 ผ่านอำเภอศรีมโหสถ จนถึงตัวจังหวัดปราจีนบุรี รวมระยะทางประมาณ 158 กิโลเมตร 4. จากกรุงเทพฯ ใช้ทางหลวงหมายเลข 3481 ที่เขตหนองจอก ผ่านอำเภอบางน้ำเปรี้ยว จังหวัดฉะเชิงเทรา จนถึงอำเภอบ้านสร้าง จังหวัดปราจีนบุรี รวมระยะทางประมาณ 70 กิโลเมตร โดยรถประจำทาง มีรถประจำทางปรับอากาศสายกรุงเทพฯ - ปราจีนบุรี ออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ หมอชิต 2 ถนนกำแพงเพชร 2 ทุกวัน วันละหลายเที่ยว โดยรถไฟ การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการรถไฟออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) ไปยังจังหวัดปราจีนบุรีทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 2-3 ชั่วโมง นักท่องเที่ยวสามารถสอบถามข้อมูลการเดินทางและราคาตั๋วโดยสารของการรถไฟแห่งประเทศไทย ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 1690 ทุกวัน ตลอด 24 ชั่วโมง หรือทางเว็บไซต์ www.railway.co.th และจองตั๋วรถไฟก่อนวันเดินทางไม่น้อยกว่า 3 วัน ได้ที่หมายเลขโทรศัพท์ 0-2220-4444 ทุกวัน เวลา 08.30-16.30 น. ระยะทางจากอำเภอเมืองปราจีนบุรีไปยังอำเภอต่าง ๆ คือ อำเภอบ้านสร้าง 20 กิโลเมตร อำเภอศรีมโหสถ 20 กิโลเมตร อำเภอศรีมหาโพธิ 21 กิโลเมตร อำเภอประจันตคาม 30 กิโลเมตร อำเภอกบินทร์บุรี 60 กิโลเมตร

จังหวัด	ความเชื่อมโยงเส้นทาง
สระแก้ว	โดยรถยนต์ จากกรุงเทพฯ สามารถไปได้ 4 เส้นทาง ได้แก่ ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ถึงรังสิต แล้วใช้สะพานวงแหวนแยกขวา เข้าสู่เส้นทางหมายเลข 305 เลียบคลองรังสิต ผ่านอำเภอองครักษ์ จังหวัดนครนายก แล้วแยกขวาใช้เส้นทางหมายเลข 33 ผ่านอำเภอกบินทร์บุรี ไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว รวมระยะทางประมาณ 214 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข 1 (พหลโยธิน) ผ่านอำเภอวังน้อย จังหวัดพระนครศรีอยุธยา ถึงแยกหินกอง ประมาณกิโลเมตรที่ 90 แยกขวาใช้เส้นทางหมายเลข 33 ผ่านอำเภอวิหารแดง จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครนายก และอำเภอกบินทร์บุรี ไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว รวมระยะทางประมาณ 245 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข 304 ผ่านเขตมีนบุรี กรุงเทพฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอพนมสารคาม ถึงอำเภอกบินทร์บุรี แยกขวา เข้าสู่เส้นทางหมายเลข 33 ไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว รวมระยะทางประมาณ 210 กิโลเมตร ใช้ทางหลวงหมายเลข 304 ผ่านเขตมีนบุรี กรุงเทพฯ จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอพนมสารคาม ศูนย์ศึกษาการพัฒนาเขาหินซ้อน จนถึงประมาณกิโลเมตรที่ 54 ให้แยกขวาไปตามทางหมายเลข 359 อีกประมาณ 65 กิโลเมตรถึงจังหวัดสระแก้ว <u>โดยรถประจำทาง</u> มีรถประจำทางปรับอากาศสายกรุงเทพฯ - สระแก้ว ออกจากสถานีขนส่งสายเหนือ หมอชิต 2 ถนนกำแพงเพชร 2 ทุกวัน วันละหลายเที่ยว สอบถามรายละเอียดได้ที่บริษัท ขนส่ง จำกัด โทร.1490 www.transport.co.th <u>โดยรถไฟ</u> การรถไฟแห่งประเทศไทยมีบริการรถไฟออกจากสถานีรถไฟกรุงเทพ (หัวลำโพง) ไปยังจังหวัดสระแก้วทุกวัน ใช้เวลาเดินทางประมาณ 3.5 - 4.5 ชั่วโมง ระยะทางจากอำเภอเมืองสระแก้วไปยังอำเภอต่าง ๆ คือ อำเภอเขาฉกรรจ์ 19 กิโลเมตร อำเภอวัฒนานคร 38 กิโลเมตร อำเภอวังน้ำเย็น 50 กิโลเมตร อำเภออรัญประเทศ 54 กิโลเมตร กิ่งอำเภอวังสมบูรณ์ 55 กิโลเมตร อำเภอคลองหาด 65 กิโลเมตร อำเภอโคกสูง 72 กิโลเมตร อำเภอตาพระยา 100 กิโลเมตร

ประปา

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตะวันออก 2 มีแนวโน้มจำนวนผู้ใช้น้ำประปาเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องเนื่องจากจำนวน 197,560 ราย ในปี พ.ศ. 2563 เป็นจำนวน 205,867 ราย ในปี พ.ศ. 2564 โดยจังหวัดจันทบุรีมีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาสูงสุด และเป็นจังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้น้ำประปาสูงสุดในกลุ่มจังหวัด ในขณะที่จังหวัดนครนายกเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้ใช้น้ำประปาค่าสุดของภูมิภาค

ตารางที่ 7 จำนวนผู้ใช้น้ำประปารายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2562 – 2565

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ (ราย)			
	ปี พ.ศ. 2562	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564	ปี พ.ศ. 2565
จันทบุรี	61,422	63,290	65,241	67,336
ตราด	28,478	29,728	31,118	31,568
นครนายก	24,843	26,028	26,982	27,840
ปราจีนบุรี	41,016	45,706	48,430	49,364
สระแก้ว	31,145	32,808	34,096	35,683
รวม	186,904	197,560	205,867	211,791

ที่มา : ตารางสรุปข้อมูลการประปาส่วนภูมิภาคแยกตามรายจังหวัด การประปาส่วนภูมิภาค

ไฟฟ้า

จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้า ในปี พ.ศ.2561 เป็นจำนวน 772,507 ราย ในปี พ.ศ. 2563 เป็นจำนวน 812,655 ราย และในปี พ.ศ. 2565 เป็นจำนวน 864,010 ราย โดยจังหวัดจันทบุรีมีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าสูงสุด และเป็นจังหวัดที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าสูงสุดในกลุ่มจังหวัด ในขณะที่จังหวัดตราดเป็นจังหวัดที่มีผู้ใช้ไฟฟ้าต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัด นอกจากนี้ จังหวัดปราจีนบุรีและจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีจำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าในปริมาณที่ใกล้เคียงกับข้อมูลที่พบล่าสุด

ตารางที่ 8 จำนวนผู้ใช้ไฟฟ้าย่อยรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ (ราย)				
	ปี พ.ศ. 2561	ปี พ.ศ. 2562	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564	ปี พ.ศ. 2565
จันทบุรี	248,186	255,277	267,191	272,423	279,394
ตราด	88,085	89,936	91,027	94,716	97,018
นครนายก	91,338	93,861	97,756	99,826	102,444
ปราจีนบุรี	174,871	180,225	182,561	193,475	197,922
สระแก้ว	170,027	173,885	174,120	183,614	187,232
รวม	772,507	793,184	812,655	844,054	864,010

ที่มา : การไฟฟ้าส่วนภูมิภาครวบรวมโดย สำนักงานสถิติแห่งชาติ

โทรศัพท์มือถือ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 2,190,410 คน โดยจังหวัดปราจีนบุรี มีจำนวนผู้ใช้โทรศัพท์มือถือสูงสุด 572,410 คน และจังหวัดที่มีอัตราการผู้ใช้โทรศัพท์มือถือต่ำสุด คือจังหวัดนครนายก จำนวน 262,010 คน รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 9 จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้โทรศัพท์มือถือรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัด พ.ศ. 2560 – 2564

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ (คน)				
	ปี พ.ศ. 2560	ปี พ.ศ. 2561	ปี พ.ศ. 2562	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564
จันทบุรี	448,155	460,877	n.a.	507,543	508,800
ตราด	228,596	234,490	n.a.	255,188	275,660
นครนายก	223,136	231,855	n.a.	261,445	262,010
ปราจีนบุรี	491,052	506,475	n.a.	566,026	572,410
สระแก้ว	468,022	493,661	n.a.	546,689	571,530
รวม	1,858,961	1,927,358	-	2,136,891	2,190,410

ที่มา : การสำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/16.aspx>

อินเทอร์เน็ต

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตในปี พ.ศ. 2564 จำนวน 1,900,240 คน โดยจังหวัดสระแก้ว มีจำนวนผู้ใช้อินเทอร์เน็ตสูงสุด 503,770 คน และจังหวัดที่มีอัตราการผู้ใช้อินเทอร์เน็ตน้อยสุด คือ จังหวัดนครนายก จำนวน 224,950 คน รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 10 จำนวนประชากรอายุ 6 ปีขึ้นไป จำแนกตามการใช้อินเทอร์เน็ตรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออก 2 พ.ศ. 2561 – 2564

จังหวัด	จำนวนผู้ใช้ (คน)			
	ปี พ.ศ. 2561	ปี พ.ศ. 2562	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564
จันทบุรี	358,386	358,386	415,623	441,760
ตราด	185,849	185,849	212,538	229,640
นครนายก	373,623	373,623	449,122	224,950
ปราจีนบุรี	148,757	177,065	209,853	500,120
สระแก้ว	124,218	533,229	410,818	503,770
รวม	1,190,833	1,428,152	1,697,954	1,900,240

ที่มา : การสำรวจการมีเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร <http://statbbi.nso.go.th/staticreport/page/sector/th/16.aspx>

3.1.2 ข้อมูลเชิงเปรียบเทียบ

1) ด้านเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจภาพรวม

ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ประมวลผลโดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สามารถสรุปได้ว่าในปี 2564 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดเท่ากับ 1,083,245 และมีอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ณ ราคาประจำปีเพิ่มขึ้น จากปี 2560 ร้อยละ 6.28 โครงสร้างเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ยังคงพึ่งพาภาคนอกการเกษตรโดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดฯ สาขาการผลิตสูงที่สุดเมื่อเทียบกับสาขาการผลิตอื่น ๆ อยู่ที่ 260,278 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 45.06 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคนอกการเกษตรของกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาคือ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง 120,850 ล้านบาทคิดเป็นร้อยละ 20.92 ในขณะที่สาขากิจกรรมทางวิชาชีพวิทยาศาสตร์ และเทคนิคมีมูลค่าต่ำสุดในกลุ่มจังหวัดฯ อยู่ที่ 670 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 0.12

จังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมสูงที่สุดอยู่ที่ 317,321 ล้านบาท เนื่องจากเป็นจังหวัดเดียวที่มีนิคมอุตสาหกรรมในพื้นที่ อันดับ 2 ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี มูลค่า 137,599 ล้านบาท เนื่องจากจังหวัดจันทบุรีมีความโดดเด่นด้านผลไม้และอัญมณี และการเติบโตของการค้าชายแดน ในขณะที่จังหวัดนครนายก ซึ่งประชากรส่วนใหญ่ ประกอบอาชีพ เกษตรกรรม มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวม 30,342 ล้านบาท น้อยที่สุดของจังหวัดในกลุ่มจังหวัด โดยมีรายละเอียดของผลิตภัณฑ์มวลรวมในแต่ละสาขาในปี พ.ศ. 2560 – 2564 ดังนี้

ตารางที่ 11 ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564 (หน่วย: ล้านบาท)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	(GPP; ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ณ ราคาตลาดปัจจุบัน)				
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	543,539	559,879	608,244	590,273	577,666
จันทบุรี	131,138	117,392	131,634	143,142	137,599
ตราด	45,168	40,953	44,205	46,903	44,027
นครนายก	26,347	29,947	30,932	31,381	30,342
ปราจีนบุรี	297,167	323,267	352,887	322,301	317,321
สระแก้ว	43,719	48,320	48,586	46,536	48,376

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูลปี พ.ศ. 2564)

ตารางที่ 12 ผลิตภัณฑ์มวลรวมรายสาขาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี 2560 – 2564 (หน่วย : ล้านบาท)

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	2560	2561	2562	2563	2564
ภาคการเกษตร	120,061	108,305	119,362	127,426	120,850
เกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง	120,061	108,305	119,362	127,426	120,850
ภาคนอกการเกษตร	423,478	451,574	488,881	462,848	456,816
อุตสาหกรรม	258,667	277,839	302,547	278,684	273,211
การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	934	921	888	980	1,099
การผลิต	250,854	266,786	289,812	266,009	260,278
ไฟฟ้า ก๊าซ ไอน้ำ และระบบปรับอากาศ	5,810	8,926	10,677	10,345	10,398
การจัดหาน้ำ การจัดการ และการบำบัดน้ำเสีย ของเสีย และสิ่งปฏิกูล	1,069	1,206	1,170	1,350	1,437
บริการ	164,811	173,335	186,335	184,164	183,604
การก่อสร้าง	11,362	11,053	11,941	12,036	11,867
การขายส่งและการขายปลีก การซ่อมยานยนต์และจักรยายนต์	66,845	68,616	77,115	76,290	74,109
การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า	9,057	9,731	9,841	9,253	10,732
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	5,645	6,395	7,205	4,677	3,279
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	1,973	2,198	2,622	2,613	2,743
กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย	14,423	15,266	15,595	15,977	15,588
กิจกรรมอสังหาริมทรัพย์	10,146	11,005	11,099	12,049	12,368
กิจกรรมทางวิชาชีพ วิทยาศาสตร์ และเทคนิค	412	732	728	791	670
กิจกรรมการบริหารและการบริการสนับสนุน	1,662	1,821	1,996	1,640	1,778
การบริหารราชการ การป้องกันประเทศ และการประกันสังคมภาคบังคับ	17,252	18,490	19,218	19,493	19,886
การศึกษา	15,660	17,304	17,120	17,702	18,171
กิจกรรมด้านสุขภาพและงานสังคมสงเคราะห์	7,702	8,357	8,867	8,940	9,663
ศิลปะ ความบันเทิง และนันทนาการ	605	718	876	756	854
กิจกรรมบริการด้านอื่น ๆ	2,064	2,049	2,112	1,946	1,895

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2560	2561	2562	2563	2564
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ล้านบาท)	543,539	559,879	608,244	590,273	577,666
ผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด ต่อคน (บาท)	236,434	240,381	258,293	247,965	240,104
ประชากร (1,000 คน)	2,299	2,329	2,355	2,380	2,406

ผลิตภัณฑ์มวลรวมต่อประชากร (GPP per Capita)

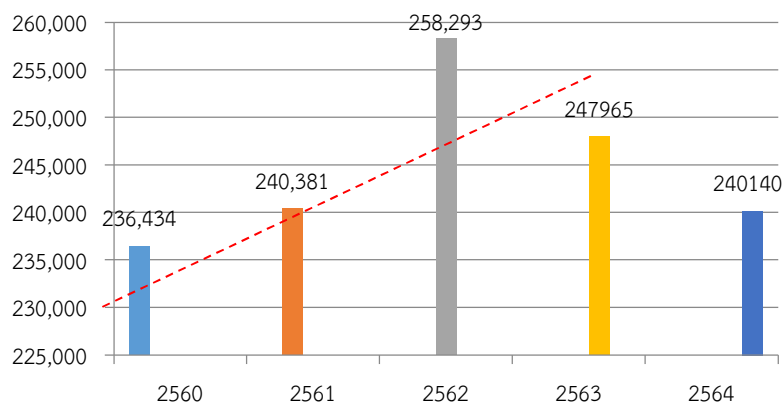
ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในช่วงปี พ.ศ. 2560 – 2564 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี โดยในปี พ.ศ. 2564 จังหวัดที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อหัวสูงที่สุด คือ จังหวัดปราจีนบุรี อยู่ที่ประมาณ 490,499 บาท รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรีอยู่ที่ประมาณ 243,317 บาท ในขณะที่จังหวัดตราดอยู่ที่ประมาณ 160,025 บาท จังหวัดนครนายกอยู่ที่ประมาณ 115,666 บาท และจังหวัดสระแก้วอยู่ที่ประมาณ 73,744 บาท ต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 13 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด/กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เฉลี่ยต่อหัว (PER CAPITA) ปี พ.ศ. 2560 - 2564

(หน่วย : บาท)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2560	2561	2562	2563	2564
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	236,434	240,381	258,293	247,965	240,104
จันทบุรี	241,159	212,390	236,350	255,057	243,317
ตราด	170,855	153,444	163,904	172,155	160,025
นครนายก	102,105	115,616	118,939	120,195	115,666
ปราจีนบุรี	485,581	520,699	560,476	504,915	490,499
สระแก้ว	70,430	76,739	76,090	71,892	73,744

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนภูมิที่ 1 มูลค่าผลิตภัณฑ์เฉลี่ยต่อหัว (PER CAPITA)

ภาคเกษตรกรรม

1) พื้นที่เพาะปลูก

จากการสำรวจเนื้อที่และการใช้ประโยชน์ที่ดินรายจังหวัด ในปี พ.ศ. 2564 โดยสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตรพบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีเนื้อที่รวมประมาณ 14,522,813 ไร่ โดยจังหวัดสระแก้วมีเนื้อที่มากที่สุด 4,496,962 ไร่ รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี 3,961,250 ไร่ จังหวัดปราจีนบุรี 2,976,476 ไร่ จังหวัดตราด 1,761,875 ไร่ และจังหวัดนครนายก 1,326,250 ไร่ ตามลำดับจากเนื้อที่ทั้งหมดของกลุ่มจังหวัดฯ สามารถแบ่งได้เป็นพื้นที่ถือครองเพื่อการเกษตร ได้ดังนี้

ตารางที่ 14 เนื้อที่และการใช้ประโยชน์ทางเกษตรในภูมิภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี 2564

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	เนื้อที่ทั้งหมด (ไร่)	เนื้อที่ ทางการ เกษตร (ไร่)	เนื้อที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตร (ไร่)				
			นาข้าว	พืชไร่	สวนไม้ผล/ ไม้ยืนต้น	สวนผัก/ ไม้ดอก/ ไม้ประดับ	การเกษตร อื่น ๆ
ตะวันออกเฉียงเหนือ 2	14,522,813	6,852,804	1,886,862	1,782,383	2,721,300	50,164	902,042
จันทบุรี	3,961,250	1,699,882	32,269	68,482	1,417,590	6,106	175,435
ตราด	1,761,875	975,010	23,371	59,393	778,660	1,275	112,311
นครนายก	1,326,250	615,240	458,678	n.a.	25,479	8,829	234,423
ปราจีนบุรี	2,976,476	1,223,829	509,298	291,699	135,901	28,817	258,114
สระแก้ว	4,496,962	2,338,843	758,767	1,084,510	363,670	5,137	121,759

ที่มา : ศูนย์สารสนเทศการเกษตร สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

โดยพื้นที่ใช้ประโยชน์ทางการเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีทั้งสิ้น 7,342,751 ไร่ แบ่งเป็น นาข้าว 1,886,862 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 25.70 พืชไร่ 1,782,383 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 24.27 สวนผลไม้/ไม้ยืนต้น 2,721,300 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 37.06 (มีจำนวนสูงสุด) สวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ 50,164 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 0.68 ที่ดินทางการเกษตรอื่น ๆ 902,042 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 12.28

2) ผลผลิตพืชสำคัญ

ผลผลิตพืชสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ประกอบด้วย ข้าว เช่น ข้าวนาปี และข้าวนาปรัง พืชไร่ ประกอบด้วย มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ และสับปะรด สวนผลไม้ ไม้ยืนต้น ได้แก่ ยางพารา ลำไย พุเรียน มังคุด ปาล์มน้ำมัน เงาะ ลิ้นจี่ มะนาว มะพร้าว ส้มเขียวหวาน พริกไทยสวนผัก/ไม้ดอก/ไม้ประดับ เช่น ข้าวโพดหวาน รายละเอียดดังตาราง 16

ตารางที่ 15 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดแบบปริมาณลูกโซ่ ปี พ.ศ. 2561 - 2564

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ (รายกลุ่มจังหวัด)				
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	4.60	3.60	-1.3	-9.1	n/a

จากตาราง สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด แบบปริมาณลูกโซ่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ แสดงถึงรายได้จากนอกภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ปี 2561 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดเท่ากับ 4.60 ปี 2562 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดเท่ากับ 3.60 ปี 2563 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมดเท่ากับ -1.3 และล่าสุด ปี 2564 สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมทั้งหมด -9.1

ตารางที่ 16 ผลผลิตพืชสำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2564

พืชสำคัญ	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			
	2561	2562	2563	2564	2561	2562	2563	2564	2561	2562	2563	2564
ข้าว												
ข้าวนาปี	1,440,007	1,426,137	1,391,289	1,149,740	601,081	600,671	578,972	613,450	2,132	2,146	2,125	1,565
ข้าวนาปรัง	318,504	317,969	305,571	308,633	191,817	207,632	198,034	176,799	639	2,453	2,431	2,469
พืชไร่												
มันสำปะหลัง	501,702	505,233	500,377	438,458	2,234,522	1,760,496	1,835,376	1,515,593	3,476	10,406	10,882	13,990
อ้อยโรงงาน	369,104	467,196	473,948	n/a	3,652,307	5,230,461	4,781,906	n/a	9,195	33,540	30,230	n/a
ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์	116,378	142,947	133,596	148,193	105,789	108,975	99,610	111,176	2,260	2,225	2,171	2,212

พืชสำคัญ	เนื้อที่เก็บเกี่ยว (ไร่)				ผลผลิต (ตัน)				ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ (กก.)			
	2561	2562	2563	2564	2561	2562	2563	2564	2561	2562	2563	2564
สับปะรด	5,720	7,270	6,625	4,708	22,762	27,976	22,806	15,315	7,957	8,021	7,323	6,957
สวนไม้ผล ไม้ยืนต้น												
ยางพารา	948,401	1,059,804	1,041,036	887,435	205,629	201,553	203,436	174,562	896	864	880	787
ลำไย	254,060	253,351	267,285	379,719	384,890	345,550	360,284	563,793	4,317	3,951	4,110	5,971
ทุเรียน	207,737	207,737	218,879	254,419	330,938	319,407	389,528	462,606	5,554	4,949	5,669	5,872
มังคุด	168,375	168,406	169,345	167,586	42,454	65,648	161,164	94,678	1,882	1,215	1,853	1,851
ปาล์มน้ำมัน	150,914	139,774	142,023	143,310	299,253	329,644	344,315	336,167	7,856	8,809	9,158	8,672
เงาะ	104,973	104,971	104,599	99,104	179,097	162,475	183,723	192,770	5,122	4,454	5,400	5,636
ลิ้นจี่	2,073	1,165	1,052	1,545	845	1,192	n/a	536	544	1,023	0	348
มะนาว	n/a	2,980	3,087	n/a	2,768	2,651	2,754	n/a	1,970	1,889	1,971	n/a
มะพร้าว	n/a	6,320	6,341	10,479	4,419	4,520	4,503	5,958,690	2,000	2,018	2,057	1,449,460
ส้มเขียวหวาน	n/a	132	132	n/a	167	212	222	40	1,722	1,606	1,682	n/a
พริกไทย	n/a	3,931	3,799	n/a	2,559	2,051	2,244	n/a	755	555	638	n/a

ตารางที่ 17 ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช) (รายกลุ่มจังหวัด) (กิโลกรัม/ไร่) ปี พ.ศ. 2562 - 2565

กลุ่มจังหวัด	ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช) (รายกลุ่มจังหวัด)			
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	3,321	2,986	3,225	3,752

ที่มา: สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

จากตารางผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ (พืช) (รายกลุ่มจังหวัด) ปี 2562 ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ 3,321 กิโลกรัมต่อไร่ ปี 2563 ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ 2,986 กิโลกรัมต่อไร่ ปี 2564 ผลผลิตสินค้าเกษตรสำคัญเฉลี่ยต่อไร่ 3,225 กิโลกรัมต่อไร่

ตารางที่ 18 จำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP (รายจังหวัด) ปี พ.ศ. 2562 - 2565

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ค่าสถิติ			
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	1,051	1,069	1,989	1,519
จันทบุรี	214	214	223	251
ตราด	66	72	92	89
นครนายก	138	151	482	182
ปราจีนบุรี	500	499	862	652
สระแก้ว	133	133	330	345

ที่มา : สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าปศุสัตว์ กรมปศุสัตว์ และกลุ่มพัฒนาระบบบริหาร กรมประมง

จากตารางจำนวนฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP (รายจังหวัด) ปี พ.ศ. 2562 – 2565 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกปี ในปี พ.ศ. 2562 ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP จำนวน 1,051 ฟาร์ม ปี พ.ศ. 2563 ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP จำนวน 1,069 ฟาร์ม ปี พ.ศ. 2564 ฟาร์มที่ได้รับการรับรองมาตรฐานฟาร์ม GAP จำนวน 1,989 ฟาร์ม แต่ลดลงในปี พ.ศ. 2565

พื้นที่ปศุสัตว์

ในปี พ.ศ. 2564 การทำปศุสัตว์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นกลุ่มใหญ่ของการปศุสัตว์ ปริมาณการเลี้ยงสัตว์เศรษฐกิจจากการเปรียบเทียบตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 – 2565 ในภาพรวมมีจำนวนลดลง โดยสามารถสรุปสาระสำคัญของสัตว์เศรษฐกิจและปริมาณการเลี้ยง ได้ดังนี้

(1) สัตว์ปีก ได้แก่ ไก่เนื้อ ไก่ไข่ ไก่พื้นเมืองและเป็ดเนื้อ

- จังหวัดที่มีปริมาณการผลิตเลี้ยงสัตว์ปีกสูงสุดในปี พ.ศ. 2565 ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี

24.43 ล้านตัว จังหวัดนครนายก 8.50 ล้านตัว จังหวัดจันทบุรี 4.38 ล้านตัว จังหวัดสระแก้ว 2.49 ล้านตัว และจังหวัดตราด 0.65 ล้านตัว ภาพรวมแนวโน้มการผลิตเลี้ยงสัตว์ปีก เพิ่มขึ้นร้อยละ 16.14

(2) สัตว์ใหญ่ ได้แก่ โคนม โคเนื้อ กระบือ

- จังหวัดที่มีปริมาณการผลิตเลี้ยงสัตว์ใหญ่สูงสุดในปี พ.ศ. 2565 ได้แก่ จังหวัดสระแก้ว

171,256 ตัว จังหวัดปราจีนบุรี 31,547 ตัว จังหวัดนครนายก 24,672 ตัว จังหวัดจันทบุรี 5,743 ตัว และจังหวัดตราด 3,209 ตัว ภาพรวมแนวโน้มการผลิตเลี้ยงสัตว์ใหญ่เพิ่มขึ้นร้อยละ 23.30

(3) สัตว์เล็ก ได้แก่ สุกร

- จังหวัดที่มีปริมาณการผลิตเลี้ยงสัตว์เล็กสูงสุดในปี พ.ศ. 2565 ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี

408,903 ตัว จังหวัดจันทบุรี 79,681 ตัว จังหวัดนครนายก 68,258 ตัว จังหวัดตราด 68,883 ตัว และจังหวัดสระแก้ว 25,707 ตัว ภาพรวมแนวโน้มการผลิตเลี้ยงสัตว์เล็กลดลงร้อยละ 11.11

ตารางที่ 19 จำนวนสัตว์เศรษฐกิจรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2562 - 2565

จังหวัด	สัตว์เศรษฐกิจ				
	สัตว์เศรษฐกิจ (ตัว)	ปี พ.ศ. 2562(p)	ปี พ.ศ. 2563(p)	ปี พ.ศ. 2564(p)	ปี พ.ศ. 2565(p)
จันทบุรี	ไก่เนื้อ	1,178,028	1,990,836	1,990,836	3,349,798
	ไก่ไข่	157,717	755,780	755,780	847,888
	ไก่พื้นเมือง	117,484	133,006	133,006	165,180
	เป็ดเนื้อ	20,089	22,002	20,945	21,005
	โคนม	3,058	2,464	3,060	3,331
	โคเนื้อ	3,875	1,381	2,008	2,412
	กระบือ	844	573	637	476
	สุกร	67,171	67,553	62,665	79,681
ตราด	ไก่เนื้อ	710,432	529,420	529,420	496,138
	ไก่ไข่	65,788	58,395	58,395	39,717
	ไก่พื้นเมือง	108,827	116,504	116,504	106,733
	เป็ดเนื้อ	4,672	1,953	2,365	1,502
	โคเนื้อ	1,884	1,619	1,723	1,707
	กระบือ	892	607	634	602
	สุกร	10,276	79,113	78,530	68,883
	นครนายก	ไก่เนื้อ	3,306,712	2,759,937	2,759,937
ไก่ไข่		5,609,012	4,658,820	4,658,820	5,372,959
ไก่พื้นเมือง		224,388	246,268	246,268	276,956
เป็ดเนื้อ		504,949	563,449	575,515	476,903
โคเนื้อ		13,203	10,177	10,947	11,032
กระบือ		17,475	13,701	13,540	13,640
สุกร		76,149	249,587	246,150	68,258
ปราจีนบุรี		ไก่เนื้อ	18,505,330	17,483,369	17,483,369
	ไก่ไข่	2,352,030	1,995,217	1,995,217	1,875,618
	ไก่พื้นเมือง	414,646	688,701	688,701	797,962

จังหวัด	สัตว์เศรษฐกิจ				
	สัตว์เศรษฐกิจ (ตัว)	ปี พ.ศ. 2562(p)	ปี พ.ศ. 2563(p)	ปี พ.ศ. 2564(p)	ปี พ.ศ. 2565(p)
	เป็ดเนื้อ	553,983	612,483	482,061	514,407
	โคเนื้อ	12,887	13,327	16,715	18,921
	กระบือ	8,921	8,852	11,401	12,626
	สุกร	154,813	311,527	307,930	408,903
สระแก้ว	ไก่เนื้อ	838,873	457,025	457,025	452,970
	ไก่ไข่	210,565	279,018	279,018	472,192
	ไก่พื้นเมือง	824,368	1,402,082	1,402,082	1,438,214
	เป็ดเนื้อ	311,700	132,335	129,517	129,992
	โคนม	32,268	32,895	36,054	37,477
	โคเนื้อ	60,721	70,563	81,970	118,899
	กระบือ	13,366	13,917	13,054	14,880
สุกร	18,458	30,884	37,572	25,707	

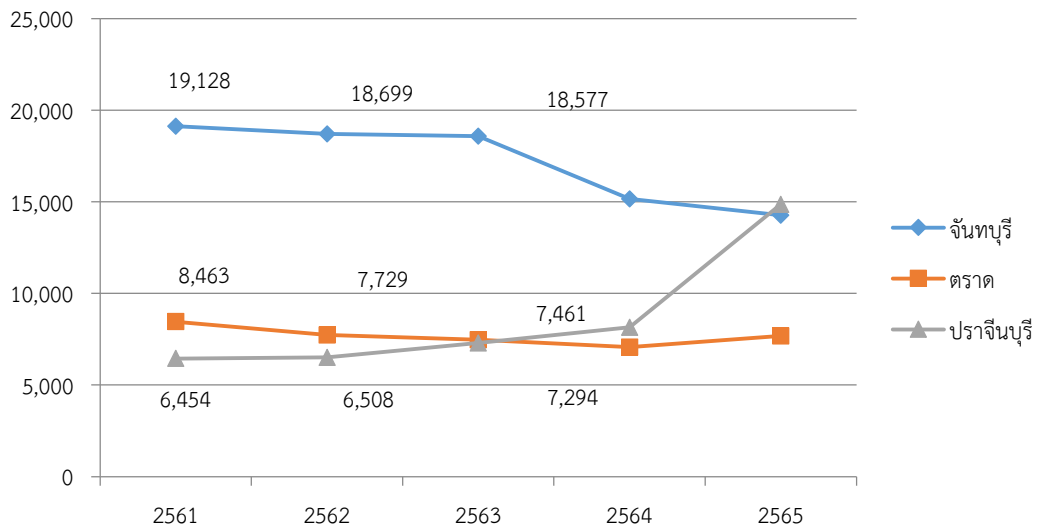
พื้นที่ประมง

ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีเนื้อที่น้ำจืดรวม 38,176 ไร่ โดยจังหวัดจันทบุรี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่น้ำจืดมากที่สุด 16,167 ไร่ จังหวัดจันทบุรีมีพื้นที่น้ำจืดเป็นอันดับ 1 ของกลุ่มจังหวัด รองลงมาคือจังหวัดปราจีนบุรี 14,845 ไร่ และจังหวัดตราด 7,164 ไร่ ตามลำดับ ในขณะที่ จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดนครนายกไม่มีพื้นที่ทำนาจืด ภาพรวมแนวโน้มน้ำจืดเปรียบเทียบกับปี พ.ศ. 2561 – 2565 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น ร้อยละ 25.92

ตารางที่ 20 จำนวนเนื้อที่น้ำจืดรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565

จังหวัด	เนื้อที่น้ำจืด (ไร่)				
	ปี พ.ศ. 2561	ปี พ.ศ. 2562	ปี พ.ศ. 2563	ปี พ.ศ. 2564	ปี พ.ศ. 2565
จันทบุรี	19,128	18,699	18,577	15,152	16,167
ตราด	8,463	7,729	7,461	7,076	7,164
นครนายก	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
ปราจีนบุรี	6,454	6,508	7,294	8,153	14,845
สระแก้ว	n/a	n/a	n/a	n/a	n/a
รวม	34,045	32,936	33,332	30,318	38,176

ที่มา: สถิติการเกษตรประเทศไทย สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

แผนภูมิที่ 2 จำนวนพื้นที่นาถั่ว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565

ตารางที่ 21 ปริมาณสัตว์น้ำจืดที่จับได้ทั้งหมด (รวมเพาะเลี้ยง) เป็นรายจังหวัด ปี 2560 – 2564 (หน่วย : ตัน)

จังหวัด	ปริมาณสัตว์น้ำที่จับได้ทั้งหมด (รวมเพาะเลี้ยง) เป็นรายจังหวัด ปี 2560 - 2564				
	ปี 2560	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
จันทบุรี	852	260	215	132	128
ตราด	564	538	498	241	151
นครนายก	16,063	17,332	23,647	20,546	22,279
ปราจีนบุรี	15,463	14,233	14,592	15,446	23,616
สระแก้ว	4,429	5,113	3,558	3,234	4,202
รวม	37,371	37,476	42,510	39,599	50,376

ที่มา : กลุ่มวิจัยและวิเคราะห์สถิติการประมง กองนโยบายและยุทธศาสตร์พัฒนาการประมง กรมประมง

ปัญหาทางเกษตรกรรมที่พบในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ที่สำคัญคือ เรื่องราคาพืชผลตกต่ำ ปัญหาคุณภาพของสินค้าเกษตร ปัญหาสินค้าเกษตรล้นตลาด ปัญหาการใช้น้ำ ปัญหากรรมสิทธิ์ที่ดินทำกิน ปัญหาการใช้สารเคมี เป็นต้น ซึ่งภาคราชการจะต้องเข้ามาช่วยสนับสนุนเกษตรกรในมิติต่าง ๆ เช่น การสร้างโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับ เช่น แหล่งน้ำ การขนส่งพืชผลทางการเกษตร การเพิ่มช่องทางการตลาด แหล่งค้าขายสินค้าเกษตร การให้ความรู้ในการปลูกพืชที่เหมาะสม การลดต้นทุนในการผลิต เป็นต้น เพื่อนำเกษตรกรให้พ้นจากปัญหาในเบื้องต้นต่อไป

ตารางที่ 22 ปัญหาการทำเกษตรกรรมในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด	ปัญหาการทำเกษตรกรรม
จันทบุรี	ปัญหาาราคาผลไม้อย่างพาราคตกต่ำ
	ปัญหาการบริหารจัดการน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร ในฤดูแล้ง
ตราด	ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ
	ปัญหาการทำประมงทะเลและประมงพื้นบ้าน
	ปัญหาการบริหารจัดการน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร ในฤดูแล้ง
นครนายก	ปัญหาด้านต้นทุนการผลิต
	ปัญหาดินเปรี้ยวทำให้ผลผลิตข้าวมีคุณภาพต่ำ

จังหวัด	ปัญหาการทำเกษตรกรรม
ปราจีนบุรี	ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ
	ปัญหาน้ำท่วม
	ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรขาดคุณภาพ
สระแก้ว	ปัญหาน้ำเสียจากการเกษตร การใช้สารเคมีเป็นจำนวนมากซึ่งกระทบต่อคุณภาพน้ำ
	ปัญหาผลผลิตทางการเกษตรราคาตกต่ำ
	ปัญหาการบริหารจัดการน้ำเพื่อใช้ในการเกษตร ในฤดูแล้ง

ที่มา : สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี , สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด , สำนักงานเกษตรจังหวัดนครนายก ,สำนักงานเกษตรจังหวัดปราจีนบุรี, สำนักงานเกษตรจังหวัดสระแก้ว, 2565

สำหรับการผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม (GAP) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในปี พ.ศ. 2566 มีจำนวนเกษตรกรที่ได้รับ GAP จำนวน 15,867 ราย โดยจังหวัดจันทบุรี จำนวน 11,365 ราย จังหวัดตราด จำนวน 3,537 ราย ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรส่วนใหญ่เป็นผลไม้ จำพวก เงาะ ทุเรียน มังคุด สับปะรด ลองกอง พืชผัก สมุนไพร ไม้ผลต่าง ๆ เป็นต้น

ตารางที่ 23 การผลิตทางการเกษตรอย่างถูกต้องและเหมาะสม (GAP) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

ปี พ.ศ. 2562 – 2566 (หน่วย : ราย)

ปี	รายการ	จันทบุรี	ตราด	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว
2562	กลุ่มพืชผัก	1	0	0	4	0
	กลุ่มสมุนไพร	0	0	0	0	0
	ทุเรียน	554	231	0	0	0
	มังคุด	134	480	0	0	0
	ลองกอง	24	83	0	0	0
	มะม่วง	1	0	1	0	0
	สับปะรด	0	86	0	0	0
	ส้มโอ	0	0	1	0	0
	มะยงชิด	0	0	93	0	0
	ชมพู	0	0	0	0	0
	จำนวนรวม	717	880	95	4	0
2563	กลุ่มพืชผัก	3	45	6	0	0
	กลุ่มสมุนไพร	1	7	2	0	1
	ทุเรียน	3,612	611	0	1	1
	มังคุด	3,927	1,322	2	2	0
	ลองกอง	510	257	1	1	0
	มะม่วง	15	1	1	1	9
	สับปะรด	0	52	0	0	0
	ส้มโอ	1	0	1	9	0
	มะยงชิด	4	0	1	0	0
	ชมพู	0	1	0	0	0
	จำนวนรวม	8,073	2,296	14	14	11
2564	กลุ่มพืชผัก	0	5	38	84	42
	กลุ่มสมุนไพร	11	4	5	4	17
	ทุเรียน	1,321	469	2	48	0
	มังคุด	805	309	1	27	1
	ลองกอง	173	257	0	13	0

ปี	รายการ	จันทบุรี	ตราด	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว
	มะม่วง	13	0	3	3	35
	สับปะรด	1	11	0	0	0
	ส้มโอ	0	1	13	22	3
	มะยงชิด	4	0	43	4	2
	ชมพู	1	0	0	0	7
	จำนวนรวม	2,329	1,056	105	205	107
2565	กลุ่มพืชผัก	32	87	77	102	133
	กลุ่มสมุนไพร	133	11	12	50	59
	ทุเรียน	4,945	1,227	3	90	1
	มังคุด	3,793	783	4	27	0
	ลองกอง	420	97	2	25	1
	มะม่วง	36	1	0	24	50
	สับปะรด	1	48	0	1	0
	ส้มโอ	0	2	3	44	1
	มะยงชิด	6	2	14	9	2
	ชมพู	0	0	0	0	0
	จำนวนรวม	9,366	2,258	115	372	285
2566	กลุ่มพืชผัก	105	75	47	213	186
	กลุ่มสมุนไพร	127	10	12	70	111
	ทุเรียน	6,774	1,766	3	92	7
	มังคุด	3,724	1,468	0	23	2
	ลองกอง	612	176	0	15	0
	มะม่วง	7	2	1	13	33
	สับปะรด	0	40	0	0	0
	ส้มโอ	1	0	0	80	3
	มะยงชิด	15	0	24	10	7
	ชมพู	0	0	0	0	13
	จำนวนรวม	11,365	3,537	87	516	362

ที่มา : GAP DOA Online สำนักพัฒนาระบบและรับรองมาตรฐานสินค้าพืช กรมวิชาการเกษตร, 25 สิงหาคม 2566 gap.doa.go.th/searchgap

สมุนไพร Herbal City

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญและมุ่งเน้นการพัฒนาสมุนไพรและผลิตภัณฑ์แบบครบวงจร โดยภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560-2564 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ “สมุนไพรไทยเพื่อความมั่นคงทางสุขภาพและความยั่งยืนของเศรษฐกิจไทย” โดยมีเป้าหมายในการพัฒนาให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่ส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรชั้นนำของภูมิภาคอาเซียนภายในปี พ.ศ. 2564 และมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัวภายในปี พ.ศ. 2564 โดยแผนแม่บทได้กำหนดให้มียุทธศาสตร์ในการบรรลุตามเป้าหมาย 4 ยุทธศาสตร์ ได้แก่

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ส่งเสริมผลิตผลของสมุนไพรไทยที่มีศักยภาพตามความต้องการของตลาดทั้งในและต่างประเทศ โดยมีเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์นี้ คือ ส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรแปรรูปเบื้องต้นอย่างมีคุณภาพ ปริมาณวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพมีความเพียงพอใกล้เคียงต่อความต้องการใช้ของผู้ประกอบการอุตสาหกรรม และอนุรักษ์สมุนไพรไทยให้คงไว้ใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืน

ยุทธศาสตร์ที่ 2 พัฒนาอุตสาหกรรมและการตลาดสมุนไพรให้มีคุณภาพระดับสากล โดยมีเป้าประสงค์ของ ยุทธศาสตร์นี้คือ ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีศักยภาพในการแข่งขันทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ

ยุทธศาสตร์ที่ 3 ส่งเสริมการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการสร้างเสริมสุขภาพ โดยมีเป้าประสงค์ของ ยุทธศาสตร์นี้คือ เพิ่มการใช้สมุนไพรในระบบสุขภาพ ในการรักษาโรคและเสริมสร้างสุขภาพ และเสริมสร้างพื้นฐานการพัฒนาการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยให้เป็นส่วนหนึ่งของระบบสุขภาพของประเทศในระยะยาว

ยุทธศาสตร์ที่ 4 สร้างความเข้มแข็งของการบริหารและนโยบายภาครัฐเพื่อการขับเคลื่อนสมุนไพรไทยอย่างยั่งยืน โดยมีเป้าประสงค์ของยุทธศาสตร์นี้คือ ประเทศไทยมีกลไกในการพัฒนาสมุนไพรที่มีศักยภาพ เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจของประเทศ

ภาพที่ 3 เป้าหมาย 4 ยุทธศาสตร์

ยุทธศาสตร์ที่ 1 - 3 มีเป้าหมายในการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรให้ครบวงจร เริ่มตั้งแต่ การผลิตวัตถุดิบและสารสกัดสมุนไพรที่ตรงตามความต้องการและมีคุณภาพ (การส่งเสริมการพัฒนาสมุนไพรไทยในช่วงต้นทาง) การผลิตผลิตภัณฑ์สมุนไพรด้วยกระบวนการผลิตที่มีคุณภาพ และได้รับการรับรองมาตรฐานต่างๆ เพื่อพัฒนาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการและสร้างความมั่นใจแก่ผู้บริโภค (การส่งเสริมการพัฒนาสมุนไพรไทยในช่วงกลางทาง) และการส่งเสริมการขายผลิตภัณฑ์สมุนไพรรวมทั้งผลักดันให้เกิดการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาโรคและการสร้างเสริมสุขภาพ เพื่อเป็นทางเลือกในการสร้างความมั่นคงทางสุขภาพของประชาชนร่วมกับการแพทย์แผนปัจจุบันในระบบสาธารณสุข (การส่งเสริมและพัฒนาสมุนไพรไทย ในช่วงปลายทาง) ขณะที่ยุทธศาสตร์ที่ 4 มีเป้าหมายในการสร้างกลไกเพื่อสนับสนุนให้เกิดการดำเนินการพัฒนาสมุนไพรไทยอย่างต่อเนื่องและเป็นรูปธรรม ทั้งด้านกลไกเชิงนโยบายที่มั่นคง กลไกการกำหนดทิศทางในการวิจัยและพัฒนาสมุนไพรและกลไกการสนับสนุนที่จะเอื้อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ที่ชัดเจนและแก้ไขอุปสรรคด้านกฎระเบียบ ทั้งนี้เพื่อให้การดำเนินการที่เป็นไปตามยุทธศาสตร์ที่ 1-3 สามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ การสอดคล้องของยุทธศาสตร์ทั้งสี่ภายใต้แผนแม่บทแห่งชาติฯ นี้ จะเป็นกลไกการขับเคลื่อนให้เกิดการพัฒนาสมุนไพรไทยแบบครบวงจร

จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ที่ปลูกพืชสมุนไพร กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีจังหวัดที่เป็นพื้นที่สำคัญด้านการปลูกและผลิตสมุนไพร ได้แก่ ปราจีนบุรี จันทบุรี และสระแก้ว

พืชสมุนไพรที่ปลูกในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 กล้วย้าปักกิ่ง กล้วย้าหนวดแมว เพชรสังฆาต เสลดพังพอน ชุมเห็ดเทศ ขมิ้นชัน ใบชะพลูทองพันชั่ง อคคีทวาร ฟ้าทลายโจร ไพล กระวาน เป็นต้น

ขั้นตอนการผลิตไปจนถึงการจำหน่าย โดยส่วนมากเกษตรกรจะแปรรูปด้วยวิธีการตากแห้ง และนำไปผ่านกระบวนการอบก่อนจึงจะส่งขาย โดยเมื่อเก็บสมุนไพรจากแปลงแล้ว จะเข้าสู่กระบวนการทำความสะอาด เพื่อคัดสิ่งปนเปื้อนออก จากนั้นนำมาหั่นและตากให้แห้งประมาณ 80% แล้วนำเข้าสู่เตาอบด้วยอุณหภูมิ 60 องศาเซลเซียสอีกครั้ง เป็นเวลา 2 ชั่วโมง ก่อนจะนำบรรจุถุงขาย

แหล่งขายที่สำคัญ โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี โรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรีและตลาดที่กรุงเทพมหานคร

ตารางที่ 24 จังหวัดที่มีการปลูกสมุนไพรในปี พ.ศ. 2561 - 2565

จังหวัด	ปี	ชนิดสมุนไพร	จำนวนพื้นที่ปลูก/ไร่	จำนวนเกษตรกร/ครัวเรือน	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด/กิโลกรัม	ราคาขายได้บาท/กิโลกรัม
จันทบุรี	2561	กระวาน	998.00	126.00	4,500.00	130.00
		ขมิ้นชัน	20.50	5.00	0.00	0.00
		กฤษณา	1,658.00	708.00	0.00	0.00
		พริกไทย	4,902.96	1,345.00	2,128,255.00	185.99
	2562	กระวาน	2,008.00	126.00	1,157,080.00	100.12
		ขมิ้นชัน	16.50	4.00	0.00	0.00
		กฤษณา	1,662.00	708.00	0.00	0.00
		พริกไทย	4,793.46	1,345.00	1,335,575.00	103.03
	2563	กระวาน	1,108.00	13.00	63,650.00	598.92
		ขมิ้นชัน	16.50	6.00	1,600.00	10.00
		กฤษณา	1,433.00	633.00	0.00	0.00
		พริกไทย	4,748.30	1,462.00	2,099,738.80.00	122.20
	2564	กระวาน	639.00	13.00	10,000.00	700.00
		ขมิ้นชัน	21.50	5.00	16,040.00	23.53
		กฤษณา	1,101.00	348.00	0.00	0.00
		พริกไทย	1,885.30	667.00	778,130.00	153.90
	2565	กระวาน	878.00	80.00	5,000.00	700.00
		ขมิ้นชัน	15.50	80.00	5,000.00	700.00
		กัญชา	0.30	2.00	0.00	0.00
		กฤษณา	1,165.00	348.00	0.00	0.00
		พริกไทย	1,885.30	667.00	829,177.00	156.02
		กระท่อม	13.25	2.00	0.00	0.00

จังหวัด	ปี	ชนิดสมุนไพร	จำนวนพื้นที่ปลูก/ไร่	จำนวนเกษตรกร/ครัวเรือน	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด/กิโลกรัม	ราคาที่ขายได้บาท/กิโลกรัม	
ตราด	2561	กฤษณา	2,262.00	506.00	0.00	0.00	
		พริกไทย	218.00	53.00	430,910.00	144.82	
	2562	กฤษณา	2,344.00	503.00	0.00	0.00	
		พริกไทย	169.00	29.00	155,434.00	167.11	
	2563	กฤษณา	2,403.00	503.00	0.00	0.00	
		พริกไทย	126.00	28.00	123,103.00	137.88	
	2564	กฤษณา	2,422.00	503.00	0.00	0.00	
		พริกไทย	86.00	26.00	81,322.00	105.46	
	2565	กฤษณา	2,339.00	465.00	0.00	0.00	
		พริกไทย	66.00	20.00	64,587.00	83.23	
	นครนายก	2561	กฤษณา	164.00	83.00	0.00	0.00
		2562	กฤษณา	164.00	85.00	566,600.00	62.41
		2563	กฤษณา	164.00	85.00	300,200.00	70.00
			ยอบ้าน	102.00	1.00	0.00	0.00
2564		กฤษณา	167.00	85.00	0.00	0.00	
		ยอบ้าน	102.00	1.00	0.00	0.00	
2565		กฤษณา	132.50	57.00	0.00	0.00	
		ยอบ้าน	102.00	1.00	0.00	0.00	
ปราจีนบุรี	2561	ขมิ้นชัน	419.25	51.00	690,00.00	12.00	
		กฤษณา	595.00	164.00	0.00	0.00	
		พลู	22.00	7.00	0.00	0.00	
	2562	ขมิ้นชัน	324.25	51.00	448,000	12.40	
		กฤษณา	595.00	164.00	0.00	0.00	
		พลู	22.00	7.00	0.00	0.00	
	2563	ขมิ้นชัน	250.25	51.00	170,000.00	12.53	
		กฤษณา	340.00	56.00	0.00	0.00	
		พลู	22.00	7.00	200.00	20.00	
	2564	ขมิ้นชัน	100.25	51.00	0.00	0.00	
		กฤษณา	340.00	56.00	0.00	0.00	
		พลู	22.00	7.00	0.00	0.00	
	2565	ขมิ้นชัน	120.25	51.00	0.00	0.00	
		กฤษณา	390.00	56.00	0.00	0.00	
		พลู	48.00	18.00	10,400	80.00	

จังหวัด	ปี	ชนิดสมุนไพร	จำนวนพื้นที่ปลูก/ไร่	จำนวนเกษตรกร/ครัวเรือน	ผลผลิตที่เก็บเกี่ยวได้ทั้งหมด/กิโลกรัม	ราคาขายได้บาท/กิโลกรัม
สระแก้ว	2561	กระชายดำ	2.75	4.00	0.00	0.00
		กฤษณา	85.00	14.00	0.00	0.00
	2562	กระชายดำ	0.75	3.00	500.00	40.00
		กฤษณา	85.00	14.00	0.00	0.00
	2563	กระชายดำ	0.50	1.00	0.00	0.00
		กฤษณา	85.00	14.00	0.00	0.00
	2564	กระชายดำ	0.50	1.00	0.00	0.00
		กฤษณา	85.00	14.00	0.00	0.00
	2565	กระชายดำ	0.50	1.00	0.00	0.00
		กฤษณา	85.00	14.00	0.00	0.00
		ดีปลี	2.00	5.00	0.00	0.00

ที่มา : ระบบสารสนเทศการผลิตทางการเกษตร Online กรมส่งเสริมการเกษตร, 2566

ตารางที่ 25 ตัวอย่างผลิตภัณฑ์ยาที่ผลิตจากสมุนไพร

กลุ่มอาการ	ชื่อยา	รูปแบบ	ขนาดบรรจุ
บรรเทาอาการท้องเสีย	ธาตุบรรจบ	แคปซูล	500 mg
บรรเทาอาการท้องเสีย	เหลืองปิดสมุท	แคปซูล	500 mg
ยาบรรเทาโรคผิวหนัง	ผสมเพชรสังฆาต	แคปซูล	500 mg
ยาบรรเทาอาการท้องผูก	มะขามแขก	ยาเม็ด	400 mg
ยาแก้ไอ/ขับเสมหะ	เขียวหอม	ผง	15 g
	ห้ารอก	แคปซูล	400 mg
แก้ไข้ตัวร้อน	จันทน์ลีลา	แคปซูล	350 mg
แก้ร้อนใน	มะระขี้เทย	แคปซูล	500 mg
แก้ไอ/ขับเสมหะ	ตรีผลา	แคปซูล	500 mg
แก้เจ็บคอ	ฟ้าทะลายโจร	แคปซูล	400 mg
แก้หวัด คัดจมูก	ปราบชมพูทวีป	แคปซูล	400 mg
บำรุงโลหิต	บำรุงโลหิต	แคปซูล	500 mg
ปวดกล้ามเนื้อ	เถาวัลย์เปรียง	แคปซูล	350 mg
	ธรณีสัณตะฆาต	แคปซูล	500 mg
	สหัสธารา	แคปซูล	500 mg
ถอนพิษ	รางจืด	ยาชง	3 g

ที่มา : กระทรวงสาธารณสุข, 2565

ผลจากแผนพัฒนาแม่บทแห่งชาติ

ผลจากนโยบายของรัฐบาลได้ส่งเสริมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสมุนไพร ผ่านแผนแม่บทว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพร ปี 2560 -2564 กำหนดเป้าหมายให้เพิ่มมูลค่าการบริโภคผลิตภัณฑ์สมุนไพรจาก 1.8 แสนล้านบาท เป็น 3.6 แสนล้านบาท ในปี 2564 และให้ไทยเป็นผู้นำการส่งออกสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ฯ เป็นอันดับ 1 ในอาเซียน ทำให้ตลาดสมุนไพรไทยเติบโตก้าวกระโดด นับเป็นอัตราการเติบโตมากกว่า จีน เติบโตเฉลี่ย 5.06 % ญี่ปุ่น 0.85 % และเกาหลีใต้ 5.43 % สมุนไพรที่ได้รับความนิยมระดับ Product Champion ได้แก่ ขมิ้นชัน ไพล กระชายดำ และใบบัวบก และที่กำลังได้รับความนิยมอย่างรวดเร็ว เช่น ฟ้าทะลายโจร ชิง กระเทียม ฯลฯ อีกทั้ง กัญชง กัญชา ก็เป็นพืชสมุนไพรที่กำลังได้รับความนิยมและ

ในประเทศไทยถือเป็นแหล่งพันธุกรรมที่ดีที่สุดในโลก เป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่ที่สามารถพลิกฟื้นเศรษฐกิจสมุนไพรไทยที่สร้างรายได้หลักๆ ประกอบด้วย ขมิ้นชัน ไพล บัวบก กระจงดำ ฟ้าทะลายโจร กระจง ขาว ขิง คำฝอย ตะไคร้ บุก พริกไทย ว่านชั่งมดลูก กระจงแดง แก้วฮวย ดีปลี บอระเพ็ด พญาอ เพชรสังฆาต มะระขี้นก มะลิ มะแว้งเครือ และมะแว้งต้น เป็นต้น

แผนการพัฒนาศูนย์สมุนไพรไทยขับเคลื่อนโดย 3 กระทรวงหลัก ได้แก่ (1) **กระทรวงสาธารณสุข** ทำหน้าที่ดูแลในเรื่องการสร้างความเชื่อมั่นในคุณค่าและคุณภาพของสมุนไพรไทย สนับสนุนการสร้างนวัตกรรมผลิตภัณฑ์สมุนไพร และลดความยุ่งยากในการขออนุญาตผลิตของผู้ประกอบการ (2) **กระทรวงพาณิชย์** ดูแลรับผิดชอบเรื่องการเพิ่มช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ การจับคู่เจรจาธุรกิจ การออกงานแสดงสินค้า การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการสู่ตลาดต่างประเทศ และ (3) **กระทรวงเกษตรและสหกรณ์** เดินหน้าขยายพื้นที่ปลูกพืชสมุนไพรแบบอินทรีย์ เพื่อให้ได้วัตถุดิบที่ปลอดภัย สามารถขายได้ราคาดีขึ้น รวมถึงส่งเสริมให้เกษตรกรรวมกลุ่มเป็นแปลงใหญ่พืชสมุนไพร เพื่อจะได้รับการถ่ายทอดองค์ความรู้แบบครบวงจรภายใต้หลักสูตรที่สอดคล้องกับสภาพพื้นที่ดำเนินการและความต้องการของเกษตรกร

สมุนไพรสู่ระดับโลก

ผลจากนโยบายของรัฐบาลได้ส่งเสริมผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมสมุนไพร ผ่านแผนแม่บทว่าด้วยการพัฒนาศูนย์สมุนไพร ปี 2560 -2564 ทำให้ตลาดสมุนไพรเป็นตลาดที่มีการเติบโตสูงอย่างก้าวกระโดด ตลาดสมุนไพรในโลก มีมูลค่ารวมกันประมาณ 9.18 หมื่นล้านเหรียญดอลลาร์สหรัฐ ประเทศที่มีมูลค่าทางการตลาดของสมุนไพรที่สูง ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ฝรั่งเศส เยอรมัน และภูมิภาคเอเชีย จากข้อมูลของกรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ ระบุว่าปัจจุบันมูลค่าการส่งออกสมุนไพรไทยอยู่ในหลักแสนล้านบาท โดยสมุนไพรไทยในกลุ่มอาหารเสริมมีมูลค่าการใช้และส่งออกรวมกว่า 80,000 ล้านบาท กลุ่มสปาและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าประมาณ 10,000 ล้านบาท กลุ่มยาแผนโบราณตามกฎหมายคุ้มครองแพทย์แผนไทย มีมูลค่าประมาณ 10,000 ล้านบาท

นโยบายการพัฒนาศูนย์สมุนไพรไทยสร้างเศรษฐกิจของรัฐบาล ตามโครงการนำสมุนไพรคุณภาพสู่ตลาดโลก (Thailand KISS the World) มีการรวบรวมหลายหน่วยงานทั้งรัฐ เอกชนเข้าไว้ด้วยกัน อาทิ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กรมการค้าภายใน สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม บริษัท คิง เพาเวอร์ อินเตอร์เนชั่นแนล จำกัด ซีพี ออยล์ จำกัด (มหาชน)

กองสมุนไพรเพื่อเศรษฐกิจ กรมการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือก เร่งเดินหน้าสร้างช่องทางในการพัฒนาโอกาสทางธุรกิจให้กับผู้ประกอบการสมุนไพร เพื่อให้อุตสาหกรรมสมุนไพรไทย เดินหน้าเติบโตต่อไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีมาตรฐานสินค้า เพื่อส่งเสริมให้ผู้ประกอบการได้เข้าถึงตลาดในช่องทางใหม่ ๆ ทั้งผลิตภัณฑ์สมุนไพรดีเด่นระดับชาติ PMHA (Prime Minister Herbal Award) และผลิตภัณฑ์สมุนไพรคุณภาพ PHP (Premium Herbal Product) ซึ่งกำลังขยายจำนวนและเติบโตอย่างต่อเนื่อง ผลพวงจากสถานการณ์แพร่ระบาดโควิด - 19 พบว่ามูลค่าของผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศ มีอัตราการผลิตโตเฉลี่ย 10.3 % ตลอดจนการขับเคลื่อนแผนแม่บทแห่งชาติ กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก กระทรวงสาธารณสุข คาดการณ์ว่าปี 2564 ตลาดผลิตภัณฑ์สมุนไพรของประเทศไทยจะมีมูลค่าเพิ่มขึ้นกว่า 50,000 ล้านบาท เป็นไปตามนโยบายขับเคลื่อนการพัฒนาพืชสมุนไพรและพืชทางเลือกอื่น ๆ ให้เป็นภูมิปัญญาและทรัพยากรที่มีค่าของประเทศไทย

สำนักงานนโยบายและยุทธศาสตร์การค้า (สนค.) เปิดเผยมูลค่าการส่งออกสินค้าสมุนไพรไทย ปี 2563 พบว่า สินค้าพืชสมุนไพร (HS 1211) ได้แก่ พืชสมุนไพร มีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ จีน คิดเป็นร้อยละ 34.3 % รองลงมา คือ ญี่ปุ่น 26.6 % เวียดนาม 12.4 % บังกลาเทศ 5.5 % และเกาหลีใต้ 4.2 % ขณะที่สินค้าสารสกัดจากสมุนไพร (HS 1302) ได้แก่ สารสกัดสมุนไพร มีตลาดส่งออกที่สำคัญ คือ เมียนมา คิดเป็น 25.5 % รองลงมา คือ ญี่ปุ่น 18.1 % สหรัฐอเมริกา 12.4 % มาเลเซีย 9 % และเวียดนาม 6 %

นอกจากนี้ คณะกรรมการอำนวยการเพื่อพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (นโยบาย Medical Hub) เตรียมปูทางประเทศสู่ศูนย์กลางสมุนไพรโลก เปิดเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รองรับการเดินทางสู่ศูนย์กลางสมุนไพรโลก นำผลิตภัณฑ์กัญชา และสมุนไพรด้านโควิด 19 มาจำหน่ายในเส้นทาง การท่องเที่ยวใน 4 เส้นทาง รวม 9 จังหวัด ได้แก่ อุตรธานี สกลนคร นครพนม หนองคาย เลย หนองบัวลำภู บึงกาฬ นครราชสีมา ปราจีนบุรี (อภัยภูเบศร) และบุรีรัมย์ (โนนมาลัยโมเดล)

ปัญหาของสมุนไพร

มูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมสมุนไพร มูลค่าทางการตลาดของผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร และมูลค่า การส่งออกผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรที่น้อยมาก เมื่อเทียบกับอุตสาหกรรมและการตลาดของสินค้าในประเภทอื่น ๆ นอกจากนี้ สำหรับปริมาณการใช้สมุนไพรเพื่อการรักษาพยาบาลและส่งเสริมสุขภาพ ก็ยังมีค่อนข้างน้อย เมื่อเทียบการดำเนินการในภาพรวมของระบบสุขภาพและสาธารณสุขของประเทศ

1. ความต้องการและการขาดแคลนวัตถุดิบสมุนไพร สมุนไพรบางชนิดมีปริมาณการใช้น้อย เกษตรกรไม่ทำการเพาะปลูก แต่เก็บวัตถุดิบที่ได้จากป่าธรรมชาติโดยไม่มีการปลูกทดแทน ประกอบกับการลดน้อย ของพื้นที่ป่าไม้ และไม่มีการศึกษาพัฒนาการผลิต ทำให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบหลายชนิด ซึ่งสมุนไพรที่ตลาดโลก มีความต้องการสูงและมีโอกาสเติบโตในอนาคต ได้แก่ กระชายดำ มะขามป้อม ขมิ้นชัน กวาวเครือขาว บัวบก และไพล การขาดระบบการจัดการที่ดิน และการปลูกหรือขยายพันธุ์ทดแทน ทำให้สมุนไพรในธรรมชาติมี ปริมาณลดน้อยลง ขาดแคลนและอาจสูญพันธุ์ได้ในอนาคต เช่น ข้าวเย็นเหนือ ข้าวเย็นใต้ชะเอมเหนือ ชิงชี เถาวัลย์เปรียง ผาง สมุลแว้ง สารพัดพิษ ลำพันทางหมู ลำพันแดง หัวร้อยรูและอบเชยไทย เป็นต้น **ซึ่งหากไม่มีการบริหารจัดการด้านอุปสงค์และอุปทาน จะเกิดปัญหาวัตถุดิบขาดแคลน หรือวัตถุดิบคุณภาพไม่ดีพอ**

2. สถานการณ์ด้านคุณภาพและมาตรฐานของวัตถุดิบสมุนไพร วัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพ และมาตรฐานเป็นหัวใจสำคัญในการทำให้ผลิตภัณฑ์สมุนไพรมีคุณภาพดีและมีคุณสมบัติคงที่ ปัจจุบันวัตถุดิบ สมุนไพรในประเทศไทยส่วนมากยังคงเก็บจากป่า บางส่วนปลูกในครัวเรือน การผลิตวัตถุดิบในระดับการค้าเพื่อ ป้อนเข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมยังมีน้อย และยังมีปัญหาด้านมาตรฐานคุณภาพวัตถุดิบทั้งด้านองค์ประกอบทางเคมี ที่ไม่สม่ำเสมอการปนเปื้อนจุลินทรีย์การปนเปื้อน สารหนู โลหะหนัก และการปนเปื้อนสารพิษจากสารเคมี การเกษตรโดยในกลุ่มวัตถุดิบสมุนไพร และผลิตภัณฑ์ที่ไม่ผ่านเกณฑ์ส่วนมากเกิดจากการปนเปื้อนจุลินทรีย์เกิน มาตรฐาน ซึ่งอาจเกิดจากขั้นตอนการเตรียมวัตถุดิบ ตั้งแต่กระบวนการคัดเลือก การล้างทำความสะอาด กระบวนการทำให้แห้ง การเก็บรักษาที่ไม่เหมาะสม รวมไปถึงความสะอาดของภาชนะที่เก็บและสถานที่เก็บไม่ดีพอ ซึ่งในภาพรวมที่ผ่านมากการผลิตวัตถุดิบสมุนไพรไม่สอดคล้องกับความต้องการของตลาด ทั้งชนิด ปริมาณและ คุณภาพ ส่งผลให้เกิดการขาดแคลนวัตถุดิบสมุนไพรที่มีคุณภาพเข้าสู่แหล่งผลิตในภาคอุตสาหกรรม แนวทางใน การยกระดับคุณภาพสมุนไพรให้ดีขึ้น การใช้วัตถุดิบสมุนไพรที่ดีจะส่งผลโดยตรงต่อการพัฒนาคุณภาพ ผลิตภัณฑ์และความเชื่อมั่นของผู้บริโภค เกษตรกรที่ผลิตสมุนไพรตาม มาตรฐานเกษตรที่ดี (Good Agricultural Practice, GAP) และได้รับการรับรองการผลิต ควรส่งเสริมเกษตรกรให้ต้องปรับปรุงการผลิตวัตถุดิบสมุนไพร ให้มีคุณภาพ กล่าวคือ มีสารสำคัญออกฤทธิ์ ไม่มีการปนเปื้อนของจุลินทรีย์เชื้อรา โลหะหนักและสิ่งเจือปนอื่น

เกินมาตรฐานสำหรับการผลิตแบบเกษตรอินทรีย์ โดยส่งเสริมเกษตรกรรายย่อยให้ปลูกพืชสมุนไพรแบบผสมผสานโดยไม่ใช้สารเคมีและปรับปรุงกระบวนการผลิตเพื่อให้สามารถเข้าสู่มาตรฐานเกษตรอินทรีย์

ภาคอุตสาหกรรม

มูลค่าอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 อยู่ที่ประมาณ 850,936 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าจากการผลิต 577,665 ล้านบาท และเป็นมูลค่าจากการทำเหมืองแร่อยู่ที่ 273,271 ล้านบาท ทั้งนี้ มูลค่าอุตสาหกรรมทั้งหมด มีแนวโน้มลดลงเรื่อย ๆ จากปี พ.ศ. 2562 - 2563 มีมูลค่าอยู่ที่ 892,821 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 26 มูลค่าภาคอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2560 – 2564 (หน่วย : ล้านบาท)

ปี	กิจกรรม	จังหวัด/กลุ่มจังหวัด					
		จังหวัดบุรีรัมย์	นครราชสีมา	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	
2560	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	9,073	3,420	3,713	233,906	8,554	258,666
	การผลิต	131,138	45,168	26,347	297,167	43,719	543,539
	มูลค่าอุตสาหกรรม	140,211	48,588	30,060	531,073	52,273	802,205
2561	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	8,087	3,475	3,766	253,902	8,608	277,838
	การผลิต	117,392	40,953	29,947	323,267	48,320	559,879
	มูลค่าอุตสาหกรรม	125,479	44,428	33,713	577,169	56,928	837,717
2562	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	8,236	4,156	3,682	277,347	9,133	302,554
	การผลิต	131,634	44,205	30,932	352,887	48,586	608,244
	มูลค่าอุตสาหกรรม	139,870	48,361	34,614	630,234	57,719	910,798
2563	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	8,236	4,156	3,682	277,341	9,133	302,548
	การผลิต	143,142	46,903	31,391	322,301	46,536	590,273
	มูลค่าอุตสาหกรรม	151,378	51,059	35,073	599,642	55,669	892,821
2564	การทำเหมืองแร่และเหมืองหิน	9,665	5,350	3,625	244,474	10,157	273,271
	การผลิต	137,599	44,027	30,342	317,321	48,376	577,665
	มูลค่าอุตสาหกรรม	147,264	49,377	33,967	561,795	58,533	850,936

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2565 [https : www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional](https://www.nesdc.go.th/main.php?filename=gross_regional)

1) จำนวนโรงงาน แรงงาน และเงินลงทุน

ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีจำนวนโรงงานทั้งสิ้น 2,243 โรงงาน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเป็นจำนวน 27 โรงงาน โดยจังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีจำนวนโรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 943 โรงงาน

จำนวนแรงงานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ในปี พ.ศ. 2565 มีจำนวนแรงงานอยู่ทั้งสิ้น 138,622 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าเป็นจำนวน 472 คน โดยจังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีจำนวนแรงงานมากที่สุดอยู่ที่ 104,710 คน

ในส่วนของจำนวนเงินลงทุนอยู่ที่ 332,606.00 ล้านบาท ในปี พ.ศ. 2565 ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า 22,533.03 ล้านบาท โดยที่จังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีจำนวนเงินลงทุนสูงที่สุดอยู่ที่ 254,621.34 ล้านบาท โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 27 จำนวนโรงงาน แรงงานและเงินลงทุนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

จำนวน	ปี	จังหวัด/กลุ่มจังหวัด					
		จันทบุรี	ตราด	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	ภาคตะวันออก 2
โรงงาน (โรง)	2561	635	496	296	951	754	3,132
	2562	545	480	283	987	774	3,069
	2563	342	248	170	884	504	2,148
	2564	353	253	170	922	518	2,216
	2565	349	257	169	943	525	2,243
แรงงาน (คน)	2561	11,168	5,407	6,928	81,930	12,884	118,317
	2562	11,104	5,401	7,014	84,739	13,868	122,126
	2563	10,262	4,566	7,463	89,242	12,819	124,352
	2564	10,528	4,691	7,738	101,953	13,240	138,150
	2565	10,189	4,663	7,730	104,710	11,330	138,622
เงินลงทุน (ล้านบาท)	2561	13,304.14	5,006.99	6,762.98	297,626.92	45,107.94	367,808.97
	2562	13,768.04	5,028.14	6,630.23	319,360.41	46,976.77	391,763.64
	2563	13,176.47	4,707.49	6,929.39	218,022.04	47,155.50	289,990.89
	2564	13,989.82	5,155.34	6,938.44	234,822.11	49,167.26	310,072.97
	2565	14,046.76	5,179.09	6,920.30	254,621.34	51,838.51	332,606.00

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลจากสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566 <http://www.diw.go.th/webdiw/static-fac/>

อุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มี อยู่ 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี และสระแก้ว ในปี พ.ศ. 2565 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีโรงงานจำนวน 2,243 โรง คนงาน 138,622 คน จำนวนเงินลงทุน 332,606.00 ล้านบาท โดยจังหวัดปราจีนบุรี มีนิคมอุตสาหกรรม 2 แห่ง ได้แก่ นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค กบินทร์ และ นิคมอุตสาหกรรมบ่อทอง 33 จังหวัดสระแก้ว มีนิคมอุตสาหกรรม 1 แห่ง คือ นิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว

นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค กบินทร์ ก่อตั้งขึ้นปี พ.ศ. 2556 สถานที่ตั้ง กม. 78 ริมทางหลวงหมายเลข 304 ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี เนื้อที่ทั้งหมด 1,075 ไร่ พื้นที่สำหรับขาย 710 ไร่ พื้นที่ว่างในนิคม 489 ไร่ ระยะทางจากสถานที่ต่าง ๆ กรุงเทพมหานคร (บางนา – ตราด) 140 กิโลเมตร สนามบินสุวรรณภูมิ 120 กิโลเมตร ดอนเมือง 145 กิโลเมตร แหลมฉบัง 140 กิโลเมตร ลาดกระบัง 120 กิโลเมตร ปทุมธานี 120 กิโลเมตร นครราชสีมา 140 กิโลเมตร มาบตาพุด 170 กิโลเมตร อุทยาน 190 กิโลเมตร ท่าเรือกรุงเทพฯ 160 กิโลเมตร นิคมฯ เกตเวย์ 80 กิโลเมตร ฉะเชิงเทรา 84 กิโลเมตร มีจำนวนโรงงาน 8 โรง จำนวนเงินลงทุน 1,392.63 ล้านบาท จำนวนคนงาน 264 คน (ข้อมูลโรงงานในเขตการนิคมแห่งประเทศไทย, 16 สิงหาคม 2566 <http://userdb.diw.go.th/factory/ieat.asp>)

นิคมอุตสาหกรรมบ่อทอง 33 ก่อตั้งปี พ.ศ. 2562 แล้วเสร็จปลายปี พ.ศ. 2565 ที่ตั้ง จังหวัดปราจีนบุรี สำนักงานใหญ่กรุงเทพมหานคร 22 ซอยสันติภาพ ถนนนเรศ ตำบลสีพระยา เขตบางรัก กรุงเทพมหานคร 10510 เนื้อที่ทั้งหมด 1,746 ไร่ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 1,125 ไร่ เขตที่พักอาศัย/ พาณิชยกรรม 83 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 364 ไร่ เขตพื้นที่สีเขียว 81 ไร่ ระยะทางจากสถานที่ต่าง ๆ สนามบินสุวรรณภูมิ 170 กิโลเมตร ท่าเรือแหลมฉบัง 190 กิโลเมตร ชายแดนอรัญประเทศ – ปอยเปต 93 กิโลเมตร มีจำนวนโรงงาน 1 โรง (ข้อมูลโรงงานในเขตการนิคมแห่งประเทศไทย, 16 สิงหาคม 2566 <http://userdb.diw.go.th/factory/ieat.asp>) มุ่งเน้นตอบสนองความต้องการของคู่ค้าทางธุรกิจที่เป็นนวัตกรรมและมีประสิทธิภาพ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และความปลอดภัยของชุมชน โดยใช้หลักธรรมาภิบาล เพื่อสร้าง

ความสัมพันธ์ที่ยั่งยืนกับคู่ค้าทางธุรกิจให้เกิดบรรลุเป้าหมายที่เป็นประโยชน์ต่อทุกฝ่าย พัฒนาและให้ความสำคัญกับสิ่งแวดล้อมในระดับมาตรฐานสากล

นิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว ตั้งนิคมอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษจังหวัดสระแก้ว ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 ที่ตั้ง 88 หมู่ที่ 3 ตำบลป่าไร่ อำเภออรัญประเทศ จังหวัดสระแก้ว 27120 เนื้อที่ทั้งหมด 660 ไร่ เขตอุตสาหกรรมทั่วไป 242 ไร่ เขตประกอบการโลจิสติกส์ 89 ไร่ เขตประกอบการเสรี 60 ไร่ เขตพาณิชย์ 37 ไร่ เขตสถานีไฟฟ้าย่อย 5 ไร่ พื้นที่สาธารณูปโภคและสิ่งอำนวยความสะดวก 163 ไร่ เขตพื้นที่สีเขียว 64 ไร่ ระยะทางจากสถานที่ต่าง ๆ สนามบินสุวรรณภูมิ 226 กิโลเมตร ท่าเรือแหลมฉบัง 255 กิโลเมตร กรุงเทพมหานคร 247 กิโลเมตร อำเภอเมืองสระแก้ว จังหวัดสระแก้ว 54 กิโลเมตร ด้านศุลกากรอรัญประเทศ 14 กิโลเมตร มีจำนวนโรงงาน 4 โรง จำนวนเงินลงทุน 68.00 ล้านบาท จำนวนคนงาน 50 คน (ข้อมูลโรงงานในเขตการนิคมแห่งประเทศไทย, 16 สิงหาคม 2566 <http://userdb.diw.go.th/factory/ieat.asp> ตอบสนองความต้องการผู้ประกอบการอุตสาหกรรมและนักลงทุนในพื้นที่ด้าน OTOP SMEs อุตสาหกรรม เศรษฐกิจ และการค้า) ตารางที่ 28 แหล่งนิคมอุตสาหกรรมในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

ชื่อ	แหล่งที่ตั้ง
สังกัดการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย	
1. นิคมอุตสาหกรรมไฮเทค กบินทร์	จังหวัดปราจีนบุรี
2. นิคมอุตสาหกรรมบ่อทอง 33	จังหวัดปราจีนบุรี
3. นิคมอุตสาหกรรมสระแก้ว	จังหวัดสระแก้ว

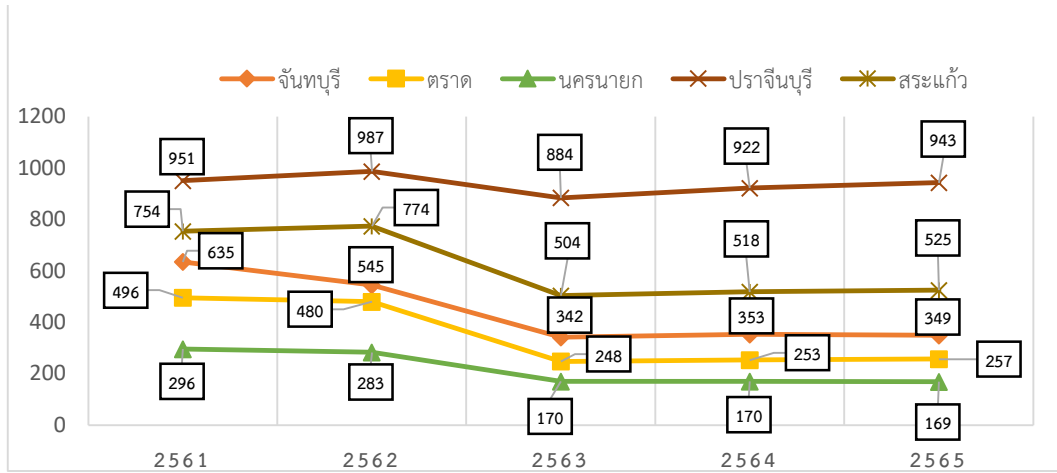
ที่มา : การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (กนอ.), 2566 <https://www.ieat.go.th/>

ตารางที่ 29 จำนวนโรงงานและคนงานของจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565

จังหวัด	รายการ	2561	2562	2563	2564	2565
จันทบุรี	จำนวนโรงงาน	635	545	342	353	349
	จำนวนคนงาน	11,168	11,104	10,262	10,528	16,189
ตราด	จำนวนโรงงาน	496	450	248	253	257
	จำนวนคนงาน	5,407	5,401	4,566	4,691	4,663
นครนายก	จำนวนโรงงาน	296	283	170	170	169
	จำนวนคนงาน	6,928	7,014	7,463	7,738	7,730
ปราจีนบุรี	จำนวนโรงงาน	951	987	884	922	943
	จำนวนคนงาน	81,930	84,739	89,242	101,953	104,710
สระแก้ว	จำนวนโรงงาน	754	774	504	518	525
	จำนวนคนงาน	12,884	15,868	12,819	13,240	11,330
ภาคตะวันออก 2	จำนวนโรงงาน	3,132	3,069	2,148	2,216	2,243
	จำนวนคนงาน	118,317	122,126	124,352	158,150	138,622

ที่มา : จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2566

สำหรับในปี พ.ศ. 2565 ภาพรวมจำนวนโรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีจำนวนโรงงานรวมทั้งสิ้น 2,243 โรงงาน และจำนวนคนงานทั้งสิ้น 138,622 คน ซึ่งจังหวัดปราจีนบุรีเป็นอันดับ 1 ส่วนอันดับ 2 จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดจันทบุรี อยู่ในสัดส่วนที่ใกล้เคียงกันมาก ส่วนจังหวัดตราดและจังหวัดนครนายก ยอดรวมมีปริมาณไม่สูงนัก ซึ่งทั้ง 2 จังหวัดมีทิศทางการที่คงตัวไม่เพิ่มหรือลดมากนัก

แผนภูมิที่ 3 จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

ภาพรวมใน ปี 2565 ขนาดของโรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 แบ่งได้ ดังนี้

1. จำพวก 1 (ขนาดเล็ก) ภาพรวม 4 โรงงาน เงินลงทุน 651 ล้านบาท และคนงานรวม 208 คน จังหวัดปราจีนบุรีมีจำนวนโรงงานมากที่สุด
2. จำพวก 2 (ขนาดกลาง) ภาพรวม 71 โรงงาน เงินลงทุน 995.95 ล้านบาท และคนงานรวม 1,301 คน จังหวัดสระแก้วมีจำนวนโรงงานมากที่สุด
3. จำพวก 3 (ขนาดใหญ่) ภาพรวม 2,168 โรงงาน เงินลงทุน 330,959.04 ล้านบาท และคนงานรวม 137,093 คน จังหวัดปราจีนบุรีมีจำนวนโรงงานมากที่สุด

ตารางที่ 30 สถิติสะสมจำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการ ตาม พ.ร.บ. โรงงาน พ.ศ. 2535 ปี พ.ศ. 2561 – 2565

ปี	จำพวก	รายการ	จังหวัด					รวมทั้งสิ้น
			จันทบุรี	ตราด	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	
2561	1 (ขนาดเล็ก)	จำนวนโรงงาน	148	49	1	3	168	369
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	43.57	10.17	4.81	311.00	26.85	396.40
		คนงาน (รวม)	409	174	2	102	652	1,339
	2 (ขนาดกลาง)	จำนวนโรงงาน	78	79	49	73	51	330
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	335.04	140.30	266.28	825.34	143.51	1,710.47
		คนงาน (รวม)	810	531	472	1,025	356	3,194
	3 (ขนาดใหญ่)	จำนวนโรงงาน	409	368	246	875	535	2,433
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	12,925.52	4,856.52	6,491.89	296,490.58	44,937.57	365,702.08
		คนงาน (รวม)	9,949	4,702	6,454	80,803	11,876	113,784
	รวมทั้ง 3 จำพวก	จำนวนโรงงาน	635	496	296	951	754	3,132
เงินลงทุน (ล้านบาท)		13,304.14	5,006.99	6,762.98	297,626.92	45,107.94	368,908.97	
คนงาน (รวม)		11,168	5,407	6,928	81,930	12,884	118,317	
2562	1 (ขนาดเล็ก)	จำนวนโรงงาน	148	49	1	4	168	370
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	43.57	10.17	4.81	315.50	26.85	400.90
		คนงาน (รวม)	409	174	2	110	652	1,347
	2 (ขนาดกลาง)	จำนวนโรงงาน	61	80	49	76	56	322
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	305.57	188.16	285.03	938.84	205.81	1,883.71
		คนงาน (รวม)	754	534	455	1,084	445	3,272
	3 (ขนาดใหญ่)	จำนวนโรงงาน	336	351	233	907	550	2,377
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	13,418.60	4,869.82	6,340.43	318,106.08	46,744.11	389,479.04
		คนงาน (รวม)	9,941	4,693	6,557	83,545	12,771	117,507

ปี	จำพวก	รายการ	จังหวัด					รวมทั้งสิ้น
			จันทบุรี	ตราด	นครนายก	ปราจีนบุรี	สระแก้ว	
	รวมทั้ง 3 จำพวก	จำนวนโรงงาน	545	480	283	987	774	3,069
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	13,768.04	5,028.14	6,630.28	319,360.41	46,976.77	391,763.64
		คนงาน (รวม)	11,104	5,401	7,014	84,739	13,868	122,126
2563	1 (ขนาดเล็ก)	จำนวนโรงงาน	0	0	0	2	0	2
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	0	0	0	311	0	311
		คนงาน (รวม)	0	0	0	96	0	96
	2 (ขนาดกลาง)	จำนวนโรงงาน	14	7	0	6	2	29
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	73.82	47.77	0	159.90	311	592.49
		คนงาน (รวม)	142	153	0	253	58	606
	3 (ขนาดใหญ่)	จำนวนโรงงาน	328	241	170	876	502	2,117
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	13,702.66	4,659.72	6,929.39	217,551.14	47,152.39	289,953
		คนงาน (รวม)	10,120	4,413	7,463	88,893	12,761	123,650
	รวมทั้ง 3 จำพวก	จำนวนโรงงาน	342	248	170	884	504	2,148
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	13,776	4,707	6,929	218,022	47,156	290,590
		คนงาน (รวม)	10,262	4,566	7,463	89,242	12,819	124,352
2564	1 (ขนาดเล็ก)	จำนวนโรงงาน	0	0	0	2	0	2
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	0	0	0	331	0	311
		คนงาน (รวม)	0	0	0	96	0	96
	2 (ขนาดกลาง)	จำนวนโรงงาน	16	8	1	22	24	71
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	101.34	53.77	1.25	435.25	127.54	719.15
		คนงาน (รวม)	203	158	25	527	428	1,341
	3 (ขนาดใหญ่)	จำนวนโรงงาน	337	245	169	898	494	2,143
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	13,888.48	5,101.57	6,937.19	234,075.85	49,039.72	309,042.81
		คนงาน (รวม)	10,325	4,533	7,713	101,330	12,812	136,713
	รวมทั้ง 3 จำพวก	จำนวนโรงงาน	353	253	170	922	518	2,216
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	13,989.82	5,155.34	6,938.44	234,822.11	49,167.26	310,072.97
		คนงาน (รวม)	10,528	4,691	7,738	101,953	13,240	138,150
2565	1 (ขนาดเล็ก)	จำนวนโรงงาน	0	0	0	4	0	4
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	0	0	0	651	0	651
		คนงาน (รวม)	0	0	0	208	0	208
	2 (ขนาดกลาง)	จำนวนโรงงาน	16	8	1	19	27	71
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	101.34	53.77	1.25	391.85	447.74	995.95
		คนงาน (รวม)	203	138	25	451	484	1,301
	3 (ขนาดใหญ่)	จำนวนโรงงาน	333	249	168	920	498	2,168
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	13,945.42	5,125.32	6,919.05	253,518.48	51,390.77	330,959.04
		คนงาน (รวม)	9,986	4,505	7,705	104,051	10,846	137,093
	รวมทั้ง 3 จำพวก	จำนวนโรงงาน	349	257	169	943	525	2,243
		เงินลงทุน (ล้านบาท)	14,046.76	5,179.09	6,920.30	254,621.34	51,838.51	332,606
		คนงาน (รวม)	10,189	4,663	7,730	104,710	11,330	138,622

ที่มา : กลุ่มสถิติและเผยแพร่สารสนเทศอุตสาหกรรม ศูนย์สารสนเทศโรงงานอุตสาหกรรม กรมโรงงานอุตสาหกรรม, 2566

การค้าชายแดน

พื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีแนวพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาจำนวน 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด และจังหวัดสระแก้ว เป็นเขตแดนทางบกมีความยาวทั้งสิ้น 316 กิโลเมตร โดยมีช่องทางการค้าชายแดน ดังนี้

(1) จังหวัดจันทบุรี มีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 2 แห่ง คือ ด้านพรมแดนบ้านฝักกาด, ด้านพรมแดนบ้านแหลม และมีจุดผ่อนปรน จำนวน 3 แห่ง คือ จุดผ่อนปรนการค้าบ้านซันตารี, จุดผ่อนปรนการค้าบ้านสวนส้ม และจุดผ่อนปรนการค้าบ้านบึงชนั่งล่าง

(2) จังหวัดตราดมีจุดผ่านแดนถาวร จำนวน 1 แห่ง คือ จุดผ่านแดนถาวรหรือด่านพรมแดนบ้านหาดเล็ก และมีจุดผ่อนปรน จำนวน 2 แห่ง คือ จุดผ่อนปรนทางการค้าบ้านมะม่วง , จุดผ่อนปรนบ้านหมื่นค่าน มีแนวชายแดนตามธรรมชาติติดทิวเขาบรรทัดตลอดแนวยาว 165 กิโลเมตร มีอาณาเขตติดกับราชอาณาจักรกัมพูชาถึง 3 จังหวัด ได้แก่

- อำเภอบ่อไร่ ติดกับ บ้านคลองรถถัง (โฮ่วรถเกาะ) อำเภอสำราญ จังหวัดพระตะบอง
- อำเภอเมืองตราด ติดกับ บ้านหมอนตา อำเภอเวียงเวล จังหวัดโพธิสัตว์
- อำเภอคลองใหญ่ ติดกับ บ้านจามเยียม อำเภอมลลิสี่มา จังหวัดเกาะกง

(3) จังหวัดสระแก้ว มีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 2 แห่ง คือ จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก และจุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหิน และมีจุดผ่อนปรน จำนวน 2 แห่ง คือ จุดผ่อนปรนบ้านหนองปรือ และจุดผ่อนปรนบ้านตาพระยา

การค้าชายแดนไทย - กัมพูชา ผ่านด่านศุลกากรที่สำคัญ

1) **อันดับที่ 1 ด่านศุลกากรอรัญประเทศ** ในปี 2564 การค้าชายแดนผ่านด่านนี้ มีมูลค่าการค้า 80,029.99 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 2.92 เมื่อเทียบกับมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2563 สำหรับการส่งออกและการนำเข้า มีดังนี้ (1) การส่งออกมีมูลค่า 70,129.52 ล้านบาท ลดลงจากปี 2563 ร้อยละ 5.16 สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่มที่ไม่มีแอลกอฮอล์ รถจักรยานยนต์และส่วนประกอบ เครื่องยนต์สันดาปภายในแบบลูกสูบ และส่วนประกอบ เป็นต้น (2) การนำเข้ามีมูลค่า 9,900.47 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 14.23 สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ผักและของปรุงแต่งจากผัก อะลูมิเนียมและผลิตภัณฑ์ เสื้อผ้าสำเร็จรูป ทองแดงและผลิตภัณฑ์ และสัตว์น้ำ เป็นต้น

ตารางที่ 31 มูลค่าการค้าด่านศุลกากรอรัญประเทศปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2564

ปีงบประมาณ	มูลค่าส่งออก (บาท)	มูลค่านำเข้า (บาท)	มูลค่าการค้ารวม (บาท)	ดุลการค้า (บาท)
2560	56,601,848,170.00	16,227,444,181.24	72,829,292,351.24	40,374,403,988.76
2561	71,468,262,943.90	16,792,927,974.29	88,261,190,918.19	54,675,334,969.61
2562	88,699,110,000.00	8,337,640,000.00	97,036,780,000.00	80,361,470,000.00
2563	73,945,330,000.00	8,491,700,000.00	82,437,030,000.00	65,453,630,000.00
2564	70,129,520,000.00	9,900,470,000.00	80,029,990,000.00	60,229,050,000.00

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว, 2565

2) **อันดับที่ 2 ด่านศุลกากรคลองใหญ่** ในปี 2565 การค้าชายแดนผ่านด่านนี้มีมูลค่าการค้า 33,919.26 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 6.05 เมื่อเทียบกับมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2564 สำหรับการส่งออกและการนำเข้า มีดังนี้ (1) การส่งออกมีมูลค่า 29,926.45 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 6.86 สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ เครื่องดื่ม, น้ำอัดลม, น้ำหวานต่าง ๆ นมและอาหารเสริม น้ำตาลทราย ของใช้ทำด้วยพลาสติก และยางรถยนต์ เป็นต้น (2) การนำเข้ามีมูลค่า 3,992.81 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 3.47 สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ ชุดสายไฟรถยนต์สำเร็จรูป เสื้อผ้าสำเร็จรูป ปลาทะเลสดทั้งตัวแช่แข็ง ปลาหมึกตากแห้ง และยางในลูกบอล เป็นต้น

ตารางที่ 32 มูลค่าการค้าด้านศุลกากรคลองใหญ่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2561 - 2565

ปีงบประมาณ	มูลค่าส่งออก (บาท)	มูลค่านำเข้า (บาท)	มูลค่าการค้ารวม (บาท)	ดุลการค้า (บาท)
2561	10,764,520,000.00	1,332,730,000.00	12,097,250,000.00	9,431,790,000.00
2562	14,197,060,000.00	1,371,130,000.00	15,568,190,000.00	12,825,930,000.00
2563	28,661,326,932.26	3,812,886,217.45	32,474,212,949.71	24,848,440,914.81
2564	27,874,186,231.72	3,854,053,117.70	31,866,992,366.23	24,020,133,144.02
2565	29,926,451,253.55	3,992,806,134.30	33,919,257,387.85	25,933,645,119.25

ที่มา : ด้านศุลกากรคลองใหญ่, 2566

3) **อันดับที่ 3 ด้านศุลกากรจันทบุรี** ในปี 2565 การค้าชายแดนผ่านด่านนี้ มีมูลค่าการค้า 25,621.76 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 22.23 เมื่อเทียบกับมูลค่าการค้าชายแดนในปี 2564 สำหรับการส่งออกและการนำเข้า มีดังนี้ (1) การส่งออกมีมูลค่า 22,220.02 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 27.98 สินค้าส่งออกสำคัญ ได้แก่ โทรศัพท์มือถือและอุปกรณ์ เครื่องดื่มชูกำลัง ระเบิดกึ่งสำเร็จรูปและอาหารแปรรูป เป็นต้น (2) การนำเข้ามีมูลค่า 3,401.74 ล้านบาท ลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 13.28 สินค้านำเข้าสำคัญ ได้แก่ แป้งมันสำปะหลัง ถูบเปล้าใช้แล้ว เศษอลูมิเนียม ถ่านไม้ และ รถยนต์และยานยนต์อื่น ๆ เป็นต้น

ตารางที่ 33 มูลค่าการค้าด้านศุลกากรจันทบุรี ปี พ.ศ. 2561 - 2565

ปี	มูลค่าส่งออก (บาท)	มูลค่านำเข้า (บาท)	มูลค่าการค้ารวม (บาท)	ดุลการค้า (บาท)
2561	10,764,520,000.00	1,332,730,000.00	12,097,550,000.00	9,431,790,000.00
2562	14,197,060,000.00	1,371,130,000.00	15,568,190,000.00	12,825,930,000.00
2563	17,177,900,000.00	2,338,330,000.00	19,516,230,000.00	14,839,570,000.00
2564	16,003,430,000.00	3,922,740,000.00	19,926,170,000.00	12,080,690,000.00
2565	22,220,020,000.00	3,401,740,000.00	25,621,760,000.00	18,818,280,000.00

ที่มา : สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี, 2565

การท่องเที่ยว

1) นักท่องเที่ยว (ผู้เยี่ยมเยือน) ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2

จำนวนผู้เยี่ยมเยือน กลุ่มภาคตะวันออกเฉียง 2 ปี 2565 จำนวน 6,401,158 คน แบ่งเป็นชาวไทย จำนวน 5,172,468 คน คิดเป็นร้อยละ 80.80 ชาวต่างชาติ 1,228,690 คน คิดเป็นร้อยละ 19.20 ปี 2564 จำนวน 2,920,699 คน แบ่งเป็นชาวไทย จำนวน 2,909,795 คน คิดเป็นร้อยละ 99.62 ชาวต่างชาติ 10,904 คน คิดเป็นร้อยละ 8.93 ปี 2564 จำนวน 10,380,096 คน แบ่งเป็นชาวไทย จำนวน 9,489,572 คน คิดเป็นร้อยละ 91.42 ชาวต่างชาติ 890,524 คน คิดเป็นร้อยละ 0.37 โดยในปี 2565 จำนวนผู้เยี่ยมเยือนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2 มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนเพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 45.63 โดยจังหวัดนครนายก มีจำนวนผู้เยี่ยมเยือนอยู่ที่ 1,542,704 คน ซึ่งสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี 1,351,985 คน ในขณะที่จังหวัดปราจีนบุรีมีจำนวนผู้เยี่ยมเยือน 1,043,081 คน มีปริมาณต่ำสุดในกลุ่มจังหวัด

จากข้อมูลพบว่า ตั้งแต่ปี 2561 - 2565 นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ที่มาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2 เป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวไทย

ตารางที่ 34 จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 (หน่วย : คน)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2561	2562	2563	2564	2565
จันทบุรี	2,360,286	2,468,214	1,421,555	700,236	1,351,985
ตราด	2,178,704	2,278,251	1,090,254	704,634	1,335,497
นครนายก	3,032,853	3,065,277	1,895,098	667,881	1,542,704
ปราจีนบุรี	1,590,322	1,667,809	941,386	517,261	1,043,081
สระแก้ว	5,155,142	2,252,606	1,014,166	330,687	1,127,891
ภาคตะวันออก 2	11,317,307	11,732,157	6,362,459	2,920,699	6,401,158

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลจากกลุ่มสถิติและเศรษฐกิจการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว จันทบุรี 2566, ตราด 2566, นครนายก 2566, ปราจีนบุรี 2566, สระแก้ว 2566

ตารางที่ 35 ข้อมูลนักท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565

รายการ/ปี	2561	2562	2563	2564	2565
จำนวนผู้เยี่ยมชมเยือน (คน)	7,626,869	7,802,851	4,191,397	2,283,832	6,401,158
ชาวไทย	6,916,585	7,064,973	3,994,518	2,272,101	6,333,468
ชาวต่างชาติ	710,284	737,878	196,879	11,731	67,690
จำนวนพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว (วัน)	2.21	2.19	2.07	1.56	1.76
ชาวไทย	2.12	2.10	2.02	1.92	1.77
ชาวต่างชาติ	2.62	2.61	2.55	2.23	1.54
ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว (บาท/คน/วัน)	2,265.83	2,275.57	2,107.63	1,945.71	1,897
ชาวไทย	2,178.15	2,387.10	2,055.45	1,942.27	1,962
ชาวต่างชาติ	2,946.07	2,944.33	2,810.33	2,031.57	2,054
จำนวนห้องพัก (ห้อง)	29,452	30,670	29,769	30,930	31,010
อัตราการเข้าพัก (ร้อยละ)	61.85	60.55	31.68	18.69	30.11

ที่มา: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา , 2566 <https://www.mots.go.th/news/category/657>

จำนวนพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว ในปี พ.ศ. 2564 จำนวนพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 1.56 วัน นักท่องเที่ยวชาวไทย พำนักเฉลี่ย 1.92 วัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พำนักเฉลี่ย 2.23 วัน ปี 2565 จำนวนพำนักเฉลี่ยของนักท่องเที่ยว 1.76 วัน นักท่องเที่ยวชาวไทย พำนักเฉลี่ย 1.77 วัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ พำนักเฉลี่ย 1.54 วัน โดยวันพักเฉลี่ยของชาวไทยและชาวต่างชาติลดน้อยลง เนื่องจากผลกระทบต่อเนื่องจากสถานการณ์ ปี พ.ศ. 2563 เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงมีผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวลดลง

ค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว ปี พ.ศ. 2564 นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 1,945.71 บาท/คน/วัน แบ่งเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 1,942.27 บาท/คน/วัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 2,031.57 บาท/คน/วัน ปี พ.ศ. 2564 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใช้จ่ายเฉลี่ยมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 89.3 บาท/คน/วัน ปี พ.ศ. 2565 นักท่องเที่ยวมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ยเพื่อการท่องเที่ยว จำนวน 1,897 บาท/คน/วันแบ่งเป็น นักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 1,962 บาท/คน/วัน นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ 2,054 บาท/คน/วันปี 2565 นักท่องเที่ยวชาวต่างชาติใช้จ่ายเฉลี่ยมากกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย จำนวน 92 บาท/คน/วัน

จำนวนห้องพัก ปี 2564 จำนวนห้องพัก 30,930 ห้อง อัตราการเข้าพักร้อยละ 18.69 ปี 2565 จำนวนห้องพัก 31,010 ห้อง อัตราการเข้าพักร้อยละ 30.11 จากข้อมูลเบื้องต้น พบว่า สัดส่วนของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ยังมีสัดส่วนที่น้อยมากในการมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 และวันการพักของนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติมีสัดส่วนไม่แตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาวไทยมากนัก แต่เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงมีผลทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวต่ำกว่าระดับปกติมากน้อยลงกว่านักท่องเที่ยวชาวไทย ส่งผลต่อรายได้ลดลง นอกจากนี้ศักยภาพด้านที่พักต้องหยุดกิจการในช่วง ปี 2563 – 2564

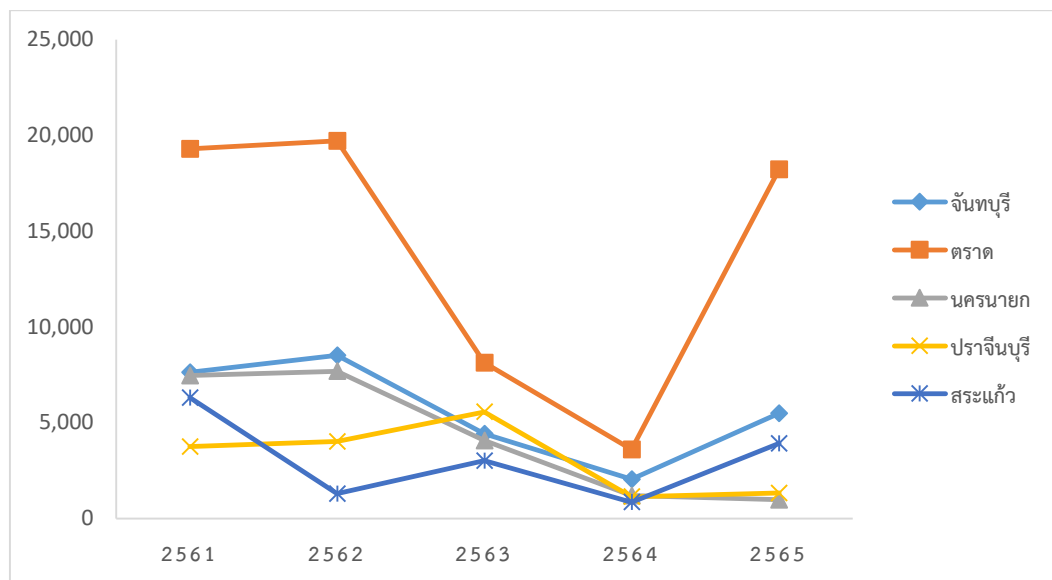
2) รายได้จากการท่องเที่ยว

รายได้จากการท่องเที่ยวในปี 2565 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีรายได้จากการท่องเที่ยว 29,929 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี 2564 ร้อยละ 70.45 โดยจังหวัดตราดมีรายได้จากการท่องเที่ยวสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ อยู่ที่ 18,213 ล้านบาท รองลงมาคือจังหวัดจันทบุรี 5,490 ล้านบาท ในขณะที่จังหวัดนครนายกมีรายได้จากการท่องเที่ยว 977 ล้านบาท น้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ โดยรายละเอียด ซึ่งพบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคตะวันออก 2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

ตารางที่ 36 รายได้จากการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 (หน่วย : ล้านบาท)

กลุ่มจังหวัด / จังหวัด	2561	2562	2563	2564	2565
จันทบุรี	7,628	8,520	4,411	2,046	5,490
ตราด	19,296	19,714	8,126	3,602	18,213
นครนายก	7,462	7,691	4,065	1,200	977
ปราจีนบุรี	3,751	4,018	5,567	1,141	1,326
สระแก้ว	6,306	1,286	3,008	853	3,923
ภาคตะวันออก 2	44,443	41,229	25,177	8,842	29,929

ที่มา : อ้างอิงข้อมูลจากกลุ่มสถิติและเศรษฐกิจการท่องเที่ยว กรมการท่องเที่ยว, จังหวัดจันทบุรี 2561 – 2566 , จังหวัดสระแก้ว 2561 – 2566, จังหวัดปราจีนบุรี 2561 – 2566

แผนภูมิที่ 4 รายได้จากการท่องเที่ยว พ.ศ. 2561 - 2565

หมายเหตุ: ปี 2563 เกิดการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 จึงมีผลทำให้รายได้จากการท่องเที่ยวลดน้อยลงกว่าระดับปกติมาก

ที่มา: สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ปี 2561 - 2565) ในปี 2561 รายได้จากการท่องเที่ยวรวม 44,443 ล้านบาท ปี 2562 รายได้จากการท่องเที่ยวรวม 41,229 ล้านบาท ปี 2563 รายได้จากการท่องเที่ยวรวม 25,177 ล้านบาท ปี 2564 รายได้จากการท่องเที่ยวรวม 8,842 ล้านบาท ปี 2565 รายได้จากการท่องเที่ยวรวม 29,929 ล้านบาท ซึ่งพบว่ารายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคตะวันออก 2 มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และพบว่ายอดรายได้จากการท่องเที่ยว ปี 2565 ดังนี้

อันดับ 1 ได้แก่ จังหวัดตราด จำนวน 18,213 ล้านบาท ซึ่งจังหวัดตราดมีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวสูง เนื่องจากมีทรัพยากรด้านการท่องเที่ยวที่หลากหลาย ไม่ว่าจะเป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางทะเลมีหมู่เกาะน้อยใหญ่ 52 เกาะ เป็นการท่องเที่ยวที่ชาวไทยและชาวต่างประเทศนิยมเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก ตลอดจนมีศักยภาพในการเป็นเมืองท่องเที่ยวเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านทั้งประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม

อันดับ 2 และ 3 ใกล้เคียงกัน ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี จำนวน 5,490 ล้านบาท เป็นแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ สถานที่ท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และทางวัฒนธรรม โดยเฉพาะการท่องเที่ยวทางทะเล และจังหวัดสระแก้ว จำนวน 3,923 ล้านบาท เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมชมและค้าชายแดน มีความโดดเด่นด้านการท่องเที่ยวชุมชนและเชิงนิเวศ มีความหลากหลายทางการท่องเที่ยวและปัจจุบันเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ซึ่งคาดการณ์ว่าจะมียอดนักท่องเที่ยวและรายได้เพิ่มสูงขึ้น จากข้อมูลด้านการท่องเที่ยว

อันดับ 4 ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 1,326 ล้านบาทเศษ ส่วนจังหวัดปราจีนบุรียังไม่มีแหล่งท่องเที่ยวที่โดดเด่น จำเป็นต้องสร้างแหล่งท่องเที่ยวใหม่หรือพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมให้รองรับและเพิ่มยอดการท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจังหวัดปราจีนบุรีมีภาคอุตสาหกรรมที่มีความเข้มแข็งมาก หากสามารถพัฒนาด้านการท่องเที่ยว จะสามารถเพิ่มรายได้ให้กับจังหวัดปราจีนบุรีในภาพรวมได้อีกมาก

อันดับ 5 ได้แก่ จังหวัดนครนายก จำนวน 977 ล้านบาท ซึ่งถือเป็นสัดส่วนที่น้อยมากกว่าจังหวัดอื่น นครนายกเป็นการท่องเที่ยวเชิงนิเวศและอยู่ใกล้กับกรุงเทพมหานคร สภาพเมืองสงบ มีธรรมชาติที่หลากหลายและที่พักที่สามารถรองรับกับการท่องเที่ยวการประชุม อบรม สัมมนา การบริการด้านต่าง ๆ เป็นจำนวนมาก พบว่ากลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นกลุ่มจังหวัดที่ตั้งขึ้นใหม่ เป็นพื้นที่ที่มีสมรรถนะสูงในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวของประเทศ เนื่องจากมีทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์ ทั้งทางบกและทางทะเล มีสภาพภูมิอากาศและทำเลที่ตั้งเหมาะสม ในการส่งเสริมการท่องเที่ยวและมีหมู่เกาะน้อยใหญ่ที่ยังคงความสวยงามตามธรรมชาติ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่โดดเด่น รวมถึงการท่องเที่ยวชุมชนที่น่าสนใจมาก แต่พบว่ายังขาดการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวของ 5 จังหวัด จึงจำเป็นต้องสร้างแหล่งท่องเที่ยวหรือเพิ่มศักยภาพการท่องเที่ยว และพัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยวให้สามารถรองรับและเป็นการสร้างจุดขายให้กับการท่องเที่ยว ซึ่งการท่องเที่ยวที่จะเป็นตัวชูจุดเด่นของภาคตะวันออก 2 ได้เพิ่มขึ้นเช่น การส่งเสริมการท่องเที่ยวอารยธรรมชม/ทวารวดี การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ การท่องเที่ยวเชิงเกษตร และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสมุนไพรเป็นต้น

3) สถานที่ท่องเที่ยวของภาคตะวันออก 2

แหล่งท่องเที่ยวของภาคตะวันออก 2 มีความหลากหลายเป็นลักษณะการท่องเที่ยวเชิงนิเวศได้แก่ ภูเขา ป่าไม้ ทะเล เกาะ แก่ง วัฒนธรรม ธรรมชาติ ฯลฯ ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวมีจำนวนมากและมีความโดดเด่นที่แตกต่างกัน โดยกลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นชาวไทยและชาวต่างชาติซึ่งจะเดินทางไปยังจังหวัดตราด

(1) การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ (Ecotourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติที่มีเอกลักษณ์เฉพาะถิ่นและแหล่งวัฒนธรรมที่เกี่ยวข้องกับระบบนิเวศ โดยมีกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของผู้ที่เกี่ยวข้องภายใต้การจัดการสิ่งแวดล้อมและการท่องเที่ยวอย่างมีส่วนร่วมของท้องถิ่นเพื่อมุ่งเน้นให้เกิดจิตสำนึกต่อการรักษาระบบนิเวศอย่างยั่งยืน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศที่สำคัญของแต่ละจังหวัด ดังนี้ จังหวัดนครนายก ได้แก่ เขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ อุทยานแห่งชาติทับลาน จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ อุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ และจังหวัดตราด ได้แก่ เกาะหมาก

ภาพที่ 4 แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

(2) การท่องเที่ยวเชิงเกษตร (Agro Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังพื้นที่เกษตรกรรมสวนเกษตร วนเกษตร สวนสมุนไพร ฟาร์มปศุสัตว์และเลี้ยงสัตว์เพื่อชื่นชมความสวยงาม ความสำเร็จและเพลิดเพลินในสวนเกษตร ได้ความรู้มีประสบการณ์ใหม่บนพื้นฐานความรับผิดชอบต่อ การรักษาสภาพแวดล้อมของสถานที่แห่งนั้น กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร ที่สำคัญของแต่ละจังหวัด ดังนี้ จังหวัดนครนายก ได้แก่ สวนสาริกาการเกษตร หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับ บ้านดงบัง ไร่ ณ ชายแดน จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับ บ้านดงบัง จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ณ ชายแดน จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ สวนเกษตรเพื่อสุขภาพบ้านปัทวี (สวนเกษตรอินทรีย์ รัฐไท 9 สวน) จังหวัดตราด ได้แก่ สวนไม้ผลเขาสมิงการเกษตร เป็นต้น

ภาพที่ 5 แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตร

(3) การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ (Historical Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวทางโบราณคดีและประวัติศาสตร์ เพื่อชื่นชมและเพลิดเพลินในสถานที่ท่องเที่ยวได้ความรู้ มีความเข้าใจต่อประวัติศาสตร์และโบราณคดีในท้องถิ่นพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อมโดยที่ประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ที่สำคัญของแต่ละจังหวัด ดังนี้ จังหวัดนครนายก ได้แก่ เมืองโบราณดงละคร จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ โบราณสถานเมืองศรีมโหสถ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ ปราสาทสด๊กก๊อกธม ปราสาทสด๊กก๊อกธม จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ โบราณสถานค่ายเนินวง จังหวัดตราด ได้แก่ โบราณสถานเรลิตังกัมปอร์ต เป็นต้น

ภาพที่ 6 แหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์

(4) การท่องเที่ยวงานชมวัฒนธรรมและประเพณี (Culture and Traditional Tourism)

หมายถึงการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อชมงานประเพณีต่าง ๆ ที่ชาวบ้านในท้องถิ่นนั้น ๆ จัดขึ้น ได้รับความเพลิดเพลิน ตื่นตาตื่นใจในสุนทรียะศิลป์เพื่อศึกษาความเชื่อ การยอมรับนับถือการเคารพพิธีกรรมต่างๆและได้รับความรู้มีความเข้าใจต่อสภาพสังคมและวัฒนธรรม มีประสบการณ์ใหม่ ๆ เพิ่มขึ้นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบต่อธรรมชาติและมรดกทางวัฒนธรรม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมประเพณีที่สำคัญของแต่ละจังหวัด ดังนี้ จังหวัดนครนายก ได้แก่ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านไทพวน วัดฝั่งคลอง จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ พิพิธภัณฑ์อยู่สุขสุวรรณ จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ หมู่บ้านหัตถกรรมจักสานลือมเซรามิก จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ ถนนอัญมณีและจังหวัดตราด ได้แก่ ตลาดพลอย เป็นต้น

ภาพที่ 7 แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประเพณี

(5) การท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตในชนบท (Rural Tourism/Village Tourism) หมายถึง การเดินทางท่องเที่ยวในหมู่บ้านชนบทที่มีลักษณะวิถีชีวิต และผลงานสร้างสรรค์ที่มีเอกลักษณ์พิเศษมีความโดดเด่นเพื่อความเพลิดเพลินได้ความรู้ดูผลงานสร้างสรรค์และภูมิปัญญาพื้นบ้าน มีความเข้าใจในวัฒนธรรมท้องถิ่นบนพื้นฐานของความรับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อการรักษามรดกทางวัฒนธรรมและคุณค่าของสภาพแวดล้อม โดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งท่องเที่ยววิถีชีวิตในชนบทที่สำคัญของแต่ละจังหวัด ดังนี้ จังหวัดนครนายก ได้แก่ หมู่บ้านวังรี จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ หมู่บ้านม่วง จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ บ้านห้วยชัน จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ หมู่บ้านไร่แผ่นดิน จังหวัดตราด ได้แก่ บ้านน้ำเชี่ยว

ภาพที่ 8 แหล่งท่องเที่ยวชมวิถีชีวิตชนบท

(6) การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Health Tourism) หมายถึง การท่องเที่ยวในแหล่งธรรมชาติ และแหล่งวัฒนธรรมเพื่อการพักผ่อนและเรียนรู้วิธีการรักษาสุขภาพกายใจได้รับความเพลิดเพลินและสุนทรีย์ภาพ มีความรู้ต่อการรักษาคุณค่าและคุณภาพชีวิตที่ดี มีจิตสำนึกต่อการรักษาสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรมท้องถิ่นโดยประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมต่อการจัดการท่องเที่ยวที่ยั่งยืน อนึ่ง การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพนี้บางแห่งอาจจัดรูปแบบเป็นการท่องเที่ยวเพื่อสุขภาพและความงาม (health beauty and spa) กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่สำคัญของแต่ละจังหวัด ดังนี้ จังหวัดนครนายก ได้แก่ น้ำตกสาริกา จังหวัดปราจีนบุรี ได้แก่ แก่งหินเพิง จังหวัดสระแก้ว ได้แก่ น้ำตกเขาสิบห้าชั้น จังหวัดจันทบุรี ได้แก่ น้ำตกพลิ้ว จังหวัดตราด ได้แก่ เกาะกระดาด เป็นต้น

ภาพที่ 9 แหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ตารางที่ 37 สถานที่ท่องเที่ยวสำคัญของจังหวัด ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด	สถานที่
จันทบุรี	หาดคุ้งวิมาน/ เขื่อนพลวง/ อุทยานแห่งชาติเขาสิบห้าชั้น/ วัดมังกรบุปผาราม/ เกาะเปริด/ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ เขาบายศรี/ น้ำตกคลองนารายณ์/ สวนสาธารณะสมเด็จพระเจ้าตากสิน/ น้ำตกหินดาต/ ชายหาดแหลมสิงห์/ อ่าวคุ้งกระเบน/ หาดเจ้าหลาว/ หาดแหลมเสด็จ/ อุทยานแห่งชาติน้ำตกพลิ้ว/ ศูนย์ศึกษาการพัฒนาอ่าวคุ้งกระเบน อันเนื่องมาจากพระราชดำริ/ น้ำตกเขาสอยดาว/ อุทยานแห่งชาติเขาคิชฌกูฏ
ตราด	เกาะไม้ซี้/ อุทยานแห่งชาติน้ำตกคลองแก้ว/ น้ำตกสะพานหิน/ ศาลเจ้าพ่อหลักเมือง/ เกาะทรายขาว/ อ่าวสลักเพชร/ น้ำตกคลองพลู/ หาดโลนลี่บีช/ อ่าวบางบ้านหมูบ้านชาวประมง/ หาดไก่อับจูดชมวิวกะแปง/ หาดคลองพร้าว/ หาดทรายขาว/ เกาะขาม/ เกาะหมาก/ เกาะกูด/ เกาะช้าง
นครนายก	พระอรหันต์พุทธอุทยานพุทธชยันตี/ วัดเขาแดง/ วัดพราหมณ์ถ้ำ/ ศาลเจ้าพ่อขุนด่าน/ รอยพระพุทธรูปจำลอง เขานางบวช/ พระแก้วมรกตองค์จำลอง (วัดศรีวัน)/ หมู่บ้านไม้ดอกไม้ประดับ คลอง 15/ เขื่อนขุนด่านปราการชล (เขื่อนคลองท่าด่าน)/ น้ำตกเหวนรก/ น้ำตกสาริกา/ น้ำตกวังม่วง/ น้ำตกลานรัก หรือน้ำตกตาดหินกอง/ อ่างเก็บน้ำวังบอน/ ล่องแก่งนครนายก
ปราจีนบุรี	น้ำตกธารทิพย์/ แก่งหินเพิง/ พิพิธภัณฑ์ที่อยู่สุขสุวรรณ/ โบราณสถานพานหิน/ อนุสาวรีย์ลายฝีพระหัตถ์/ กลุ่มโบราณสถานสระมรกต/ ตึกเจ้าพระยาอภัยภูเบศร/ พิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติปราจีนบุรี/ ตลาดหนองชะอม/ โบราณสถานเมืองศรีมโหสถ/ วัดแก้วพิจิตร/ จุดชมวิวมหาหินซ้อน/ อุทยานแห่งชาติทับลาน/ เนินพิศวง วนอุทยานน้ำตกเขาอีโต้
สระแก้ว	น้ำตกเขาตะกรับ/ เขาคงรักษ์/ สถานีเพาะเลี้ยงสัตว์ป่าช่องกล่ำบน/ ตลาดชายแดนบ้านคลองลึก (ตลาดโรงเกลือ)/ อุทยานแห่งชาติปางสีดา/ ละลุ/ สระแก้ว สระขวัญ/ วัดอนุบรรพต (เขาน้อย)/ ปราสาทสด๊กก๊อกธม/ ปราสาทเขาน้อยสีชมพู/ ประตูลี้ขยอรัญประเทศ/ พระบรมราชานุสาวรีย์สมเด็จพระนเรศวรมหาราช

ที่มา : สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี , สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด , สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก , สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี , สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดสระแก้ว

ผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (One Tambon One Product : OTOP)

รายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (รวมยอดจำหน่ายทั้งในประเทศและต่างประเทศของผลิตภัณฑ์ทุกประเภท) ปีงบประมาณ 2561 - 2565 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปีงบประมาณ 2561 มีรายได้ จำนวน 11,051,115,470 บาท ปีงบประมาณ 2562 มีรายได้ จำนวน 13,638,160,050 บาท ปี 2563 มีรายได้ จำนวน 14,953,715,034 บาท ปี 2564 มีรายได้ จำนวน 15,239,144,746 บาท และปีงบประมาณ 2565 มีรายได้ จำนวน 11,328,940,964 บาท ซึ่งพบว่ารายได้ปี 2564 สูงกว่าทุกปีที่ผ่านมา ตั้งแต่ปี 2561 - 2565 ซึ่งถือว่าการสร้างรายได้ให้กับชุมชนและเศรษฐกิจฐานรากให้กับกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นจำนวนมาก

ในปี 2565 จังหวัดตราดมีส่วนยอดขายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 40.85 มากที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี ร้อยละ 26.21 และจังหวัดสระแก้วมีส่วนยอดขายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ ร้อยละ 7.97 น้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 38 รายได้จากการจำหน่ายสินค้าหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ ปี พ.ศ. 2561 – 2565 (หน่วย : บาท)

จังหวัด/ กลุ่มจังหวัด	ยอดขายผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์				
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
จันทบุรี	1,657,610,960	2,038,925,383	2,224,886,308	2,610,638,660	2,696,946,405
ตราด	2,905,939,437	3,574,588,285	3,892,405,308	4,364,272,067	4,628,902,982
นครนายก	3,825,071,382	4,706,461,845	5,179,317,938	4,216,408,472	1,571,496,918
ปราจีนบุรี	1,779,172,901	2,200,167,873	2,427,289,758	2,707,867,361	1,528,736,818
สระแก้ว	883,320,790	1,118,016,664	1,229,815,594	1,339,958,186	902,857,841
ตะวันออก 2	11,051,115,470	13,638,160,050	14,953,715,034	15,239,144,746	11,328,940,964

หมายเหตุ รวมยอดจำหน่ายรายเดือน ทั้งในประเทศและต่างประเทศ ของผลิตภัณฑ์ทุกประเภท

ที่มา: กรมพัฒนาชุมชนกระทรวงมหาดไทย, 2566 (http://logi.cdd.go.th/cddcenter/cdd_report/otop_r04.php?year=2561&org_group=3)

2) ด้านสังคมและความมั่นคง

ข้อมูลประชากร

ประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 มีข้อมูลดังนี้ ปี 2561 มีประชากรรวมทั้งสิ้น 2,163,167 คน ปี 2562 มีประชากร รวมทั้งสิ้น 2,089,367 คน ปี 2563 มีประชากรทั้งสิ้น 2,078,751 คน ปี 2564 มีประชากร รวมทั้งสิ้น 2,363,356 คน และ ปี 2565 มีประชากร รวมทั้งสิ้น 2,084,952 คน จะเห็นว่าประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีอัตราการลดลงในปี 2565 โดยมีประชากรหญิงมากกว่าประชากรชาย หากพิจารณาโครงสร้างประชากรในปี 2565 พบว่าเป็นประชากรชาย ร้อยละ 49.42 ประชากรหญิง ร้อยละ 50.58 จังหวัดที่มีสัดส่วนจำนวนประชากรรวมมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด คือจังหวัดสระแก้ว ร้อยละ 26.99 รองลงมาคือ จันทบุรี ร้อยละ 25.71 จังหวัดปราจีนบุรี ร้อยละ 23.87 จังหวัดนครนายก ร้อยละ 12.49 และจังหวัดตราด มีสัดส่วนจำนวนประชากรน้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัด ร้อยละ 10.94 รายละเอียดดังตาราง

ตารางที่ 39 ประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

ปี	เพศ	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	จังหวัดจันทบุรี	จังหวัดตราด	จังหวัดนครนายก	จังหวัดปราจีนบุรี	จังหวัดสระแก้ว
2561	ชาย	1,067,118	262,645	114,097	128,593	243,655	318,128
	หญิง	1,096,049	273,951	115,817	131,300	247,985	326,896
	รวม	2,163,167	536,496	229,914	260,093	491,640	645,024
2562	ชาย	1,035,185	263,485	113,977	129,046	491,640	283,497
	หญิง	1,054,182	274,213	115,985	131,705	245,180	282,806
	รวม	2,089,367	537,698	229,962	260,751	249,473	566,303
2563	ชาย	1,027,800	262,027	113,131	128,627	244,018	280,017
	หญิง	1,050,951	273,532	115,405	131,454	249,652	280,908
	รวม	2,078,751	535,559	228,536	260,081	493,670	560,925
2564	ชาย	1,310,040	262,257	112,941	128,854	244,642	280,673
	หญิง	1,053,316	274,435	115,435	131,579	250,683	281,319
	รวม	2,363,356	536,557	228,376	260,433	495,325	561,992
2565	ชาย	1,030,468	261,874	112,668	128,790	245,884	281,252
	หญิง	1,054,484	274,270	115,140	131,616	251,894	281,564
	รวม	2,084,952	536,144	227,808	260,406	497,778	562,816

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2566 <http://stat.dopa.go.th/stat/statnew/statMenu/newStat/sumyear.php>

จำนวนประชากรแฝง

ประชากรแฝงในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ปี 2560 -2564) ประกอบด้วย 3 ลักษณะ มี 1) ประชากรแฝงที่ไม่มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน 2) ประชากรแฝงที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง และ 3) ประชากรแฝงที่อยู่ระหว่างการย้าย (ผู้ย้ายออกแต่ยังไม่ย้ายเข้า) ข้อมูลดังนี้ มีประชากรแฝงที่ไม่มีสัญชาติไทยและมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน ในปี 2563 จำนวน 16,045 คน และ ปี 2564 จำนวน 16,804 คน เพิ่มขึ้น 759 คน ประชากรแฝงที่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านกลาง ในปี 2563 จำนวน 8,374 คน และ ปี 2564 จำนวน 9,122 คน เพิ่มขึ้น 748 คน ประชากรแฝงที่อยู่ระหว่างการย้าย ในปี 2563 จำนวน 897 คน และ ปี 2564 จำนวน 627 คน รวมจำนวนประชากรแฝง ในปี 2563 จำนวน 25,316 คน และ ปี 2564 จำนวน 26,553 คน เพิ่มขึ้น 1,237 คน แสดงว่าประชากรแฝงมีจำนวนเพิ่มขึ้นทุกปี เนื่องจากการย้ายถิ่นฐานมาประกอบอาชีพในประเทศไทยมากขึ้น ทั้งทางด้านประกอบอาชีพ และเข้ามาศึกษาเล่าเรียน

ตารางที่ 40 จำนวนประชากรแฝงในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2560 – 2564 (หน่วย : คน)

ปี	กลุ่มจังหวัด/ จังหวัด	ผู้ที่มิได้สัญชาติไทย และมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้าน	ผู้ที่มีชื่ออยู่ใน ทะเบียนบ้านกลาง	ผู้ที่อยู่ระหว่างการย้าย	รวมจำนวน ประชากรแฝง
2560	จันทบุรี	2,048	3,862	985	6,895
	ตราด	8,729	3,549	530	12,808
	นครนายก	546	1,861	419	2,826
	ปราจีนบุรี	664	4,787	1,033	6,484
	สระแก้ว	2,787	7,921	876	11,584
	ภาคตะวันออก 2	14,774	21,980	3,843	40,597
2561	จันทบุรี	2,332	3,930	904	7,166
	ตราด	8,540	3,491	585	12,616
	นครนายก	758	1,998	412	3,168
	ปราจีนบุรี	789	5,039	919	6,747
	สระแก้ว	2,907	8,055	736	11,698
	ภาคตะวันออก 2	15,326	22,513	3,556	41,395
2562	จันทบุรี	2,520	4,090	944	7,554
	ตราด	8,023	3,427	609	12,059
	นครนายก	921	2,221	374	3,516
	ปราจีนบุรี	834	5,077	809	6,720
	สระแก้ว	3,015	8,251	698	11,964
	ภาคตะวันออก 2	15,313	23,066	3,434	41,813
2563	จันทบุรี	2,753	2,137	238	5,128
	ตราด	8,321	1,767	148	10,236
	นครนายก	945	1,208	152	2,305
	ปราจีนบุรี	879	1,272	191	2,342
	สระแก้ว	3,147	1,990	168	5,305
	ภาคตะวันออก 2	16,045	8,374	897	25,316
2564	จันทบุรี	3,016	2,512	196	5,724
	ตราด	8,373	1,788	87	10,248
	นครนายก	972	1,281	77	2,330
	ปราจีนบุรี	985	1,412	114	2,511
	สระแก้ว	3,458	2,129	153	5,740
	ภาคตะวันออก 2	16,804	9,122	627	26,553

ที่มา : สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2566

จำนวนแรงงาน

สถานการณ์แรงงานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี 2565 มีจำนวนผู้อยู่ในกำลังแรงงานจำนวน 1,467,450 คน แบ่งเป็นผู้มีงานทำ 1,448,598 คน และผู้ว่างงาน 17,850 คน จังหวัดที่มีกำลังแรงงานสูงสุด คือ จังหวัดปราจีนบุรี จันทบุรี และสระแก้ว ตามลำดับ และจังหวัดที่มีผู้ว่างงานสูงสุดคือ จังหวัดปราจีนบุรี

ตารางที่ 21 สถานการณ์แรงงานของกลุ่มจังหวัด ปี พ.ศ. 2563 - 2565

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	ปี 2563			ปี 2564			ปี 2565		
	ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน	ผู้อยู่ในกำลังแรงงาน	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน
ภาคตะวันออก 2	1,418,314	1,394,288	23,073	1,417,024	1,407,318	8,270	1,467,450	1,448,598	17,850
นครนายก	155,388	154,638	595	149,712	147,873	1,301	155,414	153,551	1,464
ปราจีนบุรี	373,868	364,623	9,245	380,560	378,464	1,198	397,371	389,049	8,322
สระแก้ว	341,530	333,071	7,562	340,427	338,575	1,851	374,930	368,878	5,449
จันทบุรี	372,273	368,295	3,710	374,910	372,029	2,881	369,632	368,003	1,629
ตราด	175,258	173,661	1,597	171,415	170,377	1,039	170,103	169,117	986

ที่มา : รายงานสถิติรายปีประเทศไทย (Statistical Yearbook Thailand) สำนักงานสถิติแห่งชาติ กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร <http://www.nso.go.th/sites/2014/Pages/e-Book/รายงานสถิติรายปี.aspx>

ภาพรวมการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน เปรียบเทียบปี 2564 กับ ปี 2565 มีปริมาณลดลงมาก จากปี พ.ศ. 2564 แรงงานได้รับการพัฒนาฯ 67,538 คน ปี พ.ศ. 2565 แรงงานได้รับการพัฒนาฯ 12,150 คน โดยเฉพาะจังหวัดปราจีนบุรี ซึ่งเป็นพื้นที่อุตสาหกรรมหนักการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานลดลงอย่างมีนัยสำคัญ ทำให้ภาพรวมการพัฒนาฝีมือแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 อยู่ในสถานการณ์ที่น่าเป็นห่วง เพราะมีปริมาณน้อยมากและยังไม่ทั่วถึงและเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนกำลังแรงงาน ที่มีจำนวน 1,435,588 คน กับผู้ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน พ.ศ. 2565 มีจำนวน 12,150 คน เท่านั้น ยังขาดการพัฒนาทักษะกว่า 1,423,438 คน

ตารางที่ 42 จำนวนแรงงานรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2564 – 2565

จังหวัด	จำนวนกำลังแรงงาน (คน)		จำนวนผู้มีงานทำ (คน)		จำนวนผู้ว่างงาน (คน)		อัตราว่างงาน (ร้อยละ)	
	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2564	ปี 2565
จันทบุรี	369,429	379,793	366,350	376,006	3,079	3,462	1.7	1.62
ตราด	170,597	171,221	168,813	170,452	1,784	769	0.8	0.20
นครนายก	149,712	152,332	147,873	150,920	1,301	1,182	0.3	0.1
ปราจีนบุรี	390,049	399,517	387,586	395,674	2,463	3,843	0.95	1.10
สระแก้ว	355,801	356,928	348,052	348,415	7,749	1,705	2.4	0.4
รวม	1,435,588	1,459,791	1,418,674	1,441,467	16,376	10,961	6.15	3.42

ที่มา : สถิติแรงงานจังหวัด การสำรวจภาวะการทำงานของประชากร สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กระทรวงแรงงาน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ 2564 - 2565

ตารางที่ 43 จำนวนผู้ได้รับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2563 - 2565

จังหวัด/ปี	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
จันทบุรี	2,130	1,561	2,443
ตราด	333	824	1,375
นครนายก	4,921	6,336	1,362
ปราจีนบุรี	48,890	50,474	2,740
สระแก้ว	5,227	8,388	4,230
รวม	61,501	67,583	12,150

ที่มา : สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี 2563-2565 , สำนักงานแรงงานจังหวัดตราด 2563-2565 , สำนักงานแรงงานจังหวัดนครนายก 2563-2565 , สำนักงานแรงงานจังหวัดปราจีนบุรี 2563-2565 , สำนักงานแรงงานจังหวัดสระแก้ว 2563-2565

อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำ

อัตราค่าจ้างแรงงานขั้นต่ำรายจังหวัดของภูมิภาคจังหวัดภาคตะวันออก 2 เมื่อเปรียบเทียบกับภาคตะวันออกจะพบว่า จังหวัดชลบุรีอัตราค่าจ้างขั้นต่ำประจำปี 2565 จำนวน 336 บาท/วัน จังหวัดระยองอัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำนวน 332 บาท/วัน และจังหวัดฉะเชิงเทรา อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ จำนวน 345 บาท/วัน ส่วนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำประจำปี 2565 ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดตราด จำนวน 340 บาท/วัน จังหวัดจันทบุรี และจังหวัดนครนายก จำนวน 338 บาท/วัน และจังหวัดสระแก้ว จำนวน 335 บาท/วัน ตามลำดับ แต่ในปี พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ จังหวัดปราจีนบุรีมีการเพิ่มจำนวนค่าจ้างมากที่สุดคือ 16 บาท โดยจังหวัดอื่น ๆ เพิ่ม 15 บาทเท่ากัน

ตารางที่ 44 อัตราค่าจ้างขั้นต่ำรายจังหวัดของภูมิภาคจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565

จังหวัด	อัตราค่าจ้างขั้นต่ำ (บาท)					เพิ่มขึ้น + ลดลง -
	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	
จันทบุรี	318	323	323	323	338	+15
ตราด	320	235	325	325	340	+15
นครนายก	318	232	323	325	338	+14
ปราจีนบุรี	318	324	324	324	340	+16
สระแก้ว	315	320	320	320	335	+15

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการค่าจ้าง สำนักเศรษฐกิจการแรงงาน สำนักปลัดกระทรวงแรงงาน

การจัดหางานภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

ภาพรวมประจำปี 2564 ผลการปฏิบัติงานจัดหางานในประเทศของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ของกรมการจัดหางาน มีผู้ลงทะเบียนสมัครงานรวม 5,478 คน สูงสุด คือ จังหวัดปราจีนบุรี มีจำนวน 2,339 คน ส่วนจังหวัดอื่นมีสัดส่วนที่ใกล้เคียงกัน ส่วนตำแหน่งงานว่างทั้งหมดรวม 963 อัตรา โดยมีจังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 324 อัตรา จังหวัดนครนายก จำนวน 288 อัตรา และจังหวัดจันทบุรี จำนวน 226 อัตรา ตามลำดับ ยอดการบรรจุงาน จำนวน 8,263 คน จังหวัดปราจีนบุรี จำนวน 2,887 คน จังหวัดสระแก้ว จำนวน 2,258 คน จังหวัดตราด จำนวน 1,383 คน ตามลำดับ ทำให้ต้องเตรียมกำลังแรงงานตามความต้องการของประเภทอุตสาหกรรมซึ่งแรงงานที่ภาคอุตสาหกรรมต้องการสูง คือ อันดับ 1 อุตสาหกรรมการผลิต อันดับ 2 การขายส่ง การขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยายนยนต์ ส่วนอุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการด้านอาหารก็มีความต้องการกำลังแรงงานสูงเช่นกัน ซึ่งกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีอุตสาหกรรมที่พักแรมและบริการ ที่กำลังเติบโตอีกด้วย ทั้งนี้ การเติบโตจำนวนสถานประกอบการของปี พ.ศ. 2564 เปรียบเทียบกับปี พ.ศ.2563 และ ปี พ.ศ. 2562 ปรากฏว่า จังหวัดนครนายก เติบโตร้อยละ 25.20 จังหวัดปราจีนบุรี เติบโตร้อยละ 20.15 จังหวัดสระแก้ว เติบโตร้อยละ 11.48 รายละเอียดตามตารางด้านล่าง

ตารางที่ 45 ผลการปฏิบัติงานจัดหางานในประเทศ จำแนกรายจังหวัด ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด	ผู้ลงทะเบียนสมัครงาน (คน)				ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน (ครั้ง)				ผู้สมัครงานมาใช้บริการจัดหางาน (คน)				ตำแหน่งงานว่าง (อัตรา)				บรรจุงาน (คน)			
	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม	ชาย	หญิง	ไม่ระบุ	รวม
จันทบุรี	275	447	0	722	929	1,385	0	2,314	886	1,300	0	2,186	368	277	2,054	226	572	795	0	1,367
ตราด	192	267	0	459	594	1,028	0	1,622	567	982	0	1,549	326	482	1,177	27	500	883	0	1,383
นครนายก	226	299	0	525	307	427	0	734	295	410	0	705	134	72	1,043	288	149	219	0	368
ปราจีนบุรี	1,055	1,284	0	2,339	2,139	2,932	0	5,071	1,793	2,559	0	4,352	188	104	3,157	324	1,164	1,723	0	2,887
สระแก้ว	703	730	0	1,433	1,242	1,423	0	2,665	1,233	1,399	0	2,632	621	92	4,132	98	1,083	1,175	0	2,258
รวม	2,451	3,027	0	5,478	5,211	7,195	0	12,406	4,774	6,650	0	11,424	1,637	1,027	11,563	963	3,468	4,795	0	8,263

ที่มา : สถิติจัดหางาน 2564 กรมการจัดหางาน

จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในภาพรวม ดังนี้

1. ผู้ประกันตน มาตรา 33 (บังคับ) จำนวน 237,670 คน ได้แก่ ลูกจ้าง “ผู้ซึ่งทำงานให้นายจ้างโดยรับค่าจ้าง” โดยคุณสมบัตินิติการขึ้นทะเบียน คือ นายจ้างที่มีลูกจ้างในกิจการตั้งแต่ 1 คนขึ้นไปต้องเป็นลูกจ้างที่ไม่ได้รับการยกเว้นตามที่กำหนดไว้ใน มาตรา 4 และลูกจ้างต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 15 ปีบริบูรณ์และไม่เกิน 60 ปีบริบูรณ์ เงินสมทบ : ลูกจ้าง 5% ของฐานค่าจ้าง ขั้นต่ำ 1,650 บาท และขั้นสูง 15,000 บาท สิทธิประโยชน์ : ผู้ประกันตนจะได้รับความคุ้มครอง 7 กรณี ได้แก่ กรณีเจ็บป่วย กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ และกรณีว่างงาน

2. ผู้ประกันตน มาตรา 39 (สมัครใจ) จำนวน 38,371 คน ได้แก่ ผู้ประกันตนโดยสมัครใจ มีคุณสมบัตินิติการขึ้นทะเบียน คือ เคยเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 นำส่งเงินสมทบมาแล้ว ไม่น้อยกว่า 12 เดือน และออกจากงานไม่เกิน 6 เดือน นับแต่วันที่ลาออกจากงาน และต้องไม่เป็นผู้รับประโยชน์ทดแทนทุพพลภาพจากกองทุนประกันสังคม เงินสมทบ : จ่ายเดือนละ 432 บาท เงินที่ใช้เป็นฐานในการคำนวณเงินสมทบคือ เดือนละ 4,800 บาท เท่ากันทุกคน โดยคิดจากอัตราเงินสมทบ 9% ($4,800 \times 9\% = 432$ บาทต่อเดือน) สิทธิประโยชน์ : ผู้ประกันตนจะได้รับความคุ้มครอง 6 กรณี ได้แก่ กรณีเจ็บป่วย กรณีคลอดบุตร กรณีทุพพลภาพ กรณีตาย กรณีสงเคราะห์บุตร กรณีชราภาพ ต่อเนื่องจากการเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33

3. ผู้ประกันตน มาตรา 40 (สมัครใจ) จำนวน 281,403 คน ได้แก่ ผู้ประกันตนนอกระบบ โดยคุณสมบัตินิติการขึ้นทะเบียน คือ บุคคลทั่วไปที่มีอายุ 15-60 ปีบริบูรณ์ ไม่เป็นผู้ประกันตนตามมาตรา 33 มาตรา 39 ไม่เป็นข้าราชการหรือบุคคลที่ถูกยกเว้นตามกฎหมายประกันสังคม บุคคลพิการที่สามารถรับรู้สิทธิประกันสังคม เงินสมทบ : สามารถเลือกได้ 2 ทางเลือก

- ทางเลือกที่ 1 จ่ายเงินสมทบ 100 บาท/เดือน (จ่ายเอง 70 บาท รัฐสนับสนุน 30 บาท)

สิทธิประโยชน์ : แบ่งเป็น 2 ประเภท ทางเลือกที่ 1 จ่ายเงินสมทบ 100 บาท/เดือน

สิทธิประโยชน์พื้นฐานคุ้มครอง 3 กรณี คือ

1. กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย
2. กรณีทุพพลภาพ
3. กรณีตาย

- ทางเลือกที่ 2 จ่ายเงินสมทบ 150 บาท/เดือน (จ่ายเอง 100 บาท รัฐสนับสนุน 50 บาท)

1. กรณีประสบอันตราย/เจ็บป่วย
2. กรณีทุพพลภาพ
3. กรณีตาย
4. กรณีชราภาพ (บำเหน็จ)

ตารางที่ 46 จำนวนผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด	ผู้ประกันตน ม.33 (คน)	ผู้ประกันตน ม.39 (คน)	ผู้ประกันตน ม.40 (คน)
จันทบุรี	36,183	10,838	27,462
ตราด	15,683	3,590	23,401
นครนายก	25,575	4,943	19,133
ปราจีนบุรี	142,265	10,840	28,896
สระแก้ว	22,190	7,131	38,094
รวม	237,670	38,371	281,403

ที่มา : สำนักเงินสมทบและสำนักเสริมสร้างความมั่นคงแรงงานนอกระบบ กองวิจัยและพัฒนา

- หมายเหตุ
1. จำนวนผู้ประกอบการ หมายถึง สถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น
 2. ผู้ประกันตน หมายถึง ผู้ประกันตนที่อยู่ในสถานประกอบการที่ตั้งอยู่ในจังหวัดนั้น

ตารางที่ 47 อัตราการเติบโตจำนวนสถานประกอบการปีนี้เทียบกับปีก่อน จำแนกรายจังหวัด
ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564

จังหวัด	ปี 2560 (ร้อยละ)	ปี 2561 (ร้อยละ)	ปี 2562 (ร้อยละ)	ปี 2563 (ร้อยละ)	ปี 2564 (ร้อยละ)
จันทบุรี	-0.94	3.92	6.93	6	13.14
ตราด	0.42	6.91	1.86	-2.67	-5.42
นครนายก	4.37	20.57	0.89	-0.22	0.22
ปราจีนบุรี	3.20	19.35	-1.24	2.19	1.74
สระแก้ว	4.82	10.58	4.31	35.63	61.06

ที่มา : ปี 2562 - 2564 กองวิจัยและพัฒนา สำนักงานประกันสังคม

ตารางที่ 48 จำนวนความต้องการแรงงาน จำแนกตามอุตสาหกรรมของประเทศไทย

ประเภทอุตสาหกรรม	จำนวนความต้องการแยกตาม ประเภทอุตสาหกรรม
อุตสาหกรรมการผลิต	11,753
การขายส่ง การขายปลีก ซ่อมยานยนต์และจักรยานยนต์	6,402
กิจกรรมการบริหารและบริการสนับสนุน	690
ที่พักแรมและบริการด้านอาหาร	1,521
ข้อมูลข่าวสารและการสื่อสาร	299
อุตสาหกรรมอื่น ๆ	4,512

ที่มา : ปี 2564 กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กรมการจัดหางาน

แรงงานต่างด้าว

ข้อมูลแรงงานต่างด้าวจากกรมการจัดหางาน ประจำเดือนกันยายน 2564 แรงงานต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลืออยู่ในประเทศไทย จำแนกรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 จำนวนรวมแรงงานต่างด้าว ทั้งหมดรวม 89,570 คน แบ่งเป็น จังหวัดจันทบุรี จำนวน 35,861 คน ปราจีนบุรี 16,798 คน ตราด 18,333 คน นครนายก 9,010 คน และจังหวัดสระแก้ว 9,568 คน

คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป - กลับ หรือตามฤดูกาล ประจำเดือนกันยายน 2564 รวมจำนวนทั้งสิ้น 0 คน

จากตารางพบว่าจำนวนแรงงานต่างด้าวส่วนใหญ่มาจากกลุ่มนำเข้า MOU , การพิสูจน์สัญชาติ และเป็นประเภทในลักษณะไป - กลับหรือตามฤดูกาล ตามลำดับ กล่าวคือ ส่วนใหญ่มาพำนักในจังหวัดอยู่แล้ว

ตารางที่ 49 จำนวนคนต่างด้าวที่ได้รับอนุญาตทำงานคงเหลืออยู่ในประเทศไทย จำแนกรายจังหวัด
เดือนกันยายน 2564

จังหวัด	นำเข้า MOU				พิสูจน์สัญชาติ			ตลอดชีพ			ส่งเสริมการลงทุนตามกฎหมายอื่นๆ			ชั่วคราวทั่วไป			ชนกลุ่มน้อย			คนต่างด้าวที่เข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับ หรือตามฤดูกาล		
	รวม	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ	รวม	ช	ญ
จันทบุรี	16734	7690	4251	3439	0	0	0	0	0	0	0	0	0	660	480	180	17	10	7	0	0	0
ตราด	4374	1457	893	564	0	0	0	0	0	0	1	0	1	181	132	49	548	333	215	0	0	0
นครนายก	10034	4892	2452	2440	0	0	0	0	0	0	1	0	1	109	68	41	15	8	7	0	0	0
ปราจีนบุรี	15728	7172	3999	3173	0	0	0	0	0	0	376	373	3	278	160	118	38	17	21	0	0	0
สระแก้ว	1720	734	343	391	0	0	0	0	0	0	0	0	0	126	62	64	0	0	0	0	0	0
รวม	48590	21945	11938	10007	0	0	0	0	0	0	378	373	5	1354	902	452	618	368	250	0	0	0

ที่มา: กรมการจัดหางาน, กันยายน 2564

สถานการณ์ความยากจน

สถานการณ์ความยากจน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี 2562 จำนวนคนจนอยู่ที่ประมาณ 238,900 คน คิดเป็นร้อยละ 49.2 ปี 2563 จำนวนคนจนอยู่ที่ประมาณ 160,000 คน คิดเป็นร้อยละ 33.61 และปี 2564 จำนวนคนจนอยู่ที่ประมาณ 148,600 คน คิดเป็นร้อยละ 28.87 ซึ่งจังหวัดสระแก้วมีจำนวนคนจนสูงสุดในกลุ่มจังหวัดฯ อยู่ที่ 78.8 พันคน รองลงมาคือ จังหวัดจันทบุรี 25 พันคน ในขณะที่จังหวัดนครราชสีมา มีจำนวนคนจนต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัด อยู่ที่ 8.6 พันคน

ในส่วนของสัดส่วนจำนวนคนจน ในปี 2564 อยู่ที่ร้อยละ 28.87 ลดลงจากปีก่อนหน้า ซึ่งจังหวัดสระแก้วมีสัดส่วนคนจนสูงสุดในกลุ่มจังหวัดอยู่ที่ร้อยละ 12.02 รองลงมาคือ จังหวัดตราดร้อยละ 6.19 ในขณะที่จังหวัดปราจีนบุรีมีสัดส่วนคนจนต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ อยู่ที่ร้อยละ 2.97

ตารางที่ 50 เส้นความยากจน จำนวนคนจน และสัดส่วนคนจน เมื่อวัดด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

ปี พ.ศ. 2562 - 2564

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	เส้นความยากจน (บาท/คน/เดือน)			จำนวนคนจน (พันคน)			สัดส่วนคนจน (ร้อยละ)		
	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	-	-	-	238.9	160.0	148.6	-	-	-
จันทบุรี	2,964	2,934	2,955	49.3	36.7	25.0	8.85	6.54	4.43
ตราด	2,847	2,829	2,878	26.2	30.6	17.0	9.73	11.21	6.19
นครราชสีมา	2,701	2,749	2,703	21.7	6.6	8.6	8.36	2.51	3.26
ปราจีนบุรี	2,737	2,761	2,816	22.1	22.5	19.2	3.52	3.52	2.97
สระแก้ว	2,800	2,752	2,817	119.6	63.6	78.8	18.74	9.83	12.02

ที่มา : ข้อมูลจากการสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ, ประมวลผลโดย กองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม สศช.

TPMAP ใช้วิธีการคำนวณดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multidimensional Poverty Index: MPI)

ซึ่งคิดค้นโดย Oxford Poverty & Human Development Initiative และ United Nation Development Programme ซึ่ง สศช. ได้นำมาปรับใช้กับประเทศไทย โดยดัชนีความยากจนหลายมิติ หรือ MPI อาศัยหลักการที่ว่า คนจนคือ ผู้ที่มีคุณภาพชีวิตต่ำกว่าเกณฑ์คุณภาพชีวิตที่ดีในมิติต่างๆ ซึ่ง TPMAP พิจารณาจาก 5 มิติ ได้แก่ ด้านสุขภาพ ด้านการศึกษา ด้านการเงิน ด้านความเป็นอยู่ และด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

ด้านสุขภาพ

1. เด็กแรกเกิดมีน้ำหนัก 2,500 กรัมขึ้นไป
2. ครัวเรือนกินอาหารถูกสุขลักษณะ ปลอดภัย และได้มาตรฐาน
3. ครัวเรือนมีการใช้ยาเพื่อบำบัด บรรเทาอาการเจ็บป่วยเบื้องต้นอย่างเหมาะสม
4. คนอายุ 6 ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 30 นาที

ด้านความเป็นอยู่

1. ครัวเรือนมีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย และบ้านมีสภาพคงทนถาวร
2. ครัวเรือนมีน้ำสะอาดสำหรับดื่มและบริโภคเพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 5 ลิตรต่อวัน
3. ครัวเรือนมีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี อย่างน้อยคนละ 45 ลิตรต่อวัน
4. ครัวเรือนมีการจัดการบ้านเรือนเป็นระเบียบเรียบร้อย สะอาด และถูกสุขลักษณะ

ด้านการศึกษา

1. เด็กอายุ 3-5 ปี ได้รับการเลี้ยงดูเตรียมความพร้อมก่อนวัยเรียน
2. เด็กอายุ 6-14 ปี ได้รับการศึกษาภาคบังคับ 9 ปี
3. เด็กจบชั้น ม.3 ได้เรียนต่อชั้น ม.4 หรือเทียบเท่า
4. คนอายุ 15-59 ปี อ่าน เขียนภาษาไทย และคิดเลขอย่างง่ายได้

ด้านรายได้

1. คนอายุ 15-59 ปี มีอาชีพและรายได้
2. คนอายุ 60 ปีขึ้นไป มีอาชีพและรายได้
3. รายได้เฉลี่ยของคนในครัวเรือนต่อปี

ด้านการเข้าถึงบริการรัฐ

1. ผู้สูงอายุ ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน
2. ผู้พิการ ได้รับการดูแลจากครอบครัว ชุมชน ภาครัฐ หรือภาคเอกชน

ตารางที่ 51 จำนวนคนจนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ในระบบ TPMPA ทั้ง 5 มิติ เดือนมกราคม 2565

จังหวัด	ด้านสุขภาพ	ด้านความเป็นอยู่	ด้านการศึกษา	ด้านรายได้	ด้านการเข้าถึงบริการรัฐ	รวม
จันทบุรี	99	188	153	796	2	1,238
ตราด	-	5	7	16	-	28
นครนายก	254	228	50	991	-	1,523
ปราจีนบุรี	20	174	41	424	-	659
สระแก้ว	14	215	65	478	3	775

ที่มา : Thai People Map and Analytics Platform ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (25 มกราคม 2565)

การศึกษา

ข้อมูลด้านการศึกษา ในปี พ.ศ. 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ดังนี้

1. จำนวนห้องเรียน 11,607 ห้อง ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 0.8 ปี 2563 จำนวนห้องเรียน 11,509 ห้อง โดยจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่จำนวนห้องเรียนมากที่สุดอยู่ที่ 2,956 ห้อง
2. จำนวนครูกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ในปี พ.ศ. 2564 มีจำนวนครูอยู่ทั้งสิ้น 10,506 คน ซึ่งเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 12.07 โดยจังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีจำนวนครูมากที่สุดอยู่ที่ 3,382 คน
3. จำนวนนักเรียนอยู่ที่ 176,858 คน ในปี พ.ศ. 2564 ซึ่งลดลงจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 4.08 ปี 2563 จำนวน 184,379 คน โดยที่จังหวัดสระแก้วเป็นจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียนสูงที่สุดอยู่ที่ 49,216 คน โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 52 จำนวนห้องเรียน ครู และนักเรียนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2562 - 2564

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จน.ห้องเรียน (สพป.-รวมทุก ระดับชั้น)			จน.ครู (สพป.-รวมทุก ระดับชั้น)			จน.นักเรียนทั้งหมด		
	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	11,170	11,509	11,607	9,581	9,374	10,506	181,535	184,379	176,858
จังหวัดจันทบุรี	1,744	1,748	1,744	2,302	2,358	2,198	36,587	40,753	41,418
จังหวัดตราด	1,676	1,739	1,745	1,326	1,289	1,365	18,041	21,855	26,423
จังหวัดนครนายก	2,537	2,524	2,586	1,286	1,325	1,339	39,552	38,718	24,526
จังหวัดปราจีนบุรี	2,412	2,563	2,576	1,177	1,939	2,222	35,056	35,083	35,275
จังหวัดสระแก้ว	2,801	2,935	2,956	3,490	2,463	3,382	52,299	47,970	49,216

ที่มา : กลุ่มสารสนเทศ สำนักงานนโยบายและแผนการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ตารางที่ 53 รายชื่อสถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2

จังหวัด	สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ	สถาบันอาชีวศึกษา
นครนายก	1. โรงเรียนนายร้อยพระจุลจอมเกล้า 2. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ 3. ศูนย์วิทยพัฒนา มสธ.นครนายก	1. วิทยาลัยเทคนิคนครนายก 2. วิทยาลัยการอาชีพนครนายก 3. วิทยาลัยการอาชีพองครักษ์
ปราจีนบุรี	1. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ 2. มหาวิทยาลัยรามคำแหง วิทยาเขตปราจีนบุรี	1. วิทยาลัยอาชีวศึกษาพัฒนการปราจีนบุรี 2. วิทยาลัยอาชีวศึกษาการบินบุรี 3. วิทยาลัยเทคนิคปราจีนบุรี
สระแก้ว	1. มหาวิทยาลัยบูรพา	1. วิทยาลัยชุมชนสระแก้ว
จันทบุรี	1. มหาวิทยาลัยบูรพา 2. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี 3. มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี 4. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช	1.วิทยาลัยเทคนิคจันทบุรี
ตราด	-	1.วิทยาลัยชุมชนตราด

ผู้สูงอายุ

ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 มาตรา 3 “ผู้สูงอายุ” หมายความว่า “บุคคลซึ่งมีอายุเกินหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย” ในรายงานสถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2560 “ผู้สูงอายุ” หมายถึงผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และ “ประชากรสูงอายุ” หมายถึงประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป

“สังคมสูงอายุ” (Aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 7)

“สังคมสูงอายุอย่างสมบูรณ์” (Complete-aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ของประชากรทั้งหมด (หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 14)

“สังคมสูงอายุระดับสุดยอด” (Super-aged society) หมายถึง สังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 28 ของประชากรทั้งหมด (หรือประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20)

“สังคมสูงอายุ” (Ageing society) หมายถึง สังคมที่ประชากรกำลังมีอายุสูงขึ้น สังเกตได้จากอัตราส่วนร้อยละของประชากรสูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้นเรื่อยๆ

โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2 ได้เข้าสู่การเป็นสังคมสูงอายุ (Aged society) คือ เป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด โดยในปัจจุบันมีจำนวนผู้สูงอายุถึงร้อยละ 18.12 ของประชากรกลุ่มจังหวัด ซึ่งจังหวัดปราจีนบุรีเป็นจังหวัดที่มีสัดส่วนประชากรผู้สูงอายุมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด ถึงร้อยละ 21.20 รองลงมาเป็นจังหวัดนครนายก จังหวัดจันทบุรี จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดตราด

ตารางที่ 54 สถิติจำนวนผู้สูงอายุของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2 ประจำปี พ.ศ. 2562 - 2564

จังหวัด	ปี 2562			ปี 2563			ปี 2564		
	จำนวนประชากร	จำนวนผู้สูงอายุ	ร้อยละ (%)	จำนวนประชากร	จำนวนผู้สูงอายุ	ร้อยละ (%)	จำนวนประชากร	จำนวนผู้สูงอายุ	ร้อยละ (%)
กลุ่มจังหวัด	2,074,650	333,775	16.08	2,078,771	364,054	17.51	2,482,981	449,904	18.12
จันทบุรี	534,459	87,594	16.39	535,559	99,758	18.63	577,596	104,235	18.04
ตราด	229,958	39,413	17.13	228,536	41,281	18.06	298,647	49,025	16.41
ปราจีนบุรี	487,544	74,788	15.34	260,081	52,373	20.14	296,403	62,836	21.20

จังหวัด	ปี 2562 จำนวนประชากร ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป			ปี 2563 จำนวนประชากร ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป			ปี 2564 จำนวนประชากร ผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไป		
	จำนวน ประชากร	จำนวน ผู้สูงอายุ	ร้อยละ (%)	จำนวน ประชากร	จำนวน ผู้สูงอายุ	ร้อยละ (%)	จำนวน ประชากร	จำนวน ผู้สูงอายุ	ร้อยละ (%)
นครนายก	260,751	56,879	21.81	493,670	84,296	17.07	648,009	120,036	18.52
สระแก้ว	561,938	75,101	13.36	560,925	86,346	15.39	662,326	113,772	17.18

ที่มา : กรมกิจการผู้สูงอายุ (ผส.) เป็นส่วนราชการมีฐานะเป็นกรมในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

สุขภาพของผู้สูงอายุไทย ปี 2564 โรคผู้สูงอายุที่เป็นกันมากและพบได้บ่อยเนื่องจากปัญหาพฤติกรรมสุขภาพในวัยทำงานที่สะสมต่อเนื่องกันมาเป็นเวลานานจนทำให้เกิดโรคเรื้อรังขึ้นมา เช่น โรคเบาหวาน โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคไต โรคหลอดเลือดสมอง โรคมะเร็ง ฯลฯ ผลกระทบต่อร่างกายของผู้สูงอายุจากปัญหาสุขภาพในวัยสูงอายุจะทำให้คุณภาพชีวิตด้อยลง ป่วยเป็นอัมพาต พิการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งโรคเบาหวานและโรคความดันโลหิตสูงหากขาดการดูแลสุขภาพที่ดีอาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อนจนเกิดโรคต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะขององค์การอนามัยโลก (WHO, 2002) ได้ให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายที่เน้นความสำคัญของแนวคิด 3 เสาหลักของการสูงวัยอย่างมีพลัง ได้แก่ เสาหลักด้านสุขภาพ เสาหลักด้านการมีส่วนร่วม และเสาหลักด้านความมั่นคง ข้อเสนอแนะเหล่านี้ สามารถใช้ได้กับประชากรทุกกลุ่มอายุ ในขณะเดียวกัน ข้อเสนอแนะบางข้อมุ่งไปยังทั้งกลุ่มประชากรที่กำลังเข้าสู่วัยสูงอายุและผู้ที่เป็นผู้สูงอายุแล้ว ดังนี้

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านสุขภาพ

- ป้องกันและลดภาระโรคซึ่งเกิดจากความพิการ โรคเรื้อรังและการตายก่อนวัยสมควร
- ลดปัจจัยเสี่ยงที่เกี่ยวข้องกับโรคสำคัญและเพิ่มปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมสุขภาพตลอดเส้นทางชีวิต
- พัฒนาความต่อเนื่องของระบบบริการสุขภาพและสังคมที่ราคาเหมาะสมเข้าถึงได้มีคุณภาพสูงและเหมาะสมกับคนทุกวัย
- จัดให้มีการฝึกอบรมและการศึกษาแก่ผู้ดูแลผู้สูงอายุ

2) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านการมีส่วนร่วม

- จัดให้ผู้คนมีโอกาสในการศึกษาและเรียนรู้ตลอดเส้นทางชีวิต
- รับรู้และทำให้เกิดการมีส่วนร่วมอย่างมีพลังของผู้คนในกิจกรรมพัฒนาเศรษฐกิจการทำงานทั้งในระบบและนอกระบบ และกิจกรรมอาสาสมัครต่างๆ ให้สอดคล้องและเป็นไปตามความสามารถ ความชอบและความต้องการของแต่ละบุคคล ตลอดเวลาที่ผู้คนเจริญวัยขึ้น
- ส่งเสริมให้ผู้คนมีส่วนร่วมอย่างเต็มที่ในชีวิตครอบครัวและชุมชนตลอดเวลาที่เจริญวัยขึ้น

3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายด้านความมั่นคง

- ให้มีหลักประกันในการคุ้มครองความปลอดภัยและศักดิ์ศรี (เกียรติภูมิ) ของผู้สูงอายุโดยคำนึงถึงความต้องการและสิทธิด้านความมั่นคงทางกาย การเงินและสังคม เมื่อคนมีอายุสูงขึ้นเรื่อย ๆ
- ลดความเหลื่อมล้ำในสิทธิที่เกี่ยวกับความมั่นคงและความจำเป็นของสตรีสูงอายุ

สาธารณสุข

ข้อมูลด้านสุขอนามัยของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นดังนี้

1) จำนวนสถานพยาบาล

จำนวนสถานพยาบาล ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีจำนวนสถานพยาบาล 48 แห่ง เท่ากับปี พ.ศ. 2563 โดยจังหวัดจันทบุรีมีจำนวนสถานพยาบาลอยู่ที่ 14 แห่ง มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ ในขณะที่จังหวัดนครนายกมี 7 แห่ง ต่ำสุดในกลุ่มจังหวัดฯ

ในส่วนของจำนวนเตียงคนใช้นั้นอยู่ที่ 5,114 เตียง เพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 0.1 โดยจังหวัดจันทบุรีมีจำนวนเตียงคนไข้ 1,431 เตียง มากที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ ในขณะที่จังหวัดตราดมีจำนวนเตียงคนไข้ 640 เตียง ต่ำที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 55 จำนวนสถานพยาบาลและจำนวนเตียงคนไข้ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนสถานพยาบาล (แห่ง)					จ.เตียงคนไข้ (เตียง)				
	2560	2561	2562	2563	2564	2560	2561	2562	2563	2564
ภาคตะวันออก 2	49	50	48	48	48	4,799	4,748	4,925	5,107	5,114
จันทบุรี	14	14	14	14	14	1,439	1,404	1,382	1,479	1,431
ตราด	8	8	8	8	9	596	581	595	635	640
นครนายก	8	7	7	7	7	894	885	918	898	918
ปราจีนบุรี	10	10	8	8	8	957	939	1,006	989	986
สระแก้ว	9	11	11	11	10	913	939	1,024	1,106	1,139

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สสช. (สถิติสุขภาพ 2562 – 2564)

2) จำนวนบุคลากรทางการแพทย์

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในปี 2564 มีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์รวมทั้งสิ้น 7,165 คน เพิ่มขึ้นจากปีก่อนซึ่งมีจำนวนรวม อยู่ที่ 6,839 คน โดยจังหวัดจันทบุรีมีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์รวมสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ ประมาณ 2,335 คน รองลงมาคือจังหวัดปราจีนบุรี 1,409 คน ในขณะที่จังหวัดตราดมีจำนวนบุคลากรทางการแพทย์ประมาณ 836 คน ต่ำสุดในกลุ่มจังหวัดฯ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 56 จำนวนบุคลากรทางการแพทย์ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2562 – 2564 (หน่วย : คน)

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	จำนวนแพทย์			จำนวนทันตแพทย์			จ.พยาบาล		
	2562	2563	2564	2562	2563	2564	2562	2563	2564
ภาคตะวันออก 2	1,143	1,058	1,033	285	236	258	5,590	5,545	5,874
จันทบุรี	371	346	354	82	60	69	1,820	1,828	1,912
ตราด	115	107	98	37	35	35	718	706	703
นครนายก	236	231	200	54	48	52	991	961	1,028
ปราจีนบุรี	243	216	221	54	47	51	1,063	1,053	1,137
สระแก้ว	178	158	160	58	46	51	998	997	1,094

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ สสช. (สถิติสุขภาพ 2562 – 2564)

ตารางที่ 57 จำนวนสถานพยาบาลของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 จำแนกตามประเภทสถานพยาบาลปี พ.ศ. 2565

ลำดับ	ประเภท	จันทบุรี (แห่ง)	ตราด (แห่ง)	นครนายก (แห่ง)	ปราจีนบุรี (แห่ง)	สระแก้ว (แห่ง)
1	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด	1	1	1	1	1
2	สำนักงานสาธารณสุขอำเภอ	10	7	4	10	6

ลำดับ	ประเภท	จันทบุรี (แห่ง)	ตราด (แห่ง)	นครนายก (แห่ง)	ปราจีนบุรี (แห่ง)	สระแก้ว (แห่ง)
3	สถานีอนามัย	-	-	-	-	-
4	สถานบริการสาธารณสุขชุมชน	-	-	-	-	-
5	โรงพยาบาลศูนย์	-	-	-	1	-
6	โรงพยาบาลทั่วไป	1	1	1	1	1
7	โรงพยาบาลชุมชน	11	6	-	5	10
8	ศูนย์สุขภาพชุมชน ของ รพ.	-	-	-	-	-
9	ศูนย์วิชาการ	-	-	-	-	-
10	โรงพยาบาล นอก สป.สธ.	-	-	-	-	-
11	โรงพยาบาล นอก สธ.	-	-	-	1	-
12	ศูนย์บริการสาธารณสุข	8	-	2	-	-
13	โรงพยาบาลเอกชน	2	2	-	2	-
14	คลินิกเอกชน	164	-	64	93	-
15	โรงพยาบาล/ศูนย์บริการสาธาณสุขสาขา	-	-	-	-	-
16	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล	106	64	56	93	107
รวม		303	81	128	207	125

ที่มา: รหัสหน่วยงานบริการสุขภาพ, สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์, กระทรวงสาธารณสุข

ตารางที่ 58 โรคไม่ติดต่อของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564

จังหวัด	โรค	จำนวนประชากรที่เป็นโรคต่อประชากรแสนคน				
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
จันทบุรี	โรคเบาหวาน	9,227	175	194	244	182
	โรคความดันโลหิต	15,145	100	105	87	22
	โรคหัวใจ	3,273	202	141	198	206
	โรคหลอดเลือดสมอง	1,251	351	419	385	385
	โรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง	3,947	105	117	99	108
ตราด	โรคเบาหวาน	2,989	42	53	48	62
	โรคความดันโลหิต	5,890	19	16	21	22
	โรคหัวใจ	1,080	89	80	60	102
	โรคหลอดเลือดสมอง	3,956	92	113	103	122
	โรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง	1,323	38	31	27	35
นครนายก	โรคเบาหวาน	5,513	82	97	90	54
	โรคความดันโลหิต	9,070	44	36	44	45
	โรคหัวใจ	2,532	139	129	139	200
	โรคหลอดเลือดสมอง	2,281	183	213	220	213
	โรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง	1,392	52	42	32	39
ปราจีนบุรี	โรคเบาหวาน	5,674	38	72	55	44
	โรคความดันโลหิต	9,048	51	30	17	24
	โรคหัวใจ	1,691	152	156	139	123
	โรคหลอดเลือดสมอง	1,960	295	311	318	338
	โรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง	1,428	46	55	58	38
สระแก้ว	โรคเบาหวาน	5,425	95	109	135	106
	โรคความดันโลหิต	8,720	39	55	57	71
	โรคหัวใจ	1,186	122	105	120	136

จังหวัด	โรค	จำนวนประชากรที่เป็นโรคต่อประชากรแสนคน				
		พ.ศ. 2560	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
	โรคหลอดเลือดสมอง	1,872	232	282	306	316
	โรคทางเดินหายใจอุดกั้นเรื้อรัง	1,662	68	50	54	47

หมายเหตุ : ต่อประชากรแสนคน 100,000 คน

ที่มา : สำนักนโยบายและยุทธศาสตร์ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข

จากตารางเปรียบเทียบข้างต้น จะพบว่าจำนวนสถานพยาบาล และจำนวนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ในพื้นที่ไม่เปลี่ยนแปลงมากนัก โรคที่พบ **อันดับ 1** จะเป็นโรคหลอดเลือดสมอง **อันดับ 2** คือ โรคหัวใจ ซึ่งเป็นโรคไม่ติดต่อ เป็นโรคที่เกิดขึ้นจากพฤติกรรมของการดำเนินชีวิต อัตราการใช้บริการในโรงพยาบาลรัฐบาลมากกว่าโรงพยาบาลเอกชน โดยหากอยู่ในชุมชนหรือชนบทส่วนใหญ่ใช้บริการโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) นอกจากนี้ยังต้องให้ความสำคัญกับการเปรียบเทียบจำนวนประชากรต่อเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ในพื้นที่ ควรที่จะต้องพิจารณาสนับสนุนเจ้าหน้าที่ทางการแพทย์ในส่วนภาครัฐเพียงพอมากยิ่งขึ้นต่อจำนวนประชากร หรือเพิ่มงบประมาณเครื่องมือทางการแพทย์หรือเพิ่มทางเลือกการใช้สมุนไพรในการรักษาได้ เนื่องจากกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีความโดดเด่นเรื่องสมุนไพรและมีทรัพยากรในพื้นที่สามารถดำเนินการได้ ประกอบกับต้องส่งเสริมให้ประชาชนดูแลสุขภาพของตนเองก่อนที่จะต้องพึ่งการรักษาทางการแพทย์ อีกด้วย

ปัญหาของโรคในกลุ่มวัยในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

ปัญหาสุขภาพของประชาชนส่วนใหญ่ เรื่องการเป็นโรคไม่ติดต่อ เช่น โรคเบาหวาน ความดันโลหิตสูง โรคเหล่านี้อาจเป็นผลมาจากพฤติกรรม เช่น การกินอาหาร การออกกำลังกาย การสูบบุหรี่ การดื่มแอลกอฮอล์ ซึ่งปัญหาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แบ่งตามรายกลุ่มวัยและการเป็นโรค สามารถสรุปได้ดังนี้

1. กลุ่มสตรี และเด็กปฐมวัย

งานอนามัยแม่และเด็ก (ANC/WCC) ในหน่วยบริการระดับปฐมภูมิ มีปริมาณน้อยไม่ครอบคลุมและยังไม่มีคุณภาพเพียงพอ สุขภาพเด็กปฐมวัยสมองเจริญเติบโตช้าไม่เป็นไปตามวัยเริ่มมีมากขึ้น

2. กลุ่มเด็กวัยเรียน

อัตราป่วยด้วยโรคไข้เลือดออกสูงและเกิดขึ้นต่อเนื่องทุกปี

3. กลุ่มวัยรุ่น

พบว่าเด็กและเยาวชนมีพฤติกรรมไม่เหมาะสม โดยเฉพาะในเรื่องของการมีสูมทางเพศ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น การตั้งครรภ์ก่อนวัยอันควรและตั้งครรภ์ในหญิง 15-19 ปี จำเป็นต้องมีกระบวนการเรียนรู้ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นอย่างมีส่วนร่วม และปัญหาของการมีสูมดื่มสุรา เสพยาเสพติด ปัญหาที่เป็นสาเหตุของการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นพบว่า สาเหตุของปัญหาสามารถจัดแบ่งได้ 3 ส่วน คือ

- 1) ด้านพฤติกรรมของเด็กและเยาวชน สาเหตุเกิดจากการขาดความรู้สึกรู้ค่าของตนเอง มีพฤติกรรมอยากรู้ อยากลองตามสิ่งยั่วยักจากสื่อ มีค่านิยมทางเพศผิดๆ ประมาทไว้วางใจคนที่ตนชอบพอ เพื่อน แฟน และความเข้าใจผิดไม่คิดว่าการมีเพศสัมพันธ์เพียงครั้งสองครั้งจะทำให้ตั้งครรภ์ได้
- 2) ด้านปัจจัยครอบครัว สาเหตุเกิดจากสภาพครอบครัวแตกแยกขาดความอบอุ่น การปล่อยปะให้เด็กอยู่ตามลำพัง และปัญหาเศรษฐกิจของครอบครัวทำให้ผู้ปกครองไม่มีเวลาที่จะดูแล และอบรมบุตรหลานอย่างใกล้ชิด
- 3) ด้านปัจจัยแวดล้อมทางสังคม ความไม่เหมาะสมของสภาพแวดล้อมทางสังคมจากสถานบันเทิง แหล่งมีสูมอบายมุข การมีแหล่งท่องเที่ยวมาก มีแรงงานต่างพื้นที่เข้ามาจำนวนมาก ก่อให้เกิดการแสดงพฤติกรรมไม่เหมาะสม อิทธิพลของเพื่อนๆ การลอกเลียนแบบ และอิทธิพลของสื่อต่าง ๆ ทั้งสื่อวิทยุ โทรทัศน์ สื่อสิ่งพิมพ์ ตลอดจนจอออนไลน์ต่าง ๆ

4. กลุ่มวัยทำงาน

1. อัตราเสียชีวิตจากอุบัติเหตุจราจร (พบสูงเกินเป้าหมายและเกิดขึ้นต่อเนื่องทุกปี)
2. กลุ่มเสี่ยงและอัตราป่วยรายใหม่จากโรคเบาหวานเพิ่มขึ้น อันเกิดจากพฤติกรรม

การดำเนินชีวิต

3. กลุ่มเสี่ยงและอัตราป่วยรายใหม่โรคความดันโลหิตสูงเพิ่มขึ้น อันเกิดจากพฤติกรรม

ดำเนินชีวิต

5. กลุ่มเปราะบาง/ ผู้พิการ

กลุ่มเปราะบาง หมายความว่า บุคคลที่ต้องการได้รับการพิงพิงจากผู้อื่น ไม่สามารถแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระหรือตัดสินใจได้ด้วยตัวเอง โดยสามารถแบ่งกลุ่มคนเปราะบางได้ ดังนี้

1. กลุ่มที่มีความเสี่ยงสูงกว่าบุคคลทั่วไป อาทิ หญิงตั้งครรภ์ ผู้สูงอายุ พ่อเลี้ยงเดี่ยว แม่เลี้ยงเดี่ยว
2. กลุ่มทุพพลภาพ อาทิ ผู้พิการ ผู้ป่วยจิตเวช ผู้ป่วยเด็ก ผู้ป่วยสมองเสื่อม ผู้ป่วยติดเตียง
3. กลุ่มที่ไม่มีอิสระพอในการตัดสินใจ อาทิ เด็กและเยาวชน นักโทษ ทหารเกณฑ์
4. กลุ่มผู้ด้อยโอกาส อาทิ คนเร่ร่อน คนไร้บ้าน และคนขอทาน

โดยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีจำนวนกลุ่มเปราะบางรวมทั้งสิ้น 27,353 คน ซึ่งจังหวัดสระแก้วมีจำนวนประชากรกลุ่มเปราะบางมากที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมาเป็นจังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดจันทบุรี จังหวัดนครนายก และจังหวัดตราด

ตารางที่ 59 จำนวนกลุ่มเปราะบางรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2565

จังหวัด	รวม	เด็กยากจน	ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยฯ	ผู้พิการที่ไม่ได้รับเบี้ยฯ	ผู้ป่วยเรื้อรังที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้	ครัวเรือนที่บ้านไม่มั่นคง
จันทบุรี	5,897	462	4,822	312	178	123
ตราด	2,699	201	2,290	106	92	10
นครนายก	4,273	270	3,711	178	93	21
ปราจีนบุรี	6,639	599	5,602	288	118	32
สระแก้ว	7,845	1,912	5,421	304	119	89

ที่มา : สถิติครัวเรือนเปราะบางจากระบบ<https://www.tpmmap.in.th/fragile>

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. 2550 มาตรา 4

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่องทางการเห็น การได้ยิน การเคลื่อนไหว การสื่อสาร จิตใจ อารมณ์ พฤติกรรม สติปัญญา การเรียนรู้ หรือความบกพร่องอื่นใด ประกอบกับการมีอุปสรรคในด้านต่างๆ และมีความจำเป็นเป็นพิเศษที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป

“ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใดที่รับดูแลหรืออุปการะคนพิการ

“ผู้ช่วยคนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งให้ความช่วยเหลือคนพิการเฉพาะบุคคลเพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมที่สำคัญในการดำรงชีวิต ทั้งนี้ ตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

ตารางที่ 60 สถิติข้อมูลผู้พิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ จำแนกรายจังหวัด ประเภทความพิการ และเพศ

ลำดับ	ประเภทความพิการ	จันทบุรี		ตราด		นครนายก		ปราจีนบุรี		สระแก้ว	
		ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ	ช	ญ
1	ทางการเห็น	556	472	177	139	401	363	536	484	777	735
2	ทางการได้ยินหรือสื่อความหมาย	889	778	373	289	703	738	939	847	1,275	1,039
3	ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	3875	2775	1288	796	2,587	2,245	3,840	3,035	4,893	3,588
4	ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	360	213	114	52	294	181	614	463	887	588
5	ทางสติปัญญา	745	551	191	194	276	204	367	323	485	432
6	ทางการเรียนรู้	11	8	37	17	29	6	35	17	88	37
7	ทางออทิสติก	16	1	19	5	16	9	33	13	40	8
8	พิการมากกว่า 1 ประเภท	516	418	153	131	372	301	698	575	686	526
9	ไม่ระบุ	45	42	24	20	64	42	147	110	113	96

ที่มา : ข้อมูลประมวลผลจากฐานข้อมูลทะเบียนกลางคนพิการ กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ด้านความมั่นคง

1) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

สถานะด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปี พ.ศ. 2562 – 2564 สถานะด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ปี พ.ศ. 2560 – 2564 ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ภาพรวมในปี 2564 รวมจำนวนคดีที่รับแจ้ง 230 จำนวนที่จับกุมได้ 222 คิดเป็นร้อยละ 96.25 ปี พ.ศ. 2563 จำนวนคดีที่รับแจ้ง 350 จำนวนที่จับกุมได้ รวมทั้งสิ้น 342 คิดเป็นร้อยละ 97.71 ปี 2562 จำนวนคดีที่รับแจ้ง 607 จำนวนที่จับกุมได้ รวมทั้งสิ้น 586 คิดเป็นร้อยละ 96.54 ซึ่งพบว่าผลด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนได้รับการดูแลดีขึ้นเป็นลำดับมีแนวโน้มของการจับกุมได้ค่อนข้างสูงถึงร้อยละ 96 – 97 และจำนวนคดีมีแนวโน้มลดลง

ตารางที่ 61 สถานะด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2560 - 2564

จังหวัด	ประเภทความผิด	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
		จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้
จันทบุรี	คดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	12	12	12	18	13	13	14	14	7	6
	คดีทำให้ตายโดยประมาท	2	2	4	6	1	1	5	5	3	3
	คดีพยายามฆ่า	15	12	19	18	17	16	17	17	12	12
	ทำร้ายร่างกาย	90	81	113	142	104	102	47	46	35	35
	คดีข่มขืนกระทำชำเรา	32	24	26	29	28	27	8	8	20	20

จังหวัด	ประเภทความผิด	ปี 2560		ปี 2561		ปี 2562		ปี 2563		ปี 2564	
		จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้	จำนวนคดีที่รับแจ้ง	จับกุมได้
ตราด	คดีทำให้ตายโดยประมาท	3	3	6	7	1	1	1	0	1	1
	คดีพยายามฆ่า	3	3	8	13	9	9	3	3	5	5
	ทำร้ายร่างกาย	80	76	58	87	66	65	35	35	9	9
	คดีข่มขืนกระทำชำเรา	12	11	12	13	8	8	9	8	8	7
นครนายก	คดีฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	12	9	3	3	4	3	5	5	-	-
	คดีทำให้ตายโดยประมาท	2	1	4	5	2	2	-	-	1	1
	คดีพยายามฆ่า	4	3	4	3	7	6	4	4	1	1
	ทำร้ายร่างกาย	59	42	43	65	54	54	21	21	10	10
	คดีข่มขืนกระทำชำเรา	7	4	4	3	6	5	5	5	1	1
ปราจีนบุรี	คดีฆ่าผู้อื่นโดยไม่เจตนา	16	11	11	9	8	8	6	5	9	9
	คดีทำให้ตายโดยประมาท	4	2	5	5	4	4	3	3	-	-
	คดีพยายามฆ่า	22	17	13	14	24	23	13	13	12	11
	ทำร้ายร่างกาย	90	76	117	136	122	120	53	52	30	30
	คดีข่มขืนกระทำชำเรา	28	14	17	16	23	19	14	14	10	8
สระแก้ว	คดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนา	15	12	16	20	4	4	11	11	2	2
	คดีทำให้ตายโดยประมาท	4	4	6	6	1	1	6	6	6	6
	คดีพยายามฆ่า	25	18	17	24	11	11	8	8	14	14
	คดีทำร้ายร่างกาย	123	114	63	76	61	58	36	34	18	18
	คดีข่มขืนกระทำชำเรา	53	36	28	28	29	26	26	25	16	13

ที่มา : สำนักงานตำรวจแห่งชาติ รวบรวมโดย สำนักสถิติพยากรณ์ สำนักงานสถิติแห่งชาติ

2) สถานะด้านความอบอุ่นในครอบครัว

สถานะความเป็นครอบครัวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ของปี พ.ศ. 2565 จำนวนคู่สมรสจำนวน 10,267 คู่ จดทะเบียนหย่า 5,043 คู่ ซึ่งมีอัตราการหย่าร้างเฉลี่ยร้อยละ 49.12 ซึ่งมีอัตราการหย่าร้างค่อนข้างสูงมาก โดยเฉพาะจังหวัดปราจีนบุรีและสระแก้ว นำไปสู่ปัญหาความอบอุ่นในครอบครัว และอาจเกิดเป็นปัญหาสังคมที่เกิดจากความแตกแยกของครอบครัว ทำให้เกิดคดีความในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ได้

ตารางที่ 62 สถานะความอบอุ่นในครอบครัวรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565

จังหวัด	จำนวนผู้จดทะเบียนสมรส (คู่)					จำนวนผู้จดทะเบียนหย่า (คู่)					อัตราการหย่าร้าง	
	2561	2562	2563	2564	2565	2561	2562	2563	2564	2565	2564	2565
จันทบุรี	1,997	2,105	1,846	1,785	2,416	889	823	763	860	1,046	48.17	43.29
ตราด	895	919	908	793	1,008	368	342	356	346	432	43.63	42.85
นครนายก	1,085	1,278	1,088	963	1,267	493	519	501	448	599	46.52	47.27
ปราจีนบุรี	3,013	3,382	2,837	2,240	3,132	1,384	1,367	1,419	1,242	1,686	55.45	53.83
สระแก้ว	2,243	2,460	2,125	1,992	2,444	1,012	977	1,012	989	1,280	49.64	52.37
รวม	9,233	10,144	8,804	7,773	10,267	4,146	4,028	4,051	3,885	5,043	49.98	49.12

ที่มา : สำนักงานสถิติแห่งชาติ (สถิติประชากรศาสตร์ ประชากรและเคหะ)

3) ปัญหายาเสพติด

ด้วยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีพื้นที่ติดกับชายแดน 3 จังหวัด ได้แก่ สระแก้ว จันทบุรี และตราด มีด่านชายแดนและจุดผ่อนปรน และมีนิคมอุตสาหกรรม ส่งผลทำให้มีคดียาเสพติดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ค่อนข้างสูง ในปี พ.ศ. 2561 – 2565 แต่มีแนวโน้มลดลง

จำนวนคดียาเสพติด ในปี 2565 จำนวน 8,463 คดี ลดลงจากปี 2564 จำนวน 11,696 คดี และมีผู้ต้องหาคดียาเสพติด ในปี 2565 รวม 8,613 ราย ลดลงจากปี 2564 รวม 11,943 ราย โดยจังหวัดปราจีนบุรี มีจำนวน 3,487 คดี ซึ่งสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมา คือ จังหวัดนครนายก 2,959 คดี โดยพบว่า ยอดรวมคดียาเสพติดของจังหวัดปราจีนบุรีและนครนายกมีสัดส่วนที่ลดลงจากปีก่อนมาก โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 63 รวมคดียาเสพติด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 (หน่วย : คดี)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	รวมคดียาเสพติด				
	2561	2562	2563	2564	2565
ภาคตะวันออก 2	12,256	12,331	11,992	11,696	8,463
จันทบุรี	2,671	2,892	2,919	2,539	1,877
ตราด	1,030	1,264	1,443	1,116	745
นครนายก	2,384	2,335	2,040	2,959	2,162
ปราจีนบุรี	3,487	3,050	3,091	2,650	1,933
สระแก้ว	2,684	2,790	2,499	2,432	1,746

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

ตารางที่ 64 รวมผู้ต้องหาคดียาเสพติด กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 – 2565 (หน่วย : คน)

จังหวัด/กลุ่มจังหวัด	รวมผู้ต้องหาคดียาเสพติด				
	2561	2562	2563	2564	2565
ภาคตะวันออก 2	12,711	12,787	12,273	11,943	8,613
จันทบุรี	2,761	2,975	2,962	2,584	1,928
ตราด	1,082	1,315	1,461	1,132	752
นครนายก	2,486	2,417	2,096	3,003	2,170
ปราจีนบุรี	3,572	3,143	3,150	2,701	1,962
สระแก้ว	2,810	2,937	2,604	2,523	1,801

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index: HAI)

โดยกรอบแนวคิดการพัฒนาคนมีความครอบคลุม การมีสุขภาพที่ดี มีการศึกษา มีชีวิตการทำงาน มีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต มีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงและอยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดี มีชีวิตครอบครัวที่อบอุ่น ในชุมชนที่มีความปลอดภัย มีการคมนาคมที่สะดวกปลอดภัยและเข้าถึงการสื่อสารอย่างทั่วถึง ตลอดจนมีส่วนร่วมทางการเมืองและสังคมอย่างมีศักดิ์ศรีประกอบด้วย 8 ดัชนีย่อยคือ 1) ด้านสุขภาพ 2) ด้านการศึกษา 3) ด้านชีวิตการทำงาน 4) ด้านรายได้ 5) ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม 6) ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน 7) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ 8) ด้านการมีส่วนร่วม ปี พ.ศ. 2564 จังหวัดตราด มีค่าต่ำสุด 3 ด้าน จังหวัดสระแก้ว มีค่าต่ำสุด 2 ด้าน จังหวัดนครนายกและจังหวัดปราจีนบุรี มีค่าต่ำสุด 1 ด้าน

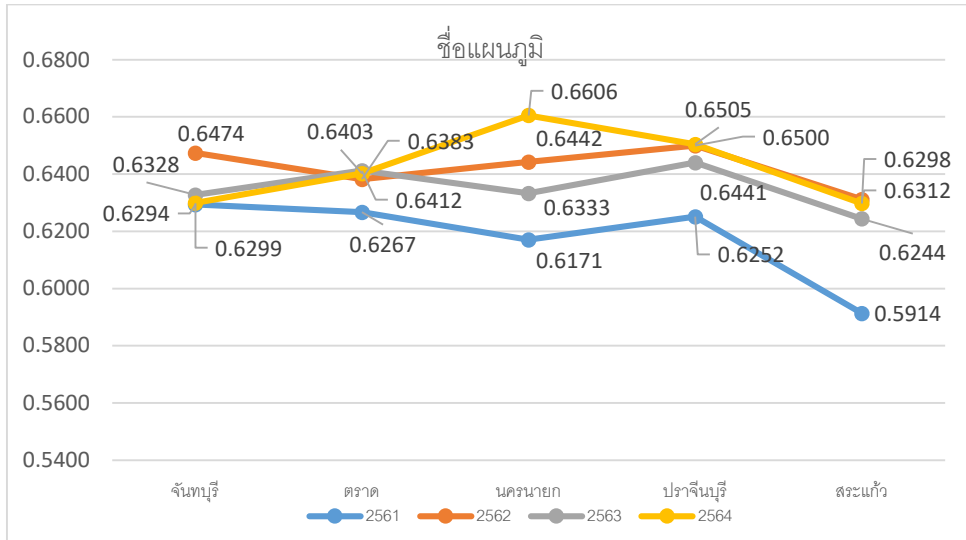
ตารางที่ 65 แสดงดัชนีความก้าวหน้าของคน 8 ดัชนีย่อย ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี 2561 – 2564

ลำดับ	ดัชนีย่อย HAI	ปี พ.ศ.	ค่าสูงสุด		ค่าต่ำสุด	
			จังหวัด	ค่าดัชนี	จังหวัด	ค่าดัชนี
1	ด้านสุขภาพ	2561	ตราด	0.6970	นครนายก	0.5570
		2562	ตราด	0.6815	นครนายก	0.5184
		2563	ปราจีนบุรี	0.6872	นครนายก	0.5241
		2564	ปราจีนบุรี	0.6859	นครนายก	0.5235
2	ด้านการศึกษา	2561	นครนายก	0.5920	สระแก้ว	0.4255
		2562	นครนายก	0.5981	สระแก้ว	0.4058
		2563	นครนายก	0.6438	สระแก้ว	0.4663
		2564	นครนายก	0.6947	ตราด	0.4158
3	ด้านชีวิตการทำงาน	2561	ปราจีนบุรี	0.7549	สระแก้ว	0.6822
		2562	นครนายก	0.7560	สระแก้ว	0.6806
		2563	นครนายก	0.7460	สระแก้ว	0.6698
		2564	นครนายก	0.7990	สระแก้ว	0.6917
4	ด้านรายได้	2561	ปราจีนบุรี	0.7602	สระแก้ว	0.5661
		2562	ปราจีนบุรี	0.7173	สระแก้ว	0.5823
		2563	ปราจีนบุรี	0.7228	สระแก้ว	0.6563
		2564	ตราด	0.7164	สระแก้ว	0.6293
5	ด้านที่อยู่อาศัย และสภาพแวดล้อม	2561	สระแก้ว	0.7845	ตราด	0.6341
		2562	สระแก้ว	0.7801	ตราด	0.5660
		2563	สระแก้ว	0.7670	นครนายก	0.6376
		2564	สระแก้ว	0.8004	ตราด	0.6297
6	ด้านชีวิตครอบครัว และชุมชน	2561	ตราด	0.6480	ปราจีนบุรี	0.5084
		2562	สระแก้ว	0.6521	นครนายก	0.5597
		2563	สระแก้ว	0.6251	นครนายก	0.5240
		2564	จันทบุรี	0.6234	ตราด	0.5771
7	ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร	2561	ตราด	0.6198	ปราจีนบุรี	0.5053
		2562	ตราด	0.6540	ปราจีนบุรี	0.5259
		2563	ตราด	0.6998	สระแก้ว	0.5985
		2564	ตราด	0.7363	สระแก้ว	0.6460
8	ด้านการมีส่วนร่วม	2561	ปราจีนบุรี	0.5938	ตราด	0.5346
		2562	นครนายก	0.6663	สระแก้ว	0.5934
		2563	นครนายก	0.6601	ปราจีนบุรี	0.5687
		2564	ตราด	0.6552	ปราจีนบุรี	0.5406

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ดัชนีความก้าวหน้าของคน)

ความก้าวหน้าการพัฒนาคนในภาพรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

ในภาพรวมของกลุ่มจังหวัด ดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) จำแนกรายจังหวัด เมื่อพิจารณาจากค่าดัชนีบ่งชี้ได้ว่า การพัฒนาของคนในปี 2564 มีความก้าวหน้ามากที่สุด ค่าดัชนีเฉลี่ย = 0.6606 รองลงมา คือการพัฒนาของคนในปี 2563 ค่าดัชนีเฉลี่ย = 0.6441 และการพัฒนาของคนในปี 2561 มีความก้าวหน้าน้อยที่สุด ค่าดัชนีเฉลี่ย = 0.5914 ดังนั้นกลุ่มจังหวัดมีความก้าวหน้าในการพัฒนาคนมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ

แผนภูมิที่ 5 ดัชนีความก้าวหน้าของคนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 รายจังหวัด

3) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งน้ำธรรมชาติที่สำคัญ คือ แม่น้ำนครนายกและแม่น้ำปราจีนบุรี ซึ่งมีต้นกำเนิดจากอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ไหลมาบรรจบกันกลายเป็นแม่น้ำบางปะกงในจังหวัดฉะเชิงเทราต่อเนื่องกับแม่น้ำเจ้าพระยาในจังหวัดสมุทรปราการ โดยในช่วงต้นน้ำซึ่งเป็นช่วงของแม่น้ำนครนายกและแม่น้ำปราจีนบุรี มีสภาพนิเวศวิทยาที่อุดมสมบูรณ์ มีอ่างเก็บน้ำขนาดใหญ่ จำนวน 3 แห่ง ใน 3 จังหวัด คือ ปราจีนบุรี นครนายกและสระแก้ว สำหรับจังหวัดจันทบุรีและตราด ไม่มี สำหรับอ่างเก็บน้ำขนาดกลาง จำนวน 36 แห่ง ซึ่งจังหวัดสระแก้ว มีจำนวนมากที่สุด และจังหวัดจันทบุรี มีจำนวนน้อยที่สุด

แหล่งน้ำ หมายความว่า บริเวณที่รองรับน้ำทั้งหมด ได้แก่ ต้นน้ำลำธาร ห้วย หนอง บึง ทะเลสาบ น้ำใต้ดิน และแม่น้ำ โดยแหล่งน้ำแบ่งได้เป็นสองประเภทตามการกำเนิดคือ แหล่งน้ำที่เกิดโดยธรรมชาติ เช่น มหาสมุทร ทะเล แม่น้ำ และแหล่งน้ำที่เกิดจากการสร้างโดยมนุษย์ เช่น อ่างเก็บน้ำ คลอง นอกจากนี้ยังสามารถแบ่งได้ตามการเคลื่อนที่ของน้ำ เช่น แม่น้ำ และคลอง

ลุ่มน้ำ หมายความว่า พื้นที่รับน้ำฝนทั้งหมดที่อยู่เหนือจุดกำหนดให้ออก โดยฝนที่ตกลงมาในพื้นที่นั้นจะไหลไปรวมที่จุดออก (Outlet) เดียวกัน ณ จุดกำหนดให้นี้เท่านั้น ลุ่มน้ำมีองค์ประกอบ ดังนี้ ทรัพยากรกายภาพ ทรัพยากรชีวภาพ ทรัพยากรที่มนุษย์สร้างขึ้น และทรัพยากรคุณภาพชีวิต (สังคมสิ่งแวดล้อม) ซึ่งทรัพยากรเหล่านี้อยู่รวมกันอย่างกลมกลืนเป็นลุ่มน้ำที่มีลักษณะและแสดงบทบาทเฉพาะ จึงมักเรียกลุ่มน้ำเป็นทรัพยากรลุ่มน้ำ หรือระบบทรัพยากร

โครงการชลประทานมีการแบ่งขนาดของแหล่งน้ำ แบ่งออกเป็น 3 ขนาด ได้แก่

1. โครงการชลประทานขนาดใหญ่ หมายถึง งานชลประทานอเนกประสงค์ที่สามารถก่อให้เกิดประโยชน์ทางด้านเกษตร การอุปโภคบริโภค การบรรเทาอุทกภัย การอุตสาหกรรม การผลิตกระแสไฟฟ้า จากพลังน้ำ การคมนาคม แหล่งเพาะพันธุ์ประมงน้ำจืด แหล่งท่องเที่ยวพักผ่อนหย่อนใจ และอื่น ๆ ในแต่ละโครงการ มีงานก่อสร้างหลายประเภท เช่น เขื่อนเก็บกักน้ำ เขื่อนหรือฝายทดน้ำ การสูบน้ำ ระบบส่งน้ำ ระบบระบายน้ำ ระบบชลประทานในแปลงนา ถ้าเป็นการก่อสร้างประเภทเขื่อนเก็บกักน้ำ สามารถเก็บกักน้ำได้มากกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร หรือมีพื้นที่อ่างเก็บน้ำตั้งแต่ 15 ตารางกิโลเมตร หรือมีพื้นที่ชลประทานมากกว่า 80,000 ไร่ เช่น เขื่อนเจ้าพระยา จังหวัดชัยนาท เขื่อนขุนด่านปราการชล จังหวัดนครนายก เป็นต้น

2. โครงการชลประทานขนาดกลาง หมายถึง โครงการชลประทานที่มีขนาดเล็กกว่าโครงการชลประทานขนาดใหญ่ โดยต้องเป็นโครงการที่มีการจัดทำรายงานความเหมาะสมแล้ว มีปริมาตรเก็บกักน้ำน้อยกว่า 100 ล้านลูกบาศก์เมตร มีพื้นที่เก็บกักน้ำน้อยกว่า 15 ตารางกิโลเมตร หรือมีพื้นที่ชลประทานน้อยกว่า 80,000 ไร่ ซึ่งจะเป็นงานก่อสร้างอาคารชลประทานประเภทต่างๆ อาทิ เขื่อนเก็บกักน้ำ เขื่อนทดน้ำ ฝาย โรงสูบน้ำ ระบบส่งน้ำและระบายน้ำ ฯลฯ รวมทั้งงานก่อสร้างทางลำเลียงผลผลิตและงานแปรสภาพลำน้ำ

3. โครงการชลประทานขนาดเล็ก หมายถึง งานพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็ก ที่กรมชลประทานได้เริ่มก่อสร้างมาตั้งแต่ พ.ศ. 2520 เพื่อแก้ปัญหาหรือบรรเทาความเดือดร้อนเกี่ยวกับเรื่องน้ำสำหรับอุปโภค - บริโภค และการเกษตร ซึ่งเป็นความจำเป็นขั้นพื้นฐานของราษฎรในชนบท หรือพื้นที่ที่ห่างไกล รวมทั้งการแก้ไขบรรเทาความเดือดร้อนจากอุทกภัย และน้ำเค็มที่ขึ้นถึงพื้นที่เพาะปลูก โดยการก่อสร้างอาคารชลประทานขนาดเล็กประเภทต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับสภาพภูมิประเทศและปัญหาที่เกิดขึ้นตามความต้องการของราษฎร

ตารางที่ 66 การจำแนกประเภทโครงการชลประทาน ตามขนาดความสามารถในการกักเก็บน้ำ และขนาดของพื้นที่ชลประทาน โดยจำแนกเป็น 3 ประเภทหลัก ดังนี้

ประเภทโครงการชลประทาน	ความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	พื้นที่ชลประทาน (ไร่)
ขนาดใหญ่	มากกว่า หรือเท่ากับ 100	มากกว่า 80,000
A	มากกว่า 500	
B	ระหว่าง 100 – 500	
ขนาดกลาง	น้อยกว่า 100	ระหว่าง 3,000 – 80,000
A	มากกว่าหรือเท่ากับ 50 – น้อยกว่า 100	
B	มากกว่าหรือเท่ากับ 1 – น้อยกว่า 50	
ขนาดเล็ก	น้อยกว่า 1	น้อยกว่า 3,000
A	มากกว่าหรือเท่ากับ 0.5 – น้อยกว่า 1	
B	น้อยกว่า 0.5	

ตารางที่ 67 พื้นที่ในเขตลุ่มน้ำของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

จังหวัด	ลุ่มน้ำ	พื้นที่ในเขตลุ่มน้ำ (ตร.กม.)	พื้นที่ในเขตลุ่มน้ำ (ไร่)	ร้อยละของพื้นที่จังหวัด	ร้อยละของพื้นที่ลุ่มน้ำ
จันทบุรี	ชายฝั่งทะเลตะวันออก	4,544.41	2,840,258.00	70.90	33.60
	บางปะกง	574.89	359,308.00	8.97	2.83
	โดนเลสาบ	1,284.50	802,813.00	20.04	30.97
ตราด	ชายฝั่งทะเลตะวันออก	2,865.84	1,791,153.00	99.94	21.19
	โดนเลสาบ	1.83	1,146.00	0.06	0.04
ปราจีนบุรี	มูล	46.65	29,156.00	2.18	0.07
	บางปะกง	209.15	130,720.00	9.77	1.02

จังหวัด	แหล่งน้ำที่สำคัญ (แห่ง)	ปริมาณความจุ (ล้าน ลบ.ม.)	ปริมาณน้ำที่สามารถกักเก็บกักเก็บ (ล้าน ลบ.ม.)				
			ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
สระแก้ว	อ่างเก็บน้ำพระปรัง	97.000	94.960	82.250	83.750	114.168	40.660
	อ่างเก็บน้ำห้วยชัน	4.000	3.286	3.790	3.930	4.000	0.894
	อ่างเก็บน้ำท่ากระบาก	7.300	6.526	7.328	5.492	7.356	4.592
	อ่างเก็บน้ำคลองสามสิบ	5.775	4.612	3.514	3.493	4.830	4.250
	อ่างเก็บน้ำเขารัง	3.720	2.287	0.990	1.636	3.776	3.832
	อ่างเก็บน้ำคลองเกลือ	5.500	5.336	4.567	5.092	5.578	3.151
	อ่างเก็บน้ำช่องกล่ำล่าง	2.200	1.900	2.200	2.212	2.212	1.708
	อ่างเก็บน้ำห้วยเขาดิน	1.420	0.532	0.181	0.175	1.420	1.175
	อ่างเก็บน้ำห้วยยาง	60.000	7.500	16.740	45.450	47.400	10.740
	อ่างเก็บน้ำห้วยตะเคียน	10.000	1.233	7.509	10.239	10.374	6.418
	อ่างเก็บน้ำคลองส้มป่อย	1.100	1.376	1.584	1.800	1.792	1.640
	อ่างเก็บน้ำคลองตาด้วง	1.500	0.673	0.262	0.269	0.288	1.195
อ่างเก็บน้ำคลองพระสทิง	65.000	51.393	0.170	0.126	0.175	27.425	

ที่มา : กรมชลประทาน กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ป่าไม้

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีเนื้อที่ป่าไม้ในปี พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 4,091,549.41 ไร่ ลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 0.13 โดยจังหวัดจันทบุรี มีจำนวน 1,292,695.77 ไร่ ซึ่งสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัด รองลงมาคือ จังหวัดสระแก้ว 940,621.78 ไร่ ในขณะที่จังหวัดนครนายกมีเนื้อที่ป่าไม้น้อยที่สุดในกลุ่มจังหวัดคือ 402,046.86 ไร่ จังหวัดที่มีพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น มี 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายก

ตารางที่ 70 พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	พื้นที่ป่าไม้ (ไร่)				
	2561	2562	2563	2564	2565
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	4,100,793.34	4,098,766.70	4,099,843.29	4,097,234.36	4,091,549.41
จังหวัดจันทบุรี	1,302,219.90	1,297,317.36	1,298,910.63	1,297,727.59	1,292,695.77
จังหวัดตราด	560,057.66	561,797.43	561,557.34	559,942.95	557,293.84
จังหวัดนครนายก	401,672.68	401,303.82	401,756.92	401,630.97	402,046.86
จังหวัดปราจีนบุรี	897,670.76	897,381.79	896,884.40	896,837.78	898,891.16
จังหวัดสระแก้ว	939,172.34	940,966.30	940,734	941,095.07	940,621.78

ที่มา : สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2565

ตารางที่ 71 อัตราการเปลี่ยนแปลงพื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปี พ.ศ. 2561 - 2565

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	การเปลี่ยนแปลง (+/-)								
	2561 - 2562	ร้อยละ	2562 - 2563	ร้อยละ	2563-2564	ร้อยละ	2564 - 2565	ร้อยละ	
กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	-2,026.64	-0.05	1,076.59	0.02	-2,608.93	-0.06	-5,684.95	-0.14	
จังหวัดจันทบุรี	-4,902.54	-0.37	1,593.27	0.12	-1,183.04	-0.09	-5,031.82	-0.39	
จังหวัดตราด	1,739.77	0.31	-240.09	-0.04	-1,614.39	-0.29	-2,649.11	-0.47	
จังหวัดนครนายก	-368.86	-0.10	453.10	0.11	-125.95	-0.03	415.89	0.10	
จังหวัดปราจีนบุรี	-288.97	-0.03	-497.39	-0.55	-46.62	-0.01	2,053.38	0.23	

จังหวัด / กลุ่มจังหวัด	การเปลี่ยนแปลง (+/-)							
	2561 - 2562	ร้อยละ	2562 - 2563	ร้อยละ	2563-2564	ร้อยละ	2564 - 2565	ร้อยละ
จังหวัดสระแก้ว	1,793.96	0.19	-232.30	-0.02	361.07	0.04	-473.29	-0.05

ที่มา : สำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 2565

ทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีพื้นที่ติดกับทะเลอ่าวไทย จำนวน 2 จังหวัด ดังนี้

1) **จังหวัดจันทบุรี** มีทั้งหมดจำนวน 10 อำเภอ มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลจำนวน 5 อำเภอ มีแนวชายฝั่งทะเลยาวประมาณ 87 กิโลเมตร เป็นที่รวมของทรัพยากรอันหลากหลาย ทั้งป่าชายเลน หาดทราย ปะการัง ความอุดมสมบูรณ์ของทรัพยากรชายฝั่งเหล่านี้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนต่อกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การประมงการท่องเที่ยว เป็นต้น

1.1 ป่าชายเลน พันธุ์ไม้ป่าชายเลนส่วนใหญ่เริ่มจากริมฝั่งทะเลซึ่งเป็นบริเวณดินเลนอ่อน น้ำทะเลท่วมถึงอย่างสม่ำเสมอ เป็นเขตของไม้โกงกาง ถัดเข้ามาเป็นเลนดินน้ำท่วมถึงสม่ำเสมอ เป็นกลุ่มไม้ถั่ว และเสม็ดถัดเข้ามาอีกเป็นเลนแข็งน้ำท่วมถึงครึ่งครว เป็นเขตของไม้ตะบูนโปร่งและผาด เขตสุดท้ายบริเวณดินแข็ง ติดกับแนวปากบึงมีน้ำทะเลท่วมถึงบางครั้งในรอบเดือนหนึ่ง ๆ เป็นเขตของไม้เสม็ด

1.2 จังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่แนวปะการัง 448.75 ไร่ พบมากในบริเวณหาดเจ้าหลาวสภาพของแนวปะการังส่วนใหญ่อยู่ในระดับเสื่อมโทรมมากถึงสมบูรณ์ปานกลาง

1.3 แหล่งหญ้าทะเล บริเวณปากแม่น้ำพังราด อำเภอนายายอาม และอำเภอท่าใหม่

2) **จังหวัดตราด** มีทั้งหมดจำนวน 7 อำเภอ มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลจำนวน 6 อำเภอ และมีหมู่เกาะน้อยใหญ่ต่าง ๆ รวม 52 เกาะ มีพื้นที่ปกครองทางทะเล 7,257 ตารางกิโลเมตร ทิศเหนือ ติดกับอำเภอคลองจันทบุรีและราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศใต้ติดกับอ่าวไทยและน่านน้ำทะเลราชอาณาจักรกัมพูชา ทิศตะวันออกติดกับราชอาณาจักรกัมพูชามีทิวเขาบรรทัดเป็นแนวกันเขต และทิศตะวันตกติดกับอำเภอคลองอาชีพอ่าวใหญ่ของประชากร ได้แก่ การประมงทะเล การประมงน้ำจืด การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำชายฝั่ง การเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำจืด และการท่องเที่ยว

ตารางที่ 72 เนื้อที่ป่าชายเลน จำแนกตามภาคและจังหวัด ปี พ.ศ. 2557 และ พ.ศ. 2562 (หน่วย: ไร่)

จังหวัด	ปี 2557	ปี 2562
ภาคตะวันออก 2	142,321.80	169,528.13
จันทบุรี	82,594.79	101,704.97
ตราด	59,727.01	67,823.16
ประเทศ	1,534,584.74	1,737,019.91

ที่มา : ส่วนสำรวจและวิเคราะห์ทรัพยากรป่าชายเลน (ข้อมูลทำทุก 5 ปี)

เนื้อที่ป่าชายเลนกลุ่มภาคตะวันออก 2 ข้อมูลตั้งแต่ปี พ.ศ. 2557 – ปัจจุบันในปี พ.ศ. 2562 มีเนื้อที่ป่าชายเลนจำนวน 169,528.13 ไร่ ปี 2557 มีเนื้อที่ป่าชายเลนจำนวน 142,321.80 ไร่

ตารางที่ 73 จุดให้บริการสถานีอัดประจุไฟฟ้า PEA VOLTA ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด	ชื่อสถานี PEA ภาษาไทย	วันที่เปิดให้บริการ	ละติจูด	ลองจิจูด
จันทบุรี	PEA VOLTA บางจาก ท่าใหม่ (ตำบลทุ่งเบญจา อำเภอท่าใหม่)	20 สิงหาคม 2564	12.711805	101.982054
	PEA VOLTA DC25 สอยดาว (ตำบลทรายขาว อำเภอสอยดาว)	29 ธันวาคม 2565	13.101761	102.237294
	PEA VOLTA บางจาก ท่าใหม่เขาเข้า กม.307 (ตำบลทุ่งเบญจา อำเภอท่าใหม่)	28 มิถุนายน 2566	12.7168	101.97715

จังหวัด	ชื่อสถานี PEA ภาษาไทย	วันที่เปิดให้บริการ	ละติจูด	ลองจิจูด
ตราด	PEA VOLTA บางจาก เขาสมิง (ตำบลแสนตุง อำเภอเขาสมิง)	11 พฤศจิกายน 2564	12.378657	102.376825
	PEA VOLTA DC25 ตราด (ตำบลวังกระแจะ อำเภอเมืองตราด)	29 ธันวาคม 2565	12.273417	102.492506
นครนายก	PEA VOLTA DC25 นครนายก (ตำบลบ้านใหญ่ อำเภอเมือง)	3 กุมภาพันธ์ 2566	14.217343	101.227037
	PEA VOLTA บางจาก ออกรักษ์ (ตำบลทรายมูล อำเภอออกรักษ์)	14 มีนาคม 2566	14.163809	101.00755
ปราจีนบุรี	PEA VOLTA บางจาก กบินทร์บุรี (นนทรี) (ตำบลนนทรี อำเภอกบินทร์บุรี)	14 มีนาคม 2566	14.045383	101.633214
	PEA VOLTA บางจาก กบินทร์บุรี (ลาดตะเคียน) (ตำบลลาดตะเคียน อำเภอกบินทร์บุรี)	14 มีนาคม 2566	13.904168	101.658548
สระแก้ว	PEA VOLTA สระแก้ว	20 สิงหาคม 2564	13.839046	102.046313

ที่มา : <https://peavoltaev.pea.co.th/volta-map/>

ขยะมูลฝอย

ปริมาณขยะมูลฝอยของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 พ.ศ. 2561 – 2565 ปี 2561 มีจำนวนขยะรวม 2,150 ตันต่อวัน ในปี 2562 มีปริมาณขยะ จำนวน 2,346 ตันต่อวัน ปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2561 ร้อยละ 9.12 ปี 2563 มีปริมาณขยะ จำนวน 1,859 ตันต่อวัน ในปี 2564 มีปริมาณขยะ จำนวน 1,892 ตันต่อวัน ปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี 2563 ร้อยละ 1.77 และในปี 2565 มีปริมาณขยะ จำนวน 1,857 ตันต่อวัน ปริมาณลดลงจากปี 2564 ร้อยละ 1.84 โดยจังหวัดจันทบุรี มีจำนวนปริมาณขยะต่อวัน 540 ตันต่อวัน ซึ่งสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาคือ จังหวัดปราจีนบุรี 448 ตันต่อวัน ในขณะที่จังหวัดตราด มีปริมาณขยะต่อวัน 191 ตันต่อวัน ซึ่งต่ำสุดในกลุ่มจังหวัดฯ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ตารางที่ 74 ปริมาณขยะมูลฝอย จำแนกตามภาค จังหวัดและเขตการปกครอง ปี พ.ศ. 2561 – 2565

(หน่วย : ตันต่อวัน)

ภาคและจังหวัด	ปี 2561			ปี 2562			ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565
	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล	รวม	ในเขตเทศบาล	นอกเขตเทศบาล			
ภาคตะวันออก 2	2,150	817	1,303	2,346	939	1,407	1,859	1,892	1,857
จันทบุรี	511	352	159	569	385	184	485	495	540
ตราด	275	129	146	259	108	151	212	202	191
นครนายก	251	49	202	294	52	242	213	217	243
ปราจีนบุรี	520	95	425	514	92	422	512	485	448
สระแก้ว	593	222	371	710	302	408	437	493	435

หมายเหตุ : ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2563 ไม่มีข้อมูลในเขตเทศบาลและนอกเขตเทศบาล

ที่มา: สำนักงานสถิติแห่งชาติ, กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ตารางที่ 75 สถานการณ์การกำจัดขยะมูลฝอย ปี 2565

จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง	ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์	ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดไม่ถูกต้อง
	(ตัน/วัน)	(ตัน/วัน)	(ตัน/วัน)	(ตัน/วัน)
ภาคตะวันออก 2	1,857	149	495	1,213
จันทบุรี	540	44	120	376
ตราด	191	75	40	76
นครนายก	243	30	65	148

จังหวัด	ปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น	ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดถูกต้อง	ปริมาณขยะมูลฝอยที่ถูกนำกลับมาใช้ประโยชน์	ปริมาณขยะมูลฝอยที่กำจัดไม่ถูกต้อง
	(ตัน/วัน)	(ตัน/วัน)	(ตัน/วัน)	(ตัน/วัน)
ปราจีนบุรี	448	-	90	358
สระแก้ว	435	-	180	255

ที่มา : รายงานสถานการณ์สถานที่กำจัดขยะมูลฝอยชุมชนของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565, กองจัดการกากของเสียและสารอันตราย กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มลพิษทางอากาศ

ดัชนีคุณภาพอากาศ (AQI) ของจังหวัดจันทบุรี ตราด ปราจีนบุรีและสระแก้ว มีค่าอยู่ระหว่าง 51 – 100 ซึ่งถือว่ามีความคุณภาพอากาศปานกลาง ส่วนจังหวัดนครนายก ไม่มีสถานีตรวจวัดคุณภาพอากาศ

ตารางที่ 76 แสดงจำนวนวันในรอบปีที่คุณภาพอากาศเกินค่ามาตรฐาน วันที่ 18 กันยายน 2566

จังหวัด	SO ₂ (ppb) Avg.	NO ₂ (ppb) Avg.	CO (ppm) Avgshr Max	O ₃ (ppb) Max	PM ₁₀ (ug/m ³) Avg.	PM _{2.5} (ug/m ³) Avg	AQI
จันทบุรี	1	11	0.30	9	14	4	7
ตราด	1	-	0.10	33	15	5	24
ปราจีนบุรี	-	-	-	-	17	10	17
สระแก้ว	-	3	0.40	19	17	5	19

หมายเหตุ : PM₁₀ คือ ฝุ่นขนาดเล็กที่มีอนุภาคเล็กกว่า 10 ไมครอน PM_{2.5} คือ ฝุ่นละอองขนาดเล็กไม่เกิน 2.5 ไมครอน

ที่มา : กรมควบคุมมลพิษ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

มลพิษทางน้ำ และคุณภาพแหล่งน้ำ

การประเมินภาพรวมของคุณภาพน้ำ โดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI) จากการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีมากและดี คือ แม่น้ำตราด 91 คะแนน แม่น้ำสระแก้วและแม่น้ำจันทบุรี 80 และ 75 คะแนน ตามลำดับ และเกณฑ์พอใช้ คือ แม่น้ำนครนายก 63 คะแนน และแม่น้ำปราจีนบุรี ซึ่งอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม 56 คะแนน

ตารางที่ 77 ลำดับคะแนนดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (WQI)

จังหวัด	แหล่งน้ำ	วันที่ตรวจวัด	ค่าคะแนน WQI	เกณฑ์ระดับคะแนน
จันทบุรี	ลุ่มแม่น้ำจันทบุรี	วันที่ 8 พฤษภาคม 2566	75	ดี
ตราด	ลุ่มแม่น้ำตราด	วันที่ 9 มีนาคม 2565	91	ดีมาก
นครนายก	ลุ่มแม่น้ำนครนายก	วันที่ 22 พฤษภาคม 2566	63	พอใช้
ปราจีนบุรี	ลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี	วันที่ 23 พฤษภาคม 2566	56	เสื่อมโทรม
สระแก้ว	ลุ่มน้ำโตนเลสาป	วันที่ 28 สิงหาคม 2561	80	ดี

จากการวัดคุณภาพออกซิเจนละลายในน้ำ (dissolved oxygen ; DO) ปี พ.ศ. 2564 ลุ่มแม่น้ำจันทบุรี และลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี ในภาพรวมมีสภาพเสื่อมโทรม แต่เมื่อพิจารณาจุดตรวจวัดกลับพบว่าลุ่มแม่น้ำนครนายก อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ส่วนลุ่มแม่น้ำตราดและลุ่มน้ำโตนเลสาปจังหวัดสระแก้วไม่พบข้อมูลในปี พ.ศ. 2564 แต่มีข้อมูลล่าสุดในปี พ.ศ. 2561 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ดี

ตารางที่ 78 คุณภาพออกซิเจนละลายในน้ำ (DISSOLVED OXYGEN; DO) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

แม่น้ำ	จุดตรวจวัด	วันที่ เวลา ที่ตรวจวัด	ออกซิเจนละลาย DO(mg/L)	คุณภาพน้ำ
ลุ่มแม่น้ำจันทบุรี	ปากแม่น้ำจันทบุรี	6 ก.ค. 2564	2.13	เสื่อมโทรมมาก

แม่น้ำ	จุดตรวจวัด	วันที่ เวลา ที่ตรวจวัด	ออกซิเจนละลาย DO(mg/L)	คุณภาพน้ำ
ลุ่มแม่น้ำตราด	ปากน้ำบ้านด่านเก่า	7 ก.ค. 2564	6.1	ดี
ลุ่มแม่น้ำนครนายก	ปากแม่น้ำนครนายก	5 ก.ค. 2564	4.81	พอใช้
ลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี	ปากแม่น้ำปราจีนบุรี	6 ก.ค. 2564	3.4	เสื่อมโทรม
ลุ่มน้ำโตนเลสาป-สระแก้ว	สะพานบ้านทนต์น้อย	28 ส.ค. 2561	6.9	ดี
	สะพานอรัญประเทศ	28 ส.ค. 2561	7.0	ดี
	ฝายล้นน้ำบ้านโคกสะเบง	28 ส.ค. 2561	7.1	ดี

หมายเหตุ : เกณฑ์คุณภาพออกซิเจนละลายในน้ำ (dissolved oxygen ; DO) ต้องมีค่าไม่น้อยกว่า 6.0 มิลลิกรัมต่อลิตร

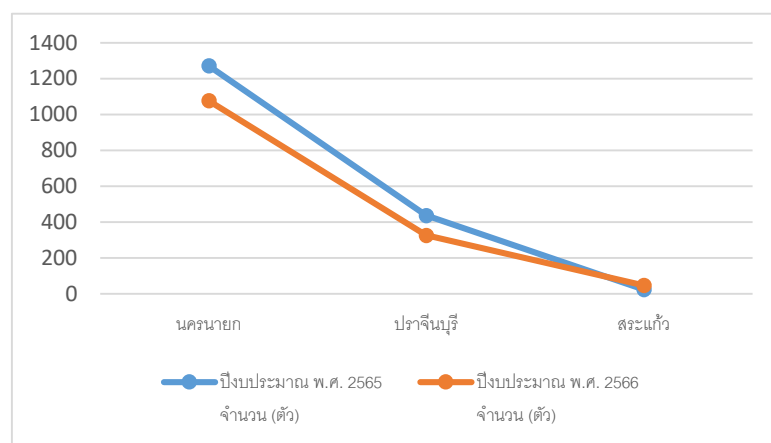
- มาตรฐานประเภทที่ 2 = ดี ออกซิเจนละลาย DO(mg/L) \geq 6
- มาตรฐานประเภทที่ 3 = พอใช้ ออกซิเจนละลาย DO(mg/L) \geq 4
- มาตรฐานประเภทที่ 4 = เสื่อมโทรม ออกซิเจนละลาย DO(mg/L) \geq 2
- มาตรฐานประเภทที่ 5 = เสื่อมโทรมมาก

ที่มา : รายงานคุณภาพน้ำในแม่น้ำ กรมควบคุมมลพิษ

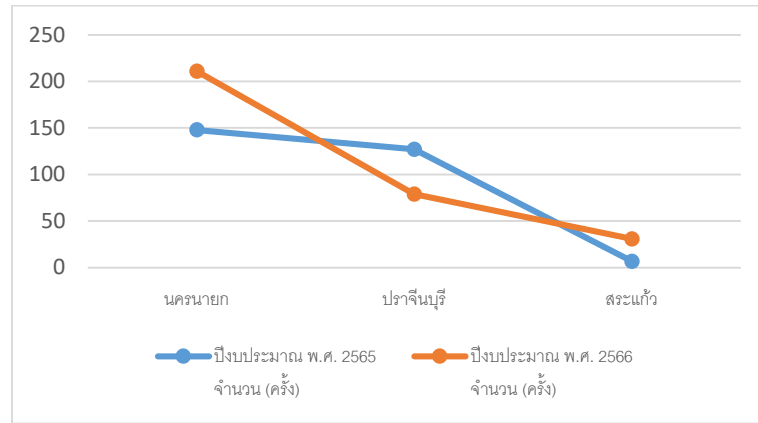
ตารางที่ 79 ปัญหาช้างป่าและสัตว์ป่าที่สร้างผลกระทบต่อราษฎรนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จังหวัด	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 (ตุลาคม 2564 – กันยายน 2566)		ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 (ตุลาคม 2565 – สิงหาคม 2566)	
	จำนวน (ตัว)	จำนวน (ครั้ง)	จำนวน (ตัว)	จำนวน (ครั้ง)
นครนายก	1,272	148	1,078	211
ปราจีนบุรี	436	127	326	79
สระแก้ว	24	7	47	31
รวม	1,732	282	1,451	321

ที่มา : สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี)

แผนภูมิที่ 6 ปัญหาช้างป่าและสัตว์ป่าที่ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน (ตัว) ปี พ.ศ. 2565 – 2566

แผนภูมิที่ 7 ปัญหาช้างป่าและสัตว์ป่าที่ออกนอกพื้นที่ป่าอนุรักษ์ จำนวน (ครั้ง) ปี พ.ศ. 2565 – 2566

3.1.3 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่

1. ปัญหาการทำเกษตรกรรม

1.1 ปัญหาแหล่งกักเก็บน้ำสำหรับใช้ในการเกษตร และการอุปโภค บริโภคไม่เพียงพอต่อความต้องการ เกิดขึ้นทุกพื้นที่ใน 5 จังหวัด ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1) พัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่ ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ สระเก็บน้ำ ขุดลอกคูคลอง ธนาคารน้ำใต้ดิน พัฒนาระบบการกระจายน้ำ เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน

2) การก่อสร้างสถานที่กักเก็บน้ำให้เพียงพอกับความต้องการใช้น้ำในปัจจุบันและแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนหลักของกลุ่มน้ำโดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง

3) จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำที่ต้นทุนต่ำเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค รวมทั้งนำน้ำเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรให้มีน้ำใช้เพียงพอตลอดปี

1.2 ต้นทุนการผลิตภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้นส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ต่ำกว่ารายจ่าย เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ตราด และปราจีนบุรี ทุกอำเภอ ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

1) เตรียมการแก้ไขปัญหาล่วงหน้าโดยเน้นการตลาด การกระจายผลผลิต การสร้างมาตรฐานการผลิต

2) ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม การแปรรูป และพัฒนาบรรจุภัณฑ์ เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า

3) ส่งเสริมให้มีตลาดร้านค้าชุมชนหรือศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตรประมง และสินค้า

OTOP

4) การสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกรให้มีความสามารถในการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ พึ่งตนเองได้และมีความเข้มแข็ง

1.3 ปัญหาผลกระทบด้านเกษตรจากเกษตรกรใช้สารเคมีในกระบวนการผลิตสินค้าเกษตร ทำให้ที่ดินทำกินของเกษตรกรมีแนวโน้มเสื่อมโทรมลงเสริมกับปัญหาสภาพดินเปรี้ยว/ดินเค็มที่มีอยู่เดิม เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดนครนายก และปราจีนบุรี ทุกอำเภอ ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ

1) ปรับปรุงทรัพยากรดินในพื้นที่เสื่อมโทรม /ดินเปรี้ยว/ดินเค็มให้มีความอุดมสมบูรณ์สามารถเพาะปลูกพืชได้อย่างมีประสิทธิภาพมาก

2. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

2.1 ปัญหาการบริหารจัดการขยะบก ขยะทะเล และการบำบัดน้ำเสีย เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี ปราจีนบุรีและสระแก้ว ทุกอำเภอ ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

- 1) การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโดยภาคประชาชนต้องให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน
- 2) จัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการขยะ สร้างเสริมความสะอาดในครัวเรือนของชุมชน
- 3) เร่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นทุกแห่ง เช่น ให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวม แก้ปัญหาน้ำเสีย

2.2 ปัญหาช้างป่าออกมาหากินนอกพื้นที่ทำลายทรัพย์สิน การเกษตรของประชาชน และปัญหาการบุกรุกทำลายป่า เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี และตราด ทุกอำเภอ ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

- 1) จัดทำคูกันช้างตามแนวเขตป่ากับพื้นที่ทำการเกษตรของประชาชน
- 2) ปลูกพืชอาหารช้าง/จัดทำแหล่งอาหารช้างในพื้นที่ป่าให้เพียงพอต่อประชากรช้างป่า
- 3) ส่งเสริมการปลูกป่า/ป่าชายเลน

3. ปัญหาด้านสังคม

3.1 ปัญหาสุขภาพของประชาชนขาดการบริการสาธารณสุขพื้นฐาน มีปัญหาอัตราการเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรังสำคัญ 7 โรคเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมอง เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดจันทบุรี นครนายก และสระแก้ว ทุกอำเภอ ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

- 1) ตรวจสอบคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหาสุขภาพประชาชนกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังในพื้นที่ตามเกณฑ์มาตรฐาน
- 2) สร้างความร่วมมือของชุมชนและบูรณาการทุกภาคส่วนในการส่งเสริมการดูแลสุขภาพตนเองในเรื่องการป้องกันควบคุมโรคให้แก่ประชาชน
- 3) ส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์ออกกำลังกาย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภคของ ประชาชนในพื้นที่
- 4) เพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านสาธารณสุขให้แก่ อสม.ประจำหมู่บ้าน เพื่อร่วมกับโรงพยาบาลในพื้นที่ออกให้บริการสาธารณสุขแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพและทั่วถึง

3.2 ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของเยาวชนต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐาน เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดปราจีนบุรี และสระแก้ว ทุกอำเภอ ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาคือ

การยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่น ภาคเอกชน และชุมชน เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการศึกษาขั้นพื้นฐาน

4. ปัญหาด้านชายแดน

การค้าชายแดน การพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขาดการกระตุ้นเศรษฐกิจจากนโยบายของคณะกรรมการที่ดูแลเขตพิเศษเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น มีปัญหาแนวเขตระหว่าง 2 ประเทศ แดนที่ไม่ชัดเจน จึงขาดการพัฒนาพื้นที่บริเวณช่องผ่านแดนและมีการลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย เกิดขึ้นในพื้นที่จังหวัดตราด และสระแก้ว ทุกอำเภอ ทั้งนี้ มีแนวทางแก้ไขปัญหาดังนี้

- 1) พัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็กให้ได้ มาตรฐานสากล เพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรข้ามแดน และการขนส่งสินค้า
- 2) พัฒนาระบบตรวจคนเข้าเมืองให้ได้มาตรฐาน
- 3) ยกระดับช่องทางการค้าช่องทางธรรมชาติบ้านท่าเสาให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร

- 4) ยกระดับจุดผ่อนปรนให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร
- 5) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ
- 6) ส่งเสริมพัฒนา SEZ แบบองค์รวม และมีการพัฒนาทุก ๆ ด้านไปพร้อมกัน

ตารางที่ 80 ประเด็นปัญหาและความต้องการเชิงพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

ลำดับ	ประเด็นการพัฒนา	ปัญหาและสภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข	พื้นที่
1	3. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร ตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง	แหล่งกักเก็บน้ำสำหรับใช้ในการเกษตร และการอุปโภค บริโภคไม่เพียงพอต่อความต้องการ	1.1 พัฒนาแหล่งน้ำขนาดใหญ่/ ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ สระเก็บน้ำ/ ขุดลอกคูคลอง/ ธนาคารน้ำใต้ดิน/ พัฒนาระบบการกระจายน้ำ เพื่อเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุน 1.2 การก่อสร้างสถานที่กักเก็บน้ำให้เพียงพอ กับความต้องการใช้น้ำในปัจจุบัน และแนวโน้มที่จะเพิ่มขึ้นในอนาคต เพื่อใช้เป็นแหล่งน้ำต้นทุนหลักของกลุ่มน้ำ โดยเฉพาะในช่วงฤดูแล้ง 1.3 จัดหาและพัฒนาแหล่งน้ำที่ต้นทุนเพื่อการเกษตรและอุปโภคบริโภค รวมทั้งนําน้ำเข้าสู่พื้นที่เพาะปลูกของเกษตรกรให้มําน้ำใช้เพียงพอตลอดปี	จังหวัดจันทบุรี อำเภอโป่งน้ำร้อน อำเภอสอยดาว จังหวัดตราด ทุกอำเภอ จังหวัด นครนายก ทุกอำเภอ จังหวัดปราจีนบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดสระแก้ว ทุกอำเภอ
2	3. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร ตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง	ต้นทุนการผลิตภาคการเกษตรเพิ่มขึ้น ต้นทุนในการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้เกษตรกรมีรายได้ไม่ต่ำกว่ารายจ่าย	2.1 เตรียมการแก้ไขปัญหาล่วงหน้า โดยเน้นการตลาด การกระจายผลผลิต การสร้างมาตรฐานการผลิต 2.2 ส่งเสริมการสร้างมูลค่าเพิ่ม การแปรรูป และพัฒนาบรรจุภัณฑ์เพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้า 2.3 ส่งเสริมให้มีตลาดร้านค้าชุมชน หรือศูนย์จำหน่ายสินค้าเกษตรประมง และสินค้า OTOP 2.4 การสร้างองค์ความรู้ให้กับเกษตรกร ให้มีความสามารถในการบริหารจัดการในเชิงธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ พึ่งตนเองได้ และมีความเข้มแข็ง	จังหวัดจันทบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดตราด ทุกอำเภอ จังหวัดปราจีนบุรี ทุกอำเภอ

ลำดับ	ประเด็นการพัฒนา	ปัญหาและสภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข	พื้นที่
3	1. ส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	แหล่งท่องเที่ยวขาดการบำรุงรักษาบูรณะโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบรักษาความปลอดภัยยังไม่เพียงพอ	3.1 ปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยว และปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน รวมทั้งปรับปรุงภูมิทัศน์ของแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของจังหวัด 3.2 ปรับปรุงเส้นทางเข้าสู่แหล่งท่องเที่ยวที่ได้มาตรฐาน	จังหวัดจันทบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดตราด ทุกอำเภอ จังหวัดสระแก้ว ทุกอำเภอ
4	4. อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน	ปัญหาการบริหารจัดการขยะบก ขยะทะเล และการบำบัดน้ำเสีย	4.1 การมีส่วนร่วมในการแก้ปัญหาโดยภาคประชาชนต้องให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ร่วมกัน 4.2 จัดกิจกรรมส่งเสริมการจัดการขยะ สร้างเสริมความสะอาดในครัวเรือนของชุมชน 4.3 เร่งปรับปรุงสภาพแวดล้อมและสิ่งแวดล้อมในชุมชนและท้องถิ่นทุกแห่ง เช่น ให้มีระบบบำบัดน้ำเสียรวมเพื่อแก้ปัญหาหน้าเสีย	จังหวัดจันทบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดตราด ทุกอำเภอ จังหวัด นครนายก ทุกอำเภอ จังหวัดปราจีนบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดสระแก้ว ทุกอำเภอ
5	4. อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และป้องกันทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วมเพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน	ปัญหาช้างป่าออกมาหากินนอกพื้นที่ทำลายทรัพย์สินการเกษตรของประชาชน และปัญหาการบุกรุกทำลายป่า	5.1 จัดทำคู่มือช้างตามแนวเขตป่ากับพื้นที่ทำการเกษตรของประชาชน 5.2 ปลูกพืชอาหารช้าง/จัดทำแหล่งอาหารช้างในพื้นที่ป่าให้เพียงพอต่อประชากรช้างป่า 5.3 ส่งเสริมการปลูกป่า/ป่าชายเลน	จังหวัดจันทบุรี จังหวัดตราด จังหวัด นครนายก

ลำดับ	ประเด็นการพัฒนา	ปัญหาและสภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข	พื้นที่
6	1. ส่งเสริมและ พัฒนาการท่องเที่ยว ให้ได้มาตรฐานเพื่อ สนับสนุนการ ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	ขาดการประชาสัมพันธ์ การท่องเที่ยวอย่าง ต่อเนื่อง และขาดการ ส่งเสริมกิจกรรมการ ท่องเที่ยว	6.1 พัฒนาการประชาสัมพันธ์ แหล่ง ท่องเที่ยว เน้นการประชาสัมพันธ์เชิงรุก ผ่าน ช่องทางต่าง ๆ เพื่อให้เป็นที่รู้จัก 6.2 สร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐและ ภาคเอกชนในการประชาสัมพันธ์การ ท่องเที่ยว 6.3 พัฒนากิจกรรมการท่องเที่ยวให้ได้ มาตรฐานมีความหลากหลายของกิจกรรม การท่องเที่ยวและเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มี ความปลอดภัย	จังหวัดจันทบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดปราจีนบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดสระแก้ว ทุกอำเภอ
7	5. พัฒนาระบบการ มนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิต ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย	ปัญหาสุขภาพของ ประชาชนขาดการ บริการสาธารณสุข พื้นฐาน มีปัญหาอัตรา การเจ็บป่วยด้วยโรคไม่ ติดต่อเรื้อรังสำคัญ 7 โรคเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะ โรคเบาหวาน โรคความดันโลหิตสูง โรคหัวใจ และโรคหลอดเลือดสมอง	7.1 ตรวจสอบคัดกรองและเฝ้าระวังปัญหา สุขภาพประชาชนกลุ่มผู้ป่วยโรคเรื้อรังใน พื้นที่ตามเกณฑ์มาตรฐาน 7.2 สร้างความร่วมมือของชุมชนและ บุคลากรทุกภาคส่วนในการส่งเสริมการ ดูแลตนเองในเรื่องการป้องกันควบคุมโรค ให้แก่ประชาชน 7.3 ส่งเสริมกิจกรรมรณรงค์ออกกำลังกาย การปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การบริโภคของ ประชาชนในพื้นที่ 7.4 เพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านสาธารณสุข ให้แก่ อสม. ประชากรหมู่บ้าน เพื่อร่วมกับ โรงพยาบาลในพื้นที่ออกให้บริการ สาธารณสุขแก่ประชาชนได้อย่างมี ประสิทธิภาพและทั่วถึง	จังหวัดจันทบุรี ทุกอำเภอ จังหวัด นครนายก ทุกอำเภอ จังหวัดสระแก้ว ทุกอำเภอ
8	5. พัฒนาระบบการ มนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิต ให้มีความมั่นคง ปลอดภัย	ปัญหาผลสัมฤทธิ์ทาง การศึกษาของเยาวชนต่ำ กว่าเกณฑ์มาตรฐาน	การยกระดับคุณภาพการศึกษาเพื่อให้มี คุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยให้องค์กรปกครองท้องถิ่นภาคเอกชน และชุมชน เข้ามามีบทบาทและส่วนร่วม ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาขนาด เล็กในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการ ศึกษาขั้นพื้นฐาน	จังหวัดปราจีนบุรี ทุกอำเภอ จังหวัดสระแก้ว ทุกอำเภอ
9	2. เพิ่มขีด ความสามารถด้าน การค้า การค้า ชายแดน และการ ลงทุน เชื่อมโยง EEC	การค้าชายแดน การ พัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ ขาดการกระตุ้น เศรษฐกิจจากนโยบาย ของคณะกรรมการที่ดูแล	9.1 พัฒนาจุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก ให้ได้มาตรฐานสากล เพื่ออำนวยความสะดวกในการสัญจรข้ามแดน และการ ขนส่งสินค้า	จังหวัดตราด ทุกอำเภอ จังหวัดสระแก้ว ทุกอำเภอ

ลำดับ	ประเด็นการพัฒนา	ปัญหาและสภาพปัญหา	แนวทางแก้ไข	พื้นที่
	และประเทศเพื่อนบ้าน	เขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น มีปัญหาแนวเขตระหว่าง 2 ประเทศ แดนที่ไม่ชัดเจน จึงขาดการพัฒนาพื้นที่บริเวณช่องผ่านแดนและมีการลักลอบเข้าเมืองแบบผิดกฎหมาย	9.2 พัฒนาระบบตรวจคนเข้าเมืองให้ได้มาตรฐาน 9.3 ยกระดับช่องทางการค้าช่องทางธรรมชาติบ้านท่าเสาให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร 9.4 ยกระดับจุดผ่อนปรนให้เป็นจุดผ่านแดนถาวร 9.5 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อรองรับเขตเศรษฐกิจพิเศษ 9.6 ส่งเสริมพัฒนา SEZ แบบองค์รวม และมีการพัฒนาทุกๆ ด้านไปพร้อมกัน	

ตารางที่ 81 สถานการณ์การเกิดภัยจากช้างป่าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ปี พ.ศ. 2564 – 2566

รายละเอียดการเกิดภัย			จำนวนช้าง (ตัว)	จำนวนผู้ได้ผลกระทบ				ความเสียหายของทรัพย์สิน		พื้นที่เกิดเหตุ (อำเภอ)
ลำดับ	เดือน/ปี	จำนวนสถานการณ์ (ครั้ง)		บาดเจ็บ (คน)	เสียชีวิต (คน)	รวม (คน)	ครุว์เรือน	บ้าน	ทางการเกษตร	
2564			4	0	2	52	36	0	10,000 บาท	
1	ก.พ. 64	1	-	-	1	5	1	-	2 ไร่	ศรีมหาโพธิ
2	มิ.ย. 64	1	-	-	-	29	29	-	สวน 100 ไร่	นาดี
3	ส.ค. 64	1	-	-	-	18	6	-	6 ไร่	ศรีมหาโพธิ
4	พ.ย. 64	1	-	-	-	-	-	-	-	กบินทร์บุรี
2565			53	0	2	307	115	2	605,442 บาท	
1	ก.พ. 65	4	-	-	1	1	1	-	-	กบินทร์บุรี
2	มี.ค. 65	5	-	-	-	297	99	-	พืชไร่ 220 ไร่ / พืชสวน 650 ไร่ / หน่อไม้ 15 ตัน / กล้ายมะนาว 2 ตัน / มะพร้าว 2 ตัน / มะม่วง 1 ตัน / มังคุด 1 ตัน	เมืองปราจีนบุรี
3	เม.ย. 65	2	-	-	-	-	-	-	กล้าย 1 ตัน / ขนุน 1 ตัน	อ.เมืองปราจีนบุรี
4	พ.ค. 65	2	-	-	-	4	1	1	พืชไร่ 26 ไร่	อ.นาดี
5	มิ.ย. 65	5	-	1	-	3	1	1	หน่อไม้ 90 ตัน / กล้อย 8 ตัน	อ.เมืองปราจีนบุรี
6	ก.ค. 65	3	-	1	-	1	-	-	นาข้าว 1 แห่ง / มะพร้าว 1 ตัน	อ.นาดี

รายละเอียดการเกิดภัย ช้างทำลายพืชผลทางการเกษตร ทรัพย์สินและชีวิต			จำนวน ช้าง (ตัว)	จำนวนผู้ได้ผลกระทบ				ความเสียหายของ ทรัพย์สิน		พื้นที่เกิด เหตุ (อำเภอ)
ลำดับ	เดือน/ปี	จำนวน สถานการณ์ (ครั้ง)		บาดเจ็บ (คน)	เสียชีวิต (คน)	รวม (คน)	ครุฑ เรือน	บ้าน	ทางการเกษตร	
7	ก.ย. 65	2	-	-	1	1	-	-	-	อ.นาดี
8	ต.ค. 65	2	-	-	-	-	13	-	พืชไร่ 100 ไร่/ นาข้าว 54 ไร่/ พืชสวน 25 ไร่/ กล้วย 10 ต้น/ มะพร้าว 3 ต้น/ ข้าวเปลือก 20 ถัง	อ.กบินทร์ บุรี/ อ.นาดี
9	พ.ย. 65	8	-	-	-	-	-	-	นาข้าว 14.5 ไร่/ พืชสวน 0.25 ไร่	อ.กบินทร์ บุรี/ อ.นาดี
10	ธ.ค. 65	2	-	-	-	-	-	-	-	นาดี
2566		110	402	-	-	-	-	-	470,442 บาท	
1	ม.ค. 66	5	-	-	-	-	5	-	-	กบินทร์บุรี
2	มี.ค. 66	4	2	-	-	-	2	-	-	กบินทร์บุรี/ อ.นาดี
3	พ.ค. 66	10	10	-	-	-	-	-	-	นาดี
4	มี.ย. 66	18	119	-	-	-	-	-	-	นาดี
5	ก.ค. 66	21	43	-	-	-	3	-	-	นาดี
6	ส.ค. 66	49	223	-	-	-	-	-	-	นาดี
7	ก.ย. 66	4	9	-	-	-	-	-	-	ศรีมหาโพธิ

3.1.4 ผลการพัฒนาและแก้ไขปัญหาของกลุ่มจังหวัดในช่วงที่ผ่านมา

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการพัฒนาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 “เมืองแห่งคุณภาพชีวิต ศูนย์กลางท่องเที่ยวประวัติศาสตร์ วัฒนธรรมและนิเวศ แหล่งผลไม้และครัวสุขภาพไทย” โดยมีจุดเน้นและผลที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนา ดังนี้

ตารางที่ 82 จุดเน้นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (5 ด้าน)

ประเด็น	รายละเอียด
จุดเน้นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (5 ด้าน)	
1. ด้านการท่องเที่ยว	1. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สุขภาพ และวัฒนธรรม 1.1 กิจกรรมพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์วัฒนธรรม เช่น สำรวจเส้นทางเชื่อมโยงการท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์และวัฒนธรรม จัดมหกรรมส่งเสริมการท่องเที่ยว ปรับปรุงภูมิทัศน์แหล่งท่องเที่ยวและประชาสัมพันธ์ส่งเสริมการท่องเที่ยว 1.2 กิจกรรมส่งเสริมผลิตภัณฑ์สินค้า OTOP สินค้าชุมชน และของที่ระลึก เช่น ออกแบบและพัฒนาผลิตภัณฑ์ บรรจุภัณฑ์ และจัดการแสดงและจำหน่ายสินค้า OTOP ในพื้นที่กลุ่มจังหวัด <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</u> 1) แหล่งท่องเที่ยวได้รับการพัฒนาให้มีความพร้อม มีคุณภาพ ปลอดภัย 2) ผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยว/คนในชุมชนมีรายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น 3) บุคลากรด้านการท่องเที่ยวมีความรู้และเครือข่ายผู้ประกอบการด้านการท่องเที่ยวมีความเข้มแข็งมากขึ้น 4) ผู้ประกอบการด้านสินค้า OTOP ชุมชนมีรายได้ที่สูงขึ้น
2. ด้านอุตสาหกรรม การค้า การลงทุนและการค้าชายแดน	2. เพิ่มขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรม อัญมณี การค้า การลงทุน การค้าชายแดนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน กิจกรรมพัฒนาและปรับปรุงเส้นทางเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจและการค้าชายแดน เช่น ปรับปรุงถนนเพื่อเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่บริเวณชายแดน <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</u> การคมนาคมขนส่งมีความสะดวกและเกิดประสิทธิภาพมากขึ้น สนับสนุนการค้าการลงทุนในพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและการค้าชายแดน
3. ด้านการเกษตร ปลอดภัยและผลิตภัณฑ์สมุนไพรไทย	3. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร และผลไม้คุณภาพปลอดภัยและสมุนไพรอย่างครบวงจร 3.1 กิจกรรมพัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำสนับสนุนพื้นที่การเกษตร เช่น ขุดลอกคลอง ก่อสร้างแก้มลิง และประตูระบายน้ำเพื่อกักเก็บน้ำใช้ในการเกษตรและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำ 3.2 กิจกรรมพัฒนาการผลิตสินค้าเกษตรปศุสัตว์ที่ได้มาตรฐาน เช่น ฝึกอบรม ให้ความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงสัตว์ที่ได้มาตรฐาน 3.3 กิจกรรมพัฒนาตลาดสินค้าเกษตรและเชื่อมโยงเครือข่ายผู้ผลิตและผู้ประกอบการ เช่น จัดแสดงและจำหน่ายสินค้าเกษตร และเจรจาจับคู่ธุรกิจ (Business Matching) 3.4 กิจกรรมพัฒนาสมุนไพรไทยให้มีมาตรฐาน เช่น อบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการปลูกพืชสมุนไพร ตรวจวิเคราะห์และวิจัยสารสกัดจากสมุนไพรเพื่อใช้ในการรักษาโรค และขยายช่องทางการตลาดออนไลน์ <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</u> 1) เกษตรกรมีแหล่งน้ำสำรองไว้ใช้ในการเกษตรเพิ่มขึ้น 2) เกษตรกร/ผู้ประกอบการมีรายได้จากการผลิตและจำหน่ายสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น 3) มูลค่าการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น

ประเด็น	รายละเอียด
จุดเน้นการพัฒนาที่สำคัญของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (5 ด้าน)	
4. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	4. อนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนา และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม อย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน 4.1 กิจกรรมบริหารจัดการทรัพยากรป่าไม้และป่าชายเลน เช่น ปลูกต้นไม้ พิธีอาหารสัตว์ หญ้าแฝก ยึดหน้าดิน ทำแนวกันไฟป่าและปลูกป่าชายเลน 4.2 กิจกรรมเพิ่มศักยภาพแหล่งน้ำและป้องกันการพังทลายของตลิ่งริมแม่น้ำ เช่น ขุดสระกักเก็บน้ำ ก่อสร้างฝายชะลอน้ำ ก่อสร้างสถานีสูบน้ำและระบบส่งน้ำ <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</u> 1) พื้นที่ป่าไม้และป่าชายเลนที่ได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูเพิ่มขึ้น 2) จำนวนแหล่งน้ำขนาดกลางและขนาดเล็กเพิ่มขึ้น และช่วยในการป้องกันอุทกภัยและบรรเทาภัยแล้ง
5. การพัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต	5. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย 5.1 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพแรงงาน เช่น อบรมทักษะฝีมือแรงงานเพื่อเข้าสู่ตลาดการผลิต ส่งเสริมอาชีพ 5.2 กิจกรรมพัฒนาศักยภาพกำลังแรงงานเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ เช่น พัฒนาคำถามรู้และทักษะสำหรับผู้ดูแลผู้สูงอายุ <u>ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ</u> แรงงานมีศักยภาพ สมรรถนะ และทักษะฝีมือที่เป็นความต้องการของตลาดแรงงาน และสังคมผู้สูงอายุที่จะเกิดขึ้นในอนาคต
ผลที่คาดว่าจะได้รับจากการพัฒนา	
ผลที่คาดว่าจะได้รับ	1. เศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ขยายตัวเพิ่มขึ้นอย่างมีเสถียรภาพและต่อเนื่อง - อัตราการขยายตัวด้านการท่องเที่ยว (จำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้จากการท่องเที่ยว) เพิ่มขึ้น - มูลค่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดกับประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น - มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น - มูลค่าการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์พืชสมุนไพรเพิ่มขึ้น 2. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีความอุดมสมบูรณ์ โดยการพัฒนาแบบมีส่วนร่วม และใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน - พื้นที่ป่าต้นน้ำ ป่าไม้ แหล่งน้ำธรรมชาติ และป่าชายเลน ตลอดจนทรัพยากรธรรมชาติบริเวณชายฝั่งทะเลได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟู และเกิดเครือข่ายการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังและดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการบริหารจัดการและใช้ประโยชน์ร่วมกันอย่างยั่งยืน 3. สังคมพัฒนาอย่างมีคุณภาพมากขึ้น - ประชาชนมีศักยภาพ ความรู้ ความสามารถ และทักษะฝีมือแรงงานที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงานและรองรับสังคมผู้สูงอายุ - ประชาชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดมีคุณภาพชีวิตที่ดี

โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ได้รับการจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 5 โครงการ 12 กิจกรรม และ 1 รายการค่าใช้จ่ายในการบริหารงาน กลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ งบประมาณรวม 269,983,200 บาท โดยจำแนกตามประเด็นการพัฒนา ดังนี้

- ประเด็นการพัฒนาที่ 1 จำนวน 1 โครงการ 3 กิจกรรม งบประมาณ 63,500,000 บาท
- ประเด็นการพัฒนาที่ 2 จำนวน 1 โครงการ 1 กิจกรรม งบประมาณ 37,000,000 บาท
- ประเด็นการพัฒนาที่ 3 จำนวน 1 โครงการ 4 กิจกรรม งบประมาณ 115,300,000 บาท
- ประเด็นการพัฒนาที่ 4 จำนวน 1 โครงการ 2 กิจกรรม งบประมาณ 45,696,900 บาท
- ประเด็นการพัฒนาที่ 5 จำนวน 1 โครงการ 1 กิจกรรม งบประมาณ 3,486,300 บาท
- ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ จำนวน 1 รายการ งบประมาณ 5,000,000 บาท

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ สุขภาพ และวัฒนธรรม 1 จำนวน 1 โครงการ 3 กิจกรรม งบประมาณ 63,500,000 บาท ดังนี้

ลำดับ	โครงการ/กิจกรรมหลัก	งบประมาณ (บาท)	หน่วยดำเนินการ
1.	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	63,500,000	
	1.1 ขยายช่องทางจราจรถนนเพื่อการท่องเที่ยว สาย จบ.1030 แยก ทล.3 - บ้านวังแฉ่ม ตำบลแสง อำเภอมือจันทบุรี ตำบลท่าหลวง ตำบลวังแฉ่ม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	21,500,000	แขวงทางหลวงชนบทจันทบุรี
	1.2 ก่อสร้างเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวง ทางหลวงหมายเลข 3239 ตอน นครนายก - เชื้อนขุนด่านปราการชล กม.5+050 - กม.6+550 ระยะทาง 1.500 กิโลเมตร ตำบลศรีนาวา อำเภอมือเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ขยายเป็น 4 ช่องจราจร	30,000,000	แขวงทางหลวงนครนายก
	1.3 ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา	12,000,000	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา สำนักงานชลประทานที่ 9

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า และการค้าชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน จำนวน 1 โครงการ 1 กิจกรรม งบประมาณ 37,000,000 บาท ดังนี้

ลำดับ	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	หน่วยดำเนินการ
2.	โครงการเสริมสร้างศักยภาพภาคอุตสาหกรรมการค้า การลงทุน	37,000,000	
	2.1 ปรับปรุงถนนลาดยางเพื่อการค้าชายแดน แยกทางหลวงชนบท สก.3087 - อำเภอสยามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ระยะทาง 6.100 กิโลเมตร	37,000,000	แขวงทางหลวงชนบทสระแก้ว

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร (ผลไม้ ปศุสัตว์และประมง สมุนไพร 1 โครงการ 4 กิจกรรม งบประมาณ 115,300,000 บาท ดังนี้

ลำดับ	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	หน่วยดำเนินการ
3.	โครงการเพิ่มศักยภาพภาคการเกษตรในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	115,300,000	
	3.1 ก่อสร้างระบบส่งน้ำฝายจ่ายประทุระบายน้ำคลองเวฬุ ตำบลประณีต อำเภอลือสมิง จังหวัดตราด	43,000,000	โครงการชลประทานตราด
	3.2 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำคลองขุนแก้ว 2 ตำบลหินตั้ง อำเภอมือเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก	29,000,000	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาน้ำขุนด่านปราการชล
	3.3 ขุดลอกคลองเวฬุพร้อมก่อสร้างกังหันใหญ่ ป้องกันการกัดเซาะท้ายฝายแสงอัฐ ตำบลประณีต อำเภอลือสมิง จังหวัดตราด	21,300,000	โครงการชลประทานตราด
	3.4 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านโคกกระชาย ตำบลหนองแสง อำเภอลือสมิง จังหวัดนครนายก	22,000,000	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาน้ำขุนด่านปราการชล

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 อนุรักษ์ฟื้นฟู พัฒนา และปกป้อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
อย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน จำนวน 1 โครงการ
2 กิจกรรม งบประมาณ 45,696,900 บาท ดังนี้

ลำดับ	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	หน่วยดำเนินการ
4.	โครงการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	45,696,900	
	4.1 แก้มลิงหนองรี ระยะ 2 ตำบลเมืองเก่า อำเภออินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี	40,000,000	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษา นฤปดินทรจินดา สำนักงานชลประทานที่ 9
	4.2 ปรับปรุงพื้นที่เพิ่มความอุดมสมบูรณ์สำหรับสัตว์ป่า เพื่อดึงดูดสัตว์ป่า (ช้างป่า) ไม่ให้ออกนอกพื้นที่จังหวัดนครนายก และปราจีนบุรี	5,696,900	อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ สำนักบริหาร พื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) และ อุทยานแห่งชาติทับลาน

ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ จำนวน 1 รายการ งบประมาณ 5,000,000 บาท

ลำดับ	โครงการ	งบประมาณ (บาท)	หน่วยดำเนินการ
	ค่าใช้จ่ายในการบริหารงานกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ	5,000,000	สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2

ปัญหาและอุปสรรคของการดำเนินงานที่ผ่านมา

1) การจัดทำแผนโดยแผนงาน/โครงการเกิดความเหลื่อมล้ำของรายได้ที่เกิดจากภาคอุตสาหกรรม
ภาคท่องเที่ยวหรือบริการ กับภาคเกษตรกรรมดั้งเดิม

กลุ่มจังหวัดจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2 ประกอบด้วยจังหวัด 5 จังหวัด ที่มีพื้นที่ติดกัน และมี
ภูมิประวัติศาสตร์ต่าง ๆ ที่คล้ายคลึงกัน ซึ่งมี 2 จังหวัดโดดเด่นด้านอุตสาหกรรม ได้แก่ ปราจีนบุรี และสระแก้ว
โดยทั้ง 5 จังหวัดโดดเด่นด้านเกษตรกรรม และด้านการท่องเที่ยว จากการประเมินรายได้ที่เข้ามายังกลุ่มจังหวัด
ส่วนใหญ่ภาคอุตสาหกรรมจะมีรายได้ต่อประชากรต่อหัวสูงกว่าภาคเกษตรกรรม หรือภาคท่องเที่ยวรายได้ต่อ
ประชากรต่อหัวสูงกว่าภาคเกษตรกรรม แต่สังคมไทยเป็นสังคมเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ จึงทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ
ทางรายได้มาก แม้ว่าจะเน้นการพัฒนาด้านเกษตรกรรมสูงมาก แต่ก็ยังไม่สามารถเพิ่มรายได้ให้กับภาค
เกษตรกรรมให้ทัดเทียมภาคอุตสาหกรรมได้ ซึ่งทิศทางการพัฒนากลุ่มจังหวัดควรมีความสมดุล และคำนึงถึงความ
เดือดร้อน ปัญหา หรือบุคคลที่ขาดแคลนหรือที่ต้องการความช่วยเหลือในลำดับแรกด้วย

จากการดำเนินงานที่ผ่านมา งบประมาณของกลุ่มจังหวัดจะมุ่งเน้นไปในการจัดทำโครงการ
พัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐาน (ถนน อาคารบังคับน้ำ และก่อสร้างระบบส่งน้ำ) ซึ่งเป็นงบประมาณที่มีสัดส่วนที่สูงใน
แต่ละปีงบประมาณ เมื่อเทียบกับโครงการมิติด้านการเกษตร และด้านสังคม ซึ่งในการพัฒนาเพื่อให้เกิดความ
สมดุลนั้น ต้องมุ่งเน้นการสร้างที่ยั่งยืนให้กับเกษตรกรในพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การกระจายรายได้ให้มากยิ่งขึ้นด้วย

2) การบูรณาการข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ต่าง ๆ ให้เป็นไปในทิศทาง หรือ
มาตรฐานเดียวกัน

กระบวนการจัดทำยุทธศาสตร์การพัฒนากลุ่มจังหวัด จะมีหน่วยงานที่มีความเกี่ยวข้องกัน
หลากหลายหน่วยงาน และสั่งการมายังภูมิภาคให้ปฏิบัติ แต่เนื่องด้วยหน่วยงานกลางแต่ละแห่งจะมี
ข้อกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ หรือประกาศ ที่ยังไม่สอดคล้องหรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน ทำให้เกิดอุปสรรค
ในการทำงานให้กับผู้ปฏิบัติงานในภูมิภาค หน่วยงานส่วนกลางควรทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยง ช่วยในการหาทางออก
ชี้ช่องทาง หาจุดตรงกลางของการทำงาน ให้กับหน่วยงานภูมิภาค ซึ่งเป็นผู้รับปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การทำงาน
ภาคราชการเกิดประโยชน์สูงสุดต่อประชาชน

3) ความพร้อมในการดำเนินงานโครงการของหน่วยดำเนินงาน

การดำเนินงานโครงการลักษณะรายจ่ายลงทุนในบางโครงการต้องมีการปรับปรุงแบบรูปรายการ/รายละเอียดโครงการให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ที่จะดำเนินการก่อสร้าง ทำให้เกิดความล่าช้าในการเริ่มดำเนินงานโครงการภายหลังจากที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณแล้ว และในบางกรณีหน่วยดำเนินงานมีการเสนอขอโอนเปลี่ยนแปลงโครงการ/งบประมาณ กรณีกระทบต่อแผน ทำให้ต้องนำเสนอคณะกรรมการบูรณาการนโยบายพัฒนาภาค (อ.ก.บ.ภ.) และรองนายกรัฐมนตรีที่กำกับดูแลแผนงานบูรณาการส่งเสริมการพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัดแบบบูรณาการ พิจารณาให้ความเห็นชอบก่อน รวมทั้งต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ทำให้การดำเนินโครงการและเบิกจ่ายงบประมาณล่าช้าและไม่เป็นไปตามแผนการปฏิบัติงานและแผนใช้จ่ายงบประมาณที่กำหนด

แนวทางแก้ไข

1) การกำหนดมาตรการ/แนวทางในการตรวจสอบแผนงาน/โครงการที่ดำเนินการในพื้นที่จังหวัดในกลุ่มจังหวัด ควรตรวจสอบความถูกต้องหรือความต้องการของพื้นที่กลุ่มเป้าหมายตั้งแต่ช่วงต้นปีงบประมาณ หากมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนแปลงรายละเอียดกิจกรรม/พื้นที่ดำเนินงานโครงการที่ต้องขอทำความตกลงกับสำนักงบประมาณ ให้รีบดำเนินการตามกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้แล้วเสร็จภายในไตรมาสแรก เมื่อได้รับงบประมาณ นอกจากนี้ ในกรณีที่จะมีกำหนดแนวทางการบริหารงบประมาณของกลุ่มจังหวัดเพิ่มเติมในแต่ละปีงบประมาณ เช่น มาตรการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้จ่ายงบประมาณ ควรกำหนดแนวทางเฉพาะที่เหมาะสมกับจังหวัด/กลุ่มจังหวัด เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการ

2) การบูรณาการข้อมูล ระเบียบ ข้อบังคับ ประกาศ ต่างๆ ให้เป็นไปในทิศทาง หรือมาตรฐานเดียวกัน และจัดทำคู่มือการปฏิบัติงานที่ชัดเจน พร้อมทั้งมีการสัมมนาระหว่างส่วนกลาง ภูมิภาค อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานมีความรู้ ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ แนวทางปฏิบัติ ระเบียบ ข้อกฎหมายต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ถูกต้องตั้งแต่เริ่มต้นของกระบวนการจัดทำแผนและงบประมาณรวมถึงการนำไปปฏิบัติ

3) ตรวจสอบความพร้อมของพื้นที่ดำเนินการในแต่ละปีงบประมาณล่วงหน้าก่อนพิจารณาเรียงลำดับความสำคัญของโครงการและตรวจติดตามความพร้อมของพื้นที่ที่ขอรับการสนับสนุนงบประมาณ และให้หน่วยงานที่มีความชำนาญเฉพาะด้านตรวจสอบรายละเอียดการจัดทำโครงการด้วย

3.2 ประเด็นการพัฒนา

3.2.1 บทวิเคราะห์

จากข้อมูลการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ในมิติต่าง ๆ ทิศทางการพัฒนาของประเทศ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี ร่าง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 นโยบายของรัฐบาลและเป้าหมายและแนวทางการพัฒนาภาค การวิเคราะห์ศักยภาพ โอกาส ปัญหาและความต้องการของพื้นที่กลุ่มจังหวัด ได้นำข้อมูลมาใช้วิเคราะห์สภาพแวดล้อมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (SWOT Analysis) พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีจุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม ดังต่อไปนี้

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT Analysis)

การวิเคราะห์สภาวะแวดล้อมและศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat) ของกลุ่มจังหวัด ดังนี้

จุดแข็ง (Strengths)

1. เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลักของประเทศ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย) และแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญและหลากหลายของประเทศ ทั้ง ปศุสัตว์ (โคเนื้อ ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่) และประมงน้ำจืด ประมงชายฝั่ง ซึ่งมีปริมาณการผลิตมากพอสำหรับใช้บริโภคภายในประเทศ และส่งออกไปยังต่างประเทศ สามารถสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรได้อย่างมั่นคง

2. เป็นแหล่งผลิตสมุนไพรของประเทศไทย และผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงของประเทศ (จังหวัดปราจีนบุรี/จังหวัดสระแก้ว/จังหวัดจันทบุรี) โดยจังหวัดปราจีนบุรีได้รับคัดเลือกให้เป็น 1 ใน 4 เมืองสมุนไพรของประเทศไทย ภายใต้แผนแม่บทว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2564 ซึ่งมีโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี เป็นต้นแบบในการผลิตยาสมุนไพรเป็นหน่วยบริการที่มีการขับเคลื่อนการใช้สมุนไพร การพัฒนางานวิจัยและการถ่ายทอดองค์ความรู้ โรงพยาบาลแพทย์แผนไทยวัฒนานคร และโรงพยาบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้วเป็นหน่วยในการรักษาพยาบาล เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรไทย และโรงพยาบาลพระปกเกล้า จังหวัดจันทบุรี โรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ จังหวัดจันทบุรี ที่ส่งเสริมแพทย์แผนไทย และสามารถเป็นฐาน Bio-economy ที่สำคัญของประเทศได้

3. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายตอบโจทยนักท่องเที่ยวหลากหลายกลุ่ม ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยเฉพาะโบราณสถานแบบอารยธรรมทวารวดีและอารยธรรมขอมในจังหวัดสระแก้วและปราจีนบุรี และแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศ ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ยังมีความหลากหลายทั้งแหล่งท่องเที่ยวป่าไม้และภูเขาอย่าง อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ จังหวัดนครนายกและจังหวัดปราจีนบุรี อุทยานแห่งชาติปางสีดา จังหวัดสระแก้ว และยังมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่ได้รับความนิยมทั้งคนไทยและคนต่างประเทศ อำเภอกะชังและอำเภอกะกูด จังหวัดตราด

4. ชัยภูมิทางเศรษฐกิจมีความได้เปรียบสูง ด้วยเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ด้านชายติดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญที่สุดทางเศรษฐกิจและมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ส่วนด้านवादติดกับชายแดนของประเทศกัมพูชา และมีจุดผ่านแดนถาวร 5 แห่ง (จุดผ่านแดนถาวรบ้านฝักกาด อำเภอบึงนาราง, จุดผ่านแดนถาวรบ้านแหลม อำเภอบึงนาราง จังหวัดจันทบุรี, จุดผ่านแดนถาวรบ้านหาดเล็ก อำเภอกลองใหญ่ จังหวัดตราด, จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก อำเภอรัญประเทศ และจุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาดิน อำเภอกลองหาด จังหวัดสระแก้ว) ที่ทำหน้าที่ส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศและประชาชนในพื้นที่ได้ต่อเนื่อง

5. มีสถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศหลายสถาบัน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องค์กรักษ์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นต้น) ที่มีองค์ความรู้และบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนางานวิจัยในพื้นที่

6. เป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมรองรับการขยายตัวของ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะปราจีนบุรีมีฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมครอบคลุมร้อยละ 90 ของ กลุ่มจังหวัด สามารถรองรับการพัฒนาของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และส่งออกผ่านเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน

7. เป็นพื้นที่ที่มีภูมิศาสตร์การค้า เชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา โดยมีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 5 แห่ง และจุดผ่อนปรนการค้าจำนวน 7 แห่ง

8. มีพื้นที่ป่ากลุ่มป่าดงพญาเย็น – เขาใหญ่ ซึ่งเป็นมรดกโลกครอบคลุมพื้นที่ 6,152.13 ตารางกิโลเมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าไม้สมบูรณ์ และทำให้มีปริมาณฝนตกอย่างสม่ำเสมอ

จุดอ่อน (Weaknesses)

1. เกษตรกรยังขาดปัจจัยสนับสนุน ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในเรื่องการเพาะปลูกผลไม้ที่ดีและเหมาะสม และขาดการวิจัยและพัฒนา ทั้งในด้านการผลิตให้ออกผลผลิตนอกฤดู การเก็บรักษา การลำเลียงถึงที่หมายก่อนการเน่าเสีย รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตภาคการเกษตรยังมีน้อย อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน และขาดเงินทุนในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง จึงไม่มีแรงจูงใจในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง

2. ขาดแคลนแหล่งน้ำ เพื่อใช้ภาคการเกษตร อุปโภคบริโภค ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยวหรือบริการ ยังไม่เพียงพออันเนื่องมาจากการขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้น้ำปริมาณมาก

3. โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีความพร้อมในการรองรับอารยสถาปัตยกรรม (Universal Design) สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่าง ๆ

4. การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือที่จะรองรับความต้องการของตลาดแรงงานอันเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม

5. โครงสร้างประชากรของกลุ่มจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไปมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (ร้อยละ 15.46) ส่งผลต่อแนวโน้มการขาดกำลังแรงงานและปัญหาเชิงสุขภาพ การเป็นโรคไม่ติดต่อ

6. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนมากขึ้นตามลำดับ

7. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนมากขึ้นตามลำดับ

8. พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชาในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์มีน้อยไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชายแดนไทย - กัมพูชา

9. ในบางพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ยังมีการบริหารจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวยังไม่มาตรฐานสากล ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวไม่เต็มศักยภาพ

10. ในพื้นที่ การเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ระบบบริหารจัดการน้ำ และการกระจายน้ำไม่ทั่วถึงเกษตรกร และแหล่งน้ำชลประทานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน ส่งผลต่อการผลิตภาคการเกษตรและการดำรงชีวิตของประชาชน

11. ประชาชนปลูกพืชสมุนไพรในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ขาดความรู้ในการปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งทำให้ไม่ได้มาตรฐานการปลูกพืชสมุนไพรที่ตั้งไว้โครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เส้นทางคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ไม่รองรับต่อปริมาณการขนส่งในช่วงฤดูการผลิตผลไม้

โอกาส (Opportunities)

1. การเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) และ IoT (Internet of Thing) อย่างเต็มตัว มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Economy) ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยทำให้ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ยกย่องคุณภาพของระดับรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง

2. รัฐบาลกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) ในทุกภูมิภาคของประเทศ และกระแสการดูแลสุขภาพในปัจจุบันที่สนใจการใช้สมุนไพรและ/หรือผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมากขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะความต้องการใช้สมุนไพรในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นทางเลือกในการรักษาโรค และเสริมสร้างสุขภาพ ซึ่งช่วยสร้างความมั่นคงทางด้านสุขภาพ และการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ

3. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นแนวโน้ม (Trend) ของโลกและของประเทศ ทำให้มีโอกาสนในการผลิต พัฒนา และปรับปรุงสินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการในการดูแลและให้บริการแก่ผู้สูงอายุ อาทิ ตลาดอาหารสุขภาพ สมุนไพร สถานที่ท่องเที่ยวและการพักผ่อนของผู้สูงอายุ

4. ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม มีการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นโดยแท้จริง และมีความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น

5. มีโอกาสในการกระจายสินค้าไปยังประเทศที่มีอัตราการเติบโตสูง โดยตั้งอยู่ใกล้กับท่าเรือน้ำลึก การขนส่งทางถนน รถไฟ และสนามบิน เชื่อมโยง กทม. – EEC – ตะวันออก 2 – SEZ – ประเทศกัมพูชา – ประเทศเวียดนาม และผลิตกำลังแรงงานที่รองรับการขยายตัวของ EEC

6. ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีนโยบายรัฐบาลที่สนับสนุน ส่งเสริมความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศภูมิภาคอาเซียน

7. กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง

8. การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาและประเทศเวียดนาม ที่จะส่งผลต่อความต้องการสินค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เพิ่มสูงขึ้น

9. โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน ระยะที่ 2 ส่วนต่อขยายจังหวัดระยอง - จันทบุรี - ตราด ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ทำให้มีโอกาสนในการลดต้นทุนทางการขนส่งสินค้า และการเดินทาง ทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ทั้งนี้ ยังสามารถเพิ่มโอกาสพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยวทางทะเล และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

ภัยคุกคาม (Threats)

1. ภาวะเป็ยบและขึ้นตอนปฏิบัติของประเทศเพื่อนบ้านยังไม่อำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน สิ่งสำคัญในการทำการค้ากับต่างประเทศ คือ การที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของประเทศนั้น ๆ อีกทั้ง มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เช่น มาตรฐานการผลิตสินค้า อนามัย แรงงาน สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทางปัญญา
2. ประเทศเพื่อนบ้านมีต้นทุนการผลิต แรงงาน และที่ดินต่ำกว่าประเทศไทย อีกทั้งยังมีทรัพยากรธรรมชาติพร้อมกว่า
3. ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขสูงขึ้น ทำให้กำลังการผลิตลดลง ผลิตภาพแรงงานค่อนข้างต่ำ หากไม่ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถแข่งขันหรือพัฒนาศักยภาพอย่างเพียงพอ อาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงได้
4. หลักสูตรการศึกษาไม่สามารถสร้างคนที่มีความรู้ความสามารถ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก
5. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) ส่งผลให้มีการกำหนดมาตรการยับยั้งการระบาด อาทิ การปิดเมือง การปิดประเทศ การจำกัดการเดินทาง ซึ่งส่งผลเสียหายโดยตรงต่อเศรษฐกิจและกระทบต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก ธุรกิจบางอย่างต้องปรับตัวหรือปิดตัวลง
6. แนวโน้มปัญหาแรงงานต่างด้าว การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย หรือปัญหาความมั่นคงจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มสูงขึ้น
7. การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวทั้งจากใน และต่างประเทศ ทำให้การบริหารจัดการเมืองทำได้ยากขึ้น และขาดมาตรการในการดูแลรักษาสุขภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติให้สมดุล
8. การได้สิทธิพิเศษทางการค้า (GSP) ของประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม ทำให้การดึงดูดนักลงทุนต่างชาติเข้ามาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2 ทำได้ยากขึ้น
9. การปลูกพืชสมุนไพรต้องมีความเชี่ยวชาญในการดูแล และมีการทำสัญญาที่มีข้อผูกพันในการส่งวัตถุดิบให้กับเอกชนที่ทำสัญญาเอาไว้ และไม่สามารถแปรรูปเองได้
10. ข้อจำกัดด้านระเบียบ ข้อกฎหมาย ในการดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่สาธารณประโยชน์ พื้นที่ป่าไม้ และการดำเนินงานเขตอุทยานแห่งชาติในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียง 2 ทำให้การพัฒนาในพื้นที่มีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า

ตารางที่ 83 สรุปการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT)

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
1. เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลักของประเทศ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย) และแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญและหลากหลายของประเทศ ทั้ง ปศุสัตว์ (โคเนื้อ โกลพื้นเมือง ไก่ไข่) และประมงน้ำจืด ประมงชายฝั่ง ซึ่งมีปริมาณการผลิตมากพอสำหรับใช้บริโภคภายในประเทศ และส่งออกไปยังต่างประเทศ 2. เป็นแหล่งผลิตสมุนไพรของประเทศไทย และผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงของประเทศ (จังหวัดปราจีนบุรี/จังหวัดสระแก้ว/จังหวัดจันทบุรี) และสามารถเป็นฐาน Bio-economy ที่สำคัญของประเทศได้ 3. มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายต่องานนักท่องเที่ยวหลายกลุ่ม ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยเฉพาะโบราณสถานแบบอารยธรรมทวารวดีและอารยธรรมขอมในจังหวัดสระแก้วและปราจีนบุรี แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศ 4. ชัยภูมิทางเศรษฐกิจมีความได้เปรียบสูง ด้วยเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษ ด้านชายติดเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญที่สุดทางเศรษฐกิจและมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ส่วนด้านชาติติดกับชายแดนของประเทศไทย กัมพูชา และมีจุดผ่านแดนถาวร 5 แห่ง ที่ทำหน้าที่ส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศและประชาชนในพื้นที่ได้ต่อเนื่อง 5. มีสถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศหลายสถาบัน (มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ มหาวิทยาลัยสวนดุสิต มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ มหาวิทยาลัยบูรพา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลตะวันออก วิทยาเขตจันทบุรี มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี เป็นต้น) ที่มีองค์ความรู้และบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนางานวิจัยในพื้นที่ 6. เป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมรองรับการขยายตัวของ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะปราจีนบุรี มีฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมครอบคลุม ร้อยละ 90 ของกลุ่มจังหวัด สามารถรองรับการพัฒนาของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และส่งออกผ่านเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน 7. เป็นพื้นที่ที่มีภูมิศาสตร์การค้า เชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา โดยมีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 5 แห่ง และจุดผ่อนปรนการค้าจำนวน 7 แห่ง 8. มีพื้นที่ป่ากลุ่มป่าดงพญาเย็น - เขาใหญ่ ซึ่งเป็นมรดกโลกครอบคลุมพื้นที่ 6,152.13 ตารางกิโลเมตร เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าไม้สมบูรณ์ และทำให้มีปริมาณฝนตกอย่างสม่ำเสมอ	1. เกษตรกรยังขาดปัจจัยสนับสนุน ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในเรื่องการเพาะปลูกผลไม้ที่ดีและเหมาะสม และขาดการวิจัยและพัฒนา ทั้งในด้านการผลิตให้ออกผลผลิตนอกฤดู การเก็บรักษา การสลับเชิงพื้นที่เพื่อยกก่อนการนำเสีย รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตและการเกษตรยังมีน้อย อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมิมีฐานะยากจน และขาดเงินทุนในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง จึงไม่มีแรงจูงใจในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง 2. ขาดแคลนแหล่งน้ำ เพื่อใช้ภาคการเกษตร อุปโภคบริโภค ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยวหรือบริการ ยังไม่เพียงพออันเนื่องมาจากการขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้น้ำปริมาณมาก 3. โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีความพร้อมในการรองรับอารยสถาปัตย์สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างๆ 4. การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือที่จะรองรับความต้องการของตลาดแรงงานอันเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม 5. โครงสร้างประชากรของกลุ่มจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือ มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (ร้อยละ 15.46) ส่งผลต่อแนวโน้มการขาดกำลังแรงงานและปัญหาเชิงสุขภาพ การเป็นโรคไม่ติดต่อ 6. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้น เนื่องจากมีการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนมากขึ้นตามลำดับ 7. พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชาในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์มีน้อย ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชายแดนไทย - กัมพูชา 8. ในบางพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ยังมีการบริหารจัดการและการให้บริการท่องเที่ยวยังไม่มาตรฐานสากล ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวไม่เต็มศักยภาพ 9. ในพื้นที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ระบบบริหารจัดการน้ำและการกระจายน้ำไม่ทั่วถึงเกษตรกร และแหล่งน้ำชลประทานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน ส่งผลต่อการผลิตภาคการเกษตรและการดำรงชีวิตของประชาชน 10. ประชาชนปลูกพืชสมุนไพรในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ขาดความรู้ในการปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งทำให้ไม่ได้มาตรฐานการปลูกพืชสมุนไพรที่ตั้งไว้ 11. โครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เส้นทางคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ไม่รองรับต่อปริมาณการขนส่งในช่วงฤดูการผลิตผลไม้
โอกาส (O)	ภัยคุกคาม (T)
1. การเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) และ IoT (Internet of Thing) อย่างเต็มตัว มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Economy) ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ยกระดับคุณภาพของระดับรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง 2. รัฐบาลกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) ในทุกภูมิภาคของประเทศ และกระแสนวัตกรรมสุขภาพในปัจจุบันที่สนใจการใช้สมุนไพรและ/หรือผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมากขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะความต้องการใช้สมุนไพรในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นทางเลือกในการรักษาโรค และเสริมสร้างสุขภาพ ซึ่งช่วยสร้างความมั่นคงทางด้านสุขภาพ และการลดภาระค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพ 3. การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นแนวโน้ม (Trend) ของโลกและของประเทศ ทำให้มีโอกาสในการผลิต พัฒนา และปรับปรุงสินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการในการดูแลและให้บริการแก่ผู้สูงอายุ อาทิ ตลาดอาหารสุขภาพ สมุนไพรสถานที่ท่องเที่ยวและการพักผ่อนของผู้สูงอายุ 4. ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม มีการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นโดยแท้จริง และมีความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น 5. มีโอกาสในการกระจายสินค้าไปยังประเทศที่มีอัตราการเติบโตสูง โดยตั้งอยู่ใกล้กับท่าเรือน้ำลึก การขนส่งทางถนน รถไฟ และสนามบิน เชื่อมโยง EEC - ตะวันออก 2 - SEZ - ประเทศกัมพูชา - ประเทศเวียดนาม และผลิตกำลังแรงงานที่รองรับการขยายตัวของ EEC	1. กฎระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติของประเทศเพื่อนบ้านยังไม่อำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน สิ่งสำคัญในการทำการค้ากับต่างประเทศ คือ การที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของประเทศนั้นๆ อีกทั้ง มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เช่น มาตรฐานการผลิตสินค้า อำนวย แรงงาน สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทางปัญญา 2. ประเทศเพื่อนบ้านมีต้นทุนการผลิต แรงงาน และที่ดินต่ำกว่าประเทศไทย อีกทั้งยังมีและทรัพยากรธรรมชาติพร้อมกว่า 3. ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขสูงขึ้น ทำให้กำลังการผลิตลดลง ผลผลิตภาพแรงงานค่อนข้างต่ำ หากไม่ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถแข่งขันหรือพัฒนาศักยภาพอย่างเพียงพอ อาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจจะชะลอตัวลงได้ 4. หลักสูตรการศึกษายังไม่สามารถสร้างคนที่มีความรู้ความสามารถ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก 5. สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (covid-19) ส่งผลให้มีการกำหนดมาตรการยับยั้งการระบาด อาทิ การปิดเมือง การปิดประเทศ การจำกัดการเดินทาง ซึ่งส่งผลเสียหายโดยตรงต่อเศรษฐกิจและกระทบต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก ธุรกิจบางอย่างต้องปรับตัว หรือปิดตัวลง 6. แนวโน้มปัญหาแรงงานต่าง การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย หรือปัญหาความมั่นคงจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มขึ้น 7. การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวทั้งจากใน และต่างประเทศ ทำให้การบริหารจัดการเมืองทำได้ยากขึ้น และขาดมาตรการในการดูแลรักษาสุขภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติให้สมดุล

โอกาส (O)	ภัยคุกคาม (T)
6. ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีนโยบายรัฐบาลที่สนับสนุน ส่งเสริมให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศภูมิภาคอาเซียน	8. การได้สิทธิพิเศษทางการค้า (GSP) ของประเทศกัมพูชา และประเทศเวียดนาม ทำให้การดึงดูดนักลงทุนต่างชาติเข้ามาในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ทำได้ยากขึ้น
7. มีแนวโน้มการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง	9. การปลูกพืชสมุนไพรต้องมีความเชี่ยวชาญในการดูแล และมีการทำสัญญาที่มีข้อผูกพันในการส่งวัตถุดิบให้กับเอกชนที่ทำสัญญาเอาไว้ และไม่สามารถแปรูปเองได้
8. การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาและประเทศเวียดนาม ที่จะส่งผลต่อความต้องการสินค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เพิ่มสูงขึ้น	10. ข้อจำกัดด้านระเบียบ ข้อกฎหมาย ในการดำเนินงานพัฒนาในพื้นที่สาธารณประโยชน์ พื้นที่ป่าไม้ และการดำเนินงานเขตอุทยานแห่งชาติในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ทำให้การพัฒนาในพื้นที่มีข้อจำกัด เกิดความล่าช้า
9. โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน ระยะที่ 2 ส่วนต่อขยายจังหวัดระยะที่ 2 - ปราจีนบุรี - ตราด ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ทำให้มีโอกาสในการลดต้นทุนทางการขนส่งสินค้า และการเดินทาง ทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ทั้งนี้ ยังสามารถเพิ่มโอกาสพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยวทางทะเล และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	

การกำหนดประเด็นการพัฒนาโดยใช้เทคนิค TOWS Matrix

หลังจากที่มีการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อให้เห็นถึงจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 แล้ว ข้อมูลทั้งหมดจะถูกนำมาวิเคราะห์ในรูปแบบความสัมพันธ์เชิงเมตริกซ์ โดยใช้เทคนิค TOWS Matrix เพื่อกำหนดทางเลือกประเด็นการพัฒนาต่อไป

เทคนิค TOWS Matrix สามารถนำมาใช้ในการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่าง

- 1) จุดแข็ง (S) กับ โอกาส (O)
- 2) จุดแข็ง (S) กับ ภัยคุกคาม (T)
- 3) จุดอ่อน (W) กับ โอกาส (O)
- 4) จุดอ่อน (W) กับ ภัยคุกคาม (T)

ซึ่งนับรวมจำนวนความสัมพันธ์ได้ทั้งสิ้น 4 คู่

ตารางที่ 84 การกำหนดประเด็นการพัฒนาโดยใช้เทคนิค TOWS MATRIX

TOWS	S	W
O	ทางเลือกเชิงรุก (SO Strategy)	ทางเลือกเชิงแก้ไข (WO Strategy)
T	ทางเลือกเชิงป้องกัน (ST Strategy)	ทางเลือกเชิงรับ (WT Strategy)

ซึ่งผลของการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ในข้อมูลแต่ละคู่ดังกล่าว นำไปสู่ทางเลือกประเด็นการพัฒนา 4 กลุ่ม และสามารถอธิบายได้ ดังนี้

ตารางที่ 85 ทางเลือกประเด็นการพัฒนา ทั้ง 4 กลุ่ม

ลำดับ	ทางเลือกประเด็นการพัฒนา	คำอธิบาย
1	เชิงรุก (SO Strategy)	กลุ่มจังหวัดมีจุดแข็ง และสภาพแวดล้อมที่เป็นโอกาสเชิงบวก ดังนั้นสามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ให้เป็นประโยชน์อย่างสูงต่อกลุ่มจังหวัดได้
2	เชิงป้องกัน (ST Strategy)	กลุ่มจังหวัดมีจุดแข็ง ขณะเดียวกันก็เจอกับสภาพแวดล้อมที่เป็นภัยคุกคามจากภายนอกที่กลุ่มจังหวัดควบคุมไม่ได้ แต่สามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกันภัยคุกคามที่มาจากภายนอกได้
3	เชิงแก้ไข (WO Strategy)	กลุ่มจังหวัดมีโอกาสนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่กลุ่มจังหวัดมีอยู่ได้
4	เชิงรับ (WT Strategy)	กลุ่มจังหวัดเผชิญกับทั้งจุดอ่อนและภัยคุกคามภายนอกที่กลุ่มจังหวัดไม่สามารถควบคุมได้

1) ทางเลือกการพัฒนาที่ใช้โอกาสมาเสริมจุดแข็งเพื่อสร้างความได้เปรียบ (เชิงรุก - SO Strategy)

จุดแข็ง (Strength)		โอกาส (Opportunity)	
S1	เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลักของประเทศ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย) และแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญและหลากหลายของประเทศ ทั้ง ปศุสัตว์ (โคเนื้อ ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่) และประมงน้ำจืด ประมงชายฝั่ง ซึ่งมีปริมาณการผลิตมากพอสำหรับใช้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ	O1	การเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) และ IoT (Internet of Thing) อย่างเต็มตัว มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Economy) ในระดับที่สูงขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ยกระดับคุณภาพของระดับรายได้ ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง
S2	เป็นแหล่งผลิตสมุนไพรของประเทศไทย และผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงของประเทศ (จังหวัดปราจีนบุรี/จังหวัดสระแก้ว/จังหวัดจันทบุรี) และสามารถเป็นฐาน Bio-economy ที่สำคัญของประเทศได้	O2	รัฐบาลกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) ในทุกภูมิภาคของประเทศ และกระแสการดูแลสุขภาพในปัจจุบันที่สนใจการใช้สมุนไพรและ/หรือผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมากขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะความต้องการใช้สมุนไพรในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นทางเลือกในการรักษาโรค และเสริมสร้างสุขภาพ
S3	มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายตอบโจทย์นักท่องเที่ยวหลายกลุ่ม ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยเฉพาะโบราณสถานแบบอารยธรรมทวารวดีและอารยธรรมขอมในจังหวัดสระแก้วและปราจีนบุรี แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศ	O3	การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นแนวโน้ม (Trend) ของโลกและของประเทศไทย ทำให้มีโอกาสในการผลิต พัฒนา และปรับปรุงสินค้าและบริการที่สอดคล้องกับความต้องการในการดูแลและให้บริการแก่ผู้สูงอายุ อาทิ ตลาดอาหารสุขภาพสมุนไพร สถานที่ท่องเที่ยวและการพักผ่อนของผู้สูงอายุ
S4	ชัยภูมิทางเศรษฐกิจมีความได้เปรียบสูง ด้วยเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านชายฝั่ง เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญที่สุดทางเศรษฐกิจและมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ส่วนด้านขาดติดกับชายแดนของประเทศกัมพูชา และมีจุดผ่านแดนถาวร 5 แห่ง ที่ทำหน้าที่ส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศและประชาชนในพื้นที่ได้ต่อเนื่อง	O4	ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม มีการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นโดยแท้จริง และมีความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น
S5	มีสถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศหลายสถาบัน ที่มีองค์ความรู้และบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนางานวิจัยในพื้นที่	O5	มีโอกาสในการกระจายสินค้าไปยังประเทศที่มีอัตราการเติบโตสูง โดยตั้งอยู่ใกล้กับท่าเรือน้ำลึก การขนส่งทางถนน รถไฟ และสนามบิน เชื่อมโยง กทม. – EEC – ตะวันออก 2 – SEZ – ประเทศกัมพูชา – ประเทศเวียดนาม และผลิตกำลังแรงงานที่ตรงกับความต้องการของ EEC
S6	เป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมรองรับการขยายตัวของ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะปราจีนบุรีมีฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมครอบคลุม ร้อยละ 90 ของกลุ่มจังหวัด สามารถรองรับการพัฒนาของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และส่งออกผ่านเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน	O6	ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีนโยบายรัฐบาลที่สนับสนุน ส่งเสริมให้มีความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศกัมพูชาอาเซียน
S7	เป็นพื้นที่ที่มีภูมิศาสตร์การค้า เชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา โดยมีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 5 แห่ง และจุดผ่อนปรนการค้าจำนวน 7 แห่ง	O7	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแนวโน้มการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการตระหนักถึงความสำคัญของแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
S8	มีพื้นที่ป่าเขาใหญ่ซึ่งเป็นมรดกโลก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าไม้สมบูรณ์ และทำให้มีปริมาณฝนตกอย่างสม่ำเสมอ	O8	การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศไทยและประเทศเวียดนาม ที่จะส่งผลต่อความต้องการสินค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เพิ่มสูงขึ้น
		O9	โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน ระยะที่ 2 ส่วนต่อขยายจังหวัดระยอง - จันทบุรี - ตราด ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ทำให้มีโอกาสในการลดต้นทุนทางการขนส่งสินค้า และการเดินทาง ทั้งยังส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ทั้งนี้ ยังสามารถเพิ่มโอกาสพัฒนาเส้นทางการท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยวทางทะเล และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ

สามารถสร้างทางเลือกเชิงรุก (SO Strategy) ได้มาจากการนำผลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและโอกาสมาพิจารณาร่วมกัน ในที่นี้สามารถกำหนดทางเลือกได้ 5 ประเด็น คือ

- SO1: เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลไม้และสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย อย่างครบวงจร (S1O1)
- SO2: ขยายตลาดสินค้าเกษตรไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีความต้องการและอัตราการเติบโตสูง (S1O5)
- SO3: พัฒนาแหล่งผลิตสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรให้มีศักยภาพและมีชื่อเสียงของประเทศ (S2S5O2)
- SO4: พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศและสุขภาพ และชุมชน (S2S3O4)
- SO5: พัฒนาเส้นทางคมนาคมให้มีศักยภาพรองรับการเติบโตของ EEC และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเชื่อมต่อการกระจายสินค้าและบริการสู่ภูมิภาคอื่น ๆ และประเทศเพื่อนบ้าน (S4S6O5)

2. ทางเลือกการพัฒนาที่ใช้โอกาสมาแก้ไขจุดอ่อนเพื่อลดทอนปัญหา (เชิงแก้ไข - WO Strategy)

จุดอ่อน (Weakness)		โอกาส (Opportunity)	
W1	เกษตรกรยังขาดปัจจัยสนับสนุน ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในเรื่องการเพาะปลูกผลไม้ที่ดีและเหมาะสม และขาดการวิจัยและพัฒนา ทั้งในด้านการผลิตให้ออกผลผลิตออกสู่ การเก็บรักษา การสาลีถึงที่หมายก่อนการนำเสี ยรวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตภาคการเกษตรยังมีน้อย อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน และขาดเงินทุนในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง จึงไม่มีแรงจูงใจในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง	O1	การเข้าสู่ยุคเศรษฐกิจดิจิทัล (Digital Economy) และ IoT (Internet of Thing) อย่างเต็มตัว มีการขับเคลื่อนเศรษฐกิจด้วยนวัตกรรม (Innovation Driven Economy) ในระดับที่ สูงขึ้น ทั้งเทคโนโลยีสารสนเทศ เทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ และนาโนเทคโนโลยี ซึ่งจะช่วยให้ ประชาชนในพื้นที่ต่าง ๆ มีรายได้และความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ยกระดับคุณภาพของ ระดับรายได้ปานกลางไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูง
W2	ขาดแคลนแหล่งน้ำ เพื่อใช้ภาคการเกษตร อุปโภคบริโภค ภาคอุตสาหกรรม ภาคการท่องเที่ยวหรือบริการ ยังไม่เพียงพออันเนื่องมาจากการขยายตัวของ เมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้เกิดความ ต้องการใช้น้ำปริมาณมาก	O2	รัฐบาลกำหนดนโยบายการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) ในทุก ภูมิภาคของประเทศ และกระแสการดูแลสุขภาพในปัจจุบันที่สนใจ การใช้สมุนไพรและ/หรือผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติมากขึ้นทั้งชาวไทยและ ชาวต่างประเทศ โดยเฉพาะความต้องการใช้สมุนไพรในประเทศไทยเพิ่ม มากขึ้นอย่างต่อเนื่อง เพื่อเป็นทางเลือกในการรักษาโรค และเสริมสร้าง สุขภาพ
W3	โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีความ พร้อมในการรองรับการขยายตัวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ	O3	การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุเป็นแนวโน้ม (Trend) ของโลกและของประเทศ ทำให้มีโอกาสในการผลิต พัฒนา และปรับปรุงสินค้าและบริการที่สอดคล้อง กับความต้องการในการดูแลและให้บริการแก่ผู้สูงอายุ อาทิ ตลาดอาหาร สุขภาพ สมุนไพร สถานที่ท่องเที่ยวและการพักผ่อนของผู้สูงอายุ
W4	การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือที่จะรองรับความต้องการของ ตลาดแรงงานอันนี้ ึ่งมาจากกาขยายตัวของอย่างรวดเร็วของ ภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม	O4	ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่ มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม มีการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณี ท้องถิ่นโดยแท้จริง และมีความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และการท่องเที่ยวโดยชุมชนมากขึ้น
W5	โครงสร้างประชากรของกลุ่มจังหวัดที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คือ มีประชากร อายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด (ร้อยละ 15.46) ส่งผลต่อแนวโน้มการขาดกำลังแรงงานและปัญหาเชิงสุขภาพ การ เป็นโรคไม่ติดต่อ	O5	มีโอกาสในการกระจายสินค้าไปยังประเทศที่มีอัตราการเติบโตสูง โดยตั้งอยู่ ใกล้กับท่าเรือน้ำลึก การขนส่งทางถนน รถไฟ และสนามบิน เชื่อมโยง กทม. – EEC – ตะวันออก 2 – SEZ – ประเทศกัมพูชา – ประเทศเวียดนาม และ ผลิตกำลังแรงงานที่ตรงกับความต้องการของ EEC
W6	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้น เนื่องจากการ ขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน มากขึ้นตามลำดับ	O6	ในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีนโยบายรัฐบาลที่สนับสนุน ส่งเสริม ให้ความสำคัญกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และ การพัฒนาพื้นที่ชายแดนที่เชื่อมต่อกับประเทศกัมพูชาอาเซียน
W7	พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชาในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ที่ดินมี เอกสารสิทธิ์มีน้อย ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขต ชายแดนไทย - กัมพูชา	O7	มีแนวโน้มในการท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และการตระหนักถึงความสำคัญของ แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง
W8	ในบางพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ยังมีการบริหารจัดการและ การให้บริการการท่องเที่ยวยังไม่มาตรฐานสากล ขาดการประชาสัมพันธ์ อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวไม่เต็มศักยภาพ	O8	การเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศกัมพูชาและประเทศเวียดนาม ที่จะส่งผลต่อความต้องการสินค้าของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เพิ่ม สูงขึ้น
W9	ในพื้นที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ระบบบริหารจัดการ น้ำและการกระจายน้ำไม่ทั่วถึงเกษตรกร และแหล่งน้ำชลประทานยังไม่ ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่ ดินเค็ม ส่งผลต่อการผลิตภาคการเกษตรและการดำรงชีวิตของประชาชน	O9	โครงการรถไฟความเร็วสูงเชื่อม 3 สนามบิน ระยะที่ 2 ส่วนต่อขยายจังหวัด ระยอง - ฉันทบุรี - ตราด ซึ่งอยู่ในพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ทำให้มีโอกาสในการลดต้นทุนทางการขนส่งสินค้า และการเดินทาง ทั้งยัง ส่งเสริมการท่องเที่ยวให้กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ทั้งนี้ ยังสามารถเพิ่ม โอกาสพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวร่วมกัน เช่น การท่องเที่ยวทางทะเล และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ
W10	ประชาชนปลูกพืชสมุนไพรในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ขาดความรู้ ในการปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งทำให้ไม่ได้มาตรฐานการปลูกพืชสมุนไพรที่ตั้ง ไว้		
W11	โครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เส้นทางคมนาคมและ ระบบโลจิสติกส์ไม่รองรับต่อปริมาณการขนส่งในช่วงฤดูการผลิตผลไม้		

สามารถสร้างทางเลือกเชิงแก้ไข (WO Strategy) ที่ได้มาจากการนำผลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและโอกาสมาพิจารณาพร้อมกัน ทั้งนี้เนื่องจากกลุ่มจังหวัดมีโอกาสที่จะนำแนวคิดหรือวิธีใหม่ ๆ มาใช้ในการแก้ไขจุดอ่อนที่มีอยู่ได้ ในที่นี้สามารถกำหนดทางเลือกได้ 6 ประเด็น คือ

- WO1: การนำเทคโนโลยีและผลงานวิจัยมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลไม้ปลอดภัย (W1O1)
- WO2: ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เชื่อมโยงสินค้าทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เด่นในกลุ่มจังหวัดรองรับการท่องเที่ยว (W1O4)
- WO3: พัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำสนับสนุนพื้นที่ผลไม้และการเกษตร (W2O1)
- WO4: พัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงานรองรับการขยายตัวของ EEC (W4O5)
- WO5: พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ และสร้างเสริมการดูแลสุขภาพคนทุกช่วงวัย (W5O1O2O3)
- WO6: อนุรักษ์ ป่าพุทธรักษาธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด (W6O4)

3) ทางเลือกการพัฒนาที่ใช้จุดแข็งที่มีเพื่อป้องกันภัยคุกคาม (เชิงป้องกัน - ST Strategy)

จุดแข็ง (Strength)		ภัยคุกคาม (Threat)	
S1	เป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้หลักของประเทศ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย), และแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญและหลากหลายของประเทศ ทั้ง ปศุสัตว์ (โคเนื้อ ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่) และประมงน้ำจืด ประมงชายฝั่ง ซึ่งมีปริมาณการผลิตมากพอสำหรับใช้บริโภคภายในประเทศและส่งออกไปยังต่างประเทศ	T1	กฎระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติของประเทศเพื่อนบ้านยังไม่อำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน สิ่งสำคัญในการทำการค้ากับต่างประเทศ คือ การที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของประเทศนั้นๆ อีกทั้ง มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เช่น มาตรฐานการผลิตสินค้า อำนวย แรงงาน สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทางปัญญา
S2	เป็นแหล่งผลิตสมุนไพรของประเทศไทย และผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรที่มีศักยภาพและมีชื่อเสียงของประเทศ (จังหวัดปราจีนบุรี/จังหวัดสระแก้ว/จังหวัดจันทบุรี) และสามารถเป็นฐาน Bio-economy ที่สำคัญของประเทศได้	T2	ประเทศเพื่อนบ้านมีต้นทุนการผลิต แรงงาน และที่ดินต่ำกว่าประเทศไทย อีกทั้งยังมีและทรัพยากรธรรมชาติพร้อมกว่า
S3	มีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายตอบโจทย์นักท่องเที่ยวหลายกลุ่ม ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม โดยเฉพาะโบราณสถานแบบอารยธรรมทวารวดีและอารยธรรมขอมในจังหวัดสระแก้วและปราจีนบุรี แหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศ	T3	ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้ค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขสูงขึ้น ทำให้กำลังการผลิตลดลง ผลผลิตแรงงานค่อนข้างต่ำ หากไม่ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถแข่งขันหรือพัฒนาศักยภาพอย่างเพียงพอ อาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจชะลอตัวลงได้
S4	ชัยภูมิทางเศรษฐกิจมีความได้เปรียบสูง ด้วยเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านชายฝั่ง เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) ซึ่งเป็นพื้นที่สำคัญที่สุดทางเศรษฐกิจและมีความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure) ส่วนด้านवादติดกับชายแดนของประเทศไทยกัมพูชา และมีจุดผ่านแดนถาวร 5 แห่งที่ทำหน้าที่ส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศและประชาชนในพื้นที่ได้ดีต่อเนื่อง	T4	หลักสูตรการศึกษายังไม่สามารถสร้างคนที่มีความรู้ความสามารถ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก
S5	มีสถาบันการศึกษาที่ได้รับการยอมรับในระดับประเทศหลายสถาบัน ที่มีองค์ความรู้และบุคลากรที่มีศักยภาพในการพัฒนาความคิด ส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนางานวิจัยในพื้นที่	T5	สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้มีการกำหนดมาตรการยับยั้งการระบาด อาทิ การปิดเมือง การปิดประเทศ การจำกัดการเดินทาง ซึ่งส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจและกระทบต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก ธุรกิจบางอย่างต้องปรับตัว หรือปิดตัวลง
S6	เป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมรองรับการขยายตัวของ เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และประเทศเพื่อนบ้าน โดยเฉพาะปราจีนบุรีมีฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมครบคลุม ร้อยละ 90 ของกลุ่มจังหวัด สามารถรองรับการพัฒนาของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (EEC) และส่งออกผ่านเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ (SEZ) ไปยังประเทศเพื่อนบ้าน	T6	แนวโน้มปัญหาแรงงานต่าง การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย หรือปัญหาความมั่นคงจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มสูงขึ้น
S7	เป็นพื้นที่ที่มีภูมิศาสตร์การค้า เชื่อมโยงการค้าชายแดนไทย - กัมพูชา โดยมีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 5 แห่ง และจุดผ่อนปรนการค้าจำนวน 7 แห่ง	T7	การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวทั้งจากใน และต่างประเทศ ทำให้การบริหารจัดการเมืองทำได้ยากขึ้น และขาดมาตรการในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติให้สมดุล
S8	มีพื้นที่ป่าเขาใหญ่ซึ่งเป็นมรดกโลก เป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ ป่าไม้สมบูรณ์ และทำให้มีปริมาณฝนตกอย่างสม่ำเสมอ		

สามารถสร้างทางเลือกเชิงป้องกัน (ST Strategy) ได้มาจากการนำผลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดแข็งและภัยคุกคามมาพิจารณาร่วมกัน แต่กลุ่มจังหวัดสามารถใช้จุดแข็งที่มีอยู่ในการป้องกันภัยคุกคามที่มาจากภายนอกได้ ในที่นี้สามารถกำหนดทางเลือกได้ 5 ประเด็น คือ

- ST1: พัฒนาเกษตรกรและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรสู่การรับรองมาตรฐานสากล (S1T1T5)
- ST2: ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อใช้ในการดูแลสุขภาพประชาชนและผู้สูงอายุ (S2T3T5)
- ST3: ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสนับสนุนการค้าและการลงทุน (S6T1)
- ST4: พัฒนาการศึกษาด้านเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้เติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการพัฒนาแรงงานให้เป็นแรงงานฝีมือรองรับความต้องการของสถานการณ์แรงงานในอนาคตใหม่ในพื้นที่ EEC และ SEZ รวมทั้งของประเทศ (S5S6T4)
- ST5: พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานและเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน (S6T2T4)

4) ทางเลือกการพัฒนาที่พิจารณาจุดอ่อนและภัยคุกคามร่วมกัน (เชิงรับ - WT Strategy)

จุดอ่อน (Weakness)		ภัยคุกคาม (Threat)	
W1	เกษตรกรยังขาดปัจจัยสนับสนุน ความรู้ นวัตกรรมและเทคโนโลยีในเรื่องการเพาะปลูกผลไม้ที่ดีและเหมาะสม และขาดการวิจัยและพัฒนา ทั้งในด้านการผลิตให้ออกผลผลิตนอกฤดู การเก็บรักษา การลำเลียงที่หยาบก่อนการนำเสีย รวมถึงการนำนวัตกรรมมาใช้ในกระบวนการผลิตภาคการเกษตรยังมีน้อย อีกทั้งเกษตรกรส่วนใหญ่ยังมีฐานะยากจน และขาดเงินทุนในการพัฒนาหรือเปลี่ยนแปลง จึงไม่มีแรงจูงใจในการปรับปรุงหรือเปลี่ยนแปลง	T1	กฎระเบียบและขั้นตอนปฏิบัติของประเทศเพื่อนบ้านยังไม่อำนวยความสะดวกทางการค้าและการลงทุน สิ่งสำคัญในการทำการค้ากับต่างประเทศ คือ การที่ต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบข้อบังคับของประเทศนั้นๆ อีกทั้ง มาตรการกีดกันที่ไม่ใช่ภาษีเพิ่มขึ้น เช่น มาตรฐานการผลิตสินค้า ออมน้ำย แรงงาน สิ่งแวดล้อม และทรัพย์สินทางปัญญา
W2	ขาดแคลนแหล่งน้ำ เพื่อใช้ภาคการเกษตร อุบัติการณ์โรค ภาวะอุตสาหกรรมภาคการท่องเที่ยวหรือบริการ ยังไม่เพียงพออันเนื่องมาจากการขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ได้ส่งผลให้เกิดความต้องการใช้น้ำปริมาณมาก	T2	ประเทศเพื่อนบ้านมีต้นทุนการผลิต แรงงาน และที่ดินต่ำกว่าประเทศไทย อีกทั้งยังมีและทรัพยากรธรรมชาติพร้อมกว่า
W3	โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีความพร้อมในการรองรับอารยสถาปัตยกรรมสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวต่างๆ	T3	ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุส่งผลให้มีค่าใช้จ่ายด้านสาธารณสุขสูงขึ้น ทำให้กำลังการผลิตลดลง ผลผลิตแรงงานค่อนข้างต่ำ หากไม่ได้รับการพัฒนาเทคโนโลยี ทำให้ไม่สามารถแข่งขันหรือพัฒนาศักยภาพอย่างเพียงพอ อาจส่งผลให้การเติบโตทางเศรษฐกิจจะชะงักงันได้
W4	การขาดแคลนแรงงานที่มีทักษะฝีมือที่จะรองรับความต้องการของตลาดแรงงานอันเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม	T4	หลักสูตรการศึกษายังไม่สามารถสร้างคนที่มีความรู้ความสมารถ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน และสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของโลก
W5	ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมีแนวโน้มเสื่อมโทรมมากขึ้น เนื่องจากการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจ การขยายตัวของเมือง แหล่งอุตสาหกรรม และแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนมากขึ้นตามลำดับ	T5	สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Covid-19) ส่งผลให้มีการกำหนดมาตรการยับยั้งการระบาด อาทิ การปิดเมือง การปิดประเทศ การจำกัดการเดินทาง ซึ่งส่งผลกระทบโดยตรงต่อเศรษฐกิจและกระทบต่อรูปแบบการใช้ชีวิตของผู้คนเป็นอย่างมาก ธุรกิจบางอย่างต้องปรับตัว หรือปิดตัวลง
W6	พื้นที่ชายแดนไทย - กัมพูชาในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ที่ดินมีเอกสารสิทธิ์มีน้อย ไม่เพียงพอต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในเขตชายแดนไทย - กัมพูชา	T6	แนวโน้มปัญหาแรงงานต่าง การลักลอบขนส่งสินค้าผิดกฎหมาย หรือปัญหาความมั่นคงจากประเทศเพื่อนบ้านเพิ่มสูงขึ้น
W7	ในบางพื้นที่ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ยังมีการบริหารจัดการและการให้บริการการท่องเที่ยวยังไม่มาตรฐานสากล ขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากแหล่งท่องเที่ยวไม่เต็มศักยภาพ	T7	การเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวทั้งจากใน และต่างประเทศ ทำให้การบริหารจัดการเมืองทำได้ยากขึ้น และขาดมาตรการในการดูแลรักษาสภาพแวดล้อม ทรัพยากรธรรมชาติให้สมดุล
W8	ในพื้นที่การเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ระบบบริหารจัดการน้ำและการกระจายน้ำไม่ทั่วถึงเกษตรกร และแหล่งน้ำชลประทานยังไม่ครอบคลุมพื้นที่การเกษตรที่อยู่นอกเขตชลประทาน แหล่งน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน ส่งผลต่อการผลิตภาคการเกษตรและการดำรงชีวิตของประชาชน		

W9	ประชาชนปลูกพืชสมุนไพรในเขตกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ขาดความรู้ในการปลูกพืชสมุนไพร ซึ่งทำให้ไม่ได้มาตรฐานการปลูกพืชสมุนไพรที่ตั้งไว้
W10	โครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เส้นทางคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ไม่รองรับต่อปริมาณการขนส่งในช่วงฤดูกาลผลิตผลไม้

สามารถสร้างทางเลือกเชิงรับ (WT Strategy) ได้มาจากการนำผลการประเมินสภาพแวดล้อมที่เป็นจุดอ่อนและภัยคุกคามมาพิจารณาร่วมกัน ในที่นี้จึงสามารถกำหนดทางเลือกได้ 4 ประเด็น คือ

- WT1: พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ รวมถึงการขยายตลาดสินค้าในต่างประเทศ (W1T1)
- WT2: ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเป็นการสร้างงานให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่ (W1T3T5)
- WT3: พัฒนาการศึกษากลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและความต้องการของตลาดแรงงาน (W4T4)
- WT4: สร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ พื้นที่ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและภาคการผลิต (W5T2)

จากทางเลือกที่แตกต่างกันทั้งหมด 4 รูปแบบความสัมพันธ์หรือ 20 ประเด็น นำมาจัดกลุ่มสรุปรวมเป็นประเด็นการพัฒนาหลักของกลุ่มภาคตะวันออก 2 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2570 ได้ทั้งสิ้น 5 ด้าน โดยรายละเอียดปรากฏในส่วนต่อไป

ตารางที่ 86 ความสัมพันธ์ระหว่างทางเลือกการพัฒนาและประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570

ทางเลือกประเด็นการพัฒนา SO	
SO1:	เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลไม้และสินค้าเกษตรให้มีคุณภาพ ปลอดภัย อย่างครบวงจร
SO2:	ขยายตลาดสินค้าเกษตรไปยังประเทศเพื่อนบ้านที่มีความต้องการและอัตราการเติบโตสูง
SO3:	พัฒนาแหล่งผลิตสมุนไพรและผลิตภัณฑ์ด้านสมุนไพรให้มีศักยภาพและมีชื่อเสียงของประเทศ
SO4:	พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม เชิงนิเวศและสุขภาพ และชุมชน
SO5:	พัฒนาเส้นทางคมนาคมให้มีศักยภาพรองรับการเติบโตของ EEC และเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และเชื่อมต่อการกระจายสินค้าและบริการสู่ภูมิภาคอื่นๆ และประเทศเพื่อนบ้าน
ทางเลือกประเด็นการพัฒนา WO	
WO1:	การนำเทคโนโลยีและผลงานวิจัยมาใช้เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผลไม้ปลอดภัย
WO2:	ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน เชื่อมโยงสินค้าทางการเกษตรและผลิตภัณฑ์เด่นในกลุ่มจังหวัดรองรับการท่องเที่ยว
WO3:	พัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำสนับสนุนพื้นที่ผลไม้และการเกษตร
WO4:	พัฒนาศักยภาพฝีมือแรงงานรองรับการขยายตัวของ EEC
WO5:	พัฒนาศักยภาพผู้สูงอายุ และสร้างเสริมการดูแลสุขภาพคนทุกช่วงวัย
WO6:	อนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัด
ทางเลือกประเด็นการพัฒนา ST	
ST1:	พัฒนาเกษตรกรและกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรสู่การรับรองมาตรฐานสากล
ST2:	ส่งเสริมงานวิจัยและการพัฒนาผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อใช้ในการดูแลสุขภาพประชาชนและผู้สูงอายุ
ST3:	ส่งเสริมและพัฒนาความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสนับสนุนการค้าและการลงทุน
ST4:	พัฒนาการศึกษาเด็กและเยาวชนในพื้นที่เพื่อให้เติบโตเป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ เป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ รวมทั้งการพัฒนาแรงงานให้เป็นแรงงานฝีมือรองรับความต้องการของสถานการณ์แรงงานในอนาคตใหม่ในพื้นที่ EEC และ SEZ รวมทั้งของประเทศ
ST5:	พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานและเตรียมความพร้อมสู่ตลาดแรงงาน
ทางเลือกประเด็นการพัฒนา WT	
WT1:	พัฒนาเกษตรกรและผู้ประกอบการให้มีความรู้เกี่ยวกับกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพ รวมถึงการขยายตลาดสินค้าในต่างประเทศ
WT2:	ส่งเสริมการใช้ภูมิปัญญาท้องถิ่นในการพัฒนาผลิตภัณฑ์ท้องถิ่นเพื่อเป็นการสร้างงานให้กับผู้สูงอายุในพื้นที่
WT3:	พัฒนาการศึกษาของกลุ่มจังหวัดให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาประเทศและความต้องการของตลาดแรงงาน
WT4:	สร้างเครือข่ายการอนุรักษ์ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อรองรับการขยายตัวของเมืองและการผลิต

ประเด็นการพัฒนา
1. ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน เพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชน และวัฒนธรรม (SO4,WO2)
2. เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน (SO5,ST3)
3. พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป การตลาด สินค้าเกษตร ตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง (SO1,SO2,SO3,WO1,WO3,ST1,ST2,WT1)
4. อนุรักษ์ ป่าไม้ พัฒนา และปกป้อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน (WO6,WT4)
5. พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคง ปลอดภัย (WO5,ST4,WT2,WT3)
6. เพิ่มขีดความสามารถด้านอุตสาหกรรมและการลงทุน (WO4,ST5)

การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

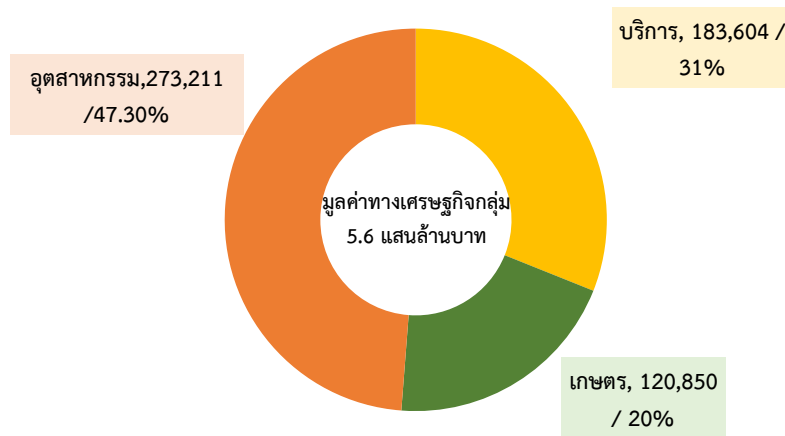
การวิเคราะห์สถานการณ์และศักยภาพของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นการประเมินสภาพแวดล้อมโดยการวิเคราะห์ SWOT Analysis เพื่อให้ทราบถึงจุดแข็ง (Strength) จุดอ่อน (Weakness) โอกาส (Opportunity) และภัยคุกคาม (Threat) ของกลุ่มจังหวัด โดยแบ่งการวิเคราะห์เป็นรายมิติ ดังนี้

- 1) มิติด้านการท่องเที่ยว
- 2) มิติด้านการค้าชายแดน
- 3) มิติด้านการเกษตร
- 4) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
- 5) มิติด้านสังคม
- 6) มิติด้านอุตสาหกรรม

เศรษฐกิจภาพรวม

ในปี 2564 ขนาดของเศรษฐกิจกลุ่มภาคตะวันออก 2 อยู่ที่ 577,666 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 3.4 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ โดยเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดถูกขับเคลื่อนด้วยสาขาอุตสาหกรรมเป็นหลัก โดยมีสัดส่วนถึงร้อยละ 47.30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออก 2 รองลงมาคือภาคบริการมีสัดส่วนร้อยละ 31.78 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคตะวันออก 2 และภาคเกษตรกรรมมีสัดส่วนร้อยละ 20.92 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

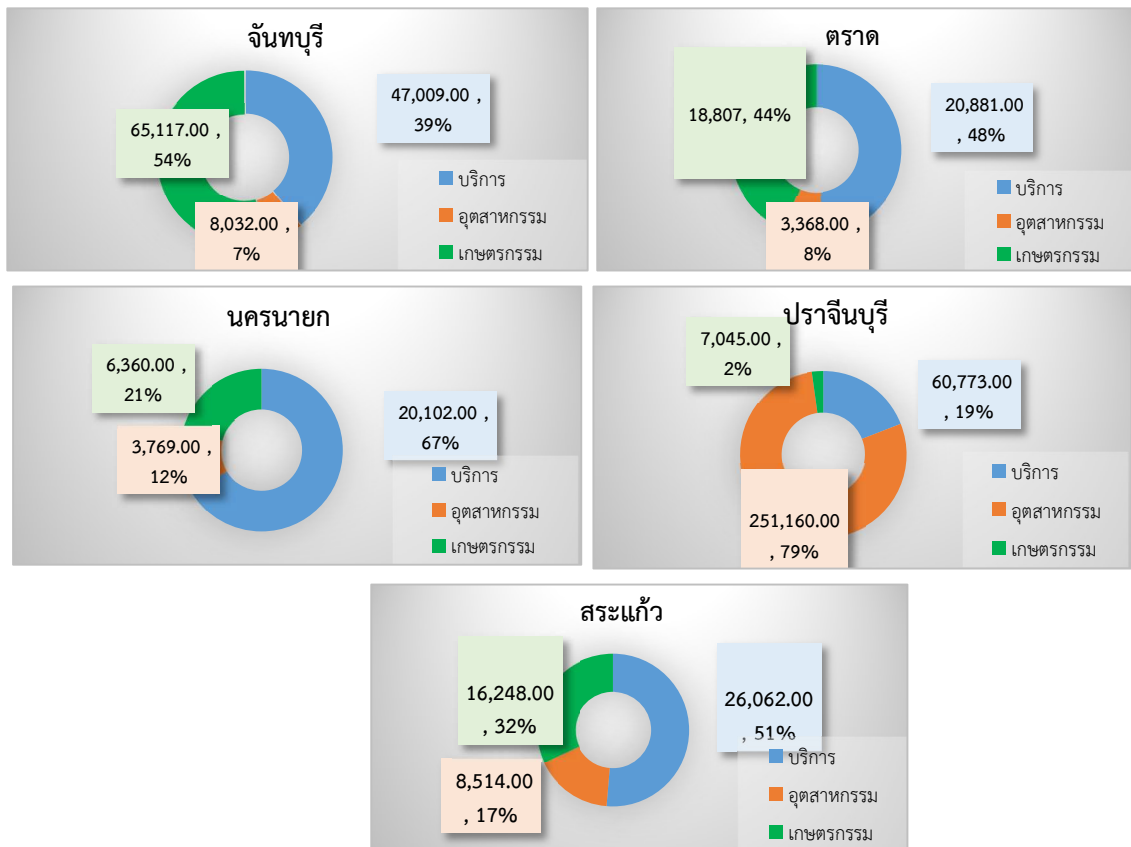
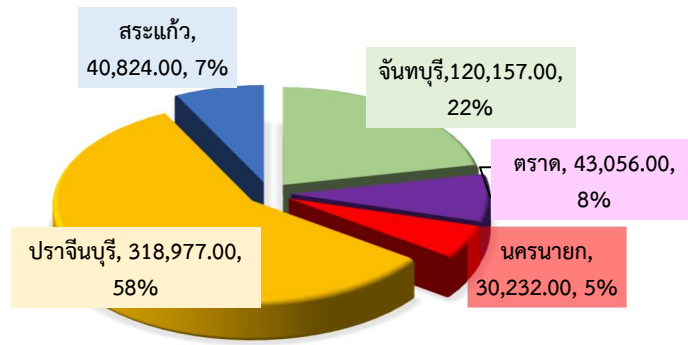
โครงสร้างเศรษฐกิจกลุ่มภาคตะวันออก 2

แผนภูมิที่ 8 โครงสร้างเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จากการพิจารณาขนาดของเศรษฐกิจและโครงสร้างเศรษฐกิจเป็นรายจังหวัดในกลุ่มภาคตะวันออก 2 พบว่า จังหวัดปราจีนบุรี มีขนาดทางเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดที่ 3.1 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 57 ของกลุ่ม รองลงมา คือ จังหวัดจันทบุรี ที่ 1.2 แสนล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 21 ของกลุ่มจังหวัด ทั้งนี้ หากพิจารณาโครงสร้างทางเศรษฐกิจของทั้ง 5 จังหวัดจะมีความแตกต่างกัน โดย จังหวัดปราจีนบุรี มีภาคอุตสาหกรรมและเหมืองแร่ เป็นเสาหลักทางเศรษฐกิจ ส่วน จังหวัดตราด นครนายก และสระแก้ว มีภาคบริการเป็นเสาหลักทางเศรษฐกิจ ในขณะที่จังหวัดจันทบุรีมีภาคเกษตรกรรมเป็นเสาหลักทางเศรษฐกิจ

สัดส่วนทางเศรษฐกิจของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (หน่วย: ล้านบาท)

แผนภูมิที่ 9 โครงสร้างเศรษฐกิจและอัตราการขยายตัวทางเศรษฐกิจของทั้ง 5 จังหวัด
ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

มิติด้านการท่องเที่ยว

ภาพรวมสถิตินักท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2563 มีผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติรวมทั้งสิ้น 6,362,459 คน ลดลงจากปี พ.ศ. 2562 (11,814,785) จำนวน 5,452,326 คน คิดเป็นร้อยละ 46.15 และมีแนวโน้มลดลง เนื่องจากเกิดสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทั่วโลก ซึ่งทุกประเทศจะมีมาตรการควบคุมประชาชนไม่ให้เดินทางข้ามจังหวัด และเดินทางออกนอกประเทศ ในปี พ.ศ. 2564 มีผู้มาเยี่ยมเยือนรวม 2,920,699 คน ลดลงจากปี พ.ศ. 2563 จำนวน 3,441,760 คน คิดเป็นร้อยละ 54.09 ในปี 2565 ผู้มาเยี่ยมเยือนรวม 6,401,158 คน เพิ่มมากขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 จำนวน 3,480,459 คน คิดเป็นร้อยละ 119.17 และในปี พ.ศ. 2566 (มกราคม - สิงหาคม) มีผู้มาเยี่ยมเยือนรวม 7,132,879 คน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 จำนวน 731,721 คน คิดเป็นร้อยละ 14.34

ส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวในปี พ.ศ. 2563 จังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีรายได้จากผู้เยี่ยมเยือนรวมทั้งสิ้น 22,176 ล้านบาท รายได้ลดลงจากปี พ.ศ. 2562 (48,147 ล้านบาท) เป็นเงิน 25,971 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 53.94 ในปี พ.ศ. 2564 มีรายได้ 8,841 บาท ลดลงจากปี พ.ศ. 2563 เป็นเงิน 13,335 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 60.13 ในปี พ.ศ. 2565 มีรายได้ 23,175 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2564 เป็นเงิน 14,334 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 162.13 และในปี พ.ศ. 2566 (มกราคม - สิงหาคม) มีรายได้ 26,506 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 เป็นเงิน 3,331 คิดเป็นร้อยละ 14.37

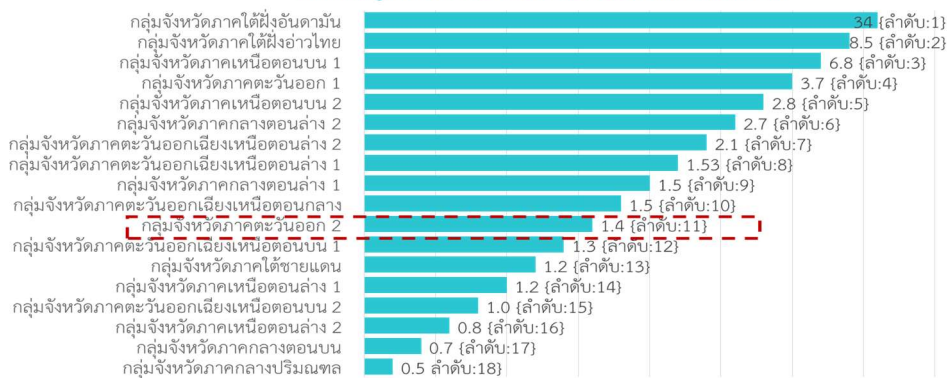
ตารางที่ 87 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติที่มาเยี่ยมเยือน/รายได้จากผู้มาเยี่ยมเยือนจังหวัดภายในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

จำนวนนักท่องเที่ยว/รายได้	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566 (ม.ค. - ส.ค.)
จำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย (คน)					
- จันทบุรี	2,390,150	1,408,356	699,017	1,342,449	3,337,549
- ตราด	1,724,793	938,547	697,577	1,290,112	1,115,946
- นครนายก	3,046,158	1,889,853	667,730	1,540,733	1,102,610
- ปราจีนบุรี	1,642,865	922,278	516,965	1,040,554	836,138
- สระแก้ว	1,941,037	977,772	328,506	1,119,620	789,871
จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ (คน)					
- จันทบุรี	94,330	13,199	1,219	9,536	17,522
- ตราด	553,458	151,707	7,057	45,385	143,236
- นครนายก	28,373	5,245	151	1,971	6,911
- ปราจีนบุรี	109,714	19,108	296	2,527	3,199
- สระแก้ว	283,907	36,394	2,181	8,271	11,368
จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด (คน)	11,814,785	6,362,459	2,920,699	6,401,158	7,132,879
รายได้จากผู้มาเยี่ยมเยือนทั้งหมด (ลบ.)	48,147	22,176	8,841	23,175	26,506

ที่มา : กองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจสาขาบริการท่องเที่ยวโดยเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 อยู่ในอันดับ 11 จาก 18 กลุ่มจังหวัด สะท้อนว่าภาคบริการท่องเที่ยวไม่ได้เป็นสาขาเศรษฐกิจหลักมากเหมือนกลุ่มจังหวัดอื่น ๆ ดังรูปภาพ

สัดส่วนมูลค่าผลิตภัณฑ์ท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวม

แผนภูมิที่ 10 ขนาดของภาคบริการท่องเที่ยวโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลาย ทั้งแหล่งท่องเที่ยวในเชิงประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ และธรรมชาติ แหล่งท่องเที่ยวโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ และแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เชิงเกษตร โดยมีกิจการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 เป็นการพึ่งพานักท่องเที่ยวไทยเป็นหลัก โดยทุกจังหวัดขยายตัวได้ดีช่วยขับเคลื่อนสาขาการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 จากข้อมูลพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวสามารถสรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อมได้ ดังนี้

ตารางที่ 88 สรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT) มิติด้านการท่องเที่ยว

จุดแข็ง (S)		จุดอ่อน (W)	
1	มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรมสำคัญในทุกจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	1	โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกในแหล่งท่องเที่ยวยังไม่มีความพร้อม
2	มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศทางธรรมชาติหลากหลาย ทั้งทางบก ทางน้ำจืด และทางทะเล สามารถเชื่อมโยงเส้นทางเมืองหลักเมืองรองได้	2	สภาพแวดล้อมและอารยสถาปัตย์ที่สามารถรองรับและสอดคล้องกับความต้องการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ยังไม่มีความพร้อม
3	การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีความชัดเจนในจังหวัดปราจีนบุรีและมีการเชื่อมโยงไปยังจังหวัดสระแก้ว และจังหวัดบุรีรัมย์ สอดคล้องกับยุทธศาสตร์เมืองสมุนไพรของประเทศไทย	3	บุคลากรด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพขาดศักยภาพและไม่เพียงพอต่อความต้องการ
4	มีจำนวนห้องพักเพียงพอต่อการรองรับนักท่องเที่ยว	4	รายได้จากการท่องเที่ยวของกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศ
โอกาส (O)		ภัยคุกคาม (T)	
1	ปัจจุบันนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการแสวงหาประสบการณ์ที่มากกว่าการท่องเที่ยวรูปแบบเดิม มีการสัมผัสวิถีชีวิตผู้คนและประเพณีท้องถิ่นโดยแท้จริง และมีความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมมากขึ้น	1	ความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวต่างชาติต่อสถานที่ท่องเที่ยวของไทยบางแห่งลดลง อันเกิดจากความผิดพลาดด้านความปลอดภัยและอุบัติเหตุที่ทำให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเสียชีวิต
2	ใน พ.ศ. 2591 จะมีสัดส่วนผู้มีอายุ 60 ปีขึ้นไปต่อประชากรโลกเพิ่มขึ้น เป็นร้อยละ 21 จากร้อยละ 12 ในปี พ.ศ. 2556 นักท่องเที่ยวสูงอายุใช้จ่ายในการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอื่นถึง 3 เท่า		
3	ชนชั้นกลางจะเติบโตกว่าร้อยละ 5 จนถึงปี พ.ศ. 2573 โดยเฉพาะในเอเชียแปซิฟิก เช่น จีนและอินเดีย ซึ่งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวหลักของประเทศไทย		
4	สายการบินต้นทุนต่ำได้รับความนิยมอย่างสูงในหมู่ชนชั้นกลาง ร้อยละ 24 ของเที่ยวบินระหว่างประเทศในประเทศไทยและร้อยละ 64 ของเที่ยวบินในประเทศไทย		
5	สื่อสังคมออนไลน์มีส่วนสำคัญในการเติมเต็มและเพิ่มความสะดวกสบายตลอดการเดินทางของนักท่องเที่ยว		

มิติด้านการค้าชายแดน

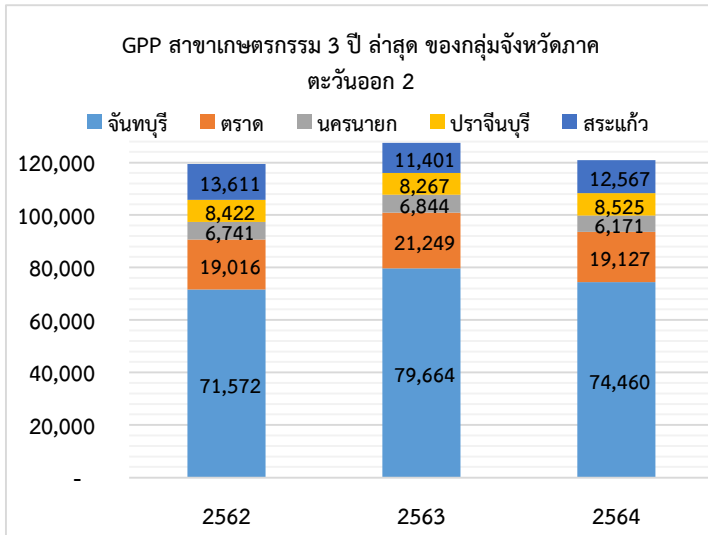
การค้าชายแดนผ่านช่องทางด่านศุลกากรและจุดผ่อนปรนต่าง ๆ 12 จุด ซึ่งมีมูลค่าการค้ารวม (มูลค่าการส่งออกบวกด้วยมูลค่าการนำเข้า) ในปี 2565 จำนวน 184,891 ล้านบาท โดยแยกเป็นมูลค่าการค้าชายแดน ที่จังหวัดสระแก้ว 113,942 ล้านบาท จังหวัดตราด 45,327 ล้านบาท และจังหวัดจันทบุรี 25,622 ล้านบาท ซึ่งเป็นมูลค่าการค้าชายแดนที่สำคัญของประเทศไทย จากข้อมูลพื้นฐานด้านการค้าชายแดนสามารถสรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม ดังนี้

ตารางที่ 89 สรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT) มิติด้านการค้าชายแดน

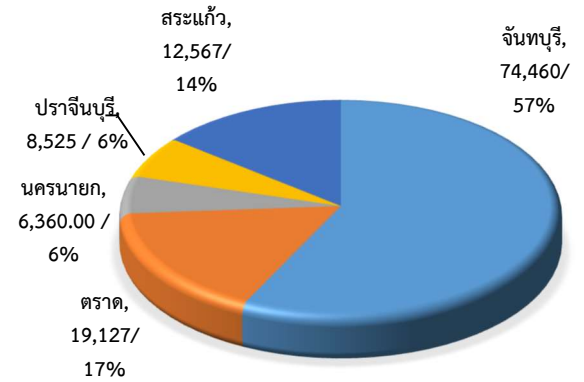
จุดแข็ง (S)		จุดอ่อน (W)	
1	ที่ตั้งของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีพื้นที่ด้านชาติติดกับชายแดนของราชอาณาจักรกัมพูชา และมีด้านการค้าที่สำคัญของประเทศ 3 ด้าน (ด้านบ้านแหลม บ้านฝักกาด และด่านอรัญประเทศ) ที่ทำหน้าที่ส่งออกสร้างรายได้ให้กับประเทศและประชาชนในพื้นที่ได้ติดต่อเนื่อง	1	ระบบการคมนาคมและสาธารณูปโภคไม่มีประสิทธิภาพ ทำให้การติดต่อสื่อสารและคมนาคมล่าช้า
2	สินค้าไทยมีความสามารถในการแข่งขันสูงในตลาดกัมพูชา เนื่องจากความได้เปรียบด้านคุณภาพของ สินค้า โดยเฉพาะสินค้าอุปโภคบริโภค ซึ่งเป็นที่นิยมในตลาดกัมพูชา		
โอกาส (O)		ภัยคุกคาม (T)	
1	อุตสาหกรรมก่อสร้างในกัมพูชามีแนวโน้มขยายตัว เนื่องจากประเทศต้องการพัฒนาและปรับปรุง ซ่อมแซมระบบสาธารณูปโภค และโครงสร้างพื้นฐาน ทำให้มีความต้องการสินค้าประเภทวัสดุก่อสร้าง รวมถึงเครื่องจักรและอุปกรณ์ในการก่อสร้างอย่างต่อเนื่อง	1	ราชอาณาจักรกัมพูชายังมีการบังคับใช้กฎหมายที่ไม่มีประสิทธิภาพ
2	ราชอาณาจักรกัมพูชาจัดเป็นประเทศพัฒนาน้อยที่สุด (LDC) ซึ่งได้รับสิทธิพิเศษทางศุลกากร (GSP) จากประเทศ พัฒนาแล้ว เช่น สหภาพยุโรป สหรัฐฯ และญี่ปุ่น ในการส่งออกสินค้าประเภทเครื่องนุ่งห่ม โดยไม่มีภาษีนำเข้า จึง เป็นโอกาสในการขยายฐานการลงทุนของไทย เพื่อผลิตและส่งออกไปยังตลาดดังกล่าว	2	มีการลอกเลียนและปลอมแปลงเครื่องหมายการค้า และผลิตภัณฑ์
3	การเปิดเส้นทางเดินรถโดยสารและรถขนส่งสินค้าจะมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าและการเดินทางระหว่างกัน ซึ่งจะช่วยกระตุ้นการค้าชายแดนผ่านเส้นทางดังกล่าวให้ขยายตัวเพิ่มขึ้น และจะเกื้อหนุนธุรกิจรถโดยสารและรถขนส่งสินค้าให้ขยายตัวตาม	3	ปัญหาหลักเขตตามแนวชายแดนในบางพื้นที่ ทำให้ไม่สามารถพัฒนาพื้นที่ เพื่อสนับสนุนการค้าผ่านทางชายแดน
4	การเชื่อมโยงเส้นทางการคมนาคมระหว่าง อำเภอรอรัญประเทศ – ปอยเปตจะมีส่วนช่วยอำนวยความสะดวกในการเดินทางและกระตุ้นการท่องเที่ยวตามเส้นทางที่เชื่อมต่อกันซึ่งมีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ และแหล่งท่องเที่ยวทางประวัติศาสตร์ที่น่าสนใจหลายแห่งที่มีศักยภาพในการรองรับธุรกิจท่องเที่ยวและบริการที่เกี่ยวข้อง	4	การเข้ามาตรกรที่ไม่ใช่ภาษี อาทิ การตรวจสอบสินค้าก่อนการนำเข้า ฯลฯ ทำให้ต้นทุนการนำเข้าสินค้าไปยังราชอาณาจักรกัมพูชาสูงขึ้น

มิติด้านเกษตร

ภาคเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีขนาดทางเศรษฐกิจประมาณ 120,850 ล้านบาท ในปี 2564 โดยมีพื้นที่การเกษตรทั้งหมดประมาณ 7.37 ล้านไร่ คิดเป็นประมาณครึ่งหนึ่งของพื้นที่ทั้งหมด โดยเฉพาะในจังหวัดสระแก้วและจังหวัดจันทบุรี มีพื้นที่เพื่อการเกษตรรวมกันมากถึง 4.6 ล้านไร่ หากดูจากพืชที่เพาะปลูกจะพบว่า ภาคตะวันออก 2 ไม่ได้พึ่งพาพืชเศรษฐกิจเพียงชนิดเดียวหรือน้อยชนิด แต่มีการพึ่งพาทั้งมันสำปะหลัง ข้าว อ้อย ยางพาราและผลไม้ ซึ่งถือเป็นจุดแข็งประการหนึ่ง พืชหลักทางเศรษฐกิจที่ใช้พื้นที่เพาะปลูกมากที่สุด ได้แก่ สวนผลไม้ ไม้ยืนต้นประมาณ 2 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 43 นาข้าวประมาณ 9 แสนไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 20 และพืชไร่ประมาณ 1.4 ล้านไร่ หรือคิดเป็นร้อยละ 31 หากพิจารณาในเชิงพื้นที่จะพบว่า จังหวัดจันทบุรี มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรสูงสุดที่ร้อยละ 57 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มรองลงมาได้แก่ จังหวัดตราด จังหวัดสระแก้ว จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดนครนายก ตามลำดับ

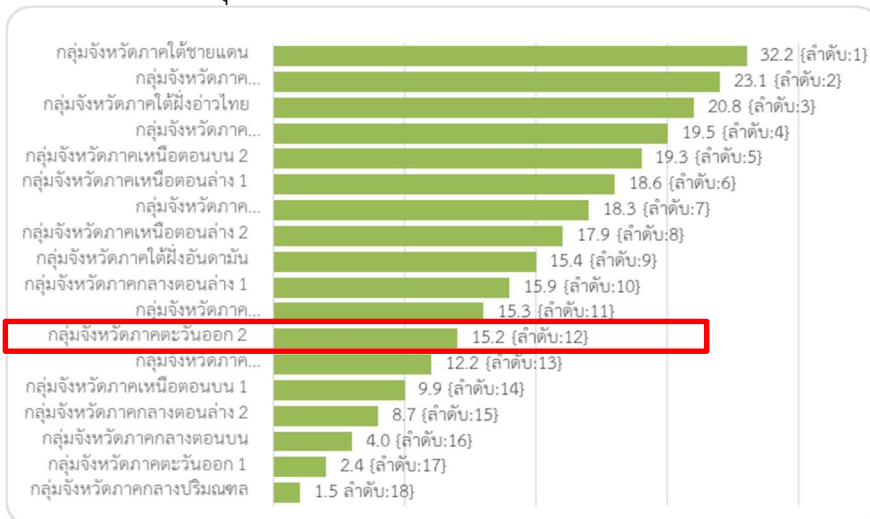

สัดส่วนของสาขาเกษตรกรรมทั้ง 5 จังหวัด ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (ล้านบาท และ %)

แผนภูมิที่ 11 ผลผลิตทั้งหมดรวมสาขาเกษตรกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

เมื่อพิจารณาจากโครงสร้างทางเศรษฐกิจสาขาเกษตรโดยเปรียบเทียบ พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 สูงเป็นอันดับ 12 จาก 18 กลุ่มจังหวัด ดังภาพ

แผนภูมิที่ 12 ขนาดของภาคเกษตรโดยเปรียบเทียบกับกลุ่มจังหวัดอื่น

จากข้อมูลพื้นฐานด้านการเกษตรสามารถสรุปการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม ดังนี้

ตารางที่ 90 สรุปการวิเคราะห์สภาวะแวดล้อม (SWOT) มิติด้านการเกษตร

จุดแข็ง (S)		จุดอ่อน (W)	
S1	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตไม้ผลที่มีคุณภาพ ได้แก่ทุเรียน มังคุด เงาะ ที่สำคัญของประเทศไทย	W1	แหล่งน้ำทางการเกษตรไม่เพียงพอและการบริหารจัดการน้ำของเกษตรกรยังไม่ประสิทธิภาพ
S2	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นพื้นที่ที่มีศักยภาพในการผลิตพืชไร่ที่มีคุณภาพ ได้แก่มันสำปะหลัง อ้อย ข้าว ข้าวโพด	W2	ขาดการบูรณาการใช้องค์ความรู้และเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการและการผลิตทางการเกษตร
S3	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นแหล่งผลิตปศุสัตว์ที่สำคัญ ได้แก่ โคเนื้อ โคนม ไก่เนื้อ ไก่ไข่ และสุกรที่สำคัญของประเทศ		

จุดแข็ง (S)		จุดอ่อน (W)	
S4	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นแหล่งเพาะเลี้ยงสัตว์น้ำและประมงทางทะเลที่มีคุณภาพและปลอดภัย		
S5	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งผลิตพืชสมุนไพรเป็นที่ยอมรับได้แก่ ปราจีนบุรี จันทบุรี สระแก้ว และมีการบูรณาการพืชสมุนไพรที่โรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร จังหวัดปราจีนบุรี และโรงพยาบาลเวชวิทยุ จังหวัดจันทบุรี		
S6	พื้นที่จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว จันทบุรี และตราดมีศักยภาพและเหมาะสมแก่การพัฒนาเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีคุณภาพ เพราะมีปริมาณน้ำฝนเฉลี่ยในระดับที่เหมาะสม		
โอกาส (O)		ภัยคุกคาม (T)	
O1	ผู้บริโภคมีความต้องการอาหารคุณภาพและปลอดภัยของผู้บริโภคทั้งในประเทศและต่างประเทศที่สูงขึ้น	T1	ราคาผลผลิตสินค้าทางด้านเกษตรผันผวนไม่แน่นอนและราคาต่ำส่งผลต่อการวางแผนการผลิตและรายได้ของเกษตรกรโดยตรง
O2	มีตลาดรองรับและขนส่งผลผลิตทางการเกษตร ได้แก่ โรงงานอุตสาหกรรม ตลาดกรุงเทพ ตลาดการค้าชายแดนหรือตลาดต่างประเทศ โดยมีการเชื่อมโยงตลาดสินค้าทางบก ทางเรือ ทางน้ำ อากาศ	T2	การแข่งขันราคาและคุณภาพสินค้าทางการเกษตรกับต่างประเทศมีมากขึ้น ส่งผลกระทบต่อปัญหาด้านการตลาดสินค้าเกษตร
O3	ความนิยมในการท่องเที่ยวเชิงเกษตรของนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น ทำให้เกิดการสร้างรายได้ สร้างงานให้กับเกษตรกรมากขึ้น รวมถึงการอยู่ใกล้พื้นที่ EEC ที่ถือเป็นตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรที่สำคัญ		
O4	นโยบายรัฐบาลกำหนดให้จังหวัดปราจีนบุรี และจันทบุรี เป็นเมืองต้นแบบเมืองสมุนไพร ประกอบกับกระแสการดูแลสุขภาพในปัจจุบันที่สนใจการใช้สมุนไพรมากขึ้นทั้งชาวไทยและชาวต่างประเทศ		
O5	นโยบายรัฐบาลกำหนดให้มีการพัฒนาภาคตะวันออกให้เป็นแหล่งผลิตอาหารที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ส่งผลให้เพิ่มมูลค่าการค้า การลงทุน และการเติบโตทางเศรษฐกิจ		

มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ในด้านสิ่งแวดล้อม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีอันดับที่ดีในด้านคุณภาพน้ำทะเลชายฝั่ง ปริมาณขยะมูลฝอย พื้นที่ป่าชายเลน จำนวนเรื่องร้องเรียนปัญหามลพิษ พื้นที่ป่าไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เริ่มลดลงอย่างช้า ๆ กล่าวคือ จากที่มีพื้นที่ป่าไม้ 4,100,793.34 ไร่ ในปี 2561 ลดลงเหลือ 4,098,766.70 ไร่ ในปี 2562 และเพิ่มขึ้นในปี 2563 โดยมีพื้นที่ป่าไม้ 4,099,843.29 ไร่ และลดลงอย่างต่อเนื่องปี 2564 เป็น 4,097,234.36 ไร่ และในปี 2565 เป็น 4,091,549.41 ไร่ ปัจจัยที่ทำให้พื้นที่ป่าไม้ในบางจังหวัดลดลง เกิดจากการเผาป่าบุกรุกพื้นที่ป่าเพื่อทำไร่ เก็บของป่า ทำไม้แปรรูป และสร้างสนามกอล์ฟ

การประเมินภาพรวมของคุณภาพน้ำ โดยใช้ดัชนีคุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (Water Quality Index : WQI) จากการตรวจวัดคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน ปี พ.ศ. 2564 พบว่า กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีแหล่งน้ำที่มีคุณภาพเสื่อมโทรม คือ ลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรี (56 คะแนน) ส่วนลุ่มแม่น้ำนครนายก อยู่ในเกณฑ์พอใช้ และลุ่มแม่น้ำสระแก้ว และจันทบุรี อยู่ในเกณฑ์ ดี (80 และ 75 คะแนนตามลำดับ) โดยลุ่มแม่น้ำตราดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก

จากการวัดคุณภาพออกซิเจนละลายในน้ำ (dissolved oxygen ; DO) ปี พ.ศ. 2564 ลุ่มแม่น้ำตราด ลุ่มแม่น้ำโตนเลสาบ อยู่ในเกณฑ์ดี ลุ่มแม่น้ำนครนายก อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ลุ่มแม่น้ำปราจีนบุรีในสภาพเสื่อมโทรม เช่นเดียวกับลุ่มแม่น้ำจันทบุรี มีสภาพเสื่อมโทรมมาก

ปริมาณขยะมูลฝอย ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 พ.ศ. 2561 – 2565 ปี พ.ศ. 2561 มีจำนวนขยะรวม 2,150 ตันต่อวัน ในปี 2562 มีปริมาณขยะ จำนวน 2,346 ตันต่อวัน ปริมาณเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2561 แต่ในปี พ.ศ. 2563 มีปริมาณขยะ จำนวน 1,859 ตันต่อวัน ปริมาณลดลงกว่า ปี 2562 ร้อยละ 20.76 และปี 2564 มีปริมาณขยะ 1,892 ตันต่อวัน เพิ่มขึ้นกว่าปี 2563 และปี 2565 มีปริมาณขยะลดลงเป็น 1,857 ตันต่อวัน จังหวัดจันทบุรีมีจำนวนปริมาณขยะต่อวัน 540 ตัน ซึ่งสูงที่สุดในกลุ่มจังหวัดฯ รองลงมาคือจังหวัดปราจีนบุรี 448 ตัน ในขณะที่จังหวัดนครนายก มีปริมาณขยะต่อวัน 191 ตัน ต่ำสุดในกลุ่มจังหวัดฯ

จากข้อมูลพื้นฐานด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสามารถสรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม ดังนี้

ตารางที่ 91 สรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT) มิติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

จุดแข็ง (S)		จุดอ่อน (W)	
S1	ลักษณะที่ตั้งเหมาะสม เนื่องจากภาคตะวันออกตั้งอยู่ในแนวเขตเส้นศูนย์สูตร ทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก และมีความหลากหลายทางชีวภาพปรากฏอยู่หลายแห่ง จึงเป็นข้อได้เปรียบด้านความมั่นคงทางอาหารและความหลากหลายและสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	W1	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและมลพิษทางสิ่งแวดล้อมเป็นผลจากการขยายตัวของภาคการผลิตทั้งทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวและการบริการทำให้มีการใช้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ แหล่งน้ำ ดิน และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งไปเป็นจำนวนมาก และเกินกว่าศักยภาพของธรรมชาติจะสามารถฟื้นฟูสภาพให้เกิดขึ้นทดแทนกลับคืนดั้งเดิมได้โดยเร็ว
S2	ประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ให้ความใส่ใจและตระหนักต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมากขึ้น เนื่องจากทั้ง 5 จังหวัดนี้ เป็นจังหวัดที่ประกอบอาชีพเน้นด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนจึงหันมาให้ความสำคัญในกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น	W2	การขยายพื้นที่ทำการเกษตรในเขตพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม รวมไปถึงการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นเวลานานๆและการใช้สารเคมีจำนวนมากจะก่อให้เกิดปัญหาหมอกควัน และส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของดินลดต่ำลง นอกจากนี้มีการชะล้างพังทลายของดินสูงตามด้วย
S1	ลักษณะที่ตั้งเหมาะสม เนื่องจากภาคตะวันออกตั้งอยู่ในแนวเขตเส้นศูนย์สูตร ทำให้มีทรัพยากรธรรมชาติจำนวนมาก และมีความหลากหลายทางชีวภาพปรากฏอยู่หลายแห่ง จึงเป็นข้อได้เปรียบด้านความมั่นคงทางอาหารและความหลากหลายและสวยงามของแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ	W1	ความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติและมลพิษทางสิ่งแวดล้อมเป็นผลจากการขยายตัวของภาคการผลิตทั้งทางด้านเกษตรกรรม อุตสาหกรรม และการท่องเที่ยวและการบริการทำให้มีการใช้และทำลายทรัพยากรธรรมชาติ ไม่ว่าจะเป็นป่าไม้ แหล่งน้ำ ดิน และทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งไปเป็นจำนวนมาก และเกินกว่าศักยภาพของธรรมชาติจะสามารถฟื้นฟูสภาพให้เกิดขึ้นทดแทนกลับคืนดั้งเดิมได้โดยเร็ว
S2	ประชาชนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ให้ความใส่ใจและตระหนักต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพมากขึ้น เนื่องจากทั้ง 5 จังหวัดนี้ เป็นจังหวัดที่ประกอบอาชีพเน้นด้านเกษตรกรรมเป็นส่วนใหญ่ ประชาชนจึงหันมาให้ความสำคัญในกิจกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยเฉพาะการบริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัย และเกษตรอินทรีย์เพิ่มขึ้น	W2	การขยายพื้นที่ทำการเกษตรในเขตพื้นที่ที่ไม่เหมาะสม รวมไปถึงการปลูกพืชเชิงเดี่ยวเป็นเวลานาน ๆและการใช้สารเคมีจำนวนมากจะก่อให้เกิดปัญหาหมอกควัน และส่งผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของดินลดต่ำลง นอกจากนี้มีการชะล้างพังทลายของดินสูงตามด้วย
		W3	การขยายตัวด้านอุตสาหกรรม กิจการอสังหาริมทรัพย์ ส่งผลทำให้ขาดการควบคุมและบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสม และประสบปัญหาเรื่องการบริหารจัดการด้านมลพิษที่เกิดขึ้นจากกระบวนการผลิต ได้แก่ ปัญหามลพิษทางอากาศจากอุตสาหกรรมในเขตพื้นที่นิคมอุตสาหกรรมในจังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ปัญหาการจัดการกากของเสียอุตสาหกรรม ปัญหามลพิษทางน้ำและสารโลหะหนักที่ลงไปในแหล่งน้ำต่าง ๆ มลพิษทางอากาศและปัญหาขยะมูลฝอย เป็นต้น

โอกาส (O)	ภัยคุกคาม (T)
O1 ประเทศไทยให้ความสำคัญกับการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยกำหนดเป็นยุทธศาสตร์ระดับชาติด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2550 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พระราชบัญญัติการส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2535 นโยบายรัฐบาลรวมทั้งมีการกำหนดกฎหมาย กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้เป็นกฎระเบียบ ข้อบังคับในการปฏิบัติให้กับประชาชนในทุกระดับ นอกจากนี้รัฐบาลยังมีส่วนในการกำหนดนโยบายในการบริหารประเทศที่มีแนวทางและทิศทางเพื่อการพัฒนาด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ชัดเจนยิ่งขึ้นด้วย O2 การมีกฎหมายในการคุ้มครองสิ่งแวดล้อมและควบคุมมลพิษในพื้นที่ที่เป็นแหล่งทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่สำคัญๆ เพื่อควบคุมการใช้ทรัพยากรให้ถูกต้องคุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด พร้อมกับการเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อมในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง รวมถึงส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและทุกภาคส่วนในการจัดการมลพิษด้านต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่	T1 การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศส่งผลกระทบต่อทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของพื้นที่ โดยปัญหาการขาดแคลนน้ำในบางพื้นที่จะรุนแรงขึ้น เนื่องจากต้องประสบกับภาวะภัยแล้งเป็นเวลานาน เกิดการแย่งชิงทรัพยากรน้ำระหว่างภาคเกษตร และอุตสาหกรรม จะเพิ่มมากขึ้นในอนาคต ซึ่งเหตุการณ์ดังกล่าวเคยเกิดขึ้นกับจังหวัดสระแก้ว มีปริมาณฝนที่ลดลงและขาดช่วงทำให้แหล่งน้ำที่ใช้ในพื้นที่ขาดแคลนและนำไปสู่ขั้นวิกฤตน้ำเกิดขึ้น ส่งผลให้ประชากรจากประเทศเพื่อนบ้านอพยพเข้ามาตั้งถิ่นฐานในประเทศไทยเพื่อใช้แรงงานมากขึ้น ทำให้เกิดประชากรแฝงจำนวนมาก และการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวทำให้มีปริมาณน้ำเสีย ขยะ ชุมชน และการใช้พลังงานเพิ่มขึ้นตามมา อีกทั้งมีผลต่อการบริการระบบสาธารณสุขและสาธารณสุขการของหน่วยงานรัฐ ที่ทำได้ไม่ทั่วถึงและเพียงพอกับความต้องการของจำนวนประชากรที่เพิ่มขึ้น เช่น จังหวัดสระแก้ว และจังหวัดจันทบุรี เป็นต้น

มิติด้านสังคม

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีประชากรเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ปี 2565 จำนวนรวม 2,084,952 คน เป็นหญิงมากกว่าชาย และเริ่มเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (Aging Society) แล้ว เนื่องจากมีประชากรที่มีอายุมากกว่า 60 ปี สูงกว่าร้อยละ 10 ของประชากร จำนวนผู้มีรายได้น้อยของกลุ่มตะวันออก 2 มีจำนวน 1.486 แสนคน ในจำนวนนี้ต่ำกว่าเส้นความยากจนร้อยละ 28.87 และมากกว่า 1 ใน 3 เป็นผู้สูงอายุ ซึ่งผู้มีรายได้น้อยกว่า 1 แสนคน เป็นผู้ว่างงาน เกือบ 1 แสนคน ประกอบอาชีพอิสระ และกว่า 3 หมื่นคน เป็นเกษตรกรปลูกพืช ซึ่งทั้ง 3 กลุ่มมีความไม่แน่นอนในการหารายได้ เป็นผู้ที่มีรายได้น้อยที่มีเงินออมต่ำกว่า 5,000 บาท สูงถึงร้อยละ 93 และเป็นหนี้ในระบบบางส่วน

ในด้านการศึกษา เช่น สัดส่วนนักเรียนด้อยโอกาสต่อนักเรียนทั้งหมด จำนวนนักเรียนพิการเรียนร่วม อัตราการเพิ่มของผู้เรียนระบบทวิภาคี คะแนนสติปัญญา ระดับคะแนนเฉลี่ย O-NET ชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย และจำนวนปีการศึกษาเฉลี่ย เป็นต้น สะท้อนถึงจุดเด่นทางด้านการศึกษา มีความพร้อมสถานที่เรียนภาคบังคับ

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีอันดับที่ดีในด้านสาธารณสุขหลายด้าน เช่น สัดส่วนของครัวเรือนที่กินอาหารถูกสุขลักษณะ สัดส่วนคนอายุ 35 ปีขึ้นไป ได้รับการตรวจสุขภาพประจำปี สัดส่วนคนสูบบุหรี่ สัดส่วนการเกิดมีจมน้ำ เป็นต้น สะท้อนถึงจุดเด่นทางด้านการสาธารณสุข

ตารางที่ 92 สรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT) มิติด้านสังคม

จุดแข็ง (S)	จุดอ่อน (W)
S1 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีระบบบริหารจัดการสาธารณสุขทั่วถึง มีประสิทธิภาพและครบวงจร โดยมีระบบบริการทางการแพทย์และสาธารณสุขให้ครอบคลุมทั้งการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค เช่น จังหวัดจันทบุรีมีโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศรและโรงพยาบาลศูนย์การแพทย์ มศว องค์กรฯ ที่ได้รับการสนับสนุนด้านการบริหารจัดการสาธารณสุขที่มีคุณภาพและเป็นหัวใจของประชาชนผู้มาใช้บริการในพื้นที่และพื้นที่ใกล้เคียง	W1 ขาดการบริหารระบบข้อมูลประชาชนที่จะตอบสนองต่อการแก้ปัญหาเร่งด่วนของจังหวัดต่าง ส่งผลต่อการมีหลักประกันด้านรายได้และระบบการออมในช่วงวัยทำงานที่ไม่เพียงพอสำหรับช่วงวัยชรา รวมทั้งขาดการวางแผนเพื่อสร้างพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสมกับช่วงวัย รวมไปถึงขาดการสนับสนุนด้านครอบครัวให้เข้มแข็งเพื่อสามารถดูแลสมาชิกได้อย่างมีคุณภาพในอนาคต

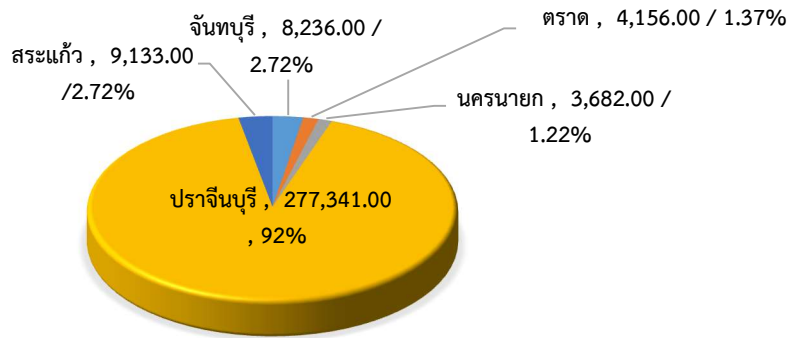
S2	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เป็นที่ตั้งของสถาบันการศึกษาที่สำคัญและได้รับการยอมรับในระดับประเทศอยู่หลายสถาบัน คือ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาวิทยาลัยพระจอมเกล้าพระนครเหนือ และมหาวิทยาลัยบูรพา ซึ่งมีส่วนช่วยในการพัฒนาทางความคิดในชุมชน เสริมสร้างการเรียนรู้ เพิ่มทักษะความรู้ให้กับเยาวชนผู้สนใจในการศึกษา เพื่อที่จะได้รู้และเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการคิดค้นหาวิธีการป้องกันแก้ไขปัญหาทั้งหลาย ให้ตัวเองได้ดำรงชีพอยู่อย่างสุขสบาย	W2	เกิดปัญหาการขาดแคลนแรงงานทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และภาคธุรกิจบริการ ทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพ เช่น การขาดแรงงานด้านการเกษตร เนื่องจากประชาชนผู้ใช้แรงงานส่วนใหญ่เข้าไปทำงานในเมืองใหญ่ด้านอุตสาหกรรมหรือด้านบริการ จึงทำให้มีการใช้แรงงานอพยพที่เคลื่อนย้ายเข้ามาเป็นประชากรแฝง ทำให้เกิดปัญหาสังคมและอาชญากรรมในชุมชน เมืองอันจะนำไปสู่ปัญหาโรคติดต่อ ยาเสพติด และอาชญากรรมได้
S3	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีสภาพสังคมในชุมชนที่มีความสงบ ประชาชนมีวิถีชีวิตเรียบง่าย ชุมชนมีการรวมกลุ่มที่เข้มแข็ง มีภูมิปัญญาท้องถิ่นเฉพาะตัว และเกิดทุนสังคมที่เข้มแข็ง เช่น กลุ่มชุมชนเข้มแข็ง กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนต่าง ๆ รวมไปถึงมีภูมิปัญญาท้องถิ่นที่ควรอนุรักษ์และเผยแพร่แก่ชนรุ่นหลัง เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งในระบบและนอกระบบ และแหล่งเรียนรู้ภายในชุมชน โดยเริ่มต้นจากชุมชน ที่มีการพัฒนาให้มีความรู้และจริยธรรม ให้ความสำคัญแก่การสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม ส่งเสริมครอบครัวที่อบอุ่น และมีสถานศึกษา ที่เอาใจใส่ดูแลเด็กอย่างใกล้ชิดด้วยการปลูกฝังความรู้ที่ทันโลก และสร้างคุณค่าที่ดีของวัฒนธรรมไทย	W3	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 บางจังหวัดเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดเขตชายแดนและบางพื้นที่ติดชายฝั่งทะเล ส่งผลให้เกิดปัญหาแรงงานต่างด้าวและประชากรแฝงเข้ามาประกอบอาชีพมีจำนวนมาก และอาจเสี่ยงเป็นเส้นทางที่ใช้ลำเลียงยาเสพติด ทำให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนมั่วสุม และมีพฤติกรรมไม่เหมาะสมเกิดขึ้นที่อาจยากแก่การควบคุมดูแล
S4	ทุกภาคส่วนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีการเสริมสร้างความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคม ด้านวัฒนธรรม รวมไปถึงด้านคุณภาพชีวิต และมีการสนับสนุน ส่งเสริม เพื่อแก้ปัญหาชุมชนตามแนวชายแดนอย่างต่อเนื่องจากในอดีตจนถึงปัจจุบัน		

โอกาส (O)		ภัยคุกคาม (T)	
O1	สร้างกระแสเปลี่ยนแปลงของโลก โดยเฉพาะกระแสของ LOHAS (Lifestyles of Health and Sustainability) คือ การดำรงชีวิตด้วยวิถีแห่งสุขภาพที่ดีกับนิเวศวิทยาอย่างยั่งยืน และนโยบายรัฐบาลสนับสนุนและส่งเสริมการท่องเที่ยวแบบปลูกกระแสความสนใจทางด้านสุขภาพและสมุนไพรธรรมชาติของชาวไทย ส่งเสริมให้ประชาชนในท้องถิ่นมีอาชีพและสร้างชื่อเสียงด้านสมุนไพรไทย ไปยังต่างประเทศมากขึ้น	T1	การกระจายยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านเนื่องจากประเทศเพื่อนบ้านไม่มีนโยบายปราบปรามยาเสพติดอย่างเฉียบขาด ดังนั้น ยาเสพติดจึงมีมากบริเวณชายแดน ประกอบกับพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 บางจังหวัดมีพื้นที่ติดบริเวณชายแดน เช่น จังหวัดสระแก้วติดต่อกับประเทศกัมพูชาราว 165 กิโลเมตร สภาพภูมิประเทศส่วนใหญ่เป็นที่ราบป่าโปร่งจึงทำให้สะดวกในการสัญจรข้ามแดน ซึ่งเอื้ออำนวยต่อการลำเลียงยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทย
O2	การเชื่อมโยงความสัมพันธ์อันดีกับประเทศเพื่อนบ้าน เกิดการพัฒนาความสัมพันธ์ระดับชาติ มีการยึดถือปฏิบัติตามกฎหมายระหว่างประเทศมีการตกลงสัญญา และบันทึกความเข้าใจในรูปแบบต่างๆ เช่น ในลักษณะพิธีทางการทูต มีขั้นตอนพิธีการและระยะเวลา ที่เป็นแนวทางปฏิบัติชัดเจนเป็นสากล เป็นลายลักษณ์อักษร และมีลักษณะเป็นพิธีการ เป็นต้น อันจะนำไปสู่การพัฒนาทางสังคม สร้างความยอมรับ และยกย่องจากสังคมอื่น ๆ ได้	T2	การเปิดเขตการค้าเสรี ทำให้สินค้าต่าง ๆ มีการแข่งขันสูงขึ้น โดยเฉพาะสินค้าการเกษตร เกิดปัญหาแรงงานต่างด้าวและผู้หลบหนีเข้าเมืองมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น เนื่องจากแรงงานภาคการเกษตรมีน้อย ส่วนใหญ่เข้าสู่ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ แรงงานต่างด้าวราคาถูกและมีจำนวนมาก ประกอบกับความต้องการแรงงานภาคเกษตรเป็นช่วงฤดูกาล แต่การจดทะเบียนแรงงานต่างด้าว ปีละครั้ง ซึ่งมีผลทำให้มีแรงงานต่างด้าวลักลอบหนีเข้ามารับจ้างเก็บผลผลิตทางการเกษตรเป็นประจำทุกปี รวมถึงการหลบหนีเข้าเมืองมีมากขึ้นเพื่อหางานทำ
		T3	เขตบริเวณแถบชายแดนมีระบบบริหารจัดการสาธารณสุขที่ไม่ทั่วถึง รวมไปถึงระบบบริการทางการแพทย์และการส่งเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคที่ไม่มีประสิทธิภาพ ซึ่งอาจส่งผลต่อปัจจัยภายนอกที่มีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น เช่น ปัญหาสุขภาพแวดล้อมปัญหาสุขภาพอนามัย และปัญหาสังคมตามมา ส่งผลกระทบต่อความสุขสบายทางด้านร่างกาย ได้แก่ การมีสุขภาพที่ไม่สมบูรณ์ แข็งแรง ก่อให้เกิดโรคร้ายไข้เจ็บ
		T4	ความไม่แน่นอนของการเมืองในประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งปัจจุบันการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านบางประเทศ เช่น ประเทศกัมพูชายังไม่มั่นคง ยังมีการแข่งขันทางการเมืองสูง ซึ่งบางครั้งส่งผลกระทบต่อประเทศไทย บริเวณชายแดนบ้างบางครั้ง เช่น ประชาชนแนวชายแดนมีความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

มิติด้านอุตสาหกรรม

ภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีขนาดทางเศรษฐกิจประมาณ 273,211 ล้านบาท ในปี 2564 และหากพิจารณาในเชิงพื้นที่จะพบว่า จังหวัดปราจีนบุรี มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคอุตสาหกรรมสูงสุดถึงร้อยละ 91.67 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่ม ดังนั้น จังหวัดปราจีนบุรีจึงถือเป็นจังหวัดอุตสาหกรรมหลักของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

สัดส่วนของสาขาอุตสาหกรรมทั้ง 5 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (พันล้านบาท และ %)

แผนภูมิที่ 13 ผลิตภัณฑ์มวลรวมสาขาอุตสาหกรรมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

กลุ่มภาคตะวันออก 2 มีจำนวนโรงงานกว่า 3,000 โรงงาน ส่วนใหญ่เป็นโรงงานขนาดใหญ่ และมีฐานการผลิตใหญ่อยู่ที่จังหวัดปราจีนบุรี ทั้งกลุ่มจังหวัดมีเงินลงทุนรวมกันกว่า 3 แสนล้านบาทจ้างคนงานกว่า 1 แสนคน ผลิตภัณฑ์มวลรวมของภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มภาคตะวันออก 2 มีมูลค่าประมาณ 273,211 ล้านบาท ภาคอุตสาหกรรมมีสัดส่วนถึงร้อยละ 47.30 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด มีขนาดใหญ่กว่าภาคเกษตรกรรม และบริการ อัตราการขยายตัวทางภาคอุตสาหกรรมของกลุ่มเฉลี่ย 5 ปีที่ผ่านมาขยายตัวถึงร้อยละ 5.62 ในขณะที่ปี 2562 ขยายตัวได้ถึงร้อยละ 16.96 ดีกว่าอัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมของประเทศที่ขยายตัวร้อยละ 3.9 ดังนั้น จังหวัดปราจีนบุรี เป็นฐานการผลิตภาคอุตสาหกรรมที่สำคัญ โดดเด่นจังหวัดเดียวในกลุ่มจังหวัดจากข้อมูลพื้นฐานด้านอุตสาหกรรม สามารถสรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม ดังนี้

ตารางที่ 93 สรุปการวิเคราะห์สถานะแวดล้อม (SWOT) มิติด้านอุตสาหกรรม

จุดแข็ง (S)		จุดอ่อน (W)	
S1	มีทำเลที่ตั้งใกล้กับกรุงเทพมหานคร ปริมณฑล และพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ เช่นเส้นทาง East West Economic Corridor และ Southern Economic Corridor ใกล้สนามบินสุวรรณภูมิ และท่าเรือแหลมฉบัง	W1	ขาดแคลนแรงงานที่มีฝีมือ / ทักษะฝีมือ ที่จะรองรับความต้องการของตลาดแรงงานอันเนื่องมาจากการขยายตัวอย่างรวดเร็วของภาคอุตสาหกรรม พาณิชยกรรม และเกษตรกรรม
S2	มีพื้นที่ติดกับกัมพูชา มีด่านพรมแดนทั้งด้านถาวรและจุดผ่อนปรน ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด และจังหวัดสระแก้ว เป็นเขตแดนทางบกมีความยาวทั้งสิ้น 316 กิโลเมตร สินค้าส่งออกที่สำคัญ ได้แก่ รถยนต์ เครื่องยนต์รถจักรยานยนต์ อะไหล่รถจักรยานยนต์ รถแทรกเตอร์ เป็นต้น	W2	ธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Small and Medium Enterprises: SMEs) ในพื้นที่ยังไม่มีความเข้มแข็งในการประกอบธุรกิจเหมือนพื้นที่อื่นๆในประเทศไทย
S3	มีปัจจัยการผลิตเพื่ออุตสาหกรรมการแปรรูปอาหาร ทั้งสัตว์น้ำ ประมง แหล่งผลไม้พืชผัก แหล่งปศุสัตว์ โคนม ไก่เนื้อ ไก่ไข่ เป็ด และสุกร และพืชสมุนไพร ที่สามารถรองรับการผลิตของภาคอุตสาหกรรม	W3	ระบบโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคในบางพื้นที่ยังไม่สมบูรณ์ และไม่เพียงพอต่อการรองรับความเจริญเติบโตของกลุ่มจังหวัดทั้งการคมนาคม การประปา และระบบการชลประทาน

โอกาส (O)	ภัยคุกคาม (T)
O1 รัฐบาลมีนโยบายและแผนงานในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการพัฒนา East West Economic Corridor และ Southern Economic Corridor เพื่อเป็นพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ดีและทันสมัยที่สุดในภูมิภาคอาเซียน	T1 นักลงทุนขาดความเชื่อมั่นในการลงทุนในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เนื่องจากอิทธิพลเรื่องนโยบายการค้าระหว่างประเทศภายใต้กรอบขององค์การการค้าโลกหรือ WTO ซึ่งสร้างเงื่อนไขและอุปสรรคด้านการค้า ทำให้เป้าหมายการตลาดเพื่อการส่งออกไม่แน่นอน ประกอบกับปัญหาเศรษฐกิจโลกตกต่ำทำให้ตลาดหลักของประเทศไทยมีกำลังซื้อน้อยลง ย่อมส่งผลทำให้นักลงทุนไม่กล้าลงทุนในประเทศไทย
O2 นโยบายรัฐบาลกำหนดให้พัฒนาพื้นที่เศรษฐกิจชายแดนให้เป็นประตูเศรษฐกิจเชื่อมโยงกับประเทศเพื่อนบ้านให้เจริญเติบโตอย่างยั่งยืน	T2 จากการรวมกลุ่มเป็นประชาคมอาเซียนส่งผลให้ได้รับผลกระทบในด้านสภาพลักษณะภูมิประเทศ และภูมิอากาศที่คล้ายคลึงกัน ทำให้ความสามารถในการผลิตสินค้าเกษตร - อุตสาหกรรม และการเพาะปลูกพืชชนิดเดียวกันกับประเทศเพื่อนบ้าน จะกลายเป็นคู่แข่งในการผลิตสินค้าเกษตรรายใหม่ และจะส่งผลให้ปริมาณการส่งออกสินค้าของประเทศไทยลดลง

3.2.2 เป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

1. วิสัยทัศน์ (Vision) ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

“เมืองชายแดนชั้นนำแห่งคุณภาพชีวิต
ศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรม
แหล่งผลไม้และเกษตรปลอดภัย”

2. พันธกิจ (Mission)

- 1) พัฒนาแหล่งท่องเที่ยว กิจกรรมและบริการทางการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรมมีมาตรฐานสู่สากล
- 2) พัฒนาและเชื่อมโยงระบบโครงสร้างพื้นฐานและโลจิสติกส์เพื่อเพิ่มศักยภาพการพัฒนาเศรษฐกิจการค้าและการลงทุนในกลุ่มจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้าน
- 3) พัฒนาและส่งเสริมการเกษตรและสมุนไพรปลอดภัยอย่างครบวงจรโดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสม
- 4) พัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเพื่อสนับสนุนการพัฒนาอย่างสมดุลและยั่งยืน
- 5) พัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชนทุกช่วงวัยและเสริมสร้างความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

3. เป้าประสงค์รวม (Ultimate Goals)

- 1) เศรษฐกิจเจริญเติบโตอย่างมีเสถียรภาพ
- 2) ประชาชนมีคุณภาพชีวิตที่ดี สังคมมีความเข้มแข็งเป็นฐานรากที่เอื้อต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์
- 3) ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมสมดุล

4. ตำแหน่งการพัฒนา (Positioning)

- เมืองแห่งคุณภาพชีวิต
- แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรม
- แหล่งผลิตและแปรรูปผลไม้และเกษตรปลอดภัย
- เมืองสมุนไพรแห่งเอเชีย
- ประตูการค้า การค้าชายแดน และการลงทุนเชื่อมโยงในกลุ่มจังหวัดและประเทศเพื่อนบ้าน

3.2.3 ตัวชี้วัดความสำเร็จตามเป้าหมายการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 : เมืองแห่งคุณภาพชีวิต

- 1) ตัวชี้วัด : ดัชนีความก้าวหน้าของคน (ด้านการศึกษา สุขภาพ ชีวิตครอบครัวและชุมชน)
สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศ
- 2) ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด (ร้อยละ)
- 3) ตัวชี้วัด : อัตราการขยายตัวภาคอุตสาหกรรม (ร้อยละ)
- 4) ตัวชี้วัด : มูลค่าผลิตภัณฑ์กลุ่มจังหวัดเฉลี่ยต่อหัว (บาท/คน)
- 5) ตัวชี้วัด : สัมประสิทธิ์การกระจายรายได้กลุ่มจังหวัด
- 6) ตัวชี้วัด : ผลิตภาพแรงงาน (บาท/คน)
- 7) ตัวชี้วัด : อัตราการว่างงาน (ร้อยละ)
- 8) ตัวชี้วัด : ร้อยละประชากรที่อยู่ใต้เส้นความยากจน (ร้อยละ)

- 9) ตัวชี้วัด : จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยประชากรไทย อายุ 15 – 59 ปี (ปี)
 - 10) ตัวชี้วัด : ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้รับการฟื้นฟู
 - 11) ตัวชี้วัด : ปริมาณขยะในกลุ่มจังหวัด (พันตัน)
- เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 : ศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรม
- ตัวชี้วัด : รายได้การท่องเที่ยว (ล้านบาท)
- เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 : แหล่งผลไม้และเกษตรปลอดภัย
- 1) ตัวชี้วัด : อัตราขยายตัวภาคเกษตร (ร้อยละ)
 - 2) ตัวชี้วัด : มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพิ่มขึ้น (บาท)

3.2.4 ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัด

กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 กำหนดประเด็นการพัฒนาในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – 2570 จำนวน 5 ประเด็นการพัฒนา ดังนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย

โดยในแต่ละประเด็นการพัฒนากำหนดวัตถุประสงค์ เป้าหมาย ตัวชี้วัด และแนวทางการพัฒนารายละเอียดดังต่อไปนี้

ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนากองท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570	
1. เพื่อพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม 2. เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มจังหวัด	1) รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐานปี 2563 คือ 22,177 ล้านบาท)	ร้อยละ 5 (23,286)	ร้อยละ 10 (24,395)	ร้อยละ 15 (25,504)	ร้อยละ 20 (26,612)	ร้อยละ 25 (27,721)	ร้อยละ 15 (25,504)	1) พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและเกิดความยั่งยืน 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว (เส้นทาง/ป้ายแนะนำ/สาธารณูปโภค ฯลฯ) 3) สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว 4) พัฒนานุเคราะห์ด้านการท่องเที่ยวผู้ประกอบการ และสถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน 5) ยกกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน 6) จัดทำฐานข้อมูลและเส้นทางเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 7) ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
	2) จำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐานปี 2563 คือ 6,362,459 คน)	ร้อยละ 2 (6,469,708)	ร้อยละ 4 (6,616,957)	ร้อยละ 6 (6,744,207)	ร้อยละ 8 (6,871,456)	ร้อยละ 10 (6,998,705)	ร้อยละ 6 (6,744,207)	

ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570	
1. เพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 สู่อุตสาหกรรมชายแดน และการลงทุนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน ได้อย่างสะดวกปลอดภัย 2. ส่งเสริมการค้าชายแดนให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นรองรับการเติบโตสู่ประเทศเพื่อนบ้านและจังหวัดในกลุ่มจังหวัดตะวันออก 2	1) มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ) (ปี 2562 คือ 152,097.87 ล้านบาท)	ร้อยละ 10 (167,307.66)	ร้อยละ 15 (174,912.55)	ร้อยละ 20 (182,514.44)	ร้อยละ 25 (190,122.34)	ร้อยละ 30 (197,727.23)	ร้อยละ 20 (182,514.44)	1) พัฒนาด้านชายแดนและระบบโครงสร้างบริการพื้นฐานให้สามารถบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานสากล 2) พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเชื่อมโยงกันภายในกลุ่มจังหวัด 3) ส่งเสริมการตลาด การค้าการลงทุน และเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน

ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง

วัตถุประสงค์	ตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570	
1. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตสินค้าเกษตรให้ได้มาตรฐานปลอดภัยอย่างครบวงจร 2. เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น 3. เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตสมุนไพรของกลุ่มจังหวัดทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง 4. เพื่อยกระดับมาตรฐานของสมุนไพร ขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ 5. เพื่อพัฒนางานนวัตกรรมและงานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและผลิตภัณฑ์สมุนไพร ให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ	1) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 119,362 ล้านบาท)	ร้อยละ 2 (121,749)	ร้อยละ 4 (124,136)	ร้อยละ 6 (126,524)	ร้อยละ 8 (128,911)	ร้อยละ 10 (131,298)	ร้อยละ 6 (126,524)	1) เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และการนำนวัตกรรมมาใช้ในการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนสวนผลไม้ และการเกษตรอย่างครบถ้วน 3) ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ และพัฒนาเครือข่ายภาคการเกษตรให้เข้มแข็ง 4) เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายที่ทันสมัย และกิจกรรมส่งเสริมการตลาดสินค้าเป้าหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ 5) ส่งเสริมการปลูกและแปรรูปสมุนไพรอย่างมีคุณภาพ 6) ส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพร และการวิจัยสารสกัด/สารสำคัญ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตและการต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและความงาม 7) ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่หลากหลายจากพืชและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพและความงาม
	2) จำนวนแปลง/ฟาร์มปศุสัตว์ และประมงได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 1,051 แห่ง)	ร้อยละ 10 (1,156)	ร้อยละ 20 (1,261)	ร้อยละ 30 (1,366)	ร้อยละ 40 (1,471)	ร้อยละ 50 (1,577)	ร้อยละ 30 (1,366)	
	3) จำนวนแปลง/ฟาร์มกลุ่มสมุนไพรได้รับการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 265 แห่ง)	ร้อยละ 10 (292)	ร้อยละ 20 (318)	ร้อยละ 30 (345)	ร้อยละ 40 (371)	ร้อยละ 50 (398)	ร้อยละ 30 (345)	

ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และปกป้องทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์	เป้าหมายและตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570	
1. การรักษาอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัด ภาคตะวันออก 2 ให้คงอยู่ อย่างยั่งยืน ตอบสนอง คุณภาพชีวิตของประชาชน 2. ส่งเสริมจิตสำนึกการ อนุรักษ์ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	1) ร้อยละพื้นที่ป่าไม้ เพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 4,098,766.70 ไร่)	ร้อยละ 0.0001 (4,099,176.58)	ร้อยละ 0.0002 (4,099,176.58)	ร้อยละ 0.0003 (4,099,996.33)	ร้อยละ 0.0004 (4,100,406.21)	ร้อยละ 0.0005 (4,100,816.08)	ร้อยละ 0.0003 (4,099,996.33)	1) ฟื้นฟูป่าต้นน้ำให้สมบูรณ์เกิด ความสมดุลต่อระบบนิเวศ 2) ปกป้อง อนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าชายเลนและทรัพยากรชายฝั่งทะเล 3) ป้องกันการพังทลายของดินและ ตลิ่งริมแม่น้ำและคลองสาขา 4) ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 5) พัฒนา ส่งเสริม และสร้าง เครือข่ายพลเมืองในการอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
	2) ร้อยละพื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2557 คือ 142,321.80 ไร่)	ร้อยละ 20 (170,786.16)	ร้อยละ 25 (177,902.25)	ร้อยละ 30 (185,018.34)	ร้อยละ 35 (192,134.43)	ร้อยละ 40 (199,250.52)	ร้อยละ 30 (185,018.34)	
	3) จำนวนพื้นที่ป่า และ ป่าชายเลนได้รับการ ฟื้นฟู	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	2 แห่ง	10 แห่ง	
	4) จำนวนชุมชนที่เข้ามา มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ปกป้อง และพัฒนา ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่าง ยั่งยืน	2 ชุมชน/เครือข่าย	2 ชุมชน/เครือข่าย	2 ชุมชน/เครือข่าย	2 ชุมชน/เครือข่าย	2 ชุมชน/เครือข่าย	10 ชุมชน/เครือข่าย	

ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : พัฒนาศักยภาพคนวัยสูงวัย การบริหารจัดการ ยกกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย

วัตถุประสงค์	เป้าหมายและตัวชี้วัด	ค่าเป้าหมาย						แนวทางการพัฒนา (กลยุทธ์)
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570	
1. เพื่อพัฒนา ศักยภาพคนวัยสูงวัยทุก ช่วงวัยทั้งด้านสุข ภาวะ สติปัญญา และ คุณธรรมจริยธรรม นำไปสู่การมีคุณภาพ ชีวิตที่ดี 2. เพื่อพัฒนา ศักยภาพของ คนวัยสูงวัยให้ มีความรู้ ความสามารถในการ ดำรงชีพอย่างมีคุณค่า และพร้อมเข้าสู่ ตลาดแรงงาน	1) ดัชนีความก้าวหน้าของ คน (ด้านการศึกษา สุขภาพ ชีวิต ครอบครัวและชุมชน) (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 0.6457)	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	1) เพิ่มศักยภาพด้านการศึกษาและเตรียม ความพร้อมเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมือง ที่ดีมีคุณภาพและคุณธรรม 2) พัฒนาทักษะทางสังคม การเรียนรู้การอยู่ ร่วมกันให้แก่เด็กปฐมวัย 3) เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนของ เมืองด้วยการพัฒนาสุขภาวะ แลสาธารณสุข พื้นฐาน 4) เตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนเพื่อ รองรับความต้องการแรงงานในอนาคต 5) พัฒนาฐานข้อมูล Big Data ด้านการ พัฒนาศักยภาพคนวัยสูงวัย 6) พัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสังคม ผู้สูงอายุ
	2) จำนวนคนจนลดลง (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 238,900 คน)	ร้อยละ 30 (167,230)	ร้อยละ 40 (143,340)	ร้อยละ 50 (119,450)	ร้อยละ 60 (95,560)	ร้อยละ 70 (71,670)	ร้อยละ 50 (119,450)	
	3) ดัชนีผลิตภาพแรงงานต่อ คนเพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2563 คือ 115.60)	ร้อยละ 1 (116.76)	ร้อยละ 2 (117.91)	ร้อยละ 3 (119.07)	ร้อยละ 4 (120.22)	ร้อยละ 5 (121.38)	ร้อยละ 3 (119.07)	

แบบฟอร์มสรุปแผนงานและโครงการสำคัญของกลุ่มจังหวัด (พ.ศ. 2566 - 2570)

กลุ่มจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2

เป้าหมายการพัฒนาพื้นที่ : “เมืองชายแดนชั้นนำแห่งคุณภาพชีวิต ศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรม แหล่งผลไม้และเกษตรปลอดภัย”

ประเด็นการพัฒนา	ตัวชี้วัดของประเด็นการพัฒนา	ค่าเป้าหมาย					
		พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2566 - 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม	1. รายได้จากการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	5	10	15	20	25	15
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน	2. มูลค่าการค้าชายแดนเพิ่มขึ้น (ร้อยละ)	10	15	20	25	30	20
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง	1) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตรเพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 119,362 ล้านบาท)	ร้อยละ 2 (121,749)	ร้อยละ 4 (124,136)	ร้อยละ 6 (126,524)	ร้อยละ 8 (128,911)	ร้อยละ 10 (131,298)	ร้อยละ 6 (126,524)
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : อนุรักษ์ ฟื้นฟู พัฒนา และปกป้อง ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน	4. ร้อยละพื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 4,098,766.70 ไร่)	ร้อยละ 0.0001 (4,099,176.58)	ร้อยละ 0.0002 (4,099,176.58)	ร้อยละ 0.0003 (4,099,996.33)	ร้อยละ 0.0004 (4,100,406.21)	ร้อยละ 0.0005 (4,100,816.08)	ร้อยละ 0.0003 (4,099,996.33)
ประเด็นการพัฒนาที่ 5: พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย	5. ดัชนีความก้าวหน้าของคน (ด้านการศึกษา สุขภาพ ชีวิตครอบครัวและชุมชน) (ข้อมูลค่าฐาน ปี 2562 คือ 0.6457)	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457	สูงกว่า 0.6457

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญที่จะดำเนินการภายใน 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) (ฉบับทบทวน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568)

แบบ กจ.1

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ ชาติ (X)/ แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
ประเด็นการพัฒนาที่ 1 : ส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุน การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม				63,500,000	88,000,000	103,481,500	103,481,500	103,481,500	461,944,500
แผนงานที่ 1 พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยว				63,500,000	88,000,000	103,481,500	103,481,500	103,481,500	461,944,500
โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1		63,500,000	88,000,000	103,481,500	103,481,500	103,481,500	461,944,500
กิจกรรมหลัก 1 ส่งเสริมพัฒนาและ ยกระดับมาตรฐานด้านการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1		-	14,000,000	27,181,500	27,181,500	27,181,500	95,544,500
1.1 จัดงานเทศกาลท่องเที่ยวเชิงผจญภัย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด นครนายก/จันทบุรี/ ตราด/ปราจีนบุรี/ สระแก้ว	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	5,000,000	20,000,000
1.2 ล่องแก่งผืนป่าตะวันออก	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด นครนายก/จันทบุรี/ ตราด/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	2,000,000	-	-	-	2,000,000
1.3 ปั่นจักรยานภูเขาถึงมหาสมุทร	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด นครนายก/จันทบุรี/ ตราด/ปราจีนบุรี/ สระแก้ว	-	7,000,000	-	-	-	7,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
1.4 ปันบุญจูปูรา จากภูผาสู่มหาสมุทร	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก/จันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	7,000,000	7,000,000	7,000,000	21,000,000
1.5 การแข่งขันบูรพา อินเตอร์เนชันแนล เทรล รันนิง "Burapha International Trail Running"	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก/จันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000
1.6 มหกรรมกีฬาทางน้ำเชื่อมโยงการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลจันทบุรีและตราด	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด/จันทบุรี	-	-	5,181,500	5,181,500	5,181,500	15,544,500
กิจกรรมหลัก 2 พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1		-	7,000,000	8,800,000	8,800,000	8,800,000	33,400,000
2.1 พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 “พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยววิถีใหม่ New Normal TRIP”	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดสระแก้ว / จันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี	-	2,500,000	-	-	-	2,500,000
2.2 มหัตถุรักษ์สี่สีนอาหารกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	4,500,000	-	-	-	4,500,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
2.3 เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างสรรค์กลุ่มอารยธรรมทวาราวดี - ขอม	2.5	1	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปราจีนบุรี/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว	-	-	3,800,000	3,800,000	3,800,000	11,400,000
2.4 มหกรรมชาติพันธุ์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1	สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
กิจกรรมหลัก 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในปราจีนสระตรานคร	2.5	1		63,500,000	67,000,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000	250,500,000
3.1 ขยายช่องทางจราจรถนนเพื่อการท่องเที่ยว สาย จบ.1030 แยก ทล.3 - บ้านวังแฉิม ตำบลแสง อำเภอมืองจันทบุรี ตำบลท่าหลวง ตำบลวังแฉิม อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	2.5	1	แขวงทางหลวงชนบทจันทบุรี	21,500,000	-	-	-	-	21,500,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
3.2 ก่อสร้างเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงทางหลวงหมายเลข 3239 ตอน นครนายก – เชื้อนขุนด่านปราการชล กม.5+050 - กม.6+550 ตำบลศรีนาวา อำเภอเมือง นครนายก จังหวัดนครนายก ระยะทาง 1.500 กิโลเมตร ขยายเป็น 4 ช่องจราจร	2.5	1	แขวงทางหลวง นครนายก	30,000,000	-	-	-	-	30,000,000
3.3 ปรับปรุงภูมิทัศน์และพัฒนาศักยภาพเพื่อรองรับการท่องเที่ยวในพื้นที่อ่างเก็บน้ำนฤปดินทรจินดา	2.5	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา	12,000,000	-	-	-	-	12,000,000
3.4 ก่อสร้างเพิ่มประสิทธิภาพทางหลวงทางหลวงหมายเลข 3239 ตอน นครนายก – เชื้อนขุนด่านปราการชล ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ระหว่าง กม.10+000 - กม.11+500 เป็น 4 ช่องจราจร ระยะทาง 1.500 กิโลเมตร	2.5	1	แขวงทางหลวง นครนายก	-	40,000,000	-	-	-	40,000,000
3.5 ขยายช่องทางถนนเพื่อการท่องเที่ยวสาย จบ. 1030 แยกทางหลวงหมายเลข 3 - บ้านวังแฉิม ตำบลแสลง ตำบลท่าหลวง อำเภอเมืองจันทบุรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี ระหว่าง กม.5+375 - กม.7+875 ระยะทาง 2.500 กิโลเมตร	2.5	1	แขวงทางหลวงชนบทจันทบุรี	-	27,000,000	-	-	-	27,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
3.6 งานก่อสร้างเพิ่มช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข 3239 ตอนนครนายก - เชื้อนขุนด่านปราการชล ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ระหว่าง กม.14+000 - กม.15+500 ระยะทาง 1.500 กิโลเมตร เป็น 4 ช่องจราจร	2.5	1	แขวงทางหลวงนครนายก	-	-	40,000,000	40,000,000	40,000,000	120,000,000
กิจกรรมหลัก 4 ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1		-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000
4.1 ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 "ภูเขา บาราย ชายเล" (แบรนด อุตลักษณ์ เส้นทาง สินค้า)	2.5	1	สำนักงานประชาสัมพันธ์ จังหวัดนครนายก/จันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000
กิจกรรมหลัก 5 พัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนตามแนวคิด BCG	2.5	1		-	-	7,500,000	7,500,000	7,500,000	22,500,000
5.1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดินแดนแห่งผลไม้สวรรค์ - ตะวันออก	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว	-	-	3,000,000	3,000,000	3,000,000	9,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
5.2 มหกรรมเทศกาลอาหาร กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัด จันทบุรี/ตราด/ ปราจีนบุรี/นครนายก/ สระแก้ว	-	-	4,500,000	4,500,000	4,500,000	13,500,000
กิจกรรมหลัก 6 พัฒนาศักยภาพบุคลากร ด้านการท่องเที่ยว				-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
6.1 พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ และทักษะการบริการด้านการท่องเที่ยว	2.5	1	สำนักงานการท่องเที่ยว และกีฬาจังหวัดนครนายก/ จันทบุรี/ตราด/ ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
กิจกรรมหลัก 7 พัฒนาระบบข้อมูล การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.5	1		-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 2 : เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน				54,935,000	313,037,000	243,400,000	208,400,000	208,400,000	1,028,172,000
แผนงานที่ 2 พัฒนาการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน				54,935,000	313,037,000	243,400,000	208,400,000	208,400,000	1,028,172,000
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการค้าชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน	2.7	1		54,935,000	313,037,000	243,400,000	208,400,000	208,400,000	1,028,172,000
กิจกรรมหลัก 1 พัฒนาและปรับปรุง เส้นทางเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวชายแดน	2.7	1		54,935,000	306,737,000	235,650,000	200,650,000	200,650,000	998,622,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
1.1 ปรับปรุงถนนลาดยางเพื่อการค้าชายแดน แยกทางหลวงชนบท สก. 3087 – อำเภอสนามชัยเขต อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว อำเภอสนามชัยเขต จังหวัดฉะเชิงเทรา ระยะทาง 6.100 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงชนบท สระแก้ว	37,000,000	-	-	-	-	37,000,000
1.2 บูรณะทางผิวแอสฟัลต์ทางหลวงหมายเลข 3405 ตอนบ้านแหลม - พุ่งขนานตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี พื้นที่ไม่น้อยกว่า 21,285 ตารางกิโลเมตร ระยะทางไม่น้อยกว่า 1.935 กิโลเมตร ระหว่าง กม.4+510 - กม.6+445	2.7	1	แขวงทางหลวงจันทบุรี	17,935,000	-	-	-	-	17,935,000
1.3 ขยายผิวทางจราจรและผิวไหล่ทางสายสก.3049 แยกทางหลวงหมายเลข 317 - บ้านศาลาเขียว ตำบลคลองไก่อี้น อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ระหว่าง กม.13+000 - กม.18+000 พร้อมติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง เสาสูง 9.00 เมตร ชนิดกิ่งเดี่ยว ระยะทาง 5.000 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงชนบท สระแก้ว	-	49,000,000	-	-	-	49,000,000
1.4 พัฒนาทางหลวงเพื่อการค้าชายแดนทางหลวงหมายเลข 3247 ตอน โป่งน้ำร้อน - จางวาง ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระหว่าง กม.0+000 - กม.2+800 ระยะทาง 2.800 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงจันทบุรี	-	45,000,000	-	-	-	45,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
1.5 ขยายทางจราจรเพื่อพัฒนาโครงข่ายระหว่างจังหวัดเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน ทางหลวงหมายเลข 3447 ตอนคลองเวฬุ - นาวง ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ระหว่าง กม.10+650 – กม.12+480 ระยะทาง 1.830 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงตราด	-	35,000,000	35,000,000	-	-	70,000,000
1.6 งานอำนวยความสะดวก งานติดตั้งเสาไฟฟ้าส่องสว่างแบบกิ่งเดี่ยว สูง 9.00 เมตร ระยะห่างระหว่างเสาไฟฟ้า 35.00 เมตร ระยะทาง 11.514 กิโลเมตร สาย ตร. 4026 แยก ทล. 3157 – เนินสี่ร้อย ตำบลนนทรีย์ อำเภอบ่อไร่ จังหวัดตราด	2.7	1	แขวงทางหลวงชนบทตราด	-	26,000,000	-	-	-	26,000,000
1.7 ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง เสาสูง 9.00 เมตร ชนิดกิ่งเดี่ยว ทางหลวงหมายเลข 3193 ตอน ทับไทร – เทพนิมิต ตำบลทับไทร ตำบลโป่งน้ำร้อน อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระหว่าง กม.1+457 – กม.4+965 ระยะทาง 3.508 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงจันทบุรี	-	9,275,000	-	-	-	9,275,000
1.8 ปรับปรุงถนนลาดยาง สก. 3087 แยกทางหลวงหมายเลข 317 - บ้านเขาแหลม ตำบลพระเพลิง อำเภอเขาฉกรรจ์ จังหวัดสระแก้ว ระหว่าง กม.6+000 – กม.12+000 พร้อมติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่าง เสาสูง 9.00 เมตร ชนิดกิ่งเดี่ยว ระยะทาง 6.000 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงชนบทสระแก้ว	-	49,500,000	-	-	-	49,500,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
1.9 ปรับปรุงถนนเข้าด่านผ่านแดนบ้านซันตารี ตำบลทุ่งขนาน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี ระหว่าง กม.0+000 - กม.5+146 ระยะทาง 5.146 กิโลเมตร	2.7	1	องค์การบริหารส่วนจังหวัดจันทบุรี	-	53,862,000	-	-	-	53,862,000
1.10 พัฒนาทางหลวงเพื่อการค้าชายแดนทางหลวงหมายเลข 3405 ตอน บ้านแหลม - ทุ่งขนาน ตำบลหนองตากง ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี ระหว่าง กม.0+165 – กม.4+125 พื้นที่ไม่น้อยกว่า 43,560 ตารางเมตร หรือระยะทางไม่น้อยกว่า 3.960 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงจันทบุรี	-	39,100,000	-	-	-	39,100,000
1.11 ขยายผิวจราจรและผิวไหล่ทางสายสก. 3049 แยกทางหลวงหมายเลข 317 - บ้านศาลาเขียว อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว กม.7+500 – 13+000 ระยะทาง 5.500 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงชนบทสระแก้ว	-	-	49,500,000	49,500,000	49,500,000	148,500,000
1.12 ขยายไหล่ทางจราจร จบ 4015 – บ้านโค้งพัฒนา อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี	2.7	1	แขวงทางหลวงชนบทจันทบุรี	-	-	33,000,000	33,000,000	33,000,000	99,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
1.13 บูรณะผิวทางแอสฟัลติก ทางหลวงหมายเลข 3405 อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี กม.2+000 – 4+000 ระยะทาง 2.000 กิโลเมตร หรือพื้นที่ไม่น้อยกว่า 22,000 ตารางเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงจันทบุรี	-	-	20,000,000	20,000,000	20,000,000	60,000,000
1.14 ขยายผิวจราจรและผิวไหล่ทางสายสก. 3045 แยกทางหลวงหมายเลข 317 - บ้านหนองแวง อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว กม.0+000 – 4+550 ระยะทาง 4.550 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงชนบท สระแก้ว	-	-	49,500,000	49,500,000	49,500,000	148,500,000
1.15 ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างเพิ่มความปลอดภัย ทางหลวงหมายเลข 3 ตอน บ้านพลั่ว - แม่น้ำเวฬุ - เขาสมิง ตำบลบ่อ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี	2.7	1	แขวงทางหลวงตราด	-	-	6,650,000	6,650,000	6,650,000	19,950,000
1.16 ติดตั้งราวกันอันตรายเพิ่มความปลอดภัย ทางหลวงหมายเลข 3 ตอน บ้านพลั่ว - แม่น้ำเวฬุ ตำบลวันยาว ตำบลบ่อ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี	2.7	1	แขวงทางหลวงตราด	-	-	7,000,000	7,000,000	7,000,000	21,000,000
1.17 ขยายทางจราจรเพื่อพัฒนาโครงข่ายระหว่างจังหวัดเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน ทางหลวงหมายเลข 3447 ตอน คลองเวฬุ - นาวง ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ระหว่าง กม.10+650 - กม.12+480 ระยะทาง 1.830 กิโลเมตร	2.7	1	แขวงทางหลวงตราด	-	-	35,000,000	35,000,000	35,000,000	105,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
กิจกรรมหลัก 2 ส่งเสริมและพัฒนาตลาดการค้าชายแดน	2.9	1		-	6,300,000	7,750,000	7,750,000	7,750,000	29,550,000
2.1 เสริมสร้างศักยภาพและเพิ่มช่องทางการตลาดแก่ผู้ประกอบการค้าชายแดนในยุคดิจิทัล	2.9	1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี	-	6,300,000	-	-	-	6,300,000
2.2 ส่งเสริมผู้ประกอบการสู่ตลาดโลก	2.9	1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	2,750,000	2,750,000	2,750,000	8,250,000
2.3 การจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเชื่อมความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้อง	2.9	1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 3 : พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง				115,300,000	92,761,400	236,218,400	236,218,400	236,218,400	916,716,600
แผนงานที่ 3 พัฒนาการเกษตร				115,300,000	92,761,400	236,218,400	236,218,400	236,218,400	916,716,600

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและควบคุมรักษามาตรฐานผลไม้ปลอดภัย	2.3	1		115,300,000	92,761,400	222,923,000	222,923,000	222,923,000	876,830,400
กิจกรรมหลัก 1 พัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำสนับสนุนพื้นที่ผลไม้และการเกษตร	2.3	1		115,300,000	92,761,400	222,923,000	222,923,000	222,923,000	876,830,400
1.1 ก่อสร้างระบบส่งน้ำฝั่งซ้ายประตูระบายน้ำคลองเวฬุ ตำบลประณีต อำเภอลำลูกกา จังหวัดนครนายก	2.3	1	โครงการชลประทานตราด	43,000,000	-	-	-	-	43,000,000
1.2 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำคลองขุนแก้ว 2 ตำบลหินตั้ง อำเภอมะนัง จังหวัดนครนายก	2.3	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านปราการชล	29,000,000	-	-	-	-	29,000,000
1.3 ขุดลอกคลองเวฬุพร้อมก่อสร้างทึงหินใหญ่ ป้องกันการกัดเซาะท้ายฝายแสดงอิฐ ตำบลประณีต อำเภอลำลูกกา จังหวัดนครนายก	2.3	1	โครงการชลประทานตราด	21,300,000	-	-	-	-	21,300,000
1.4 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านโคกกระชาย ตำบลหนองแสง อำเภอลำลูกกา จังหวัดนครนายก	2.3	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษาขุนด่านปราการชล	22,000,000	-	-	-	-	22,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
1.5 ชุดลอกคลองเวฬุพร้อมก่อสร้างทิ้งหินใหญ่ ป้องกันการกัดเซาะหน้าประตูระบายน้ำแม่น้ำเวฬุ ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด ปริมาตรดินชุด 300,000 ลูกบาศก์เมตร	2.3	1	โครงการชลประทาน ตราด	-	49,000,000	-	-	-	49,000,000
1.6 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านเลียบบสองตำบลเมืองเก่า อำเภอกบินทร์บุรี จังหวัดปราจีนบุรี	2.3	1	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษานฤปดินทร จินดา	-	30,000,000	-	-	-	30,000,000
1.7 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านท่าสะตือตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี	2.3	1	โครงการส่งน้ำและ บำรุงรักษานฤปดินทร จินดา	-	-	30,000,000	30,000,000	30,000,000	90,000,000
1.8 ก่อสร้างฝายบ้านคลองน้ำใส 2 ตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว	2.3	1	โครงการชลประทาน สระแก้ว	-	-	39,423,000	39,423,000	39,423,000	118,269,000
1.9 ก่อสร้างฝายบ้านเจียงดำ ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว	2.3	1	โครงการชลประทาน สระแก้ว	-	-	45,000,000	45,000,000	45,000,000	135,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
1.10 ก่อสร้างระบบกระจายน้ำบ้านคลองมะลิ ตำบลอ่างศิระ อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี	2.3	1	โครงการชลประทานจันทบุรี	-	-	49,500,000	49,500,000	49,500,000	148,500,000
1.11 ก่อสร้างฝายบ้านสวนส้มล่าง 3 ตำบลสะตอน อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี	2.3	1	โครงการชลประทานจันทบุรี	-	-	50,000,000	50,000,000	50,000,000	150,000,000
กิจกรรมหลัก 2 ยกระดับผลิตภัณฑ์จากเปลือกผลไม้ไร้พิษโลก (Eco Product)	2.3	1	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	4,500,000	4,500,000	4,500,000	13,500,000
กิจกรรมหลัก 3 ควบคุมและป้องกันทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด	2.3	1	สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	1,500,000	1,500,000	1,500,000	4,500,000
กิจกรรมหลัก 4 เพิ่มศักยภาพการตลาดสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูปในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.3	1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว	-	3,000,000	-	-	-	3,000,000
2.1 เพิ่มศักยภาพการตลาดเกษตรแปรรูปสินค้า GI BCG ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.3	1	สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว	-	-	3,000,000	3,000,000	3,000,000	9,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
กิจกรรมหลัก 5 ยกระดับกลุ่มอุตสาหกรรมแปรรูปผลไม้เพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ Super Fruit สู่ Super Food	2.3	1	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี	-	2,500,000	-	-	-	2,500,000
แผนงานที่ 4 พัฒนาสมุนไพร				-	3,595,300	4,080,000	4,080,000	4,080,000	15,835,300
โครงการพัฒนาเมืองสมุนไพรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.3	1		-	3,595,300	4,080,000	4,080,000	4,080,000	15,835,300
กิจกรรมหลัก 1 ส่งเสริมสุขภาพผู้ประกอบการและกลุ่มเปราะบางใช้สมุนไพรจากองค์ความรู้ภูมิปัญญาพื้นถิ่นในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.3	1	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดตราด/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	3,595,300	-	-	-	3,595,300
กิจกรรมหลัก 2 ยกระดับพืชสมุนไพรและพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่นสู่ Functional Food	2.3	1	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	4,080,000	4,080,000	4,080,000	12,240,000
แผนงานที่ 5 พัฒนาด้านปศุสัตว์และประมง				-	4,666,100	18,215,400	18,215,400	18,215,400	59,312,300
โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์และประมงให้ได้มาตรฐานปลอดภัยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	2.3	1		-	4,666,100	18,215,400	18,215,400	18,215,400	59,312,300

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่ง งปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
กิจกรรมหลัก 1 พัฒนาการผลิตสินค้า ด้านปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานปลอดภัย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	2.3	1		-	-	5,223,400	5,223,400	5,223,400	15,670,200
1.1 พัฒนาการอบรมเชิงปฏิบัติการ ใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ท้องถิ่น	2.3	1	สำนักงานปศุสัตว์จังหวัด ปราจีนบุรี/ จันทบุรี/ ตราด/นครนายก/ สระแก้ว/	-	615,500	-	-	-	615,500
กิจกรรมหลัก 2 พัฒนาการผลิตสินค้า ด้านประมงให้ได้มาตรฐานปลอดภัย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	2.3	1		-	4,050,600	12,992,000	12,992,000	12,992,000	43,026,600
2.1 สินค้าประมงปลอดภัย ภายใต้ BCG โมเดล	2.3	1	สำนักงานประมงจังหวัด ปราจีนบุรี	-	4,050,600	-	-	-	4,050,600
2.2 ส่งเสริมเศรษฐกิจฐานรากโดยการ ยกระดับสินค้าประมงและเพิ่มศักยภาพ การผลิตสัตว์น้ำในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2	2.3	1	สำนักงานประมงจังหวัด ปราจีนบุรี	-	-	12,992,000	12,992,000	12,992,000	38,976,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 4 : อนุรักษ์ ปันฟู พัฒนา และปกป้อง ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน				45,696,900	16,039,300	161,745,000	161,745,000	161,745,000	546,971,200
แผนงานที่ 6 พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม				45,696,900	16,039,300	161,745,000	161,745,000	161,745,000	546,971,200

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/ แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
โครงการอนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	5.18	1		45,696,900	-	527,711,200	155,325,000	155,325,000	527,711,200
กิจกรรมหลัก 1 พัฒนาป้องกันและเพิ่มศักยภาพแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน	5.18	1		40,000,000	-	133,316,000	133,316,000	133,316,000	439,948,000
1.1 แก้มลิงหนองรี ระยะ 2 ตำบลเมืองเก่า อำเภอภินทรบุรี จังหวัดปราจีนบุรี	5.18	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา	40,000,000	-	-	-	-	40,000,000
1.2 ก่อสร้างฝายบ้านใหม่ไทยถาวร 2 ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว	5.18	1	โครงการชลประทานสระแก้ว	-	-	28,316,000	28,316,000	28,316,000	84,948,000
1.3 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำหินเทิน 2 ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี	5.18	1	โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา	-	-	25,000,000	25,000,000	25,000,000	75,000,000
1.4 ขุดลอกคลองเวฬุพร้อมก่อสร้างสิ่งหินใหญ่ ป้องกันการกัดเซาะประตูระบายน้ำแม่น้ำเวฬุ ระยะที่ 2	5.18	1	โครงการชลประทานตราด	-	-	45,000,000	45,000,000	45,000,000	135,000,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด และ ตำบลบ่อ อำเภอขลุง จังหวัดจันทบุรี									
1.5 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำคลองน้ำเย็น พร้อมอาคารประกอบ ตำบลเขาพระ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก	5.18	1	โครงการชลประทาน นครนายก	-	-	25,000,000	25,000,000	25,000,000	75,000,000
1.6 ก่อสร้างอาคารกระจายน้ำคลองห้วยทราย พร้อมอาคารประกอบ ตำบลเขาพระ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก	5.18	1	โครงการชลประทาน นครนายก	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000
กิจกรรมหลัก 2 ปรับปรุงพื้นที่เพิ่มความอุดมสมบูรณ์สำหรับสัตว์ป่า เพื่อดึงดูดสัตว์ป่า (ช้างป่า) ไม้ให้ออกนอกพื้นที่	5.18	1		5,696,900	7,782,300	8,520,000	8,520,000	8,520,000	39,039,200
กิจกรรมย่อย 2.1 ปรับปรุงพื้นที่เพิ่มความอุดมสมบูรณ์สำหรับสัตว์ป่า เพื่อดึงดูดสัตว์ป่า (ช้างป่า) ไม้ให้ออกนอกพื้นที่จังหวัดนครนายก และปราจีนบุรี	5.18	1	สำนักจัดการทรัพยากรป่าไม้ที่ 9 สาขาปราจีนบุรี สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน	5,696,900	-	-	-	-	5,696,900

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
กิจกรรมย่อย 2.2 ปรับปรุงพื้นที่เพิ่มความอุดมสมบูรณ์สำหรับสัตว์ป่าเพื่อดึงดูดสัตว์ป่า (ช้างป่า) ไม่ให้ออกนอกพื้นที่จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว	5.18	1	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติปางสีดา อุทยานแห่งชาติตาพระยา	-	7,782,300	6,420,000	6,420,000	6,420,000	27,042,300
กิจกรรมย่อย 2.3 ปลูกไม้หนามเป็นรั้วกันสัตว์ป่าและช้างป่าออกนอกพื้นที่	5.18	1	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติปางสีดา อุทยานแห่งชาติตาพระยา	-	-	2,100,000	2,100,000	2,100,000	6,300,000
กิจกรรมหลัก 3 บริหารจัดการขยะทะเลแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน	5.18	1	ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลจังหวัดตราด/จันทบุรี สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด/จันทบุรี สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 1 (จังหวัดระยอง)	-	8,257,000	8,287,000	8,287,000	8,287,000	33,118,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บท (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
กิจกรรมหลัก 4 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน	5.18	1	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี)	-	-	11,622,000	11,662,000	11,662,000	34,866,000
กิจกรรมย่อย 4.1 เพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและผลักดันช้างป่าและสัตว์ป่ากลับคืนพื้นที่อนุรักษ์	5.18	1	สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ อุทยานแห่งชาติทับลาน อุทยานแห่งชาติปางสีดา อุทยานแห่งชาติตาพระยา	-	-	11,622,000	11,622,000	11,622,000	34,866,000
ประเด็นการพัฒนาที่ 5 : พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ สังคม การบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย				3,486,300	-	16,337,600	16,337,600	16,337,600	52,499,100
แผนงานที่ 7 พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต				3,486,300	-	16,337,600	16,337,600	16,337,600	52,499,100
โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย	3.11	1		3,486,300	-	16,337,600	16,337,600	16,337,600	52,499,100
กิจกรรมหลัก 1 กลุ่มเปราะบางรวมใจพัฒนาเศรษฐกิจสังคมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	3.11	1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	3,486,300	-	-	-	-	3,486,300

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
กิจกรรมหลัก 2 พัฒนาทักษะอาชีพการทำเครื่องตีและเบเกอร์รี่ เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กลุ่มครัวเรือนเปราะบาง	3.12	1	สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปราจีนบุรี/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว	-	-	5,378,900	5,378,900	5,378,900	16,136,700
กิจกรรมหลัก 3 ยกระดับคุณภาพชีวิตเด็กด้วยอาสาแม่บุญธรรม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	3.11	1	สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว/จันทบุรี/ตราด/นครนายก	-	-	5,200,000	5,200,000	5,200,000	15,600,000
กิจกรรมหลัก 4 พัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการรองรับการขับเคลื่อน Eastern Thailand Food Valley	3.11	1	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 32 จันทบุรี/ 33 ตราด/ 30 ปราจีนบุรี/ 31 สระแก้ว/ สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานนครนายก/ ปราจีนบุรี/สระแก้ว	-	-	3,050,200	3,050,200	3,050,200	9,150,600
กิจกรรมหลัก 5 พัฒนาศักยภาพประชาชนด้านการป้องกันปัญหาอาชญากรรม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	3.11	1	สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปราจีนบุรี/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว	-	-	1,021,500	1,021,500	1,021,500	3,064,500
กิจกรรมหลัก 6 เสริมสร้างและพัฒนา ศักยภาพแรงงานนอกระบบกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2	3.11	1	สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานที่ 32 จันทบุรี/ 33 ตราด/ 30 ปราจีนบุรี/	-	-	1,687,000	1,687,000	1,687,000	5,061,000

บัญชีรายการชุดโครงการสำคัญ				งบประมาณดำเนินการ					
แผนงาน/โครงการสำคัญ	ยุทธศาสตร์ชาติ (X)/แผนแม่บทฯ (Y) (7)	แหล่งงปม.	หน่วยดำเนินการ	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2567	พ.ศ. 2568	พ.ศ. 2569	พ.ศ. 2570	พ.ศ. 2566 - 2570
			31 สระแก้ว/ สำนักงานพัฒนาฝีมือ แรงงานนครนายก						
รวมทั้งสิ้น				282,918,200	493,798,400	754,275,000	754,275,000	754,275,000	2,985,993,400

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 : ประเด็นการพัฒนาที่ 1 ส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาและยกระดับการท่องเที่ยว
3. แนวทางการพัฒนา	1) พัฒนาและปรับปรุงแหล่งท่องเที่ยวให้มีคุณภาพและเกิดความยั่งยืน 2) พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการท่องเที่ยว (เส้นทาง/ป้ายแนะนำ/สาธารณูปโภค ฯลฯ) 3) สร้างความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในการท่องเที่ยว 4) พัฒนาบุคลากรด้านการท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ และสถานประกอบการให้ได้มาตรฐาน 5) ยกระดับคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชน 6) จัดทำฐานข้อมูลและเส้นทางการเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยว 7) ส่งเสริมการตลาดและการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว
4. หลักการและเหตุผล	การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ เพราะสามารถทำรายได้ให้กับประเทศไทยในลำดับต้น ๆ รองลงมาจากรายได้ที่เราได้รับจากการส่งออกในด้านอุตสาหกรรม โดยในปีหนึ่ง ๆ การท่องเที่ยวก่อให้เกิดรายได้หมุนเวียนในประเทศมากกว่า 8 แสนล้านบาทต่อปี ซึ่งรายได้ดังกล่าวมาจากการเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศที่เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทยของเรารวมกัน จากความสำคัญดังกล่าวรัฐบาลได้กำหนดให้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวในประเทศให้มีความพร้อมและเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันกระตุ้นให้มีการท่องเที่ยวภายในประเทศมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ช่วงชิงส่วนแบ่งตลาดท่องเที่ยวโลกเพื่อดึงนักท่องเที่ยวทั่วโลกเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มมากขึ้น ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมาย รัฐบาลได้มีการกำหนดให้มีการเพิ่มขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวเพื่อเป็นหนึ่งในกลไกการพัฒนาตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการท่องเที่ยว ซึ่งในการเพิ่มขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยวนั้น จะต้องผสมผสานการขับเคลื่อนการพัฒนาให้กลมกลืนไปกับการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งโครงสร้างพื้นฐาน ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบุคลากรภาคการท่องเที่ยว เพื่อให้เป็นปัจจัยเกื้อหนุนช่วยผลักดันให้มีข้อได้เปรียบในการแข่งขันและสามารถพัฒนาการท่องเที่ยวให้เติบโตได้อย่างมั่นคงต่อไป กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ซึ่งประกอบไปด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว เป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยว มีแหล่งท่องเที่ยวที่หลากหลายทรงคุณค่าและสวยงาม ทั้งแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติและนิเวศ แหล่งท่องเที่ยวเชิงโบราณและศิลปวัฒนธรรม แหล่งท่องเที่ยวเชิงเกษตรและแหล่งท่องเที่ยวชุมชน ซึ่งบางแห่งยังมีความใหม่และบริสุทธิ์ที่รอการไปเยี่ยมชมจากนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ การเดินทางมาท่องเที่ยวในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ก็ง่ายเนื่องจากอยู่ใกล้กรุงเทพมหานครและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก และยังมีความสะดวกสบาย สามารถเลือกเดินทางได้ตามความต้องการ แต่อย่างไรก็ดี แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งของกลุ่มจังหวัด (อาทิ แหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์ แหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ) ก็ยังขาดความพร้อมในเรื่องสิ่งอำนวยความสะดวกและการดูแลความปลอดภัยเพื่อรองรับการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ในการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2

หัวข้อ	รายละเอียด
	ก็ยังขาดการเชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวภายในกลุ่มจังหวัดเข้าด้วยกัน ขาดการรวบรวม จัดเก็บและเผยแพร่ข้อมูลหรือเรื่องราวของสถานที่ท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวได้ทราบ หรือแม้แต่การประชาสัมพันธ์สถานที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมการท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักแก่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถด้านการท่องเที่ยว อันจะส่งผลต่อการสร้างรายได้ด้านการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มจังหวัดและกระจายรายได้ให้กับประชาชนและชุมชนในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ขึ้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อส่งเสริมและพัฒนาการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชุมชนและวัฒนธรรม 2. สร้างรายได้จากการท่องเที่ยวให้กับกลุ่มจังหวัด 3. เพื่อพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยว 4. เพื่อสร้างความเชื่อมั่นความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 5. เพื่อพัฒนาบุคลากรทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. รายได้จากการท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี 2. จำนวนนักท่องเที่ยว เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก, ปราจีนบุรี, สระแก้ว
8. กิจกรรมหลัก	7 กิจกรรมหลัก
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1	กิจกรรมหลักที่ 1 ส่งเสริมพัฒนาและยกระดับมาตรฐานด้านการท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 <u>กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 95,544,500 บาท</u> <u>กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 27,181,500 บาท</u> ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 จัดงานเทศกาลท่องเที่ยวเชิงผจญภัยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 งบประมาณ 5,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก และสระแก้ว กิจกรรมย่อย 2 ปั่นเบญจบุรพา จากภูผาสู่มหาสมุทร งบประมาณ 7,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี, ตราด, ปราจีนบุรี และสระแก้ว กิจกรรมย่อย 3 การแข่งขันบุรพา อินเทอร์เน็ตเนชั่นแนล เทรล รัชนี "Burapha International Trail Running" งบประมาณ 10,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี, นครนายก, ปราจีนบุรี และสระแก้ว

หัวข้อ	รายละเอียด														
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมย่อย 4 มหกรรมกีฬาทางน้ำเชื่อมโยงการท่องเที่ยวหมู่เกาะทะเลจันทบุรีและตราด งบประมาณ 5,181,500 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="363 495 1455 640"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>14,000,000</td> <td>27,181,500</td> <td>27,181,500</td> <td>27,181,500</td> <td>95,544,500</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด/ปราจีนบุรี/นครนายก หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/สระแก้ว	แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	14,000,000	27,181,500	27,181,500	27,181,500	95,544,500
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	14,000,000	27,181,500	27,181,500	27,181,500	95,544,500									
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2	กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 <u>กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 33,400,000 บาท</u> <u>กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 8,800,000 บาท</u> กิจกรรมย่อย 1 เชื่อมโยงเส้นทางท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมสร้างสรรค์ กลุ่มอารยธรรมทวาราวดี - ขอม งบประมาณ 3,800,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก และสระแก้ว กิจกรรมย่อย 2 มหกรรมชาติพันธุ์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณ 5,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตราด, ปราจีนบุรี, นครนายก และสระแก้ว งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="363 1406 1513 1552"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>7,000,000</td> <td>8,800,000</td> <td>8,800,000</td> <td>8,800,000</td> <td>33,400,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรีและปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดตราด นครนายก และสระแก้ว	แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	7,000,000	8,800,000	8,800,000	8,800,000	33,400,000
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	7,000,000	8,800,000	8,800,000	8,800,000	33,400,000									
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3	กิจกรรมหลักที่ 3 พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในแหล่งท่องเที่ยวและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในปราจีนสระตรานคร <u>กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 250,500,000 บาท</u> <u>กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 40,000,000 บาท</u>														

หัวข้อ	รายละเอียด																				
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมย่อย งานก่อสร้างเพิ่มช่องจราจร ทางหลวงหมายเลข 3239 ตอนนครนายก - เขื่อนขุนด่าน ปราการชล ตำบลหินตั้ง อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก ระหว่าง กม.14+000 - กม.15+500 ระยะทาง 1.500 กิโลเมตร เป็น 4 ช่องจราจร งบประมาณ 40,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงนครนายก งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="363 551 1519 696"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>63,500,000</td> <td>67,000,000</td> <td>40,000,000</td> <td>40,000,000</td> <td>40,000,000</td> <td>250,500,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงนครนายก หน่วยร่วมดำเนินการ -							แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	63,500,000	67,000,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000	250,500,000
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม															
กลุ่มจังหวัด	63,500,000	67,000,000	40,000,000	40,000,000	40,000,000	250,500,000															
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 4 ส่งเสริมการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 30,000,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 10,000,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 "ภูผา บาราย ชายเล" (แบรนด์ อัตลักษณ์ เส้นทาง สินค้า) งบประมาณ 10,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนครนายก หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดจันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี/สระแก้ว งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="363 1267 1501 1413"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>10,000,000</td> <td>10,000,000</td> <td>10,000,000</td> <td>30,000,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดนครนายก หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดจันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี/สระแก้ว							แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม															
กลุ่มจังหวัด	-	-	10,000,000	10,000,000	10,000,000	30,000,000															
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5	กิจกรรมหลักที่ 4 พัฒนาการท่องเที่ยวให้ยั่งยืนตามแนวคิด BCG กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 22,500,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 7,500,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงเกษตร ดินแดนแห่งผลไม้สวรรค์ - ตะวันออก งบประมาณ 3,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/ตราด/ นครนายก และสระแก้ว กิจกรรมย่อย 2 มหกรรมเทศกาลอาหารกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณ 4,500,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี																				

หัวข้อ	รายละเอียด																											
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด/ นครนายก/ ปราจีนบุรี และสระแก้ว งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="363 383 1490 533"> <thead> <tr> <th>แหล่ง</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>งบประมาณ</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>7,500,000</td> <td>7,500,000</td> <td>7,500,000</td> <td>22,500,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี และจันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดตราด/ นครนายก และสระแก้ว							แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	งบประมาณ							กลุ่มจังหวัด	-	-	7,500,000	7,500,000	7,500,000	22,500,000
แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม																						
งบประมาณ																												
กลุ่มจังหวัด	-	-	7,500,000	7,500,000	7,500,000	22,500,000																						
8.6 กิจกรรมหลักที่ 6 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 6 พัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 15,000,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 5,000,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและทักษะการบริการด้านการท่องเที่ยว งบประมาณ 5,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดนครนายก หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี และสระแก้ว งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="363 1032 1490 1182"> <thead> <tr> <th>แหล่ง</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>งบประมาณ</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>5,000,000</td> <td>5,000,000</td> <td>5,000,000</td> <td>15,000,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวจังหวัดนครนายก หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/ตราด/ปราจีนบุรี และสระแก้ว							แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	งบประมาณ							กลุ่มจังหวัด	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม																						
งบประมาณ																												
กลุ่มจังหวัด	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000																						
8.7 กิจกรรมหลักที่ 7 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 7 พัฒนาระบบข้อมูลการท่องเที่ยว กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 15,000,000 บาท งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 5,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก และสระแก้ว งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="363 1581 1490 1731"> <thead> <tr> <th>แหล่ง</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>งบประมาณ</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>5,000,000</td> <td>5,000,000</td> <td>5,000,000</td> <td>15,000,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก และสระแก้ว							แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	งบประมาณ							กลุ่มจังหวัด	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000
แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม																						
งบประมาณ																												
กลุ่มจังหวัด	-	-	5,000,000	5,000,000	5,000,000	15,000,000																						
9. หน่วยงานดำเนินการ	9.1 สำนักงานวัฒนธรรมจังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ นครนายก/ ปราจีนบุรี และสระแก้ว 9.2 สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ ปราจีนบุรี/ นครนายก และสระแก้ว 9.3 แขวงทางหลวงนครนายก 9.4 สำนักงานประชาสัมพันธ์จังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ ปราจีนบุรี/ นครนายก และสระแก้ว																											

หัวข้อ	รายละเอียด
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี งบประมาณ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570
11. งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : 63,500,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 63,500,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : 88,000,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 88,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 : 103,481,500 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 103,481,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 : 103,481,500 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 103,481,500 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 : 103,481,500 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 103,481,500 บาท
12. ผลผลิต (Output)	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ได้รับการพัฒนาศักยภาพแหล่งท่องเที่ยวเชิงนิเวศ วิถีชีวิตชุมชนและวัฒนธรรม รายได้การท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นและส่งเสริมผลิตภัณฑ์ชุมชน ของฝาก ของขวัญต่าง ๆ ให้มีคุณภาพและมีมูลค่าเพิ่มร้อยละ 5 ต่อปี โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกรองรับการท่องเที่ยวแหล่งท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม นิเวศธรรมชาติ ชุมชน ได้รับการพัฒนาและส่งเสริม ปีละ 1 แห่ง เกิดความเชื่อมั่นและความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว บุคลากรทางการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ได้รับการพัฒนาสู่สากล
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	การยกระดับมาตรฐานการอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ให้สามารถรองรับการท่องเที่ยวแห่งอนาคต มีความปลอดภัย และเป็นจุดหมายปลายทางของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติ ทั้งรายใหม่และรายเก่า

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รายชื่อโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 : ประเด็นการพัฒนาที่ 2 เพิ่มขีดความสามารถด้านการค้า การค้าชายแดน และการลงทุนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการค้าชายแดนเชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการค้า การลงทุน และเศรษฐกิจชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน
3. แนวทางการพัฒนา	1) พัฒนาด้านชายแดนและระบบโครงสร้างบริการพื้นฐานให้สามารถบริการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานสากล 2) พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจชายแดนเขตเศรษฐกิจพิเศษ และเชื่อมโยงกันภายในกลุ่มจังหวัด 3) ส่งเสริมการตลาด การค้า การลงทุน และเครือข่ายความร่วมมือทางธุรกิจการค้าชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน
4. หลักการและเหตุผล	การค้าชายแดนถือเป็นช่องทางในการสร้างรายได้ที่สำคัญ ซึ่งทำให้ระบบเศรษฐกิจของประเทศไทยดีขึ้น หากขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจตามแนวชายแดนอย่างมีประสิทธิภาพย่อมทำให้ประเทศมีรายได้เพิ่ม รัฐบาลจึงได้กำหนดให้มีนโยบายเชิงรุกในการทำการค้าชายแดน โดยมุ่งเน้นเสริมสร้างศักยภาพด้านชายแดนใหม่และเก่า พร้อมสานสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้านและการจัดตั้งศูนย์กระจายสินค้าตามชายแดน กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีพื้นที่ชายแดนติดกับราชอาณาจักรกัมพูชา ฝั่งตะวันออก ซึ่งมีจังหวัดที่เป็นแหล่งการค้าชายแดนที่สำคัญ คือ จังหวัดสระแก้ว จันทบุรี และตราด มีแนวพรมแดนติดกับประเทศกัมพูชาจำนวน 3 จังหวัด เป็นเขตแดนทางบก มีความยาวทั้งสิ้น 316 กิโลเมตร และจุดผ่อนปรนที่เป็นดินแดนการค้าชายแดนฝั่งกัมพูชาและมีการค้าชายแดนสูงเป็นอันดับ 1 ของการค้าชายแดนฝั่งกัมพูชา มีช่องทางการค้าชายแดน ได้แก่ (1) จังหวัดจันทบุรี มีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 2 แห่ง และมีจุดผ่อนปรน จำนวน 3 แห่ง (2) จังหวัดตราดมีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 1 แห่ง และมีจุดผ่อนปรนจำนวน 2 แห่ง และ (3) จังหวัดสระแก้ว มีจุดผ่านแดนถาวรจำนวน 2 แห่ง คือ จุดผ่านแดนถาวรบ้านคลองลึก และจุดผ่านแดนถาวรบ้านเขาหิน และมีจุดผ่อนปรน จำนวน 2 แห่ง และจากสถิติการค้าพบว่าการค้าชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีดุลการค้ากับประเทศเพื่อนบ้านมาโดยตลอด และมีมูลค่าเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง และยังมีศักยภาพในการขยายการค้าเติบโตได้อีก นอกจากนี้ กลุ่มภาคตะวันออก 2 ยังเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรที่มีศักยภาพ และมีผลิตภัณฑ์ชุมชนที่โดดเด่น เป็นฐานการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมและเป็นที่ตั้งของเขตเศรษฐกิจพิเศษที่สำคัญตลอดจนเชื่อมโยงกับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (EEC) เพื่อเป็นการรองรับการพัฒนาภาคและเมืองของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ด้านการค้าชายแดน ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องสร้างโอกาสและเพิ่มช่องทางให้ผู้ประกอบการในการค้าชายแดนและให้สามารถเพิ่มรายได้จากการค้าชายแดน ดังนั้น กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 พิจารณาถึงศักยภาพและความได้เปรียบเชิงพื้นที่และการสร้างความสามารถทางการแข่งขัน ประกอบกับความต้องการสินค้าฝั่งกัมพูชายังสามารถเติบโตและมีความเชื่อมั่นในสินค้าไทยเป็นอย่างมาก ทั้งนี้ ยังขยายฐานการส่งออกไปยังเวียดนามและจีน

หัวข้อ	รายละเอียด
	ได้อีกด้วย จึงจำเป็นอย่างยิ่งในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการสร้างความรู้ให้กับบุคลากรทางชายแดนของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 เพื่อจะสามารถสร้างรายได้และความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อเชื่อมโยงโครงสร้างพื้นฐานในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 สู่การค้าชายแดน เชื่อมโยง EEC และประเทศเพื่อนบ้าน ได้อย่างสะดวกปลอดภัย 2. ส่งเสริมการค้าชายแดนให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นรองรับการเติบโตสู่ประเทศเพื่อนบ้านและจังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 3. พัฒนาศักยภาพบุคลากร การสร้างองค์ความรู้ให้กับผู้ประกอบการในเรื่องการค้าชายแดน และสามารถปฏิบัติตามกฎหมาย และระเบียบที่เกี่ยวข้อง
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	มูลค่าการค้าชายแดน เพิ่มสูงขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก, ปราจีนบุรี และสระแก้ว
8. กิจกรรมหลัก	2 กิจกรรมหลัก
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1	กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาและปรับปรุงเส้นทางเชื่อมโยงเขตเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวชายแดน กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 998,622,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 243,400,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 ขยายผิวจราจรและผิวไหล่ทาง สายสก. 3049 แยกทางหลวงหมายเลข 317 - บ้านศาลาเขียว อำเภอวังสมบูรณ์ จังหวัดสระแก้ว ระยะทาง 5.500 กิโลเมตร งบประมาณ 49,500,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงชนบทสระแก้ว กิจกรรมย่อย 2 ขยายไหล่ทางจราจร จบ 4015 - บ้านโค้งพัฒนา อำเภอสอยดาว อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 33,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงชนบทจันทบุรี กิจกรรมย่อย 3 บูรณะผิวทางแอสฟัลติก ทางหลวงหมายเลข 3405 ตอน บ้านแหลม - ทุ่งขนาน ตำบลหนองตาคง ตำบลเทพนิมิต อำเภอโป่งน้ำร้อน จังหวัดจันทบุรี กม.2+000 - 4+000 ระยะทาง 2.0000 กิโลเมตร หรือพื้นที่ไม่น้อยกว่า 22,000 ตารางเมตร งบประมาณ 20,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงจันทบุรี กิจกรรมย่อย 4 ขยายผิวจราจรและผิวไหล่ทาง สายสก. 3045 แยกทางหลวงหมายเลข 317 - บ้านหนองแวง อำเภอวังน้ำเย็น อำเภอคลองหาด จังหวัดสระแก้ว ระยะทาง 4.550 กิโลเมตร งบประมาณ 49,500,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงชนบทสระแก้ว

หัวข้อ	รายละเอียด														
งบประมาณ	กิจกรรมย่อย 5 ติดตั้งไฟฟ้าแสงสว่างเพิ่มความปลอดภัย ทางหลวงหมายเลข 3 ตอน บ้านพลี - แม่น้ำเวฬุ - เขาสมิง ตำบลบ่อ อำเภอลอง จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 6,650,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงตราด กิจกรรมย่อย 6 ติดตั้งราวกันอันตรายเพิ่มความปลอดภัย ทางหลวงหมายเลข 3 ตอน บ้านพลี - แม่น้ำเวฬุ ตำบลวันยาว ตำบลบ่อ อำเภอลอง จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 7,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงตราด กิจกรรมย่อย 7 ขยายทางจราจรเพื่อพัฒนาโครงข่ายระหว่างจังหวัดเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจชายแดน ทางหลวงหมายเลข 3447 ตอนคลองเวฬุ - นาวง ตำบลประณีต อำเภอลอง จังหวัดตราด ระหว่าง กม.10+650 - กม.12+480 ระยะทาง 1.830 กิโลเมตร งบประมาณ 35,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงตราด งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="448 947 1544 1077"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>54,4935,800</td> <td>306,737,000</td> <td>235,650,000</td> <td>200,650,000</td> <td>200,650,000</td> <td>998,622,000</td> </tr> </tbody> </table>	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	54,4935,800	306,737,000	235,650,000	200,650,000	200,650,000	998,622,000
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	54,4935,800	306,737,000	235,650,000	200,650,000	200,650,000	998,622,000									
ผู้รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ แขวงทางหลวงชนบทสระแก้ว และจันทบุรี, แขวงทางหลวงจันทบุรี และตราด														
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2	กิจกรรมหลักที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาตลาดการค้าชายแดน กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 29,550,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 7,750,000 บาท กิจกรรมย่อย 1 ส่งเสริมผู้ประกอบการสู่ตลาดโลก กิจกรรมย่อย 1.1 ส่งเสริมและพัฒนาตลาดการค้าชายแดน งบประมาณ 2,750,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี และสระแก้ว กิจกรรมย่อย 1.2 การจัดงานแสดงและจำหน่ายสินค้าเชื่อมความสัมพันธ์บ้านพี่เมืองน้อง งบประมาณ 5,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดสระแก้ว หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="448 1809 1544 2007"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>7,750,000</td> <td>7,750,000</td> <td>7,750,000</td> <td>23,250,000</td> </tr> </tbody> </table>	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	7,750,000	7,750,000	7,750,000	23,250,000
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	-	7,750,000	7,750,000	7,750,000	23,250,000									

หัวข้อ	รายละเอียด
ผู้รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี และสระแก้ว
9. หน่วยงาน ดำเนินการ	9.1 แขวงทางหลวงชนบทจันทบุรี และสระแก้ว 9.2 แขวงทางหลวงจันทบุรี และตราด 9.3 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดจันทบุรี และสระแก้ว
10. ระยะเวลา ในการดำเนิน โครงการ	5 ปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570
11. งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : 54,935,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 54,935,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : 313,037,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 313,037,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 : 243,400,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 243,400,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 : 208,400,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 208,400,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 : 208,400,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 208,400,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. จำนวนโครงสร้างพื้นฐาน เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 5 เส้นทาง 2. เพิ่มรายได้การค้าชายแดนให้กับผู้ประกอบการ และประเทศ 3. ผู้ประกอบการ และบุคลากรภาครัฐด้านการค้าชายแดนได้รับการพัฒนาองค์ความรู้
13. ผลลัพธ์จาก การดำเนิน โครงการ (Outcome)	1. มูลค่าการค้าชายแดนในภาพรวมเพิ่มสูงขึ้น ร้อยละ 1 2. การค้า การลงทุน และเชื่อมโยงการขนส่งผลไม้ไปยังภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคตะวันออกและประเทศเพื่อนบ้าน มีมูลค่าสูงขึ้น

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาภูมิภาคภาคตะวันออก 2 : ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและควบคุมรักษามาตรฐานผลไม้ปลอดภัย
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาการเกษตร
3. แนวทางการพัฒนา	1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรปลอดภัย และการนำนวัตกรรมมาใช้ในการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า 2. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนสวนผลไม้ และการเกษตรอย่างครบถ้วน 3. ส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกร กลุ่มสหกรณ์ และพัฒนาเครือข่ายภาคการเกษตรให้เข้มแข็ง 4. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายที่ทันสมัย และกิจกรรมส่งเสริมการตลาดสินค้าเป้าหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
4. หลักการและเหตุผล	ผลไม้เป็นพืชเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทยซึ่งแต่ละปีมีปริมาณการผลิตรวมมากกว่าสิบล้านตันต่อปี และมีมูลค่าทางการตลาดมากกว่าแสนล้านบาท โดยตลาดสำคัญ มีทั้งการบริโภคภายในประเทศและส่งออก ซึ่งจากข้อมูลการส่งออกของไทยพบว่า ในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา ผลไม้โดยเฉพาะผลไม้สดกลายเป็นสินค้าส่งออกที่มียอดการจำหน่ายเติบโตอย่างก้าวกระโดดตั้งจะเห็นได้จากมีมูลค่าการส่งออก 1,674 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในปี 2560 สูงกว่าในปี 2550 กว่าร้อยละ 21 ซึ่งองค์การอาหารและเกษตรแห่งสหประชาชาติ (FAO) ได้ยกย่องให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในห้าของผู้ผลิตผลไม้ที่สำคัญของโลก พื้นที่ปลูกผลไม้กระจายอยู่ทั่วประเทศ โดยเฉพาะในพื้นที่ภาคตะวันออกที่มีคุณภาพดินและสภาพอากาศที่เหมาะสมกับการปลูกผลไม้ จึงทำให้เป็นแหล่งผลิตทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย ลองกอง สับปะรด และอื่น ๆ ซึ่งจากการสำรวจข้อมูลผลผลิตของสำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร พบว่าในปี 2561 สถานการณ์การผลิตทุเรียน เงาะ มังคุด และลองกองของภาคตะวันออกมีจำนวนมากกว่าของผลผลิตในภูมิภาคอื่น ๆ ของประเทศ จึงกล่าวได้ว่าภาคตะวันออกเป็นแหล่งผลิตผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญของประเทศไทย เนื่องจากศักยภาพของพื้นที่ในการเป็นแหล่งเพาะปลูกผลไม้ที่สำคัญของประเทศ รัฐบาลจึงได้มีมติเห็นชอบให้จัดตั้งระเบียงผลไม้ภาคตะวันออก (Eastern Fruit Corridor : EFC) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักในการพัฒนากระบวนการผลิตผลไม้อย่างครบวงจร โดยการส่งเสริมให้เป็นสินค้าปลอดภัยได้มาตรฐานสากล มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการยืดอายุ การแปรรูปและการพัฒนาบรรจุ รวมทั้งการเพิ่มมูลค่าและส่งเสริมการตลาดแหล่งใหม่เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกรรวมทั้งการผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “มหานครผลไม้โลก” ภายในปี 2564 แต่สถานการณ์โรคระบาด Covid – 19 ทำให้ประเทศต่าง ๆ ชะลอการบริโภคสินค้าจากนอกประเทศ กระบวนการผลิตผลไม้ของพื้นที่ 5 จังหวัดในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 (จันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว) เกษตรกรส่วนใหญ่ยึดการทำเกษตรตามวิถีดั้งเดิมเน้นปริมาณไม่เน้นคุณภาพ ใช้ปุ๋ยและสารเคมีในการผลิตค่อนข้างมากทำให้มีสารเคมีตกค้างในผลผลิต มีการนำเทคโนโลยีองค์ความรู้ด้านวิชาการใหม่ ๆ หรือนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตน้อยหรือแทบไม่นำมาใช้เลย

หัวข้อ	รายละเอียด
	นอกจากนี้ ในด้านการตลาดก็ไม่ได้มีการวางแผนการตลาดและการผลิตรวมกัน ทำให้บางฤดูกาลผลิตมีปริมาณผลผลิตออกมาจำนวนมากล้นตลาด ทำให้ประสบปัญหาาราคาผลผลิตตกต่ำ นอกจากนี้ปัญหาดังกล่าวแล้วในพื้นที่ปลูกผลไม้ของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ยังประสบปัญหาเกี่ยวกับความต้องการแหล่งน้ำเพื่อการเกษตรด้วย ในปัจจุบันกระแสการรักษาสุขภาพของประชากรโลกส่งผลต่อความต้องการสินค้าและบริการที่เป็นสินค้าปลอดภัย โดยเฉพาะอาหาร ซึ่งผู้บริโภคส่วนใหญ่ต้องการบริโภคอาหารที่มีความปลอดภัย ไม่มีสารเคมีตกค้าง ส่งผลให้เกษตรกรผู้ปลูกผลไม้ (โดยเฉพาะกลุ่มเกษตรกรผู้ผลิตทุเรียน มังคุด ลำไย) ต้องปรับปรุงกระบวนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยลดการใช้ปุ๋ยและสารเคมีปราบศัตรูพืช เพื่อให้ได้ผลผลิตที่มีความปลอดภัยและเป็นอินทรีย์ต่อไป นอกจากนี้ จะต้องมีการนำเทคโนโลยี องค์กรความรู้ด้านวิชาการใหม่ๆ และนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตเพื่อลดต้นทุนการผลิต มีการแปรรูปและพัฒนาบรรจุภัณฑ์รวมทั้งการเพิ่มมูลค่า มีการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อสร้างเครือข่ายและอำนาจต่อรอง รวมทั้งมีการเพิ่มช่องทางการตลาดที่ดี เพื่อเพิ่มรายได้ให้กับเกษตรกร ดังนั้น เพื่อเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของเกษตรกรชาวสวนผลไม้ และเป็นกลไกหนึ่งที่สนับสนุนการขับเคลื่อนนโยบายรัฐบาลตามโครงการระเบียงผลไม้ ภาคตะวันออก (Eastern Fruit Corridor: EFC) และการผลักดันให้ประเทศไทยเป็น “มหานครผลไม้โลก” กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 จึงได้จัดทำโครงการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต การควบคุมและการรักษาคุณภาพผลไม้ปลอดภัยอย่างครบวงจรขึ้น
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อพัฒนากระบวนการผลิตผลไม้ให้ได้มาตรฐานผลไม้ปลอดภัยอย่างครบวงจร 2. เกษตรกรมีรายได้จากการจำหน่ายผลไม้เพิ่มขึ้น 3. เพื่อพัฒนาเกษตรกรให้มีความรู้และมีเครื่องมือในการสร้างความยั่งยืนให้กับอาชีพ
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 ต่อปี 2. จำนวนแปลง/ฟาร์มเกษตรกรได้รับการพัฒนาเตรียมความพร้อมเข้าสู่ระบบการรับรองมาตรฐาน GAP เพิ่มขึ้น
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และสระแก้ว
8. กิจกรรมหลัก	4 กิจกรรมหลัก
8.2 กิจกรรมหลักที่ 1	กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาแหล่งน้ำและระบบบริหารจัดการน้ำสนับสนุนพื้นที่ผลไม้และการเกษตร กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 836,069,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 213,923,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำบ้านท่าสะตือ ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี งบประมาณ 30,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา

หัวข้อ	รายละเอียด														
งบประมาณ	กิจกรรมย่อย 2 ก่อสร้างฝายบ้านคลองน้ำใส 2 ตำบลทัพเสด็จ อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว งบประมาณ 39,423,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานสระแก้ว กิจกรรมย่อย 3 ก่อสร้างฝายบ้านเจียงดำ ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว งบประมาณ 45,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานสระแก้ว กิจกรรมย่อย 4 ก่อสร้างระบบกระจายน้ำบ้านคลองมะลิ ตำบลอ่างศิรี อำเภอมะขาม จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 49,500,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานจันทบุรี กิจกรรมย่อย 5 ก่อสร้างฝายบ้านสวนส้มล่าง 3 ตำบลสะตอง อำเภอสอยดาว จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 50,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานจันทบุรี งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="448 1048 1525 1196"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>115,300,000</td> <td>79,000,000</td> <td>222,573,000</td> <td>222,573,000</td> <td>222,573,000</td> <td>862,019,000</td> </tr> </tbody> </table> ผู้รับผิดชอบ หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานจันทบุรี และสระแก้ว, โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา	แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	115,300,000	79,000,000	222,573,000	222,573,000	222,573,000	862,019,000
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	115,300,000	79,000,000	222,573,000	222,573,000	222,573,000	862,019,000									
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2	กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับผลิตภัณฑ์จากเปลือกผลไม้รักษ์โลก (Eco Product) งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 3,450,000 บาท งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 1,150,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานอุตสาหกรรมจันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานอุตสาหกรรมตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว														
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3	กิจกรรมหลักที่ 3 ควบคุมและป้องกันทุเรียนอ่อนออกสู่ตลาด งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 3,450,000 บาท งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 1,150,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานเกษตรจันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานเกษตรจังหวัดตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว														
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4	กิจกรรมหลักที่ 4 เพิ่มศักยภาพการตลาดสินค้าเกษตร เกษตรแปรรูปในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2														

หัวข้อ	รายละเอียด
	กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 9,000,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 3,000,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 เพิ่มศักยภาพการตลาดเกษตรแปรรูป สินค้า GI BCG ในกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณ 3,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานเกษตรจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว
9. หน่วยงานดำเนินการ	9.1 โครงการชลประทานจันทบุรี และสระแก้ว 9.2 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา 9.3 สำนักงานอุตสาหกรรมจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว 9.4 สำนักงานเกษตรจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว 9.5 สำนักงานพาณิชย์จังหวัดปราจีนบุรี/จันทบุรี/ตราด/นครนายก/สระแก้ว
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี งบประมาณ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570
11. งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : 115,300,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 115,300,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : 79,000,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 79,000,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 : 222,573,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 222,573,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 : 222,573,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 222,573,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 : 222,573,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 222,573,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. กลุ่มเกษตรกร ได้รับการพัฒนา ส่งเสริมองค์ความรู้ มีนวัตกรรมใหม่ หรือเครื่องมือมาใช้ในภาคเกษตรกรรม ลดการใช้สารเคมีภาคการผลิต 2. แหล่งน้ำเพื่อการเกษตรได้รับการพัฒนาน้อยปีละ 2 แห่ง 3. ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตร การแปรรูป การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และสามารถสร้างรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกรมากขึ้น
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	1. สินค้าเกษตรของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีมาตรฐานความปลอดภัย เป็นที่ยอมรับของตลาดภายในและภายนอกประเทศ 2. เกษตรกรมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น สามารถลดต้นทุนการผลิต 3. เกษตรกรมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเองและสร้างความยั่งยืนในอาชีพเกษตรกรรม

แบบ กจ.1-1
(Project Brief ทรายโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาภูมิภาคภาคตะวันออก 2 : ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาเมืองสมุนไพรกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาสมุนไพร
3. แนวทางการพัฒนา	1. ส่งเสริมการปลูกและแปรรูปสมุนไพรอย่างมีคุณภาพ 2. ส่งเสริมและพัฒนาพันธุ์พืชสมุนไพร และการวิจัยสารสกัด/สารสำคัญ เพื่อใช้เป็นวัตถุดิบในการผลิตและการต่อยอดผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพและความงาม 3. ส่งเสริมการใช้ประโยชน์ที่หลากหลายจากพืชและผลิตภัณฑ์สมุนไพรเพื่อสุขภาพและความงาม
4. หลักการและเหตุผล	ประเทศไทยเป็นประเทศที่มีการปลูกพืชสมุนไพรที่เคยใช้ผลิตเป็นยาแผนโบราณกว่า 1,000 ชนิด การแพทย์แผนไทยและการใช้พืชสมุนไพรในการดำรงชีวิตได้สืบทอดและสั่งสมอยู่ในสังคมไทยมายาวนานนับพันปีถือเป็นภูมิปัญญาที่เป็นมรดกตกทอดจากบรรพบุรุษที่ทรงคุณค่าของประเทศ โดยพืชสมุนไพรนั้นนอกจากจะใช้ประโยชน์โดยตรงแล้วยังสามารถนำไปแปรรูปเป็นผลิตภัณฑ์ได้อย่างหลากหลาย เช่น ยารักษาโรค อาหารเสริม เครื่องสำอาง อาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น สมุนไพรจึงจัดเป็นพืชทางเศรษฐกิจที่สำคัญของประเทศไทย โดยแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 พ.ศ. 2560 – 2564 ในยุทธศาสตร์ที่ 3 การสร้างความเข้มแข็งทางเศรษฐกิจและแข่งขันได้อย่างยั่งยืนมุ่งเน้นการพัฒนาภาคการเกษตรยกระดับการผลิตสินค้าเกษตรและอาหารเข้าสู่ระบบมาตรฐานและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดและการบริโภคอาหารเพื่อสุขภาพ โดยพัฒนาระบบมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารให้เป็นที่ยอมรับในระดับสากล ทั้งในกลุ่มสินค้าที่เป็นอาหารและไม่ใช่อาหาร อาทิ สมุนไพร ผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ ยา พลังงานทดแทน วัสดุชีวภาพ รวมถึงพัฒนาระบบการตรวจรับรอง คุณภาพและระบบตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นไปตามมาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับของตลาดภายในและ ต่างประเทศอย่างทั่วถึง และแผนแม่บทแห่งชาติว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย ฉบับที่ 1 พ.ศ. 2560 - 2564 ได้กำหนดเป้าหมายว่าในอีก 5 ปีข้างหน้าว่า ประเทศไทยจะเป็นประเทศที่ส่งออกวัตถุดิบสมุนไพรคุณภาพและผลิตภัณฑ์สมุนไพรชั้นนำของภูมิภาคอาเซียน และมีมูลค่าของวัตถุดิบสมุนไพรและผลิตภัณฑ์สมุนไพรภายในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 เท่าตัว และต้องขับเคลื่อนการผลิตสมุนไพรที่ได้มาตรฐานมีคุณภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ผลิตภัณฑ์สมุนไพร ส่งเสริมให้เกิดความเชื่อมั่นในการใช้สมุนไพรไทย รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของสมุนไพรไทยในตลาดทั้งในและต่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ในปัจจุบันผู้บริโภคมีความนิยมสินค้าหรือมีความต้องการใช้ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติที่ปลอดภัย เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม สมุนไพรจึงเป็นสินค้าที่ตลาดโลกมีความต้องการสูงและมีแนวโน้มขยายตัวเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ มูลค่าการส่งออกสมุนไพรเพิ่มสูงขึ้นต่อเนื่องอย่างรวดเร็วตั้งแต่ปี 2551 โดยมีประเทศคู่ค้าที่สำคัญ คือ ประเทศจีนและญี่ปุ่น โดยเฉพาะสมุนไพรในกลุ่มเครื่องสำอางและกลุ่มอาหารเสริม ซึ่งผู้บริโภค ปริมาณการใช้เพิ่มสูงขึ้นอย่างมาก ซึ่งนับว่าสมุนไพรไทยมีศักยภาพและสามารถนำรายได้เข้าประเทศสูงมากและแนวโน้มเติบโตมากกว่า ร้อยละ 10 ซึ่งในปี 2560

หัวข้อ	รายละเอียด
	ได้คัดเลือกให้กระชายดำ ขมิ้นชัน บัวบก และไพล เป็นสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจที่ยอดผลิตหลายรูปแบบ ทั้งเวชสำอาง อาหารเสริม เครื่องดื่ม ทำให้ตลาดสมุนไพรของประเทศโตขึ้นกว่าร้อยละ 30 ส่งออกสมุนไพรและสารสกัดปีละกว่า 1,000 ล้านบาท และมีแนวโน้มการขยายตัวที่ดีในเชิงเศรษฐกิจ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2559 รัฐบาลจึงมีนโยบายให้การสนับสนุนการดำเนินงานตามโครงการพัฒนาเมืองสมุนไพร (Herbal City) เพื่อส่งเสริมการพัฒนาสมุนไพรอย่างครบวงจร การขับเคลื่อนนโยบายระดับชาติลงสู่การปฏิบัติในระดับจังหวัด โดยมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาสมุนไพร อย่างครบวงจรตั้งแต่ต้นทาง กลางทาง และปลายทาง ทั้งการปลูกสมุนไพรการแปรรูป และการทำเป็นผลิตภัณฑ์ที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลาย สร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและสร้างการเติบโตของชุมชนอย่างยั่งยืน โดยจังหวัดปราจีนบุรี เป็น 1 ใน 4 ของจังหวัดนำร่อง (จังหวัดเชียงราย สกลนคร ปราจีนบุรี และสุราษฎร์ธานี) ในการขับเคลื่อนเมืองสมุนไพร และจังหวัดจันทบุรีเป็น 1 ใน 9 จังหวัดส่วนขยาย นอกจากนี้ จังหวัดสระแก้วเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่มีศักยภาพในการพัฒนางานด้านการแพทย์แผนไทย และสมุนไพรอย่างต่อเนื่องและดำเนินการตามโครงการเมืองสมุนไพรอย่างต่อเนื่อง กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 จึงเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนตามนโยบายเมืองสมุนไพร โดยเป็นกลุ่มจังหวัดที่มีทรัพยากรและภูมิปัญญาด้านสมุนไพรอย่างอุดมสมบูรณ์ มีพื้นที่ในการปลูกสมุนไพรรวมกันในจังหวัดของกลุ่มจังหวัดไม่ต่ำกว่า 2,000 ไร่ มีโรงงานสมุนไพรที่ได้รับมาตรฐาน GMP ทั้งภาครัฐและเอกชนไม่น้อยกว่า 5 แห่ง และมีมูลค่าการจำหน่ายยาสมุนไพรไม่น้อยกว่า 300 ล้านบาทต่อปี มีผลผลิตสมุนไพรที่เป็นวัตถุดิบหลายชนิด เช่น ขมิ้น ฟ้าทะลายโจร ไพล พริกไทย กระวาน เพชรสังฆาต เร่ว ฯลฯ ซึ่งมีผลผลิตที่ออกมาในตลาด ทั้งรูปแบบของยาและอาหาร ไม่น้อยกว่า 5,000 ตันต่อปี มีโรงพยาบาลที่เป็นโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยต้นแบบ จำนวน 3 แห่งใน 20 แห่งของประเทศ ได้แก่ จังหวัดปราจีนบุรีมีโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร เป็นต้นแบบในการผลิตยาสมุนไพร เป็นหน่วยบริการที่มีการขับเคลื่อนการใช้สมุนไพร การพัฒนางานวิจัยและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ปัจจุบันมีตำรับยาสมุนไพรกว่า 150 รายการ และเป็นโรงพยาบาลเดียวที่นำสมุนไพรมาผลิตเป็นยา เป็นทางเลือกแรกในการดูแลสุขภาพของผู้คนด้วยวิถีและคุณค่าจากธรรมชาติ จังหวัดสระแก้วมีโรงพยาบาลแพทย์แผนไทยวัฒนานคร และโรงพยาบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว ที่ดำเนินงานแพทย์แผนไทยและสมุนไพรมาตั้งแต่ พ.ศ. 2525 เป็นหน่วยงานให้การรักษาพยาบาล เป็นศูนย์เรียนรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยที่สำคัญอีกแห่งหนึ่ง และจังหวัดจันทบุรี มีโรงพยาบาลพระปกเกล้า และโรงพยาบาลเขาคิชฌกูฏ ที่ส่งเสริมแพทย์แผนไทย มีคลินิกแพทย์แผนไทยเปิดให้บริการรวมถึงถ่ายทอดสอนการแพทย์แผนไทย นวดแผนไทยให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ผู้สูงอายุ และโรงเรียนในพื้นที่ เป็นต้น จะเห็นได้ว่าในกลุ่มภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 นั้นมีศักยภาพทั้งบุคลากร พืชสมุนไพร รวมถึง มีพื้นฐานในการที่จะพัฒนาสมุนไพรได้ทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง การส่งเสริมการพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพการผลิตสู่มาตรฐานสากลจึงเป็นสิ่งจำเป็นที่จะช่วยสร้างโอกาสให้ยาสมุนไพรแข่งขันในตลาดต่างประเทศและสร้างรายได้ให้แก่เกษตรกรผู้ปลูกสมุนไพรในพื้นที่ และเป็นการสร้างโอกาสให้ผู้ป่วยในการรักษาพยาบาล และขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรของประเทศต่อไป
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อพัฒนาศักยภาพการผลิตสมุนไพรของกลุ่มจังหวัดทั้งต้นทาง กลางทาง และปลายทาง 2. เพื่อยกระดับมาตรฐานของสมุนไพร ขยายช่องทางการตลาดทั้งในและต่างประเทศ 3. เพื่อพัฒนางานนวัตกรรมและงานวิจัยเพื่อเพิ่มมูลค่าของสินค้าและผลิตภัณฑ์สมุนไพรให้สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้หลากหลายและสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

หัวข้อ	รายละเอียด														
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	มูลค่าการจำหน่ายผลิตภัณฑ์สมุนไพร เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี														
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก, ปราจีนบุรี, สระแก้ว														
8. กิจกรรมหลัก	1 กิจกรรมหลัก														
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1	กิจกรรมหลัก ยกกระดับพืชสมุนไพรไทยและพืชอัตลักษณ์ท้องถิ่นสู่ Functional Food														
งบประมาณ	งบประมาณ หน่วย : บาท														
	<table border="1"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>3,595,300</td> <td>4,080,000</td> <td>4,080,000</td> <td>4,080,000</td> <td>15,835,300</td> </tr> </tbody> </table>	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	3,595,300	4,080,000	4,080,000	4,080,000	15,835,300
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	3,595,300	4,080,000	4,080,000	4,080,000	15,835,300									
ผู้รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว														
9. หน่วยงานดำเนินการ	9.1 สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ นครนายก/ ปราจีนบุรี และสระแก้ว														
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570														
11. งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : - .บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : - .บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : 3,595,300 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 3,595,300 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 : 4,080,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 4,080,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 : 4,080,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 4,080,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 : 4,080,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 4,080,000 บาท														
12. ผลผลิต (Output)	การพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพรเพิ่มขึ้นปีละ 4 พืชสมุนไพร มีมูลค่าการใช้บริการด้านการแพทย์แผนไทยและสปาเพิ่มขึ้น พื้นที่ปลูกสมุนไพรได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้น														
13. ผลลัพธ์จากการดำเนินโครงการ (Outcome)	มีผลการวิจัยที่น่าเชื่อถือสามารถนำไปใช้ในการรักษาโรค ผลิตภัณฑ์สมุนไพรในการดูแลสุขภาพผู้ป่วย ที่ได้รับการวิจัยและพัฒนา อย่างน้อย 2 รายการ เพื่อเป็นผลิตภัณฑ์ตัวอย่าง และเป็นการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ป่วยในการดูแลสุขภาพตนเองเบื้องต้น สมุนไพรได้รับการยอมรับจากประชาชน และนำสมุนไพรไปใช้ต่อยอดทางการค้าเพื่อเพิ่มมูลค่า ทำให้เกษตรกรมีรายได้เพิ่มขึ้น														

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนาภูมิภาคลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 : ประเด็นการพัฒนาที่ 3 พัฒนาประสิทธิภาพการผลิต การแปรรูป และการตลาดสินค้าเกษตรตามมาตรฐานความปลอดภัยอย่างครบวงจรและมีมูลค่าสูง

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์และประมงให้ได้มาตรฐานปลอดภัยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาด้านปศุสัตว์และประมง
3. แนวทางการพัฒนา	1. เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์และประมงให้ได้มาตรฐานปลอดภัย และการนำนวัตกรรมมาใช้ในการผลิต การแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า 2. เพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายที่ทันสมัย และกิจกรรมส่งเสริมการตลาดสินค้าเป้าหมายทั้งในประเทศและต่างประเทศ
4. หลักการและเหตุผล	ประเทศไทยเป็นแหล่งผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่สำคัญ แต่เนื่องจากการแข่งขันในตลาดภายในประเทศและตลาดระหว่างประเทศ โดยเฉพาะการเข้าสู่ประชาคมอาเซียน ซึ่งไม่มีการกีดกันของกำแพงภาษี การพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร และควบคุมมาตรฐานการผลิตเพื่อให้แข่งขันในตลาดได้ ทั้งคุณภาพและราคาดึงดูดใจผู้ซื้อ มีมาตรฐานและความปลอดภัยทางอาหารถูกสุขอนามัย และสุขอนามัยพืช กระบวนการผลิตสินค้าที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การใช้แรงงานถูกต้องตามกฎหมาย รวมทั้งการใช้มาตรฐานต่างๆในการพัฒนาศักยภาพการผลิตสินค้าเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทานถือได้ว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง ในปี 2564 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 มีโค - กระบือรวม 236,003 ตัว มีโรงฆ่าสัตว์ ที่ได้รับใบอนุญาต ขจส. 2 จำนวน 28 แห่ง ซึ่งเป็นโรงฆ่าสัตว์ขนาดเล็ก ยังไม่มีโรงฆ่าสัตว์ขนาดใหญ่ที่ได้มาตรฐาน GMP และมาตรฐานฮาลาล ทำให้เกิดความเสียเปรียบในการแข่งขัน ต่อมาในปี 2560 คณะรัฐมนตรีอนุมัติให้ดำเนินโครงการโคบาลบูรพา จำนวน 30,000 ตัว งบประมาณ 1,000.28 ล้านบาท จึงทำให้โค - กระบือของภาคตะวันออกเพิ่มขึ้นกว่า 100,000 ตัว ซึ่งภาคตะวันออกเป็นจุดควบคุมโรคระบาดปากและเท้าเปื่อย ทำให้การเคลื่อนย้ายสัตว์เข้าภาคตะวันออกมีความยุ่งยากเพิ่มขึ้น เพราะต้องปฏิบัติตามกฎระเบียบของกรมปศุสัตว์อย่างเคร่งครัด ดังนั้นกลุ่มจังหวัดในภาคตะวันออก 2 จึงต้องเพิ่มศักยภาพให้กับเกษตรกรด้านปศุสัตว์เพื่อสามารถผลิตสินค้าปศุสัตว์สู่ตลาดภายในกลุ่มจังหวัด การส่งออกไปยังภูมิภาคอื่นของประเทศหรือต่างประเทศ การก่อสร้างโรงฆ่า โค - กระบือที่มีมาตรฐาน GMP และมาตรฐานฮาลาล จึงนับว่ามีความสำคัญที่จะทำให้สินค้าปศุสัตว์มีมาตรฐานสามารถแข่งขันได้ และเพื่อรองรับโครงการโคบาลบูรพาได้อีกทางหนึ่งด้วย ประกอบกับพบปัญหาด้านประมง เนื่องจากจำนวนฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำที่ยังได้รับการรับรองมาตรฐานจีเอพี มีจำนวนน้อย เมื่อห้องเย็นผู้ประกอบการส่งออกสินค้าสัตว์น้ำมีความจำเป็นต้องส่งสินค้าที่มีคุณภาพได้มาตรฐานไปจำหน่ายต่างประเทศ ทำให้ไม่สามารถส่งออกสินค้าได้ ประกอบกับปัจจุบันยังมีเกษตรกรที่ใช้สารเคมีในการผลิตสินค้าไม่ถูกต้องเป็นไปตามมาตรฐาน สินค้าเกษตรผลการดำเนินโครงการจะทำให้เกษตรกรได้เรียนรู้และพัฒนาการจัดการฟาร์มเลี้ยงสัตว์น้ำให้ถูกต้อง ดังนั้น การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์และประมง เช่น โค-กระบือ แพะ แกะ สุกร และสัตว์น้ำ จึงมีความจำเป็นเพื่อผลิตให้เพียงพอต่อความต้องการบริโภคของภาคตะวันออก ไม่ต้องพึ่งพาการนำเข้าจากต่างจังหวัดและส่งออกยังตลาดในและต่างประเทศ ก็จะทำให้เกษตรกร

หัวข้อ	รายละเอียด														
	ผู้เลี้ยงสัตว์/ทำฟาร์มสัตว์น้ำ มีรายได้เพิ่มขึ้น สร้างเป็นอาชีพที่มั่นคงยั่งยืนต่อไป โดยให้เกษตรกรดำเนินการในรูปกลุ่มเกษตรกร/วิสาหกิจชุมชน หรือสหกรณ์														
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อพัฒนากลุ่มผู้ผลิตให้มีความสามารถด้านการผลิตและแปรรูปสินค้าด้านปศุสัตว์และประมง 2. เพื่อเพิ่มช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าปศุสัตว์และประมง สร้างโอกาสและรายได้ให้กับกลุ่มเกษตรกร														
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคเกษตร เพิ่มขึ้นร้อยละ 2 ต่อปี														
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก, ปราจีนบุรี, สระแก้ว														
8. กิจกรรมหลัก	2 กิจกรรมหลัก														
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1	กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาการผลิตสินค้าด้านปศุสัตว์ให้ได้มาตรฐานปลอดภัย กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 15,670,200 บาท งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 5,223,400 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 พัฒนาฟาร์มเลี้ยงสัตว์ GFM Good farm management) เข้าสู่มาตรฐานกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณ 1,582,400 บาท กิจกรรมย่อย 2 ส่งเสริมการผลิตสินค้าปศุสัตว์ปลอดภัย ปลอดภัย ไก่ไข่อารมณ์ดี งบประมาณ 2,878,000 บาท กิจกรรมย่อย 3 พัฒนาการอบรมเชิงปฏิบัติการใช้วัตถุดิบอาหารสัตว์ในท้องถิ่น งบประมาณ 763,000 บาท งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>615,500</td> <td>5,223,400</td> <td>5,223,400</td> <td>5,223,400</td> <td>16,285,700</td> </tr> </tbody> </table>	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	615,500	5,223,400	5,223,400	5,223,400	16,285,700
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	615,500	5,223,400	5,223,400	5,223,400	16,285,700									
ผู้รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ นครนายก และสระแก้ว														
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ	กิจกรรมหลักที่ 2 พัฒนาการผลิตสินค้าด้านประมงให้ได้มาตรฐานปลอดภัยกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 43,026,600 บาท งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 12,992,000 บาท														

หัวข้อ	รายละเอียด						
ผู้รับผิดชอบ	งบประมาณ						หน่วย : บาท
	แหล่ง งบประมาณ ณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม
	กลุ่มจังหวัด	-	4,050,600	12,992,000	12,992,000	12,992,000	43,026,600
	หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานประมงจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานประมงจังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ นครนายก และสระแก้ว						
9. หน่วยงาน ดำเนินการ	9.1 สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดปราจีนบุรี 9.2 สำนักงานประมงจังหวัดปราจีนบุรี						
10. ระยะเวลา ในการดำเนิน โครงการ	5 ปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570						
11. งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : - .บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : - .บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : 4,666,100 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 4,666,100 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 : 18,215,400 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 18,215,400 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 : 18,215,400 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 18,215,400 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 : 18,215,400 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 18,215,400 บาท						
12. ผลผลิต (Output)	1. สินค้าปศุสัตว์ได้มาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภคสามารถแข่งขันในประเทศได้ 2. สินค้าประมงได้มาตรฐานปลอดภัยต่อผู้บริโภคสามารถแข่งขันในประเทศได้						
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	1. สถาบันเกษตรกรมีความเข้มแข็งและมีรายได้เพิ่มขึ้น 2. ส่งเสริมอาชีพปศุสัตว์และประมงเป็นอาชีพหลักที่สร้างรายได้เพิ่มขึ้น						

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด
ประเด็นการพัฒนากรุงเทพมหานครตะวันออก 2 : ประเด็นการพัฒนาที่ 4 อนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนา และปกป้อง
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างมีส่วนร่วม เพื่อประโยชน์ต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมอย่างยั่งยืน

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการอนุรักษ์ พื้นฟู พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
3. แนวทางการพัฒนา	1. พื้นฟูป่าต้นน้ำให้สมบูรณ์เกิดความสมดุลต่อระบบนิเวศ 2. ปกป้อง อนุรักษ์ และฟื้นฟูป่าชายเลนและทรัพยากรชายฝั่งทะเล 3. ป้องกันการพังทลายของดินและตลิ่งริมแม่น้ำและคลองสาขา 4. พื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน 5. พัฒนา ส่งเสริม และสร้างเครือข่ายพลเมืองในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
4. หลักการและเหตุผล	นโยบายที่ 9 การรักษาความมั่นคงของฐานทรัพยากรและการสร้างสมดุลระหว่างการอนุรักษ์กับการใช้ประโยชน์อย่างยั่งยืน และเพื่อเร่งอนุรักษ์ฟื้นฟูและสร้างความมั่นคงของฐานทรัพยากรธรรมชาติและมีความมั่นคงด้านน้ำ ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) คือ ยุทธศาสตร์ด้านที่ 5 ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) มี 2 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นที่ 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน และประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ โดยประเด็นที่ 18 มี 2 หมายเหตุ ได้แก่ หมายเหตุที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และหมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สำหรับประเด็นที่ 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบมี 2 หมายเหตุเช่นกัน ได้แก่ หมายเหตุที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตร และเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง และหมายเหตุที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ สอดคล้องกับแผนแม่บทสำนักงานปลัดกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) 2 ประเด็นยุทธศาสตร์ ได้แก่ ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 2 บริหารทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดประโยชน์อย่างสมดุล และประเด็นยุทธศาสตร์ที่ 3 สร้างความสมดุลและยั่งยืนด้านทรัพยากรน้ำให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง และรักษาระบบนิเวศ ปัญหาสิ่งแวดล้อมเป็นปัญหาที่สำคัญในโลกปัจจุบัน สาเหตุเกิดจากกระบวนการตามธรรมชาติที่มีผลกระทบมากที่สุดในปัจจุบัน คือ การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศโลก และเกิดจากการกระทำของมนุษย์อันเนื่องมาจากความต้องการพื้นฐาน และต้องการความสะดวกสบายในด้านต่าง ๆ ยิ่งประชากรมนุษย์เพิ่มมากขึ้นเท่าใด ก็ย่อมต้องมีการทำลายทรัพยากรธรรมชาติมากขึ้นเท่านั้น ทำให้สิ่งแวดล้อมเสื่อมโทรมลง ส่งผลกระทบต่อการค้าอยู่และการมีคุณภาพชีวิตที่ดี ธรรมชาติถึงเรื่องสิ่งแวดล้อม การลดใช้พลังงาน และช่วยกันดูแลธรรมชาติ แต่หลายทศวรรษที่ผ่านมา แม้จะมีการรณรงค์ให้ความรู้เพื่อการใช้ทรัพยากรอย่างรู้คุณค่า หากแต่ปัญหาสิ่งแวดล้อมยังคงขยายขอบเขตออกไปอย่างต่อเนื่อง

หัวข้อ	รายละเอียด
	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีความหลากหลายทางชีวภาพ มีธรรมชาติที่หลากหลาย ทั้งอุทยานทางธรรมชาติ ป่าไม้ ภูเขา แม่น้ำ อุทยานทางทะเล เกาะ แก่งและมีความเจริญเติบโตภาคเกษตรกรรม ภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการท่องเที่ยว การพัฒนาของภาคส่วนต่าง ๆ ทำให้เกิดการทำลายทรัพยากรธรรมชาติอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ดังนั้น จึงจำเป็นต้องดำเนินการสร้างความสมดุลให้กับการใช้ชีวิตของคนและธรรมชาติบนความสมดุล ให้อุบล พึ่งพิง อาศัยกันและกัน และไม่ทำลายกัน เป็น การสร้างการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมทั้งแม่น้ำ ชายฝั่ง ป่าไม้ ระบบนิเวศ ฯลฯ มีแนวทางการจัดการ ดังนี้ 1. ขับเคลื่อนและผลักดันมาตรการด้านการอนุรักษ์ คุ่มครอง พื้นฟูและใช้ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเหมาะสม 2. บูรณาการและสร้างการมีส่วนร่วมกับภาคีทุกภาคส่วนในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในกลุ่มจังหวัด 3. เสริมสร้างขีดความสามารถเชิงรุกขององค์กร พัฒนาระบบกลไก และฐานข้อมูลในการบริหารจัดการ รวมทั้งการปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายอย่างเป็นธรรม
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. การรักษานูรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 ให้คงอยู่อย่างยั่งยืน ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน 2. ส่งเสริมจิตสำนึกการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	1. พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.0001 ต่อปี 2. พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี 4. จำนวนพื้นที่ป่าและป่าชายเลนได้รับการฟื้นฟู 2 แห่งต่อปี 5. จำนวนชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ พื้นฟู ปกป้อง และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพิ่มขึ้น 2 ชุมชน/เครือข่าย ต่อปี
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก, ปราจีนบุรี, สระแก้ว
8. กิจกรรมหลัก	4 กิจกรรมหลัก
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1	กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาป้องกันและเพิ่มศักยภาพแหล่งน้ำอย่างยั่งยืน กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566-2570 รวม 439,948,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 133,316,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 ก่อสร้างฝายบ้านใหม่ไทยถาวร ตำบลทัพราช อำเภอตาพระยา จังหวัดสระแก้ว งบประมาณ 28,316,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานสระแก้ว กิจกรรมย่อย 2 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำหินเทิน 2 ตำบลแก่งดินสอ อำเภอนาดี จังหวัดปราจีนบุรี งบประมาณ 25,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา

หัวข้อ	รายละเอียด																					
งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมย่อย 3 ขุดลอกคลองเวฬุพร้อมก่อสร้างทึ่งหินใหญ่ ป้องกันการกัดเซาะประตูระบายน้ำแม่ น้ำเวฬุ ระยะที่ 2 ตำบลประณีต อำเภอเขาสมิง จังหวัดตราด และตำบลบ่อ อำเภอขลุง . จังหวัดจันทบุรี งบประมาณ 45,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานตราด กิจกรรมย่อย 4 ก่อสร้างอาคารบังคับน้ำคลองน้ำเย็น พร้อมอาคารประกอบ ตำบลเขาพระ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก งบประมาณ 25,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานนครนายก กิจกรรมย่อย 5 ก่อสร้างอาคารกระจายน้ำคลองห้วยทราย พร้อมอาคารประกอบ ตำบลเขาพระ อำเภอเมืองนครนายก จังหวัดนครนายก งบประมาณ 10,000,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานนครนายก งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="400 927 1481 1077"> <thead> <tr> <th>แหล่ง</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>งบประมาณ</td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> <td></td> </tr> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>40,000,000</td> <td>-</td> <td>133,316,000</td> <td>133,316,000</td> <td>133,316,000</td> <td>439,948,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ โครงการชลประทานตราด/ปราจีนบุรี นครนายกและสระแก้ว, โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา	แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	งบประมาณ							กลุ่มจังหวัด	40,000,000	-	133,316,000	133,316,000	133,316,000	439,948,000
แหล่ง	2566	2567	2568	2569	2570	รวม																
งบประมาณ																						
กลุ่มจังหวัด	40,000,000	-	133,316,000	133,316,000	133,316,000	439,948,000																
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2	กิจกรรมหลักที่ 2 ปรับปรุงพื้นที่เพิ่มความอุดมสมบูรณ์สำหรับสัตว์ป่า เพื่อดึงดูดสัตว์ป่า (ช้างป่า) ไม้ให้ออกนอกพื้นที่ กิจกรรมย่อยที่ 1 ปรับปรุงพื้นที่เพิ่มความอุดมสมบูรณ์สำหรับสัตว์ป่า เพื่อดึงดูดสัตว์ป่า (ช้างป่า) ไม้ให้ออกนอกพื้นที่จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว งบประมาณ 6,420,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) หน่วยร่วมดำเนินการ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, อุทยานแห่งชาติทับลาน, อุทยานแห่งชาติปางสีดา และอุทยานแห่งชาติตาพระยา กิจกรรมย่อยที่ 2 ปลูกไม้หนามเพื่อป้องกันช้างป่าและสัตว์ป่าออกนอกพื้นที่อนุรักษ์ ในจังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว งบประมาณ 2,100,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) หน่วยร่วมดำเนินการ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, อุทยานแห่งชาติทับลาน, อุทยานแห่งชาติปางสีดา และอุทยานแห่งชาติตาพระยา																					

หัวข้อ	รายละเอียด																				
งบประมาณ	งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>5,696,900</td> <td>7,782,300</td> <td>8,520,000</td> <td>8,520,000</td> <td>8,520,000</td> <td>52,518,400</td> </tr> </tbody> </table>							แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	5,696,900	7,782,300	8,520,000	8,520,000	8,520,000	52,518,400
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม															
กลุ่มจังหวัด	5,696,900	7,782,300	8,520,000	8,520,000	8,520,000	52,518,400															
ผู้รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) หน่วยร่วมดำเนินการ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, อุทยานแห่งชาติทับลาน, อุทยานแห่งชาติปางสีดา และอุทยานแห่งชาติตาพระยา																				
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3	กิจกรรมหลักที่ 3 บริหารจัดการขยะทะเลแบบมีส่วนร่วมอย่างยั่งยืน งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>8,257,000</td> <td>8,287,000</td> <td>8,287,000</td> <td>8,287,000</td> <td>33,118,000</td> </tr> </tbody> </table>							แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	8,257,000	8,287,000	8,287,000	8,287,000	33,118,000
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม															
กลุ่มจังหวัด	-	8,257,000	8,287,000	8,287,000	8,287,000	33,118,000															
ผู้รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลตราด หน่วยร่วมดำเนินการ ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลจันทบุรี, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราด และจันทบุรี, สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดจันทบุรี, สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 1 (จังหวัดระยอง)																				
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4	กิจกรรมหลักที่ 4 เสริมสร้างการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2566 - 2570 รวม 34,866,000 บาท กิจกรรมย่อย งบประมาณกลุ่มจังหวัดปี 2568 รวม 11,622,000 บาท ดังนี้ กิจกรรมย่อย 1 เพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังและผลักดันช้างป่าและสัตว์ป่ากลับคืนพื้นที่อนุรักษ์ งบประมาณ 11,622,000 บาท หน่วยรับผิดชอบ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) หน่วยร่วมดำเนินการ อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่, อุทยานแห่งชาติทับลาน, อุทยานแห่งชาติปางสีดา และอุทยานแห่งชาติตาพระยา																				
งบประมาณ	งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>แหล่ง งบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>11,622,000</td> <td>11,622,000</td> <td>11,622,000</td> <td>34,866,000</td> </tr> </tbody> </table>							แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	11,622,000	11,622,000	11,622,000	34,866,000
แหล่ง งบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม															
กลุ่มจังหวัด	-	-	11,622,000	11,622,000	11,622,000	34,866,000															
ผู้รับผิดชอบ	หน่วยรับผิดชอบ สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี)																				
9. หน่วยงานดำเนินการ	9.1 โครงการส่งน้ำและบำรุงรักษานฤปดินทรจินดา 9.2 โครงการชลประทานตราด/ ปราจีนบุรี/ นครนายกและสระแก้ว 9.3 สำนักบริหารพื้นที่อนุรักษ์ที่ 1 (ปราจีนบุรี) 9.4 อุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ 9.5 อุทยานแห่งชาติทับลาน 9.6 อุทยานแห่งชาติปางสีดา																				

หัวข้อ	รายละเอียด
	9.7 อุทยานแห่งชาติตาพระยา 9.8 สำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดตราดและจันทบุรี 9.9 ศูนย์อนุรักษ์ทรัพยากรทางทะเลจังหวัดตราด และจันทบุรี 9.10 สำนักงานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งที่ 1 (จังหวัดระยอง)
10. ระยะเวลา ในการดำเนิน โครงการ	5 ปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570
11. งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : 45,696,900 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 45,696,900 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : 16,093,300 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 16,093,300 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 : 161,745,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 161,745,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 : 161,745,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 161,745,000 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 : 161,745,000 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 161,745,000 บาท
12. ผลผลิต (Output)	1. พื้นที่ป่าไม้เพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.0001 ต่อปี 2. พื้นที่ป่าชายเลนเพิ่มขึ้น ร้อยละ 5 ต่อปี 3. จำนวนพื้นที่ป่าและป่าชายเลนได้รับการฟื้นฟู 2 แห่งต่อปี 4. จำนวนชุมชนที่เข้ามามีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ปกป้อง และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพิ่มขึ้น 2 ชุมชน/เครือข่าย ต่อปี
13. ผลลัพธ์ จากการดำเนิน โครงการ (Outcome)	ทรัพยากรธรรมชาติของกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 2 มีความอุดมสมบูรณ์ และมีการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างสมดุล

แบบ กจ.1-1
(Project Brief รางโครงการ)

แบบฟอร์มโครงการแบบย่อ (Project Brief) ของโครงการสำคัญภายใต้งบประมาณของกลุ่มจังหวัด

ประเด็นการพัฒนากรุงเทพมหานครวันออก 2 : ประเด็นการพัฒนาที่ 5 พัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ส่งเสริมการบริหารจัดการ ยกระดับคุณภาพชีวิตให้มีความมั่นคงปลอดภัย

หัวข้อ	รายละเอียด
1. ชื่อโครงการสำคัญ	โครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย
2. ชื่อแผนงาน	พัฒนาสังคมและคุณภาพชีวิต
3. แนวทางการพัฒนา	1. เพิ่มศักยภาพด้านการศึกษาและเตรียมความพร้อมเด็กและเยาวชนให้เป็นพลเมืองที่ดีมีคุณภาพและคุณธรรม 2. พัฒนาทักษะทางสังคม การเรียนรู้การอยู่ร่วมกันให้แก่เด็กปฐมวัย 3. เสริมสร้างคุณภาพชีวิตของชุมชนของเมืองด้วยการพัฒนาสุขภาวะ และสาธารณสุขพื้นฐาน 4. พัฒนาฐานข้อมูล Big Data ด้านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 5. พัฒนาส่งเสริมคุณภาพชีวิตของสังคมผู้สูงอายุ
4. หลักการและเหตุผล	หากจะมองถึงความมั่นคงของประเทศชาติ สิ่งสำคัญที่องค์กรภาครัฐจะต้องกระทำเป็นอันดับแรกคือการพัฒนามนุษย์ให้กลายเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่าที่สุด เพราะมนุษย์คือตัวกำหนดและนำทิศทางทางการพัฒนาประเทศชาติให้ก้าวไปสู่การพัฒนาซึ่งหัวใจของการพัฒนามนุษย์ดังกล่าว คือการพัฒนาการศึกษาเพื่อสร้างเด็กและเยาวชนของชาติวันนี้ให้มีคุณภาพเพื่อเติบโตเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพในวันข้างหน้าอันเป็นการเตรียมความพร้อมในการวางรากฐานของประเทศไทยให้ก้าวไปสู่การพัฒนาที่มั่นคง ซึ่งในการพัฒนาการศึกษาดังกล่าวนั้น โรงเรียนเป็นกลไกการขับเคลื่อนที่สำคัญและนำมาซึ่งความสำเร็จในการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพให้กับประเทศไทย ความเชื่อมโยงของโครงการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยกับยุทธศาสตร์ 20 ปี (พ.ศ. 2561 - 2580) คือ ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2580) ประเด็นที่ 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) มี 3 หมุดหมาย ได้แก่ หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน (2) หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม และ (3) หมุดหมายที่ 12 กำลังคนที่มีขีดสมรรถนะสูงตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต แผนแม่บทกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2561 - 2579 กำหนดยุทธศาสตร์การพัฒนาคอนทุกช่วงวัยและสังคมไทยในระยะยาวอย่างบูรณาการ และก่อให้เกิดผล การพัฒนาอย่างมีคุณภาพและยั่งยืน สอดคล้องกับยุทธศาสตร์กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ พัฒนาศักยภาพคน ครอบครัว ชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสร้างระบบที่เอื้อต่อการพัฒนาคนให้มีคุณภาพคนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และแผนปฏิบัติการระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) 2 เรื่อง ได้แก่ (1) พัฒนาศักยภาพคน และสร้างความเข้มแข็งของสถาบันครอบครัวอย่างยั่งยืน และ (2) สร้างโอกาสและยกระดับการคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย ประเด็นปัญหาวิกฤต (Critical Issues) ที่สำคัญของสังคมไทยที่คาดว่าจะมีผลกระทบสูง ใน ระยะ 20 ปีข้างหน้า ได้แก่ (1) ความเหลื่อมล้ำทางเศรษฐกิจและสังคม (2) โครงสร้างประชากรไทย เปลี่ยนเป็นสังคมผู้สูงวัยระดับสุดยอด (3) การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างตลาดแรงงาน การเคลื่อนย้ายคน

หัวข้อ	รายละเอียด														
	และแรงงานระหว่างประเทศ (4) กระแสโลกาภิวัตน์และภูมิภาคนิยม ประเด็นด้านสังคมที่เชื่อมโยงกับการค้าระหว่างประเทศ (5) การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (6) การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีโดยภาพรวมประเทศไทยเผชิญกับภัยคุกคามที่สำคัญอย่างน้อย 3 ภัยคุกคาม คือ ภัยคุกคามประเทศไทยได้ปานกลางกับภัยคุกคามเหลื่อมล้ำและภัยคุกคามเชิงซ้อนของทุนมนุษย์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 ประกอบด้วย 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดจันทบุรี ตราด นครนายก ปราจีนบุรี และจังหวัดสระแก้ว ได้ประมวลรวบรวมปัญหาในพื้นที่ตามช่วงวัยและมีความจำเป็นต้องดำเนินการพัฒนาแก้ไขอย่างเร่งด่วน ดังนี้														
5. วัตถุประสงค์ของโครงการ	1. เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัย เสริมสร้างสุขภาวะ สติปัญญา และคุณธรรม จริยธรรม นำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี 2. เพื่อพัฒนาศักยภาพของทรัพยากรมนุษย์ให้มีทักษะความรู้ ความสามารถในการดำรงชีพอย่างมีคุณค่าและพร้อมเข้าสู่ตลาดแรงงาน 3. การสร้างสังคมและบริการทางการแพทย์ที่สามารถรองรับมนุษย์ทุกช่วงวัย														
6. ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย	ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index- HAI) สูงกว่าเกณฑ์ค่าเฉลี่ยของประเทศ														
7. พื้นที่เป้าหมาย	พื้นที่ 5 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี, ตราด, นครนายก, ปราจีนบุรี, สระแก้ว														
8. กิจกรรมหลัก	5 กิจกรรมหลัก														
8.1 กิจกรรมหลักที่ 1 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 1 พัฒนาทักษะอาชีพการทำเครื่องตีและเบเกอรี่ เพื่อสร้างงานสร้างรายได้ให้กลุ่มครัวเรือนเปราะบาง งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="400 1285 1481 1435"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>5,378,900</td> <td>5,378,900</td> <td>5,378,900</td> <td>16,136,700</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ นครนายก และสระแก้ว	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	5,378,900	5,378,900	5,378,900	16,136,700
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	-	5,378,900	5,378,900	5,378,900	16,136,700									
8.2 กิจกรรมหลักที่ 2 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 2 ยกระดับคุณภาพชีวิตเด็กด้วยอาสาแม่บุญธรรมภาคตะวันออก 2 งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" data-bbox="400 1742 1481 1877"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>5,200,000</td> <td>5,200,000</td> <td>5,200,000</td> <td>15,600,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดสระแก้ว หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี/ ตราด/ ปราจีนบุรี และนครนายก	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	5,200,000	5,200,000	5,200,000	15,600,000
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	-	5,200,000	5,200,000	5,200,000	15,600,000									

หัวข้อ	รายละเอียด														
8.3 กิจกรรมหลักที่ 3 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 3 โครงการพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการรองรับการขับเคลื่อน Eastern Thailand Food Valley งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>3,050,200</td> <td>3,050,200</td> <td>3,050,200</td> <td>9,150,600</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 32 จันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงาน 33 ตราด/30 ปราจีนบุรี/31 สระแก้ว/สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานนครนายก/ สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี/ตราด	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	3,050,200	3,050,200	3,050,200	9,150,600
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	-	3,050,200	3,050,200	3,050,200	9,150,600									
8.4 กิจกรรมหลักที่ 4 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 4 การพัฒนาศักยภาพประชาชนด้านการป้องกันปัญหาอาชญากรรมกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>1,021,500</td> <td>1,021,500</td> <td>1,021,500</td> <td>3,064,500</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดปราจีนบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานยุติธรรมจังหวัดจันทบุรี ตราด นครนายก และสระแก้ว	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	1,021,500	1,021,500	1,021,500	3,064,500
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	-	1,021,500	1,021,500	1,021,500	3,064,500									
8.5 กิจกรรมหลักที่ 5 งบประมาณ ผู้รับผิดชอบ	กิจกรรมหลักที่ 5 เสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพแรงงานนอกระบบกลุ่มจังหวัดภาคตะวันออก 2 งบประมาณ หน่วย : บาท <table border="1" style="width: 100%; text-align: center;"> <thead> <tr> <th>แหล่งงบประมาณ</th> <th>2566</th> <th>2567</th> <th>2568</th> <th>2569</th> <th>2570</th> <th>รวม</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>กลุ่มจังหวัด</td> <td>-</td> <td>-</td> <td>1,687,000</td> <td>1,687,000</td> <td>1,687,000</td> <td>5,061,000</td> </tr> </tbody> </table> หน่วยรับผิดชอบ สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี หน่วยร่วมดำเนินการ สำนักงานแรงงานจังหวัดตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี/สระแก้ว	แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม	กลุ่มจังหวัด	-	-	1,687,000	1,687,000	1,687,000	5,061,000
แหล่งงบประมาณ	2566	2567	2568	2569	2570	รวม									
กลุ่มจังหวัด	-	-	1,687,000	1,687,000	1,687,000	5,061,000									
9. หน่วยงานดำเนินการ	9.1 สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรี และสระแก้ว 9.2 สำนักงานยุติธรรมจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรีและสระแก้ว 9.3 สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรีและสระแก้ว 9.4 สำนักงานแรงงานจังหวัดจันทบุรี/ตราด/นครนายก/ปราจีนบุรีและสระแก้ว 9.5 สถาบันพัฒนาฝีมือแรงงานที่ 32 จันทบุรี/ 33 ตราด/ 30 ปราจีนบุรี/ 31 สระแก้ว 9.6 สำนักงานพัฒนาฝีมือแรงงานนครนายก														
10. ระยะเวลาในการดำเนินโครงการ	5 ปี ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 – พ.ศ. 2570														
11. งบประมาณ	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 : 3,486,300 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 3,486,300 บาท														

หัวข้อ	รายละเอียด
	ปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 : - .บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : - .บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 : 16,337,600 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 16,337,600 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2569 : 16,337,600 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 16,337,600 บาท ปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 : 16,337,600 บาท งบประมาณ (งบประมาณกลุ่มจังหวัด) : 16,337,600 บาท
12. ผลผลิต (Output)	ทรัพยากรมนุษย์ทุกช่วงวัยได้รับการพัฒนา เพิ่มทักษะ การเรียนรู้ และพัฒนาศักยภาพให้มีศักยภาพ ทุกช่วงวัย สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีคุณภาพและมีความสุข
13. ผลลัพธ์จาก การดำเนิน โครงการ (Outcome)	พัฒนาคนและสถาบันครอบครัวเข้มแข็งการยกระดับมาตรฐานการรองรับสังคมแห่งอนาคตได้อย่าง สมดุล สังคมมีความปลอดภัย น่ายุอาศัย และคนทุกช่วงวัยเป็นหุ้นส่วนในการพัฒนาสังคมอย่าง ยั่งยืนมีการดูแลพึ่งพิงกันตามกำลังความสามารถ